

22.09.2014

Kokousaika 22.09.2014 16:00 - 17:37

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku 1. varapuheenjohtaja
Kari, Emma 2. varapuheenjohtaja
Hakola, Juha
Karhuvaara, Arja
Kousa, Tuuli
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Perälä, Erkki
Puhakka, Sirpa
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Taipale, Kaarin
Torsti, Pilvi

Muut

Puoskari, Mari kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1.
varapuheenjohtaja
Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2.
varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
poistui 17:30, saapui 17:35, poissa:
970 - 972 §:t
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio kansliapäällikkö
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja
Saxholm, Tuula rahoitusjohtaja
Summanen, Juha hallintojohtaja
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies
Kari, Tapio viestintäpäällikkö
Peltonen, Antti hallintopäällikkö
poistui 16:30, poissa: 961 - 975 §:t

22.09.2014

Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
Erroll, Katri	vs. kaupunginsihteeri
Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Juvonen, Hannu	sosiaali- ja terveystieteiden vs. virastopäällikkö asiantuntija saapui 16:09, poistui 16:21, läsnä: osa 949 §:ää
Machere, Saira	kaupunkimarkkinointiyksikön päällikkö asiantuntija saapui 16:43, poistui 17:29, ei läsnä
Rinkineva, Marja-Leena	päätösasioiden käsittelyn aikana elinkeinojohtaja asiantuntija saapui 16:43, poistui 17:29, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Puheenjohtaja	
Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 946 - 975 §:t
Esittelijät	
Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 946 - 950 ja 956 - 959 §:t
Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 955 ja 972 - 975 §:t
Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 951 - 954 ja 960 - 971 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	
Lauri Menna	hallintoasiantuntija 946 - 975 §:t

22.09.2014

§	Asia	
946	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
947	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
948	Kj/1	V 8.10.2014, Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen valinta
949	Kj/2	V 8.10.2014, Periaatepäätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta
950	Kj/3	V 8.10.2014, Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestäminen
951	Kaj/1	V 8.10.2014, Kalasataman korttelien 10577, 10578, 10593 ja 10625 asemakaavan muuttaminen (nro 12227)
952	Kaj/2	V 8.10.2014, Käpylän Kisakylän asemakaavan muuttaminen (nro 12192, Kisakylä)
953	Kaj/3	V 8.10.2014, Hakuninmaan Runonlaulajantie 48:n ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12269, Runonlaulajantie 48)
954	Kaj/4	V 8.10.2014, Kontulan Tanhuantie 1:n asemakaavan muuttaminen (nro 12247, Tanhuantie 1)
955	Sj/1	V 8.10.2014, Käräjäoikeuden lautamiesten valinta
956	Kj/3	Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle Kamppi-Töölönlahti - alueen katujen ja puistojen rakentamiseen
957	Kj/4	Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle Kruunuvuorenrannan alueiden esirakentamista varten
958	Kj/5	Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle liityntäpysäköintialueiden toteuttamiseen
959	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
960	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
961	Ryj/1	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta 2014
962	Ryj/2	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2015-2017

22.09.2014

963	Ryj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
964	Kaj/1	Puitesopimus kuntatekniikan yhteistyöstä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ja sen jäsenkuntien kesken
965	Kaj/2	Maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Bulevardi 12:n kanssa (tontti 4/87/4)
966	Kaj/3	Maankäyttösopimus Asunto-Oy Svinhufvudintie 3:n kanssa poikkeamispäätöksen johdosta (tontti 42055/1) tontille 1
967	Kaj/4	Katualueen varaaminen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle maanalaista pysäköintilaitosta varten (Katajanokka, Satamakatu)
968	Kaj/5	Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi kaupunginteatterin väistöilaratkaisusta
969	Kaj/6	Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponsi Roihuvuoren ala-asteen rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi
970	Kaj/7	Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi lasten ja nuorten kuulemisesta Maatullinpuiston kaavamuutoksen yhteydessä
971	Kaj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
972	Stj/1	Lausunto selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta
973	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
974	Sj/1	Maa-alueen vuokraaminen Selboat Oy:lle Vuosaarenlahden venesatama-alueelta
975	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

22.09.2014

Kj/1

§ 946

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Pajamäen ja Hakolan sekä varatarkastajiksi jäsenet Oskalan ja Karhuvaaran.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

22.09.2014

Kj/2

§ 947

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

22.09.2014

Kj/1

§ 948

V 8.10.2014, Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2013-010583 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää René Hurstille vapautuksen kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita _____ Tom Packalénin uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunkisuunnittelulautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 René Hurstin eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

René Hursti (PS) pyytää 10.9.2014 vapautusta kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kaupunginvaltuusto valitsi 23.4.2014, § 117 René Hurstin varajäseneksi kaupunkisuunnittelulautakuntaan vuoden 2016 lopussa

22.09.2014

Kj/1

päättäväksi toimikaudeksi. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi varajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 René Hurstin eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 23.04.2014 § 117

HEL 2013-010583 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

1. myöntää Maija Nikunlassille vapautuksen kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita René Hurstin Tom Packalénin uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunkisuunnittelulautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättäväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.09.2014

Kj/1

Anna Villeneuve, hallintosihteeri, puhelin: 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Kj/2

§ 949

V 8.10.2014, Periaatepäätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta

HEL 2014-000072 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thodén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta sekä kehottaa kaupunginhallitusta noudattamaan periaatepäätöstä antaessaan kaupungin lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle:

Järjestämislain tarkoituksena on 1§:n mukaan

1. edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä;
2. edistää sosiaali- ja terveydenhuollon laatua;
3. varmistaa asiakkaan ja potilaan oikeus hyvään sosiaali- ja terveydenhuoltoon;
4. luoda edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen riittävälle ja yhdenvertaiselle saatavuudelle koko maassa;
5. varmistaa toimiva ja eheä sekä vaikuttava ja kustannustehokas sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne; sekä
6. edistää sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toiminnallista ja rakenteellista integraatiota sekä vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Lakiesitystä on tarkasteltava näiden tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta. Tämä tarkastelu puuttuu lakiesityksen perusteluista. Uudistusta koskeva vaikutusarviointi, jonka on laatinut Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, valmistui vasta myöhemmin syyskuun puolivälissä.

Lakiesityksen mukaan rahoitus- ja järjestämisvastuu eriytyy palvelujen järjestämisen siirtyessä sosiaali- ja terveystieteelle (sote-alue) kunnan säilyessä rahoittajana. Tämä vaikuttaa kunnan mahdollisuuteen ohjata rahoittamiaan palveluja korostaen järjestäjän roolia rahoitusohjauksessa. Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen järjestämisvastuun siirtyminen sote-alueelle voi heikentää integraatiota sosiaali- ja terveystoimen ja kunnan muiden toimialojen välillä, millä on merkitystä erityisesti laaja-alaisessa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, mikä säädetään erityisesti kunnan tehtäväksi. Myös uusi sosiaalihuoltolaki painottaa alueellista sosiaalityötä.

Kuntien rahoitusosuudet määräytyvät painotetun kapitaatioperiaatteen mukaisesti sote-alueelle määrätyn talousarviokehityksen puitteissa. Lain tavoitteiden mukainen yhdenvertaisuus edellyttää väestön tarpeiden sekä sosiaali- ja terveystieteiden tuotantoedellytysten ja -kustannusten eriytymisen huomioimista sote-alueen talousarviokehityksen määrittelyssä ja valtionosuuksista päätettäessä. Toisaalta sote-alueella tulee siirtymävaiheessa huolehtia, että turhia investointeja ei toteuteta.

Lakiesityksessä järjestämistä ja tuottamista ei ole täysin erotettu, sillä 15 §:n mukaan sote-alueella voi olla myös omaa tuottamisvastuuta ja kunnalla tai kuntayhtymän tuottamisvastuuseen sisältyy osittain järjestämisvastuun piirteitä. Jos järjestäminen ja tuottaminen olisivat aidosti erillään, sote-alueet toimisivat vain järjestäjinä, eivät tuottajina. Sote-alueen ensisijainen tehtävä on keskittyä järjestämisvastuunsa toteuttamiseen liittyviin tehtäviin, vahvaan johtamiseen ja päätöksentekoon. Sote-alueen vahvuus tuotantovastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien ohjaamisessa heikkenee, mikäli järjestämisen ja tuottamisen erottamista ei tehdä riittävän selkeästi.

Tukipalveluiden tuottamiselle sote-alueen toimesta ei ole myöskään välittömiä toiminnallisia perusteluja. 15 § osoittaa, että kokonaisuus järjestäminen – tuottamisvastuu – tuottaminen on epätarkkarajainen kokonaisuus, joka tulee selventää lakiesityksessä. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen pitäisi toteuttaa niin, että sote-alue voisi ottaa tuottamisvastuun kaikista palveluista, myös tukipalveluista, vain niissä poikkeustapauksissa, joissa mikään tuottamisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä ei niitä pysty toteuttamaan järjestämissä päätöksessä edellytetyllä tavalla. Tällöinkään sote-alue ei saisi tuottaa palveluja itse, vaan sen pitäisi hankkia ne muilta tuottajilta.

Järjestämispäätös on keskeisessä asemassa palvelujen tuotantotavoista päätettäessä, sillä monet lakiehdotuksesta puuttuvat asiakokonaisuudet on siirretty sote-alueen ratkaistavaksi järjestämispäätöksessä. Tämän vuoksi lain tarkoituksen toteutuminen on täysin riippuvainen sote-alueen johtamis-, päätöksenteko- ja toimeenpanokyvystä.

Tuottamisvastuuta koskevan 14 §:n 1 momentin mukaan tuottamisvastuuseen on kuuluttava ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. Pykälässä ei mainita erikseen perusterveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa ja erikoissairaanhoidon palveluista.

Perusteluosan mukaan tuottamisvastuu on kattava ja käsittää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät. Palvelut ja tuottamisvastuu voidaan antaa sellaiselle kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata kaikista sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista.

Uudenmaan alueen suuri väestö ja alueella sijaitseva maan johtava yliopistollinen keskussairaala on voitava ottaa huomioon tuotantovastuussa olevista kunnista ja kuntayhtymistä päätettäessä, minkä lakiehdotusluonnos näyttäisi mahdollistavan.

Lakiesitys ei kuitenkaan riittävän selvästi mahdollista erilaisia tuottamisrakenteita eikä esimerkiksi selkeästi tue tuottajien välistä kilpailua, vaikka siihen rahoituksen ohjauksella olisi mahdollisuus. Myös potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapauden ohjausvaikutusta ei ole otettu huomioon lakiehdotuksessa. Lain 6 §:n viittaus ei määrittele riittävän selkeästi potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapautta sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien valinnan suhteen.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että tuleva lainsäädäntö mahdollistaa paikallisesti tarkoituksenmukaiset tuottajavastuussa olevat kunnat ja kuntayhtymät. Yksittäisen potilaan ja asiakkaan palvelut ovat tuotettavissa siten, että palvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, vaikka samalle potilaalle palveluja tuottaisi useampi kuin yksi kunta tai kuntayhtymä. Tällöin integraatiosta vastaa lain edellyttämällä tavalla ja sen tavoitteiden mukaisesti järjestäjä, ei tuottaja.

Lain eräänä tarkoituksena on kustannustehokas sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne. Tämän tavoitteen toteutumista arvioitaessa on otettava huomioon, että sote-alueen laajan tehtäväkentän mukaisen päätöksenteon valmistelu asettaa korkeat

tiedolla johtamisen vaatimukset. Tämä vaatii paljon myös päätöksenteon valmisteluorganisaatiolta.

Kuntien tehtävien säätämisestä lailla todetaan mm. esityksen sivulla 109/I seuraavaa: ”Edellä olevan perusteella, erityisesti järjestämislaissa säädetyn tuottamisvastuun osalta on tarpeen arvioida, täyttääkö esityksen mukainen järjestämislain 14 § perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaisen vaatimuksen lailla säätämisestä.” Tämä arvio olisi pitänyt tehdä jo ennen esitysluonnoksen lausuntokierrosta.

Esityksessä ja sen perusteluissa lain suhde perustuslakiin jää puutteelliseksi, koska siinä ei ole käsitelty sitä, että sote-alue voi päättää järjestämissä päätöksellä, ei lailla, kunnille tulevista tehtävistä.

Lakiehdotuksen ongelmana on, että se saattaa heikentää edustuksellisen demokratian toimivuutta sosiaali- ja terveystalouksista päätettäessä. Järjestämis- ja tuottamisvastuun jakaminen kahdelle tai useammalle eri kuntayhtymälle voi tuottaa päätöksentekojärjestelmän, joka on kuntalaisten kannalta etäinen ja vaikeasti hahmotettava.

Kaupunginhallitus kannattaa sitä, että lain perusteluissa (s. 51) korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämiseen ei esitetä muutoksia.

Vastaukset sähköisen kyselylomakkeen kysymyksiin

7. 5 §:ssä säädetään palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä palvelujen käyttäjiä, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan keskittää. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

8. 7 §:ssä säädetään palvelujen kielestä. Turvaako säännös asianmukaisesti palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet?

Vastaus: Kyllä.

9. 8 ja 9 §:ssä säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kuuluu ensisijaisesti kunnille. Sote-alueen ja tuottamisvastuussa olevan kunnan ja kuntayhtymän on otettava päätöksissään huomioon niiden vaikutukset väestön hyvinvointiin ja terveyteen sekä annettava kunnille asiantuntija-apua. Onko säännösten mukainen työnjako tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

10. Muita huomioita 1 luvun säännöksistä.

9 §:ssä säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä alueellisesti ja palvelujen tuotannossa. Tässä on otettava huomioon yhteys uuteen sosiaalihuoltolakiin, jossa säädetään rakenteellisesta sosiaalityöstä. Rakenteellisen sosiaalityön avulla on mahdollista hyödyntää sosiaalihuollon asiantuntemusta eri väestöryhmien hyvinvointitiedon tuottamisessa.

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

11. 11 §:ssä säädetään järjestämismääräyksiä. Onko säännöksen mukainen järjestämismääräyksen sisältö mielestänne tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

Järjestämismääräyksen sisältö on sinänsä tarkoituksenmukainen, mutta lakiehdotuksessa järjestämis- ja tuottamismääräykset eivät ole täysin erotettuja toisistaan, koska sote-alueelle on jätetty 15 §:ssä mahdollisuus järjestämismääräyksessä määriteltyjen palvelujen tuotantoon.

12. 12 §:ssä säädetään järjestämismääräyksestä. Järjestämismääräyksen tarkoituksena on määritellä, miten sote-alue huolehtii järjestämismääräyksen toteuttamisesta. Sote-alue päättää järjestämismääräyksen sisällön sote-alueen sekä tuottamismääräyksessä olevien kuntien ja kuntayhtymien välisten neuvottelujen perusteella. Onko järjestämismääräyksen laatimismenettely tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

13. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että järjestämismääräyksessä määritellään kaikki säännöksen mukaiset asiat (kohdat 1–13)?

Vastaus: Ei.

14. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, valitkaa listasta ne säännöksen kohdat, joita ei mielestänne tulisi määritellä järjestämismääräyksessä:

1. Asiakaslähtöisen integraation toteutumisen keinot
2. Lähipalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen
3. Valtakunnallisten tavoitteiden ja kehittämisohjelmien toteuttaminen
4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, vastuut ja yhteistyö

22.09.2014

Kj/2

5. Palvelujen laatu- ja palvelutaso sekä yhtenäiset käytännöt
6. Väestön kielellisten oikeuksien toteutuminen
7. Tuottamisvastuussa olevat kunnat, kuntayhtymät ja niiden tehtävät
8. Ympäri vuorokautisesta päivystyksestä vastaavat kunnat ja kuntayhtymät
9. Sote-alueen omalla tuotantovastuulla olevat tukipalvelut sekä muut sote-alueen tuotantoon otetut palvelut
10. Rahoituksen ja voimavarojen kohdentaminen tuottamisvastuussa oleville kunnille ja kuntayhtymille
11. Palveluhankintojen sekä palvelusetelin käytön keskeiset periaatteet ja laajuus
12. Palvelurakennetta koskevat tehtävät
13. Kohtien 1–12 seuranta ja arviointi

Vastaus: Järjestämispäätöksessä määriteltävät keskeisimmät kohdat 7–12 tulee todeta listan alussa. Sote-alueen oma palvelutuotanto aiheuttaisi järjestämis- ja tuottamisvastuiden sekoittumista.

15. Pitäisikö järjestämispäätöksessä päättää jostain muusta kuin säännöksen mukaisista asioista?

Vastaus: Ei.

16. 13 §:ssä säädetään sote-alueen muista kuin järjestämispäätöksen mukaisista tehtävistä, joiden tarkoituksena on erityisesti antaa sote-alueelle toimivalta säännöksessä mainittujen toimintojen suunnitteluun, yhteensovittamiseen ja kehittämiseen. Pidättekö tarkoituksenmukaisena, että sote-alueella on kaikki säännöksen mukaiset tehtävät?

Vastaus: Ei.

17. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, valitkaa listasta ne säännöksen mukaiset tehtävät, joita sote-alueella ei mielestänne tulisi olla.

1. Kunta- ja kuntayhtymäraajat ylittävän yhteistyön varmistaminen
2. Valtakunnallisten strategisten linjausten toimeenpano ja kehittämistoiminnan suunnittelu
3. Tutkimustoiminnan suunnittelu, yhteensovittaminen ja yhteistyön varmistaminen

4. Työvoimatarpeen ennakointi ja koulutuksen suunnittelu ja kehittäminen
5. Henkilöstön tehtävärakenteen ja työnjaon sekä suunnittelun yhteensovittaminen
6. Tiedonhallinnan sekä asiakas- ja potilastietojen yhteensovittaminen ja kokonaisarkkitehtuurin määrittely
7. Hyvinvointi- ja terveysseurantatietojen kerääminen ja hyödyntäminen

Kohta 5 tulee poistaa. Järjestäjän ei pidä määritellä tuottajan henkilöstöpolitiikkaa. Tehtäviin tulee lisätä 54 §:n mukainen sote-alueen varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Kohdassa 6 sote-alueen yhtenä tehtävänä on tiedonhallinnan sekä asiakas- ja potilastietojen yhteensovittaminen ja kokonaisarkkitehtuurin määrittely. ”Kokonaisarkkitehtuurin määrittely” on epämääräinen ja liian heikko ilmaus ja tulee korvata esimerkiksi ”kokonaisarkkitehtuurin määrittelyn johtaminen tiiviissä yhteistyössä tuotantovastuussa olevien toimijoiden kanssa”. Lisäksi vastuuta ei tule rajata koskemaan ainoastaan asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ja siinä hyödynnettäviä tietojärjestelmäratkaisuja vaan myös muita sote-palvelujen suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa syntyviä kattavia tietojärjestelmäratkaisuja.

18. Muita huomioita luvusta 2

Järjestämispäätös on keskeisessä asemassa palvelujen tuotantotavoista päätettäessä, sillä monet lain tasolta puuttuvat kysymykset on siirretty sote-alueen ratkaistavaksi järjestämispäätöksessä.

On välttämätöntä, että lainsäädäntö mahdollistaa luonnoksen mukaisesti paikallisesti tarkoituksenmukaisen tuotantovastuun. Yksittäisen potilaan ja asiakkaan palvelut ovat tuotettavissa siten, että palvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, vaikka samalle potilaalle palveluja tuottaisi useampi tuottajavastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä tai niiden alihankkija. Tämä edellyttää vahvaa ohjausta järjestämispäätöksellä.

3 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottaminen

19. 14 §:ssä säädetään kunnallisesta tuottamisvastuusta. Säännöksen mukaan sote-alue päättää tuottamisvastuun antamisesta kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on sosiaali- ja terveydenhuollon tuottamisvastuun

22.09.2014

Kj/2

edellyttämä oma henkilöstö ja muut voimavarat. Velvoite omasta henkilökunnasta ei kuitenkaan koske sitä osaa toiminnasta, joka toteutetaan esimerkiksi ostopalveluna. Onko tuottamisvastuusta säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaus: Ei.

Pykälän 1. momentin mukaan tuottamisvastuuseen on kuuluttava ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. Pykälässä ei mainita erikseen perusterveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa ja erikoissairaanhoidon palveluita.

Perusteluosan mukaan tuottamisvastuu on kattava ja käsittää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja palvelut. Tuottamisvastuu voidaan antaa sellaiselle kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata kaikista sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista.

Pykälän 2. momentin mukaan sosiaali- ja terveysalue voi päättää, että 1. momentissa määriteltyä palvelukokonaisuutta suppeampi tuottamisvastuu annetaan sitä varten perustetulle kuntayhtymälle, jos siihen on asiakkaiden tarpeista tai palvelujen toteuttamisesta johtuva erityinen syy. Perusteluissa tätä kutsutaan ”teemalliseksi kuntayhtymäksi”. Esimerkkejä tällaisesta kuntayhtymästä ei ole annettu.

On välttämätöntä, että tuleva lainsäädäntö mahdollistaa paikallisesti tarkoituksenmukaiset tuotantovastuussa olevat kunnat ja kuntayhtymät. Yksittäisen potilaan ja asiakkaan palvelut ovat tuotettavissa siten, että palvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, vaikka samalle potilaalle palveluja tuottaisi useampi kuin yksi kunta tai kuntayhtymä. Tästä integraatiosta vastaa järjestäjä, ei tuottaja.

20. 15 §:ssä säädetään sote-alueen tuottamisvastuusta. Sote-alueella on tuottamisvastuu järjestämispäätöksessä määritellyistä tukipalveluista, joita voivat olla esimerkiksi tietohallintoon liittyvät tehtävät. Onko tarkoituksenmukaista, että sote-alue voi säännöksen mukaisesti päättää ottaa tukipalveluja koskevan tuottamisvastuun itselleen?

Vastaus: Kyllä.

Järjestäjällä ei tule olla omaa tuotantoa. Lisäksi jää epäselväksi, mitä tukipalveluita tässä tarkoitetaan, sillä esimerkkeinä mainitaan perusteluissa vain tietohallintoon ja yhteishankintoihin liittyvät tehtävät.

Tukipalvelujen vaikean rajaamisen vuoksi on perusteltua, että tämä säännösehdotus sote-alueen mahdollisuudesta tukipalvelujen tuotantovastuuseen täsmennetään niin, että sillä ei tarkoiteta tuotantoa omana toimintana.

21. Muita huomioita luvusta 3

Ei muita huomioita.

4 luku Hallinto

22. 19 §:n mukaan sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymään ja sen hallintoon sovelletaan mitä kuntalain 10 luvussa säädetään kuntayhtymästä, jollei lailla toisin säädetä. Onko tämä tarkoituksenmukaista?

Vastaus: Kyllä.

23. 23 §:ssä säädetään päätöksenteosta kuntayhtymän toimielimissä. Säännöksen mukaan kuntien äänimäärä perustuu kunnan asukaslukuun. Mikäli kunnat eivät ole toisin sopineet, käytössä on äänileikkuri, jonka perusteella mikään kunta ei voi saada yli puolta kuntayhtymän äänistä. Onko tämä hyväksyttävää?

Vastaus: Ei

Äänileikkuri ei ole hyväksyttävä.

24. Muita huomioita luvusta 4.

Säädökset sote-alueen kuntayhtymän hallinnosta sulkevat pois kuntalain laajat mahdollisuudet hallinnon järjestämiseksi. Kun STM:n valmistelumateriaalien mukaan tavoitteiden toteuttamiskeinoista yksi on selkeä ja tehokas hallinto, kuntayhtymän hallintomallia ei tulisi rajoittaa kuntalakea enemmän ja esimerkiksi mahdollisesti valittavan yhtymäkokouksen kokoonpanosta ei tulisi antaa kuntalakea tarkempia määräyksiä. Lakiesityksen luonnoksessa esitetyn lisäksi tulee voida harkita myös yhtymäkokousmallin käyttöönottoa.

5 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

25. 28 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön sekä sote-alueen välisestä neuvottelumenettelystä. Neuvottelujen tarkoituksena on ohjata sosiaali- ja terveysalueen toimintaa palvelurakenteen kehittämisessä sekä edistää ministeriön ja sote-alueen välistä yhteistyötä. Pidätkö säännöksen mukaista neuvottelumenettelyä tarkoituksenmukaisena?

22.09.2014

Kj/2

Vastaus: Kyllä.

Kansallinen ohjaus on kannatettavaa, mutta tämän ohjauksen sisältö on kirjoitettu lakiin epäselvästi. Ohjauksen täytyy mahdollistaa kuitenkin palvelujen innovatiivisuus ja kokeilutoiminta ilman sitovaa normiohjausta.

26. 29 §:ssä säädetään sote-alueen ja tuottamisvastuussa olevan kunnan tai kuntayhtymän välisestä tulohajauksesta. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että sote-alueen ja tuotantovastuussa olevan alueen välillä sovelletaan tulohajauksia?

Vastaus: Kyllä.

27. Turvaako 30 § asianmukaisesti asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet palvelujen järjestämiseen liittyvään valmisteluun ja päätöksentekoon?

Vastaus: Ei. Toisesta momentista tulisi poistaa sanat "mahdollisuuksien mukaan".

Laissa ei pitä olla 3. pykälän mukaista esimerkinomaista luetteloa asiakasosallistumisen keinoista. On riittävää, että osallistumissuunnitelman laadinta on velvoittava.

28. Muita huomioita luvusta 5

Ei muita huomioita.

6 luku Rahoitus

29. 33 §:ssä säädetään sote-alueen rahoituksesta ja kustannusten jakautumisesta. Säännöksen mukaan kuntien maksuosuus perustuu asukasmäärään, jota on painotettu valtionosuuslaskennassa käytettävillä iällä ja sairastavuudella. Kunnat voivat sopia sote-alueen perustamissopimuksessa myös muiden valtionosuuslaskentaperusteiden huomioimisesta. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että kunnilla on säännöksen mukainen päätösvalta?

Vastaus: Kyllä.

30. 34 §:ssä säädetään tuottamisvastuussa olevan kunnan ja kuntayhtymän rahoituksesta. Järjestämispäätöksessä määritellään kaikille tuottamisalueille yhdenmukaisista korvauserusteista. Tuotantoalueen rahoituksessa on kuitenkin huomioitava

järjestämispäätöksessä määritellyt palveluntuotannon vaikuttavuus- ja tehokkuusvaatimukset, jolloin korvauserusteet voivat vaihdella tuotantoalueittain. Pidättekö tätä tarkoituksenmukaisena?

Vastaus: Kyllä.

31. 36 §:ssä säädetään hoidon ja kustannusten korvaamisesta eräissä tilanteissa. Onko säännöksen mukainen kustannusten korvaamisperiaate tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

32. 37–39 §:ssä säädetään valtion koulutuskorvauksista. Koulutuskorvausten maksuedellytykset säilyvät säännösten perusteella nykyisellään. Ovatko säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: Kyllä.

33. 40–46 §:ssä säädetään valtion korvauksista tutkimustoimintaan. Tutkimusrahoituksen kohdentamisperusteet säilyvät säännösten perusteella nykyisellään. Ovatko säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: Kyllä.

34. Muita huomioita luvusta 6

Pykälät 37–46 ovat sinänsä tarkoituksenmukaisia, mutta valtion tulee korvata koulutuksesta ja tutkimuksesta koituvat kustannukset täysimääräisesti. Tällä hetkellä rahoitusvaje on useita kymmeniä miljoonia euroja vuodessa.

Valtion on kiinnitettävä huomiota jatkossa myös sosiaalihuollon koulutuksen ja tutkimuksen tarpeisiin kuten lakiehdotuksen perusteluissa (s. 84) todetaan.

7 luku Viranomaisvalvonta

35. Huomioita 7 luvun säännöksistä

Ei muita huomioita

8 luku Erinäiset säännökset

36. Huomioita 8 luvun säännöksistä

Lakiesityksen 54 §:ssä säädetään sote-alueen varautumisvelvollisuudesta yhteistyössä kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien kanssa. Pykälästä on seurauksena

moniportainen ohjaus, koska ehdotetun muotoilun mukaan tuottamisvastuussa olevan kunnan sosiaali- terveydenhuollon organisaatiota ohjataan osana sekä kunnan häiriötilanteisiin varautumista että sosiaali- ja terveysalueen häiriötilanteisiin varautumisen kokonaisuutta. Pykälä tulee muotoilla siten, että sosiaali- ja terveysalue ohjaa alueensa tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien varautumista sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteitä edellyttäviin häiriötilanteisiin. Helsingin erityispiirteet maan pääkaupunkina aiheuttavat erityisen syyn yhteen sovittaa sote- valmiussuunnitelmat erityisesti Helsingin kaupungin yleisen valmiussuunnitelman kanssa.

55 §:n mukaan erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen. Tämä muuttaisi normaaliolojen johtovastuita, mikä on vastoin peruseriaa, että poikkeusoloissakin pyritään toimimaan organisaatioita muuttamatta.

Rekisterinpitomalli (§ 59) on kannatettava, mutta lakiesityksessä ei oteta kantaa rekisterien muodostumiseen, niiden lukumäärään tai rekisteriin kuuluvien tietojen käsittelyn suostumussäädöksiin. Tätä kokonaisuutta tulisi täsmentää ja mainita tullaanko lakiluonnoksen kanssa samalla aikataululla ja rinnalla käynnistämään rekistereitä ja niiden käyttöä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden arviointi ja mahdollinen muutostyö vastaamaan sote-järjestämislain tavoitteita.

Voimaannolaki

37. Kysymys vain kuntien valtuustoille: Voimaannolain 3 §:ssä on tarkoitus säätää sote-alueen kuntayhtymiin kuuluvista kunnista. Jokaisen kunnan on kuuluttava yhteen viidestä sote-alueen kuntayhtymästä. Eduskuntapuolueiden puheenjohtajien 23.3.2014 tekemän sopimuksen perusteella muodostettavat sote-alueet rakentuvat nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta. Mikäli sote-alue muodostetaan nykyiseen erityisvastuualueeseen kuuluvista kunnista, kuuluuko kuntanne palvelujen järjestämisen kannalta perusteltuun sote-alueeseen? (Liite: Erityisvastuualueisiin kuuluvat kunnat)

Vastaus: Kyllä.

38. Kysymys vain kuntien valtuustoille: Mikäli kuntanne ei katso perustelluksi kuulua nykyisen erityisvastuualueen perusteella muodostettavaan sote-alueeseen, minkä erityisvastuualueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua?

– HYKS-erva

22.09.2014

Kj/2

- KYS-erva
- OYS-erva
- TAYS-erva
- TYKS-erva

Ks. vastaus kohta 37.

39. 8 §:ssä säädetään henkilöstön asemasta. Pykälään ei sisälly kuntarakennelain mukaista viiden vuoden irtisanomissuojaa henkilöstölle. Onko henkilöstön asemasta säädetty asianmukaisesti?

Vastaus: Ei kantaa

Helsinki on noudattanut periaatetta, että Helsinki ei irtisano henkilöstöä tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

40. 9 §:ssä säädetään omaisuusjärjestelyistä. Onko omaisuusjärjestelyistä säädetty asianmukaisesti?

Vastaus: Ei.

Ehdotettu säädösteksti ei ole riittävän täsmällinen omaisuusjärjestelyjen osalta.

41. 11§:ssä säädetään sosiaali- ja terveystalouden rahoituksen siirtymäjärjestelystä. Säännökseen on säädetty kunnan rahoitusosuutta koskeva kolmen vuoden siirtymäaika, mikäli kunnan rahoitusosuus muuttuu nykyisestä. Onko rahoitusosuutta koskeva kolmen vuoden siirtymäaika riittävä?

Vastaus: Kyllä

42. 12 §:ssä säädetään kunnille ja kuntayhtymille myönnettävästä muutostuesta. Onko säännöksen mukainen muutostuki riittävä?

Vastaus: Ei

On tärkeää, että muutostuki vastaa muutoksesta aiheutuvista kustannuksista.

43. Muita huomioita voimaannpanolaista

Ei muita huomioita.

Laki varainsiirtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta

44. Onko varainsiirtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta säädetty mielestänne tarkoituksenmukaisesti?

22.09.2014

Kj/2

Vastaus: Kyllä

Lopuksi

45. Mitä uudistuksen toimeenpanossa tulee erityisesti huomioida?

Ei muita huomioita.

46. Voitte lopuksi tuoda esiin yleisiä näkökulmia hallituksen esitysluonnokseen liittyen. Listatkaa alkuun mielestänne kolme tärkeintä näkökulmaa.

1. Lakiesityksen tärkein uudistus verrattuna nykytilaan on kantokyvyltään ja väestömäärältään riittävän suurten järjestämismuutosten olevien alueiden syntyminen. Järjestämislaki integroi nykyisen pirstaleisen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismuutosten yhteen kokonaisuuteen sekä peruspalvelujen että erikoistason palvelujen osalta samalle johdolle ja samaan talousarvioon. Tämä antaa sote-alueelle vahvan aseman sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksessa lain tavoitteiden mukaisesti, mitä on pidettävä myönteisenä mahdollisuutena. Uusi rakenne ei saa tätä kuitenkaan välittömästi aikaan, vaan sote-alueen on käytettävä monipuolisesti järjestämispäätöksen ja talousarvion antamia ohjauskeinoja ja vahvaa johtamista.
2. Lain tulee mahdollistaa riittävän monipuoliset tuotantorakenteet ja nykyisen toimivan tuotantorakenteen jatkuvuus, koska uudistuksen aikataulu on nopea.
3. Lakiesityksen perusteluista puuttuu lähes täydellisesti arvio taloudellisista, hallinnollisista, asiakas- ja potilas- sekä henkilöstövaikutuksista. Vaikutusarvio olisi pitänyt olla käytettävissä hyvissä ajoin ennen erittäin merkittävää lakiesityksestä lausumista.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että lakiehdotuksen rahoitusperiaatteet korostavat ikääntymistä ja sairastavuutta. Uudessa järjestelmässä suuri paino pitäisi laittaa ennaltaehkäisyyn ja sitä tukevien toimenpiteiden taloudellisten edellytysten turvaamiseen. Jatkossa tämä asiaa on selvitettävä ennen kuin lopullisista rahoitusperiaatteista päätetään.

Vastaus: (Tähän kohtaan tulee sähköiseen kyselylomakkeeseen lausunnon alun sanallinen osuus).

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Onnistuessaan hyvällä sosiaali- ja terveydenhuollon vertikaalisella ja horisontaalisella integraatiolla sekä huolellisesti toteutetulla talousohjauksella voisi olla huomattavia välillisiä kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia parantavia vaikutuksia.

Esittelijän perustelut

Lakiesityksen pääasiallinen sisältö

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen parlamentaarinen ohjausryhmä on laatinut luonnoksen eduskunnalle annettavaksi hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Luonnos perustuu hallitusohjelmaan sekä eduskuntapuolueiden puheenjohtajien 23.3.2014 tekemään sopimukseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen pääperiaatteista.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi sekä sen voimaantulolaki. Lailla uudistetaan kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, tuottamista, hallintoa, suunnittelua, rahoitusta ja valvontaa koskevat säännökset. Uudistuksella kootaan nykyisin usealle eri kunnalliselle organisaatiolle kuuluvien palvelujen kattava järjestämisvastuu viidelle sosiaali- ja terveysalueelle.

Esityksen mukaan maahan muodostetaan viisi sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymää, joilla on järjestämisvastuu julkisista sosiaali- ja terveystalouksista. Jokainen kunta kuuluu yhteen sosiaali- ja terveysalueeseen. Alueet eivät itse tuota palveluja, vaan sosiaali- ja terveystalouksien tuottamisesta vastaavat sosiaali- ja terveysalueen järjestämispäätöksessä määritellyt kunnat ja kuntayhtymät. Tuottamisvastuu voidaan antaa sellaiselle kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata kaikista sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista.

Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sosiaali- ja terveysalue laatii järjestämispäätöksen. Siinä määritellään keskeiset sosiaali- ja terveystalouksien toteuttamiseksi tarvittavat toimet ja vastuut alueella. Järjestämispäätös sitoo tuottamisvastuussa olevia kuntia ja

kuntayhtymiä. Tuottamisvastuussa olevat kunnat toteuttavat palvelut joko tuottamalla ne itse tai muulla laissa määritellyllä tavalla.

Esityksen mukaan valtioneuvosto antaa eduskunnalle joka neljäs vuosi selonteon sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin strategisista tavoitteista. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa toimintaa lainsäädännön ja pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi ministeriö neuvottelee vuosittain kunkin sosiaali- ja terveysalueen kanssa niiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Sosiaali- ja terveysalueen järjestämispäätös hyväksytään käytävissä neuvotteluissa.

Kunnat vastaavat jatkossakin sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoituksesta. Rahoitus perustuu kunnan asukaslukuun sekä ikärakenteeseen ja sairastavuuteen. Kuntien rahoitusosuus kerätään sosiaali- ja terveysalueille, jotka osoittavat sen edelleen tuottamisvastuussa oleville kunnille ja kuntayhtymille järjestämispäätöksessä määriteltävien perusteiden mukaisesti.

Uudistuksen johdosta kumotaan kansanterveyslaki, erikoissairaanhoidonlaki sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtion avustuksesta annettu laki. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain johdosta on useisiin sosiaali- ja terveydenhuollon lakeihin tarpeen tehdä muutoksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain voimaannpanosta säädetään erillisellä voimaannpanolailla. Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lakien mukaiset sosiaali- ja terveysalueet on muodostettava siten, että ne aloittavat toimintansa viimeistään vuoden 2016 alussa ja järjestämisvastuu siirtyy niille 2017 alusta lukien. Kansanterveyslaki, erikoissairaanhoidonlaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi vuoden 2017 alusta lukien.

Selvitys esityksen mukaisen lakiluonnoksen suhteesta perustuslakiin on vielä keskeneräinen ja tämä selvitystyö voi aiheuttaa muutoksia lakiluonnoksen yksityiskohtiin. Epätäydellisen aineiston lähettäminen lausunolle ei täytä hyvän lainvalmistelun vaatimuksia ja johtaa siihen, että lausunnonantajat joutuvat perustamaan lausuntonsa osin oletuksiin. Perustuslainmukaisuuden arvioinnin puuttuminen vaikeuttaa kannan muodostamista siitä, onko lakihankkeen toteuttaminen ylipäättään lain mukaan mahdollista.

SOTE viidelle alueelle -vaikutusten ennakoarviointi

Lakiuudistusta koskeva Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen laatima vaikutusarviointi valmistui syyskuun puolivälissä. Sitä koskeva aineisto toimitettiin lausunnonantajille erikseen ja julkaistiin verkko-osoitteessa www.stm.fi/sote-uudistus.

Vaikutusarvioinnin mukaan järjestämisvastuun keskittäminen sote-alueella edistää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja laatua sekä tarjoaa hyvät mahdollisuudet tarvittavien rakenneuudistusten toteuttamiseen. Uudistus luo edellytyksiä voimavarojen suuntaamiseen erityistason palveluista perustason palveluihin ja palvelujen yhteensovittamiseen. Samalla sote-uudistus luo edellytyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon laituskapasiteetin vähentämiseen, tietyin osin erikoissairaanhoidon keskittämiseen sekä perus- ja lähipalvelujen ja niiden saavutettavuuden monipuolistamiseen. Palvelutuotannosta vastaavien kuntien ja kuntayhtymien määrä vaikuttaa kuitenkin sote-alueiden mahdollisuuksiin ohjata palvelujen tuottamista. Vaikutusarvioinnin mukaan palvelujärjestelmän vinoumia on mahdollista korjata, mikäli tuotantovastuullisia toimijoita syntyy korkeintaan 4 - 5 kullekin sote-alueelle.

Taloudellisten vaikutusten arviointi on varauksellinen eikä uudistuksen sellaisenaan arvioida hillitsevän kustannusten kasvua. Vaikutusten ennakoarvioinnin mukaan lakiesitys vaatii kuitenkin vielä jatkotyöstämistä ja täsmentämistä (esim. hallinto- ja tuotantorakenne, järjestämis päätös, tulosohtausprosessi). Samoin ennakoarvioinnin mukaan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää väestön palvelutarpeiden ymmärtämistä ja sen mukaista voimavarojen kohdentamista ja pitkäjänteistä, kyvykästä johtamista. Johtamisen laaja-alainen osaaminen korostuu.

Lausuntopyyntö, lausuntopyyntökysely, luonnos hallituksen esitykseksi, erityisvastuualueisiin kuuluvien kuntien luettelo sekä sosiaali- ja terveysministeriön laatima ehdotuksen keskeisimmän sisällön esittely ja vaikutusarviointi ovat liitteinä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää kunnilta ja muilta jakelussa mainituilta lausunnot lakiesityksestä 14.10.2014 klo 16.15 mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö on ilmoittanut, että lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määrääjassa saapuneet lausunnot. Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä esitysluonnokseen liittyen. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille. Olennainen osa lausuntoa on kysymykseen 46 liitettävä sanallinen vastaus.

Kyseessä on sote-uudistusta koskevan lainvalmisteluhankkeen toinen lausuntokierros. Kaupunginhallitus antoi ensimmäisen lausuntokierroksen yhteydessä Helsingin kaupungin lausunnon 10.3.2014 § 284. Koska lakiesitys on tämän jälkeen merkittävästi muuttunut, edellisen lausuntokierroksen aineisto ei ole sisällytetty nyt käsiteltävä olevan asian päätöshistoriaan.

Sote-uudistusta on pidettävä periaatteellisesti ja taloudellisesti erityisen merkittävänä asiana. Helsingin kaupungin lausunnot tällaisissa asioissa antaa kaupunginhallituksen ja sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöjen nojalla kaupunginhallitus. Sosiaali- ja terveyslautakunta puolestaan antaa asiasta kaupunginhallitukselle lausunnon.

Kaupunginhallitus katsoo kuitenkin, että sote-uudistus on Helsingin kaupungille ja koko kuntakentälle poikkeuksellisen merkittävä asia ja että on perusteltua, että ennen lausunnon antamista kaupunginvaltuusto tekee sitä koskevan periaatepäätöksen. Ministeriön asettaman määräajan noudattaminen edellyttää, että valtuusto voi tehdä periaatepäätöksen kokouksessaan 8.10.2014.

Myös sosiaali- ja terveysministeriö on kohdistanut lausuntopyynnön valtuustoille, koska kuntia on pyydetty ottamaan lausuntopyynnön välityksellä kantaa siihen, minkä eritysvastuualueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen kunta katsoo perustelluksi kuulua.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on noudattaa periaatepäätöstä antaessaan Helsingin kaupungin lausunnon asetetussa määräajassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto 17.9.2014 ja lautakunnassa toimitetut äänestykset sisältyvät päätöshistoriaan.

Lautakunnan kokouksessaan hyväksymät vastaehdotukset on huomioitu kaupunginhallituksen lausuntoehdotuksessa vastaehdotusten 3, 4, 5, 8, 10 ja 12 osalta. Vastaehdotusta 7 ei ole huomioitu, koska lakiehdotuksen säännös palvelujen kielestä on selkeä ja velvoittava.

Lautakunnassa hyväksytyjen vastaehdotusten 1, 2 ja 6 sisältöä ei ole otettu tähän lausuntoehdotukseen, koska tuotantovastuuyksiköistä tullaan päättämään myöhemmin eikä sitä ole lausuntopyynnössä kysytty. Lausuntoehdotuksessa on todettu Helsingin selkeänä kantana, että tulevan lainsäädännön on mahdollistettava paikallisesti tarkoituksenmukaiset tuottajavastuussa olevat kunnat ja kuntayhtymät.

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asian kokouksessaan 22.9.2014 ja merkitsi sen tiedoksi.

22.09.2014

Kj/2

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston sekä oikeuspalvelujen kanssa.

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston vs. virastopäällikkö on asiantuntijana kokouksessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thodén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STMn lausuntopyyntö 18.8.2014 toinen lausuntokierros (allekirjoittamaton)
- 2 Begäran om utlåtande 18.8.2014
- 3 Lausuntopyyntökysely
- 4 Enkät angående begäran om utlåtande
- 5 Esitysluonnos laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 18.8.2014
- 6 Regeringens proposition till riksdagen, utkast 18.8.2014, till lag om ordnandet av social- och hälsovården och till vissa lagar som hänför sig till den
- 7 Erityisvastuualueisiin kuuluvat kunnat
- 8 Kommuner som hör till specialupptagningsområden (i alfabetisk ordning)
- 9 Sote-uudistus - järjestämislain keskeinen sisältö
- 10 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, SOTE viidelle alueelle - vaikutusten ennakoarvointi
- 11 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Sote-järjestämislakiesitys vaikutusten ennakoarvointi, diasarja

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto
Kaupunginkanslia
Esittelijä

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637
Alvno
F102012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.09.2014 § 321

HEL 2014-000072 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Järjestämislain tarkoituksena on lakiehdotuksen 1§:n mukaan

1. edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä;
2. edistää sosiaali- ja terveydenhuollon laatua;
3. varmistaa asiakkaan ja potilaan oikeus hyvään sosiaali- ja terveydenhuoltoon;
4. luoda edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen riittävälle ja yhdenvertaiselle saatavuudelle koko maassa;
5. varmistaa toimiva ja eheä sekä vaikuttava ja kustannustehokas sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne; sekä
6. edistää sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toiminnallista ja rakenteellista integraatiota sekä vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Lakiehdotusta on tarkasteltava näiden tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta. Tämä tarkastelu puuttuu lakiesityksen perusteluista. Lausuntopyyntöön mukaan uudistusta koskeva vaikutusarviointi valmistuu syyskuun puolivälissä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että vaikutusarvion olisi tullut olla käytettävissä jo tätä lausuntoa valmisteltaessa.

Lakiehdotuksen mukaan rahoitus- ja järjestämisvastuu eriytyy palvelujen järjestämisen siirtyessä sosiaali- ja terveysalueelle (sote-alue) kunnan säilyessä rahoittajana. Tämä vaikuttaa kunnan mahdollisuuteen ohjata rahoittamiaan palveluja korostaen järjestäjän roolia rahoitusohjauksessa. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen sote-alueelle voi heikentää integraatiota sosiaali- ja terveystoimen ja kunnan muiden toimialojen välillä, millä on merkitystä erityisesti laaja-alaisessa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä, mikä säädetään erityisesti kunnan tehtäväksi. Myös uusi sosiaalihuoltolaki painottaa alueellista sosiaalityötä.

Kuntien rahoitusosuudet määräytyvät painotetun kapitaatioperiaatteen mukaisesti sote-alueelle määrätyn talousarviokehysten puitteissa. Lain tavoitteiden mukainen yhdenvertaisuus edellyttää väestön tarpeiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotantoedellytysten ja -

kustannusten eriytymisen huomioimista sote-alueen talousarviokehityksen määrittelyssä ja valtionosuuksista päätettäessä. Toisaalta sote-alueella tulee siirtymävaiheessa huolehtia, että turhia investointeja ei toteuteta.

Lakiehdotuksessa järjestämistä ja tuottamista ei ole täysin erotettu, sillä 15 §:n mukaan sote-alueella voi olla myös omaa tuottamisvastuuta ja kunnalla tai kuntayhtymän tuottamisvastuuseen sisältyy osittain järjestämistä vastaavia piirteitä. Jos järjestäminen ja tuottaminen olisivat aidosti erillään, sote-alueet toimisivat vain järjestäjinä, eivät tuottajina. Sote-alueen ensisijainen tehtävä on keskittyä järjestämistä vastaavaan toteuttamiseen liittyviin tehtäviin, vahvaan johtamiseen ja päätöksentekoon. Sote-alueen vahvuus tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien ohjauksessa heikkenee, mikäli järjestämistä ja tuottamista ei tehdä riittävän selkeästi

Tukipalveluiden tuottamiselle sote-alueen toimesta ei ole myöskään välittömiä toiminnallisia perusteluja. 15 § osoittaa, että kokonaisuus järjestäminen – tuottamisvastuu – tuottaminen on epätarkkarajainen kokonaisuus, joka tulee selventää lakiesityksessä. Järjestämistä ja tuottamista erottaminen pitäisi toteuttaa niin, että sote-alue voisi ottaa tuottamisvastuun kaikista palveluista, myös tukipalveluista, vain niissä poikkeustapauksissa, joissa mikään tuottamisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä ei niitä pysty toteuttamaan järjestämispäätöksessä edellytetyllä tavalla. Tällöinkään sote-alue ei saisi tuottaa palveluja itse, vaan sen pitäisi hankkia ne muilta tuottajilta.

Järjestämispäätös on keskeisessä asemassa palvelujen tuottamisesta päätettäessä, sillä monet lakiehdotuksesta puuttuvat asiakokonaisuudet on siirretty sote-alueen ratkaistavaksi järjestämispäätöksessä. Tämän vuoksi lain tarkoituksen toteutuminen on täysin riippuvainen sote-alueen johtamis-, päätöksenteko- ja toimeenpanokyvystä.

Tuottamisvastuuta koskevan 14 §:n 1 momentin mukaan tuottamisvastuuseen on kuuluttava ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. Pykälässä ei mainita erikseen perusterveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa ja erikoissairaanhoitoa.

Lakiesityksen perusteluosan mukaan tuottamisvastuu on kattava ja käsittää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät. Palvelut ja tuottamisvastuu voidaan antaa sellaiselle kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata kaikista sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista. Helsingin kaupungin tulee saada palvelujen tuottajan rooli

terveyskeskus- ja sosiaalipalveluissa lukuun ottamatta vaativimpia palveluja.

Uudenmaan alueen suuri väestö ja alueella sijaitseva maan johtava yliopistollinen keskussairaala on voitava ottaa huomioon tuotantovastuussa olevista kunnista ja kuntayhtymistä päätettäessä, minkä lakiehdotusluonnos näyttäisi mahdollistavan. Husin tulee saada kuntayhtymän tuottajan rooli erityispalvelujen (nykyiset Husin palvelut) ja vaativimpien kehitysvamma- ja muiden vaativimpien sosiaalipalvelujen tuottajana.

Lakiehdotus ei kuitenkaan riittävän selvästi mahdollista erilaisia tuottamisrakenteita eikä esimerkiksi selkeästi tue tuottajien välistä kilpailua, vaikka siihen rahoituksen ohjauksella olisi mahdollisuus. Myös potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapauden ohjausvaikutusta ei ole otettu huomioon lakiehdotuksessa. Lain 6 §:n viittaus ei määrittele riittävän selkeästi potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapautta sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien valinnan suhteen.

Lain eräänä tarkoituksena on kustannustehokas sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne. Tämän tavoitteen toteutumista arvioitaessa on otettava huomioon, että sote-alueen laajan tehtäväkentän mukaisen päätöksenteon valmistelu asettaa korkeat tiedolla johtamisen vaatimukset. Tämä vaatii paljon myös päätöksenteon valmisteluorganisaatiolta.

Kuntien tehtävien säätämisestä lailla todetaan mm. ehdotusluonnoksen sivulla 109/l seuraavaa: ”Edellä olevan perusteella, erityisesti järjestämislaissa säädetyin tuottamisvastuun osalta on tarpeen arvioida, täyttääkö esityksen mukainen järjestämislain 14 § perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaisen vaatimuksen lailla säätämisestä.” Tämä arvio olisi pitänyt tehdä jo ennen lakiehdotuksen luonnoksen lausuntokierrosta.

Lakiluonnosehdotuksessa ja sen perusteluissa lain suhde perustuslakiin jää puutteelliseksi, koska siinä ei ole käsitelty sitä, että sote-alue voi päättää järjestämissä päätöksellä, ei lailla, kunnille tulevista tehtävistä.

Lakiehdotuksen suurimpana ongelmana on se, että se heikentäisi edustuksellisen demokratian toimivuutta sosiaali- ja terveyspalveluista päätettäessä. Järjestämis- ja tuottamisvastuun jakaminen kahdelle eri kuntayhtymälle tuottaa päätöksentekojärjestelmän, joka on kuntalaisten kannalta etäinen ja vaikeasti hahmotettava. Kohdassa 19 § tulisi panostaa enemmän demokratian toteutumisedellytyksiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä, että lain perusteluissa (s. 51) todetaan, ettei korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämiseen esitetä muutoksia. Tämä tulee toteuttaa säilyttämällä nykyisen terveydenhuoltolain 17 §:n sisältö järjestämislakiin sopivalla tavalla.

Vastaukset sähköisen kyselylomakkeen kysymyksiin

7. 5 §:ssä säädetään palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä palvelujen käyttäjiä, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan keskittää. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

8. 7 §:ssä säädetään palvelujen kielestä. Turvaako säännös asianmukaisesti palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet?

Vastaus: Ei.

Itse säännös ei turvaa kielellisiä oikeuksia käytännössä vaan jättää niiden toteutumisen täysin poliittisten päättäjien valtaan.

9. 8 ja 9 §:ssä säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kuuluu ensisijaisesti kunnille. Sote-alueen ja tuottamisvastuussa olevan kunnan ja kuntayhtymän on otettava päätöksissään huomioon niiden vaikutukset väestön hyvinvointiin ja terveyteen sekä annettava kunnille asiantuntija-apua. Onko säännösten mukainen työnjako tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

10. Muita huomioita 1 luvun säännöksistä.

9 §:ssä säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä alueellisesti ja palvelujen tuotannossa. Tässä on otettava huomioon yhteys uuteen sosiaalihuoltolakiin, jossa säädetään rakenteellisesta sosiaalityöstä. Rakenteellisen sosiaalityön avulla on mahdollista hyödyntää sosiaalihuollon asiantuntemusta eri väestöryhmien hyvinvointitiedon tuottamisessa.

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

11. 11 §:ssä säädetään järjestämisvastuusta. Onko säännöksen mukainen järjestämisvastuun sisältö mielestänne tarkoituksenmukainen?

22.09.2014

Kj/2

Vastaus: Kyllä.

Järjestämisvastuun sisältö on sinänsä tarkoituksenmukainen, mutta lakiehdotuksessa järjestämis- ja tuottamisvastuut eivät ole täysin erotettuja toisistaan, koska sote-alueelle on jätetty 15 §:ssä mahdollisuus järjestämissä päätöksessä määriteltyjen palvelujen tuotantoon.

12. 12 §:ssä säädetään järjestämissä päätöksestä. Järjestämissä päätöksen tarkoituksena on määritellä, miten sote-alue huolehtii järjestämisvastuun toteuttamisesta. Sote-alue päättää järjestämissä päätöksen sisällön sote-alueen sekä tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien välisten neuvottelujen perusteella. Onko järjestämissä päätöksen laatimismenettely tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

13. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että järjestämissä päätöksessä määritellään kaikki säännöksen mukaiset asiat (kohdat 1–13)?

Vastaus: Ei.

14. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, valitkaa listasta ne säännöksen kohdat, joita ei mielestänne tulisi määritellä järjestämissä päätöksessä:

1. Asiakaslähtöisen integraation toteutumisen keinot
2. Lähipalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen
3. Valtakunnallisten tavoitteiden ja kehittämisohjelmien toteuttaminen
4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, vastuut ja yhteistyö
5. Palvelujen laatu- ja palvelutaso sekä yhtenäiset käytännöt
6. Väestön kielellisten oikeuksien toteutuminen
7. Tuottamisvastuussa olevat kunnat, kuntayhtymät ja niiden tehtävät
8. Ympäri vuorokautisesta päivystyksestä vastaavat kunnat ja kuntayhtymät
9. Sote-alueen omalla tuotantovastuulla olevat tukipalvelut sekä muut sotealueen tuotantoon otetut palvelut
10. Rahoituksen ja voimavarojen kohdentaminen tuottamisvastuussa oleville kunnille ja kuntayhtymille
11. Palveluhankintojen sekä palvelusetelin käytön keskeiset periaatteet ja laajuus
12. Palvelurakennetta koskevat tehtävät

22.09.2014

Kj/2

13. Kohtien 1–12 seuranta ja arviointi

Vastaus: Järjestämispäätöksessä määriteltävät keskeisimmät kohdat 7-12 tulee todeta listan alussa. Sote-alueen oma palvelutuotanto aiheuttaisi järjestämis- ja tuottamisvastuiden sekoittumista.

15. Pitäisikö järjestämispäätöksessä päättää jostain muusta kuin säännöksen mukaisista asioista?

Vastaus: Ei.

16. 13 §:ssä säädetään sote-alueen muista kuin järjestämispäätöksen mukaisista tehtävistä, joiden tarkoituksena on erityisesti antaa sote-alueelle toimivalta säännöksessä mainittujen toimintojen suunnitteluun, yhteensovittamiseen ja kehittämiseen. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että sote-alueella on kaikki säännöksen mukaiset tehtävät?

Vastaus: Ei.

17. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, valitkaa listasta ne säännöksen mukaiset tehtävät, joita sote-alueella ei mielestänne tulisi olla.

1. Kunta- ja kuntayhtymäraajat ylittävän yhteistyön varmistaminen
2. Valtakunnallisten strategisten linjausten toimeenpano ja kehittämistoiminnan suunnittelu
3. Tutkimustoiminnan suunnittelu, yhteensovittaminen ja yhteistyön varmistaminen
4. Työvoimatarpeen ennakointi ja koulutuksen suunnittelu ja kehittäminen
5. Henkilöstön tehtävärakenteen ja työnjaon sekä suunnittelun yhteensovittaminen
6. Tiedonhallinnan sekä asiakas- ja potilastietojen yhteensovittaminen ja kokonaisarkkitehtuurin määrittely
7. Hyvinvointi- ja terveysseurantatietojen kerääminen ja hyödyntäminen

Kohta 5 tulee poistaa. Järjestäjän ei pidä määritellä tuottajan henkilöstöpolitiikkaa. Tehtäviin tulee lisätä 54 §:n mukainen sote-alueen varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Kohdassa 6 sote-alueen yhtenä tehtävänä on tiedonhallinnan sekä asiakas- ja potilastietojen yhteensovittaminen ja kokonaisarkkitehtuurin määrittely. "Kokonaisarkkitehtuurin määrittely" on epämääräinen ja liian heikko ilmaus ja tulee korvata esimerkiksi "kokonaisarkkitehtuurin määrittelyn johtaminen tiiviissä yhteistyössä tuotantovastuussa olevien toimijoiden kanssa". Lisäksi vastuuta ei tule rajata koskemaan ainoastaan asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ja siinä hyödynnettäviä tietojärjestelmäratkaisuja vaan myös muita sote-palvelujen suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa syntyviä kattavia tietojärjestelmäratkaisuja.

18. Muita huomioita luvusta 2

Järjestämispäätös on keskeisessä asemassa palvelujen tuotantotavoista päätettäessä, sillä monet lakiehdotustasolta puuttuvat kysymykset on siirretty sote-alueen ratkaistavaksi järjestämispäätöksessä.

On välttämätöntä, että lainsäädäntö mahdollistaa luonnoksen mukaisesti paikallisesti tarkoituksenmukaisen tuotantovastuun. Yksittäisen potilaan ja asiakkaan palvelut ovat tuotettavissa siten, että palvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, vaikka samalle potilaalle palveluja tuottaisi useampi tuottajavastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä tai niiden alihankkija. Tämä edellyttää vahvaa ohjausta järjestämispäätöksellä.

3 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottaminen

19. 14 §:ssä säädetään kunnallisesta tuottamisvastuusta. Säännöksen mukaan sote-alue päättää tuottamisvastuun antamisesta kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on sosiaali- ja terveydenhuollon tuottamisvastuun edellyttämä oma henkilöstö ja muut voimavarat. Velvoite omasta henkilökunnasta ei kuitenkaan koske sitä osaa toiminnasta, joka toteutetaan esimerkiksi ostopalveluna. Onko tuottamisvastuusta säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaus: Ei.

Pykälän 1. momentin mukaan tuottamisvastuuseen on kuuluttava ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. Pykälässä ei mainita erikseen perusterveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa ja erikoissairaanhoidtoa.

Perusteluosan mukaan tuottamisvastuu on kattava ja käsittää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja palvelut. Tuottamisvastuu voidaan antaa sellaiselle kunnalle ja kuntayhtymälle, jolla on

toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset vastata kaikista sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista.

Pykälän 2. momentin mukaan sosiaali- ja terveysalue voi päättää, että 1. momentissa määriteltyä palvelukokonaisuutta suppeampi tuottamisvastuu annetaan sitä varten perustetulle kuntayhtymälle, jos siihen on asiakkaiden tarpeista tai palvelujen toteuttamisesta johtuva erityinen syy. Perusteluissa tätä kutsutaan ”teemalliseksi kuntayhtymäksi”. Esimerkkejä tällaisesta kuntayhtymästä ei ole annettu.

On välttämätöntä, että tuleva lainsäädäntö mahdollistaa paikallisesti tarkoituksenmukaiset tuotantovastuussa olevat kunnat ja kuntayhtymät. Yksittäisen potilaan ja asiakkaan palvelut ovat tuotettavissa siten, että palvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, vaikka samalle potilaalle palveluja tuottaisi useampi kuin yksi kunta tai kuntayhtymä. Tästä integraatiosta vastaa järjestäjä, ei tuottaja.

20. 15 §:ssä säädetään sote-alueen tuottamisvastuusta. Sote-alueella on tuottamisvastuu järjestämispäätöksessä määritellyistä tukipalveluista, joita voivat olla esimerkiksi tietohallintoon liittyvät tehtävät. Onko tarkoituksenmukaista, että sote-alue voi säännöksen mukaisesti päättää ottaa tukipalveluja koskevan tuottamisvastuun itselleen?

Vastaus: Kyllä.

Järjestäjällä ei tule olla omaa tuotantoa. Lisäksi jää epäselväksi, mitä tukipalveluita tässä tarkoitetaan, sillä esimerkkeinä mainitaan perusteluissa vain tietohallintoon ja yhteishankintoihin liittyvät tehtävät. Tukipalvelujen vaikean rajaamisen vuoksi on perusteltua, että tämä säännösehdotus sote-alueen mahdollisuudesta tukipalvelujen tuotantovastuuseen täsmennetään niin, että sillä ei tarkoiteta tuotantoa omana toimintana.

21. Muita huomioita luvusta 3

Ei muita huomioita.

4 luku Hallinto

22. 19 §:n mukaan sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymään ja sen hallintoon sovelletaan mitä kuntalain 10 luvussa säädetään kuntayhtymästä, jollei lailla toisin säädetä. Onko tämä tarkoituksenmukaista?

Vastaus: Kyllä.

23. 23 §:ssä säädetään päätöksenteosta kuntayhtymän toimielimissä. Säännöksen mukaan kuntien äänimäärä perustuu kunnan asukaslukuun. Mikäli kunnat eivät ole toisin sopineet, käytössä on äänileikkuri, jonka perusteella mikään kunta ei voi saada yli puolta kuntayhtymän äänistä. Onko tämä hyväksyttävää?

Vastaus: Ei

Äänileikkuri ei ole hyväksyttävä.

24. Muita huomioita luvusta 4.

Säädökset sote-alueen kuntayhtymän hallinnosta sulkevat pois kuntalain laajat mahdollisuudet hallinnon järjestämiseksi. Kun STM:n valmistelumateriaalien mukaan tavoitteiden toteuttamiskeinoista yksi on selkeä ja tehokas hallinto, kuntayhtymän hallintomallia ei tulisi rajoittaa kuntalakea enemmän ja esimerkiksi mahdollisesti valittavan yhtymäkokouksen kokoonpanosta ei tulisi antaa kuntalakea tarkempia määräyksiä. Lakiesityksen luonnoksessa esitetyn lisäksi tulee voida harkita myös yhtymäkokousmallin käyttöönottoa.

5 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

25. 28 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön sekä sote-alueen välisestä neuvottelumenettelystä. Neuvottelujen tarkoituksena on ohjata sosiaali- ja terveysalueen toimintaa palvelurakenteen kehittämisessä sekä edistää ministeriön ja sote-alueen välistä yhteistyötä. Pidätkö säännöksen mukaista neuvottelumenettelyä tarkoituksenmukaisena?

Vastaus: Kyllä.

Kansallinen ohjaus on kannatettavaa, mutta tämän ohjauksen sisältö on kirjoitettu lakiin epäselvästi. Ohjauksen täytyy mahdollistaa kuitenkin palvelujen innovatiivisuus ja kokeilutoiminta ilman sitovaa normiohjausta.

26. 29 §:ssä säädetään sote-alueen ja tuottamisvastuussa olevan kunnan tai kuntayhtymän välisestä tulosohjauksesta. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että sote-alueen ja tuotantovastuussa olevan alueen välillä sovelletaan tulosohjausta?

Vastaus: Kyllä.

27. Turvaako 30 § asianmukaisesti asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet palvelujen järjestämiseen liittyvään valmisteluun ja päätöksentekoon?

Vastaus: Ei. Toisesta momentista tulisi poistaa sanat 'mahdollisuuksien mukaan'

Laissa ei pidä olla 3. pykälän mukaista esimerkinomaista luetteloasiakasosallistumisen keinoista. On riittävää, että osallistumissuunnitelman laadinta on velvoittava.

28. Muita huomioita luvusta 5

Ei muita huomioita.

6 luku Rahoitus

29. 33 §:ssä säädetään sote-alueen rahoituksesta ja kustannusten jakautumisesta. Säännöksen mukaan kuntien maksuosuus perustuu asukasmäärään, jota on painotettu valtionosuuslaskennassa käytettävillä iällä ja sairastavuudella. Kunnat voivat sopia sote-alueen perustamissopimuksessa myös muiden valtionosuuslaskentaperusteiden huomioimisesta. Pidätkö tarkoituksenmukaisena, että kunnilla on säännöksen mukainen päätösvalta?

Vastaus: Kyllä.

30. 34 §:ssä säädetään tuottamisvastuussa olevan kunnan ja kuntayhtymän rahoituksesta. Järjestämispäätöksessä määritellään kaikille tuottamisalueille yhdenmukaisista korvauserusteista. Tuotantoalueen rahoituksessa on kuitenkin huomioitava järjestämispäätöksessä määritellyt palveluntuotannon vaikuttavuus- ja tehokkuusvaatimukset, jolloin korvauserusteet voivat vaihdella tuotantoalueittain. Pidätkö tätä tarkoituksenmukaisena?

Vastaus: Kyllä.

31. 36 §:ssä säädetään hoidon ja kustannusten korvaamisesta eräissä tilanteissa. Onko säännöksen mukainen kustannusten korvaamisperiaate tarkoituksenmukainen?

Vastaus: Kyllä.

32. 37–39 §:ssä säädetään valtion koulutuskorvauksista. Koulutuskorvausten maksuedellytykset säilyvät säännösten perusteella nykyisellään. Ovatko säännökset tarkoituksenmukaisia?

22.09.2014

Kj/2

Vastaus: Kyllä.

33. 40–46 §:ssä säädetään valtion korvauksista tutkimustoimintaan. Tutkimusrahoituksen kohdentamisperusteet säilyvät säännösten perusteella nykyisellään. Ovatko säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: Kyllä.

34. Muita huomioita luvusta 6

Pykälät 37–46 ovat sinänsä tarkoituksenmukaisia, mutta valtion tulee korvata koulutuksesta ja tutkimuksesta koituvat kustannukset täysimääräisesti. Tällä hetkellä rahoitusvaje on useita kymmeniä miljoonia euroja vuodessa. Valtion korvausvastuun koulutuksesta ja tutkimuksesta tulee ottaa huomioon myös sosiaalihuollon tarpeet.

7 luku Viranomaisvalvonta

35. Huomioita 7 luvun säännöksistä

Ei muita huomioita

8 luku Erinäiset säännökset

36. Huomioita 8 luvun säännöksistä

Lakiehdotuksen 54 §:ssä säädetään sote-alueen varautumisvelvollisuudesta yhteistyössä kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien kanssa. Pykälästä on seurauksena moniportainen ohjaus, koska ehdotetun muotoilun mukaan tuottamisvastuussa olevan kunnan sosiaali- terveydenhuollon organisaatiota ohjataan osana sekä kunnan häiriötilanteisiin varautumista että sosiaali- ja terveysterveystoimien häiriötilanteisiin varautumisen kokonaisuutta. Pykälä tulee muotoilla siten, että sosiaali- ja terveysterveystoimien ohjaa alueensa tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien varautumista sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteitä edellyttäviin häiriötilanteisiin. Helsingin erityispiirteet maan pääkaupunkina aiheuttavat erityisen syyn yhteen sovittaa sote- valmiussuunnitelmat erityisesti Helsingin kaupungin yleisen valmiussuunnitelman kanssa.

55 §:n mukaan erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen. Tämä muuttaisi normaaliolojen johtovastuita, mikä on vastoin peruseriaa, että poikkeusoloissakin pyritään toimimaan organisaatioita muuttamatta.

Lakiluonnoksen rekisterinpitomalli (§ 59) on kannatettava, mutta lakiluonnoksessa ei oteta kantaa rekisterien muodostumiseen, niiden lukumäärään tai rekisteriin kuuluvien tietojen käsittelyn suostumussäädöksiin. Tätä kokonaisuutta tulisi täsmentää ja mainita tullaanko lakiluonnoksen kanssa samalla aikataululla ja rinnalla käynnistämään rekistereitä ja niiden käyttöä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden arviointi ja mahdollinen muutostyö vastaamaan sote-järjestämislain tavoitteita.

Voimaanpanolaki

37. Kysymys vain kuntien valtuustoille: Voimaanpanolain 3 §:ssä on tarkoitus säätää sote-alueen kuntayhtymiin kuuluvista kunnista. Jokaisen kunnan on kuuluttava yhteen viidestä sote-alueen kuntayhtymästä. Eduskuntapuolueiden puheenjohtajien 23.3.2014 tekemän sopimuksen perusteella muodostettavat sote-alueet rakentuvat nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta. Mikäli sote-alue muodostetaan nykyiseen erityisvastuualueeseen kuuluvista kunnista, kuuluuko kuntanne palvelujen järjestämisen kannalta perusteltuun sote-alueeseen? (Liite: Erityisvastuualueisiin kuuluvat kunnat)

Vastaus: Kyllä.

38. Kysymys vain kuntien valtuustoille: Mikäli kuntanne ei katso perustelluksi kuulua nykyisen erityisvastuualueen perusteella muodostettavaan sote-alueeseen, minkä erityisvastuualueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua?

- HYKS-erva
- KYS-erva
- OYS-erva
- TAYS-erva
- TYKS-erva

39. 8 §:ssä säädetään henkilöstön asemasta. Pykälään ei sisälly kuntarakennelain mukaista viiden vuoden irtisanomissuojaa henkilöstölle. Onko henkilöstön asemasta säädetty asianmukaisesti?

Vastaus: Ei kantaa

Helsinki on noudattanut periaatetta, että Helsinki ei irtisano henkilöstöä tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

22.09.2014

Kj/2

40. 9 §:ssä säädetään omaisuusjärjestelyistä. Onko omaisuusjärjestelyistä säädetty asianmukaisesti?

Vastaus: Ei.

Ehdotettu säädösteksti ei ole riittävän täsmällinen omaisuusjärjestelyjen osalta.

41. 11§:ssä säädetään sosiaali- ja terveystalouden rahoituksen siirtymäjärjestelystä. Säännökseen on säädetty kunnan rahoitusosuutta koskeva kolmen vuoden siirtymäaika, mikäli kunnan rahoitusosuus muuttuu nykyisestä. Onko rahoitusosuutta koskeva kolmen vuoden siirtymäaika riittävä?

Vastaus: Kyllä

42. 12 §:ssä säädetään kunnille ja kuntayhtymille myönnettävästä muutostuesta. Onko säännöksen mukainen muutostuki riittävä?

Vastaus: Ei

On tärkeää, että muutostuki vastaa muutoksesta aiheutuvista kustannuksista.

43. Muita huomioita voimaannpanolaista

Ei muita huomioita.

Laki varainsiirtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta

44. Onko varainsiirtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta säädetty mielestänne tarkoituksenmukaisesti?

Vastaus: Kyllä

Lopuksi

45. Mitä uudistuksen toimeenpanossa tulee erityisesti huomioida?

Ei vastausta.

46. Voitte lopuksi tuoda esiin yleisiä näkökulmia hallituksen esitysluonnokseen liittyen. Listatkaa alkuun mielestänne kolme tärkeintä näkökulmaa.

1. Lakiehdotuksen tärkein uudistus verrattuna nykytilaan on kantokyvyltään ja väestömäärältään riittävän suurten järjestämisvastuussa olevien alueiden syntyminen.

Järjestämislaki integroi nykyisen pirstaleisen sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä yhteisen kokonaisuuteen sekä peruspalvelujen että erikoistason palvelujen osalta samalle johdolle ja samaan talousarvioon. Tämä antaa sote-alueelle vahvan aseman sosiaali- ja terveystalouden ohjauksessa lain tavoitteiden mukaisesti, mitä on pidettävä myönteisenä mahdollisuutena. Uusi rakenne ei saa tätä kuitenkaan välittömästi aikaan, vaan sote-alueen on käytettävä monipuolisesti järjestämispäätöksen ja talousarvion antamia ohjauskeinoja ja vahvaa johtamista.

2. Lain tulee mahdollistaa riittävän monipuoliset tuotantorakenteet ja nykyisen toimivan tuotantorakenteen jatkuvuus, koska uudistuksen aikataulu on nopea.
3. Lakiehdotuksen perusteluista puuttuu lähes täydellisesti arvio taloudellisista, hallinnollisista, asiakas- ja potilas- sekä henkilöstövaikutuksista. Vaikutusarvio olisi pitänyt olla käytettävissä hyvissä ajoin ennen erittäin merkittävää lakiesityksestä lausumista.
4. Rahoitusperiaatteet korostavat ikääntymistä ja sairastavuutta. Uudessa järjestelmässä suuri paino pitäisi laittaa ennaltaehkäisyyn ja sitä tukevien toimenpiteiden taloudellisten edellytysten turvaamiseen. Jatkossa tämä asiaa on selvitettävä ennen kuin lopullisista rahoitusperiaatteista päätetään.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lakiehdotuksen vaikutusarvioinnin tekee Terveystalouden- ja hyvinvoinnin laitos. Tätä lausuntoa laadittaessa arvio ei ole käytettävissä. Voidaan kuitenkin todeta, että onnistuessaan hyvällä sosiaali- ja terveydenhuollon vertikaalisella ja horisontaalisella integraatiolla sekä huolellisesti toteutetulla talousohjauksella voisi olla huomattavia välillisiä kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia parantavia vaikutuksia.

Käsittely

17.09.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli asiantuntijana läsnä tätä asiaa käsiteltäessä.

22.09.2014

Kj/2

Asia käsiteltiin viraston henkilöstötoimikunnassa 17.9.2014. Henkilöstötoimikunta merkitsi järjestöneuvottelukunnan lausunnon tiedoksi. Lausunto on sähköpostitse toimitettu sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenille tiedoksi 17.9.2014.

1. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 10; Helsingin kaupungin tulee saada palvelujen tuottajan rooli terveyskeskus- ja sosiaalipalveluissa lukuun ottamatta vaativimpia palveluja.

Kannattajat: Jouko Malinen

2. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 11; Husin tulee saada kuntayhtymän tuottajan rooli erityispalvelujen (nykyiset Husin palvelut) ja vaativimpien kehitysvamma- ja muiden vaativimpien sosiaalipalvelujen tuottajana.

Kannattajat: Jouko Malinen

3. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 45; Kyllä

Kannattajat: Sirpa Asko-Seljavaara

4. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 68; loppuun lause. "Valtion korvausvastuun koulutuksesta ja tutkimuksesta tulee ottaa huomioon myös sosiaalihuollon tarpeet".

Kannattajat: Joonas Leppänen

5. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 92; loppuun uusi kpl: "Rahoitusperiaatteet korostavat ikääntymistä ja sairastavuutta. Uudessa järjestelmässä suuri paino pitäisi laittaa ennaltaehkäisyyn ja sitä tukevien toimenpiteiden taloudellisten edellytysten turvaamiseen. Jatkossa tämä asiaa on selvitettävä ennen kuin lopullisista rahoitusperiaatteista päätetään".

Kannattajat: Joonas Leppänen

6. Vastaehdotus:

Maija Anttila: kohta 13 poistetaan kohta

Kannattajat: Markku Vuorinen

7. Vastaehdotus:

Joonas Leppänen: Esitän, että kappaleessa (19), kohdassa 8 vastataan kysymykseen kielellisten oikeuksien turvaamisesta EI sekä lisätään perusteluna "Itse säännös ei turvaa kielellisiä oikeuksia

22.09.2014

Kj/2

käytännössä vaan jättää niiden toteutumisen täysin poliittisten päättäjien valtaan"

Kannattajat: Anna Vuorjoki

8. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään yleistekstin loppuun (kappaleen 16 jälkeen) seuraava kappale:

"Lakiehdotuksen suurimpana ongelmana on se, että se heikentäisi edustuksellisen demokratian toimivuutta sosiaali- ja terveystalouksista päätettäessä. Järjestämis- ja tuottamisvastuun jakaminen kahdelle eri kuntayhtymälle tuottaa päätöksentekojärjestelmän, joka on kuntalaisten kannalta etäinen ja vaikeasti hahmotettava. Kohdassa 19§ tulisi panostaa enemmän demokratian toteutumisedellytyksiin."

Kannattajat: Laura Nordström

9. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappale 12 "Lakiehdotus ei kuitenkaan riittävän selvästi mahdollista erilaisia tuottamisrakenteita eikä esimerkiksi selkeästi tue tuottajien välistä kilpailua, vaikka siihen rahoituksen ohjauksella olisi mahdollisuus. Myös potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapauden ohjausvaikutusta ei ole otettu huomioon lakiehdotuksessa. Lain 6 §:n viittaus ei määrittele riittävän selkeästi potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapautta sosiaali- ja terveystalouksien tuottajien valinnan suhteen."

Kannattajat: Joonas Leppänen

10. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Kappaleen 59 teksti "Laissa ei pidä olla 3. pykälän mukaista esimerkinomaista luetteloa asiakasosallistumisen keinoista. On riittävää, että osallistumissuunnitelman laadinta on velvoittava." poistetaan.

Kannattajat: Joonas Leppänen

11. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 27 vastaus muotoon "Ei. Toisesta momentista tulisi poistaa sanat 'mahdollisuuksien mukaan'."

Kannattajat: Gunvor Brettschneider

Sosiaali- ja terveystaloutta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

22.09.2014

Kj/2

12. Vastaehdotus:

Laura Nordström: s 4 ennen kohtaa 17 lisäys:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä, että lain perusteluissa (s. 51) todetaan, ettei korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämiseen esitetä muutoksia. Tämä tulee toteuttaa säilyttämällä nykyisen terveydenhuoltolain 17 §:n sisältö järjestämislakiin sopivalla tavalla."

Kannattajat: Joonas Leppänen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta 10; Helsingin kaupungin tulee saada palvelujen tuottajan rooli terveyskeskus- ja sosiaalipalveluissa lukuun ottamatta vaativimpia palveluja

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

Äänten mennessä tasan 6-6, puheenjohtajan ääni ratkaisi. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen.

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta 11; Husin tulee saada kuntayhtymän tuottajan rooli erityispalvelujen (nykyiset Husin palvelut) ja vaativimpien kehitysvamma- ja muiden vaativimpien sosiaalipalvelujen tuottajana

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Hannu Tuominen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen,

22.09.2014

Kj/2

Jouko Malinen, Laura Nordström, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen,
Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tuomas Nurmela

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: kohta 45; Kyllä

Jaa-äännet: 1
Hannu Tuominen

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene
Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Tuomas
Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1
Seija Muurinen

Poissa: 1
Tuomas Nurmela

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: kohta 68; loppuun lause. "Valtion korvausvastuun
koulutuksesta ja tutkimuksesta tulee ottaa huomioon myös
sosiaalihuollon tarpeet".

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene
Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Seija Muurinen, Laura
Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna
Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tuomas Nurmela

5. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta 92;loppuun uusi kpl:" Rahoitusperiaatteet korostavat ikääntymistä ja sairastavuutta. Uudessa järjestelmässä suuri paino pitäisi laittaa ennaltaehkäisyn ja sitä tukevien toimenpiteiden taloudellisten edellytysten turvaamiseen. Jatkossa tämä asiaa on selvitettävä ennenkuin lopullisista rahoitusperiaatteista päätetään".

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

6. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta 13 poistetaan kohta

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

7. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitän, että kappaleessa (19), kohdassa 8 vastataan kysymykseen kielellisten oikeuksien turvaamisesta Ei sekä lisätään

perusteluna "Itse säännös ei turvaa kielellisiä oikeuksia käytännössä vaan jättää niiden toteutumisen täysin poliittisten päättäjien valtaan"

Jaa-äännet: 2

Seija Muurinen, Hannu Tuominen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Markku Vuorinen

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

8. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään yleistekstin loppuun (kappaleen 16 jälkeen) seuraava kappale:

"Lakiehdotuksen suurimpana ongelmana on se, että se heikentäisi edustuksellisen demokratian toimivuutta sosiaali- ja terveystalvveluista päätettäessä. Järjestämis- ja tuottamisvastuun jakaminen kahdelle eri kuntayhtymälle tuottaa päätöksentekojärjestelmän, joka on kuntalaisten kannalta etäinen ja vaikeasti hahmotettava. Kohdassa 19§ tulisikin panostaa enemmän demokratian toteutumisedellytyksiin."

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

9. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappale 12 "Lakiehdotus ei kuitenkaan riittävän selvästi mahdollista erilaisia tuottamisrakenteita eikä esimerkiksi selkeästi tue tuottajien välistä kilpailua, vaikka siihen rahoituksen

ohjauksella olisi mahdollisuus. Myös potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapauden ohjausvaikutusta ei ole otettu huomioon lakiehdotuksessa. Lain 6 §:n viittaus ei määrittele riittävän selkeästi potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapautta sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajien valinnan suhteen.”

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Seija Muurinen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 4

Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Laura Nordström

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

10. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 59 teksti ”Laissa ei pidä olla 3. pykälän mukaista esimerkinomaista luetteloa asiakasosallistumisen keinoista. On riittävää, että osallistumissuunnitelman laadinta on velvoittava.” poistetaan.

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Nurmela

Äänten mennessä tasan 6-6 ratkaisi puheenjohtaja ääni. Sosiaali- ja terveystalvutakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Juvonen

22.09.2014

Kj/2

Lisätiedot

Hannu Juvonen, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 52481
hannu.juvonen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 923

HEL 2014-000072 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä periaatepäätöksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta sekä kehottaa kaupunginhallitusta noudattamaan periaatepäätöstä antaessaan kaupungin lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle.

Samalla kaupunginhallitus päättää todeta, että kaupunginhallituksen esitys periaatepäätöksen sisällöksi hyväksytään myöhemmin.

08.09.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

22.09.2014

Kj/3

§ 950

V 8.10.2014, Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestäminen

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Hannu Oskala: Kaupunginhallitus päättää panna asian viikoksi pöydälle.

Kannattaja: Lasse Männistö

Palautusehdotus:

Kaarin Taipale: Palautusesitys:

"Asia palautetaan konsernijaoston käsiteltäväksi, koska päätöksenteon kannalta olennaista materiaalia, joka liittyy kuntalain kilpailuneutraliteettia koskevaan yhtiöittämisspykälään, on toimitettu vasta konsernijaoksen käsittelyn jälkeen. Näin ollen konsernijaostolla ei ole ollut käytettävissään kaikkea päätöksenteon kannalta olennaista tietoa ja päätös perustuu puutteelliseen tietoon."

Perustelut:

Ennen konsernijaoston kokousta jaoksen jäsenille toimitettiin pyynnöstä lisätietoa kuntalain kilpailu-neutraliteettipykälästä. Aineisto sisälsi muistion kilpailuneutraliteettisäännöksistä sekä muistion liitteen. Muistiossa todettiin mm.

"Kunta ei hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla ainakaan, jos 1) kunta tuottaa lain perusteella omana toimintanaan palveluja kunnan asukkaille ja muille, joille kunnan on lain perusteella järjestettävä palveluja;

Palmian toiminta ei ole kaupungin lakisääteistä toimintaa. Helsingin kaupungilla ei ole laki-sääteistä järjestämisvastuuta ruokahuolto-, kiinteistö-, siivous- eikä turvapalvelujen osalta."

"Yhteenvetona voidaan todeta, että Palmian toiminta ei ole kuntalain 2 a §:ssä yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolelle rajattua toimintaa." Muistion liitteenä olleessa aineistossa todettiin varsinaiseen muistioon

verrattuna ristiriitaisesti:

”Kilpailutilanteesta ei ole kyse, jos kunta tuottaa palveluja vain itselleen, koska se ei muodosta markkinoita. Täten esimerkiksi siivouksen tai palkkahallinnon järjestäminen tilaaja-tuottaja -mallin perusteella kunnan omana toimintana ei muodosta markkinoita.

Kilpailutilanteesta markkinoilla sen sijaan on kyse, jos kunta osallistuu ulkopuolisen järjestämään tarjouskilpailuun.

Kuntalain mukaan kunta ei hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla (muun muassa) ainakaan silloin, jos kunta tuottaa lain perusteella omana toimintanaan palveluja kunnan asukkaille ja muille, joille kunnan on lain perusteella järjestettävä palveluja. Lakisääteisissä palveluissa kunnalla on järjestämisvastuu, joka tarkoittaa, että kunnalla on vastuu palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta. Kuntalain ja erityislakien perusteella kunta voi tuottaa järjestämisvastuun alaiset palvelut joko omana tuotantonaan, yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa tai ostopalveluina yksityisiltä. Yhtiöittämisvelvollisuudella ei ole tarkoitus rajoittaa kunnan järjestämisvastuun sisältöä pelkäksi toiminnan kilpailuttajaksi sekä rahoittajaksi.”

Konsernijaoston jäsen Pilvi Torsti kysyi ennen konsernijaoston päätöskokousta tulkintaa kahden muistion välisestä keskinäisestä ristiriidasta, joka liittyy Palmian yhtiöittämisvelvollisuuteen. Torstille toimitetussa sähköpostissa todettiin seuraavaa:

”Kilpailuneutraliteettisäännöksistä johtuvat muutostarpeet Palmian toimintaan voidaan toteuttaa joko

- yhtiöittämällä toiminta (osittain tai kokonaan) tai
- jatkamalla liikelaitoksena yhtiöittämisvelvoitteen alaisesta toiminnasta luopuen.

Näitä molempia vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia tarkasteltiin selvitystyöryhmässä. Kaupunginjohtaja esitti päätöksentekoon selvitystyöryhmän johtopäätösten perusteella mallia, jossa osa toiminnoista yhtiöitetään ja liikelaitokseen jäävät toiminnot luopuvat yhtiöittämisvelvoitteen alaisesta toiminnasta.”

Sähköpostia ei jaettu muille konsernijaoston jäsenille. Torstin kysyessä asiasta kokouksessa suullisesti kansliapäällikkö ja kaupunginjohtaja totesivat molemmat vastauksissaan, että yhtiöittäminen heidän nähdäkseen on tehtävä esitetyllä tavalla. Näillä tiedoilla siirryttiin päätöksentekoon.

Konsernijaoston kokoukseen jälkeen asian siirryttyä kaupunginhallituksen esityslistalle kaupunginhallituksen jäsen Torsti pyysi, että kilpailuneutraliteettimuistio jaettaisiin kaupunginhallituksen jäsenille. Muistio jaettiin, ja toisin kuin konsernijaostossa, tällä kertaa mukana oli myös saate, jonka tulkinta oli yksiselitteinen:

”Kilpailuneutraliteettisäännöksistä johtuvat muutostarpeet Palmian toimintaan voidaan toteuttaa joko

- yhtiöittämällä toiminta (osittain tai kokonaan) tai
- jatkamalla liikelaitoksena yhtiöittämisvelvoitteen alaisesta toiminnasta luopuen.”

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle ennen jäsen Taipaleen palautusehdotuksen käsittelyä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraliteettisäännösten edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaikajärjestelyn periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaiheittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,
- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,

- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruoka-

huoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen reunaehdoista.

Tiivistelmä

Selvitystyöryhmän johtopäätökset

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleen muutoksen johdosta kuntien on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika päättyy 31.12.2014.

Kaupunginhallituksen kehotuksesta kaupunginkanslian ja Palmia-liikelaitoksen (Palmia) edustajista muodostettu selvitystyöryhmä valmisteli ehdotukset toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.

Selvitystyöryhmän ehdotusten mukaan Palmian toiminta saatetaan kilpailuneutraliteettisäännösten mukaiseen tilaan järjestämällä Palmian toiminnot siten, että ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoiminnot jäävät liikelaitokseen, kun taas kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnot siirretään perustettavalle yhtiölle. Henkilöstöruokailutoiminta yhtiötetään siltä osin kuin se on toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Esitetyn toiminta- ja hallintomallin perusteena on se, että ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintojen osalta kaupungilla on strateginen intressi varmistaa palvelujen luotettavuus ja toimivuus. Kilpailuneutraliteettisääntelyn mukainen tilanne saavutetaan lopettamalla toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla eli luopumalla kyseisiin toimintoihin liittyvästä ulkoisesta myynnistä sekä luopumalla osallistumisesta kaupungin omiin kilpailutuksiin.

Kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen osalta kaupungilla ei ole vastaavaa strategista intressiä, vaan kaupungin intressi on taloudellinen eli palvelujen kustannustehokas toteutus. Myöskään henkilöstöruokailuun ei nähdä liittyvän strategista intressiä, joten toiminta esitetään yhtiötettäväksi pois lukien ne toimipisteet, joissa henkilöstöruokailu on järjestetty osana hallintokuntien asiakasruokailutoimintaa (koulu-, sairaala- yms. ruokailu).

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittäminen mahdollistaa sen, että kyseisten toimintojen osalta voidaan tulevaisuudessa toimia kilpailluilla markkinoilla. Samalla se tarkoittaa sitä, että kaupungin tulee avata omat hankintansa kyseisissä palveluissa siirtymäkauden aikana vaiheittain kilpailulle.

Jatkovalmistelupäätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 26.5.2014, 96 § kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa jatkamaan selvitystyöryhmän raportin johtopäätösten pohjalta valmistelua Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämiseksi.

Toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelussa on valmisteltu ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamista liikelaitosmuodossa sekä valmisteltu ehdotus Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä sekä yhtiöittämiseen liittyväksi siirtymäajaksi.

Palveluyhtiön toiminta ja siihen liittyvä siirtymäaika

Jatkovalmistelun osana palveluyhtiön elinkelpoisuudesta on laadittu taloudellisia selvityksiä. Perustamisensa jälkeen palveluyhtiö kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti. Yhtiöllä tulee olla kilpailukyvyyn mahdollistamiseksi vastaavat toimintaedellytykset kuin kilpailijoillaan. Tämä tarkoittaa muun muassa mahdollisuutta siirtää noudattamaan vastaavaa työehtosopimusta kuin kilpailijat.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Lisäksi perustettavalle palveluyhtiölle tulee antaa mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailuilla markkinoilla.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on suunniteltu siirtymäaikajärjestely, jonka keskeinen lähtökohta on se, että kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista luodaan viisi tarkoituksenmukaista kokonaisuutta, kukin noin 20 prosenttia yhtiöitettävien toimintojen yhteenlasketusta liikevaihdosta. Kaupungin virastot ja laitokset solmivat palveluyhtiön kanssa kuhunkin kokonaisuuteen kuuluvista palveluista määräaikaiset sopimukset, joiden pituus on kokonaisuudesta riippuen 3–7 vuotta. Määräaikaisten sopimusten päätyttyä virastot ja laitokset hankkivat palvelut kilpailuttamalla julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007, jäljempänä hankintalaki) mukaisesti.

Palmian yhtiöitettävien toimintojen osalta siirrot palveluyhtiöön toteutetaan kuntalain siirtymäsäännöksen puitteissa eli 31.12.2014 mennessä. Yhtiöittämisessä noudatetaan liikkeenluovutuksen

periaatetta eli henkilöstö siirtyy yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä. Siirtyvien henkilöiden osalta siirtosopimus neuvotellaan ja valmistellaan työntekijäjärjestöjen kanssa sen jälkeen, kun yhtiöittämisestä on päätetty.

Ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva selvitys

Kaupungin nykyinen vanhaan ruokatehtaaseen perustuva ruokahuoltopalvelun toteutustapa (ruokahuoltopalvelukonsepti) ei mahdollista riittävän modernia ja tehokasta toiminta- ja tuotantotapaa. Kaupungin on suunniteltava ja otettava käyttöön uusi ruokahuoltopalvelukonsepti, joka mahdollistaa sen, että liikelaitokseen jäävässä ruokahuoltopalvelutoiminnassa pystytään tulevaisuudessa paitsi toimimaan tehokkaasti myös sopeutumaan nopeasti toimintaympäristössä ja asiakkaiden sekä toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin.

Ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimmasta toteutustavasta päättäminen edellyttää kokonaisselvitystä kaupungin nykyisen keittiöverkoston kunnosta ja mahdollisuuksista sen nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen. Kokonaisselvitys käynnistetään Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämistä sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen. Selvitys tehdään kaupunginkanslian johdolla siten, että siihen osallistuvat Palmian sekä sen keskeisten asiakasvirastojen ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajat.

Selvityksessä on otettava huomioon erityisesti tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja tuotanto-/valmistustavat, ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrästä tehtävä linjaus sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaampi hyödyntäminen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi.

Kaupungin ruokahuoltoon liittyvä tulevien vuosien investointitarve on erittäin merkittävä. Investointitarvetta voidaan pienentää suunnittelemalla kaupungin ruokahuoltopalvelukonsepti niin, että kaupungin olemassa olevaa keittiökapasiteettia hyödynnetään nykyistä tehokkaammin. Lisäksi tarvetta kaupungin omalle ruokahuoltokapasiteetille ja siihen kohdistuville investoinneille voidaan vähentää hankkimalla nykyistä enemmän ruokahuoltopalveluja kilpailutuksen kautta markkinoilta.

Ruokahuollon kilpailutuksen lisääminen

Nykyisellään opetusviraston ruokahuollosta on kilpailutettu noin 12,5 prosenttia ja sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuollosta noin 6 prosenttia. Kaupungin ruokahuoltotuotannon joustavuuden ja

kustannustehokkuuden lisäämiseksi, ruokahuoltoon tarvittavien investointien rajaamiseksi sekä vertailuhintojen saamiseksi kaupungin ruokahuoltopalvelujen kilpailutusta on tarpeellista lisätä.

Selvitystyöryhmä lähti loppuraportissaan opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan tulevaisuudessa noin 30 prosenttia.

Opetuslautakunta esitti lausunnossaan, että opetusviraston ruokahuoltopalvelujen kilpailutusta avataan vähintään 32,5 prosenttiin (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 prosentin sijaan. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta sekä varhaiskasvatuslautakunta puolsivat lausunnoissaan myös kilpailuttamisen lisäämistä, mutta pitivät 30 prosentin määrää liian suurena. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta totesi lausunnossaan, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin. Ottaen kuitenkin huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista.

Lautakuntien lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta esitetään lisättäväksi viiden vuoden kuluessa hallitusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ruokahuoltopalveluista sekä noin 20 prosenttiin sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista.

Tukipalvelujen keskittäminen

Kaupungin tukipalveluja on tehtyjen linjausten perusteella keskitetty Palmiaan. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa 2013–2016 on todettu, että tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Palveluyhtiölle on tarkoituksenmukaista keskitää opetusviraston ruotsinkielisen päivähoiton omana toimintana tällä hetkellä tuottamat siivouspalvelut ja teknisen työn kalustonhoidon palvelut sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamat puhtaustilat.

Tukipalvelujen keskittäminen perustettavalle palveluyhtiölle toteutetaan siten, että ko. toiminnot ja niitä hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti palveluyhtiön palvelukseen sen perustamisen jälkeen. Lisäksi kyseiset palvelut otetaan osaksi aiemmin kuvattua siirtymäaikajärjestelyä ja siihen liittyviä kaupungin

tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista muodostettavia sopimuskokonaisuuksia.

Sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalveluiden osalta on tarkoituksenmukaista odottaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten järjestämiskäytäntöjen suuntaviivoja ennen kuin päätetään palvelujen keskittämisestä. Ennen päätöstä tulee myös tarkastella vaihtoehtoa, jossa laitoshuoltopalvelut keskitettäisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokselle. Samassa yhteydessä selvitetään sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien vahtimestaripalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön.

Kaupungin muiden hallintokuntien omana toimintana tuottamien kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta keskittämistä selvitetään erikseen palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäajan aikana.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelman 2013–2016 hyväksymisestä 24.4.2013, § 122. Kaupunginhallitus päätti strategiaohjelmaa koskevassa täytäntöönpanopäätöksessään 20.5.2013, § 605 kehottaa talous- ja suunnittelukeskusta yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa valmistelemaan ehdotukset Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kilpailuneutraaliteettisääntöjen edellyttämällä tavalla.

Asian valmistelua varten muodostettiin selvitystyöryhmä talous- ja suunnittelukeskuksen, sittemmin kaupunginkanslian sekä Palmian edustajista. Työryhmän työskentelyn tukena käytettiin NAG Oy:n konsultteja.

Selvitystyöryhmä kuuli työskentelynsä aikana Palmian suurimpia asiakasvirastoja sekä henkilöstöjärjestöjen edustajia. Lisäksi valmistelun aikana Palmiassa informoitiin henkilöstön edustajia työn etenemisestä.

Esityslistan liitteenä oleva selvitystyöryhmän loppuraportti esiteltiin henkilöstöjärjestöjen edustajille 15.4.2014. Kaupungin henkilöstötoimikunnalle asiaa esiteltiin 30.4.2014.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 26.5.2014, 96 § merkitä tiedoksi selvitystyöryhmän loppuraportin, ja kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa

jatkamaan raportin johtopäätösten pohjalta valmistelua liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämiseksi niin, että tarvittavat muutokset on mahdollista toteuttaa 31.12.2014 mennessä.

Konsernijaoston päätöksen mukaan toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelussa valmistellaan ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamista liikelaitosmuodossa sekä valmistellaan 31.8.2014 mennessä ehdotus Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä sekä yhtiöittämiseen liittyväksi siirtymäajaksi.

Konsernijaosto päätti myös kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen ja keskeisten asiakasvirastojen kanssa valmistelemaan kaupungin ruokahuoltokonseptia koskevan kokonaisselvityksen toteutusta.

Lisäksi konsernijaosto päätti pyytää lausuntoa Palmia-liikelaitoksen johtokunnalta, opetuslautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä varhaiskasvatuslautakunnalta.

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelua on jatkettu konsernijaoston päättämien linjausten mukaisesti. Jatkovalmistelun loppuraportti on esityslistan liitteenä.

Kilpailuneutraliteettisääntely

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 lain kuntalain muuttamisesta (626/2013). Laki velvoittaa kunnat antamaan kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) 31.12.2014 mennessä. Pääosin Euroopan komission EU-valtiontukisäännöksiä vastaisiksi katsomien tukien poistamiseen perustuva lakimuutos tuli voimaan 1.9.2013.

Kuntalain muutoksen tavoitteena on poistaa aiemmin voimassa olleen lainsäädännön mahdollistamia toiminnan organisointitavasta johtuvia kilpailuneutraliteetti- ja valtiontukiongelmia silloin, kun kunta tai kuntayhtymä toimii kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kuntalain uudistettujen säännösten mukaan kunnan hoitaessa tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen tulee pääsääntöisesti antaa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (ns. yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuus koskee myös liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kuntalain voimaantullessa kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitetulle toiminnalle on säädetty siirtymäaika vuoden 2014 loppuun (työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisten palvelujen tuottamisen osalta 2016 loppuun). Kunnan tai kuntayhtymän on viimeistään siirtymäajan puitteissa siirrettävä kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävä hoidettavaksi yhtiö-, yhteisö- tai säätiömuodossa taikka järjestettävä toiminta muutoin siten, ettei toiminta vääristä kilpailua. Siirtymäsäännöksen tarkoituksena on mahdollistaa kilpailutilanteessa harjoitettujen toimintojen hallittu siirtäminen markkinoille.

Kuntalain muutoksen taustalla on osaltaan alustava ratkaisu, jonka Euroopan komissio antoi Palmiaa koskevassa kanteluasiassa 14.4.2010. Komission näkemyksen mukaan oikeudellisesta asemasta johtuvaa konkurssiin liittyvän liiketaloudellisen riskin puuttumista voidaan pitää kunnallisille liikelaitoksille myönnettynä rajoittamattomana valtiontakauksena. Lisäksi kunnalle myönnetty veroedut (vapautus yhtiö-, kiinteistö- ja pääomaverosta) ovat komission näkemyksen mukaan valikoivia ja EU:n valtiontukisäännösten vastaisia etuja.

Komissio ilmoitti 20.8.2013, että Palmiaa koskeva kantelu ratkeaa kuntalain kilpailuneutraliteettia koskevien muutosten myötä. Komissio kuitenkin totesi, että se tulee seuraamaan kuntalain muutoksen vaikutuksia valtiontukikysymyksiin. Komissio ilmoitti lisäksi 1.4.2014 päättäneensä Palmiaa koskevan kantelun käsittelyprosessin, mutta muistutti samalla, että syyskuussa 2014 järjestetään erillinen tilannekatsaustapaaminen kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten noudattamiseen liittyen. Komissio totesi myös, että uusi tutkintamenettely voidaan käynnistää, jos kilpailuneutraliteettiin liittyvät ongelmat jäävät ratkaisematta.

Kansallisena valvontaviranomaisena toimivan Kilpailu- ja kuluttajaviraston edustajat olivat 2.4.2014 keskustelemassa kaupunginkanslian edustajien kanssa Palmiaa koskevista kilpailuneutraliteettikysymyksistä sekä kuntalaissa säädetyn siirtymäajan noudattamisesta.

Palmian markkinatoiminta

Kuntalaissa tai sen perusteluissa (HE 32/2013 vp) ei ole selkeästi määritelty, milloin kyse on toimimisesta kilpailutilanteessa markkinoilla. Hallituksen esityksessä on kuitenkin esitetty tiettyjä kriteerejä, joiden perusteella on mahdollista tapauskohtaisesti harkita, onko kyse toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla vai ei. Näitä kriteerejä ovat muun muassa yksityisen elinkeinonharjoittajan tarjoaman palvelun

vastaavuus, palvelun hinnoittelu sekä toiminnan kohdistuminen rajoittamattomaan asiakaskuntaan.

Kilpailuneutraalisäännökset koskevat kaikkea kaupungin toimintaa niin virasto- kuin liikelaitosmuodossa. Palmian tuottamien palvelujen osalta ei ole kyse kuntalaissa yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolelle nimenomaisesti rajatusta toiminnasta, esim. kunnan lakisääteisestä tehtävästä. Tästä syystä selvitystyöryhmä on arvioinut Palmian osalta toimintokohtaisesti sitä, toimiiko se kilpailutilanteessa markkinoilla, ja jos toimii, niin miten asia on tarkoituksenmukaista ratkaista kuntalaissa säädetyn siirtymäajan puitteissa.

Palmian toimintojen osalta voidaan todeta, että markkinoilla on yksityisiä elinkeinonharjoittajia, jotka tuottavat vastaavia ruokahuolto-, puhelin-/hyvinvointi-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluita kuin Palmia.

Palmia on osallistunut myös kaupungin ulkopuolisiin kilpailutuksiin ja sillä on toimintaa, joka kohdistuu kaupungin ulkopuolisiin tahoihin eli ns. rajoittamattomaan asiakaskuntaan. Näin ollen Palmian toiminnot täyttävät useammankin hallituksen esityksessä mainitun kriteerin toimimiselle kilpailutilanteessa markkinoilla.

Vaikka Palmian ulkoisen myynnin osuus koko liikelaitoksen liikevaihdosta on ollut varsin pieni, kyse ei ole kuntalaissa sallitusta vähäisestä eli satunnaisesta myynnistä. Palmian harjoittama ulkoinen myynti ei ole satunnaista ylikapasiteetin myyntiä, vaan perustuu tehtyihin pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin. Palmia ei siten voi liikelaitoksena jatkaa nykyisen kaltaista myyntiä ulkopuolisille. Palmian toiminnan osalta on kuntalain säännöksistä johtuen toteutettava tarvittavat muutokset ennen siirtymäajan päättymistä 31.12.2014. Tämä tarkoittaa joko liikelaitoksen yhtiöittämistä kokonaan/osittain tai ulkoisesta myynnistä luopumista.

Siltä osin, kuin Palmia tuottaa palveluja kaupungin hallintokunnille ilman kilpailutusta, kyse ei ole toimimisesta kilpailutilanteessa markkinoilla vaan kunnan omasta toiminnasta. Kunnan oma toiminta ei muodosta markkinoita, eikä kuntalaissa säädetty yhtiöittämisvelvollisuus koske sitä.

Selvitystyöryhmän johtopäätökset

Kaupunginkanslian ja Palmian edustajista koottu selvitystyöryhmä esitti loppuraportissaan, että Palmian

- ruokahuoltopalvelutoimintaa ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintaa jatketaan liikelaitosmuodossa,

- kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelut yhtiötetään,
- henkilöstöruokailutoiminta yhtiötetään siltä osin, kuin se on toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Loppuraportin mukaisessa toimintamallissa ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintaa harjoittavan liikelaitoksen toimintaa ohjaa liikelaitoksen johtokunta. Yhtiömuotoista toimintaa ohjataan kaupungin tytäryhtiötä koskevien omistaja- ja konserniohjauksen periaatteiden mukaisesti konsernijaoston toimesta.

Edelleen työryhmä esitti, että kaupungin tulee tehdä linjaus kilpailuttamisen mahdollisesta lisäämisestä ruokahuolto- ja puhelinpalvelujen hankkimisessa sekä tukipalvelujen keskittämisen mahdollisesta jatkamisesta Palmiaan tai palveluyhtiöön, jos se päätetään perustaa.

Lisäksi selvitystyöryhmä esitti loppuraportissaan, että kilpailuttamista koskevan linjauksen jälkeen tulee käynnistää kattava kokonaisselvitys kaupungin keittiöverkostosta kaupungin tulevan ruokahuolto- ja puhelinpalvelukonseptin määrittelemiseksi ja siihen liittyvien investointitarpeiden pienentämiseksi.

Palmian edustajat selvitystyöryhmässä esittivät eriävän mielipiteen työryhmän loppuraportista.

Selvitystyöryhmän loppuraportti ja siihen liittyvä eriävä mielipide ovat esityslistan liitteinä.

Liikelaitoksessa jatkettavan toiminnan järjestäminen kilpailuneutraaliteettisääntelyn mukaisesti

Kaupungilla on strateginen intressi Palmian ruokahuolto- ja puhelinpalvelutoimintaan kuuluvissa oppilaitos-, päiväkot-, sairaalaruokailussa sekä vanhusten ruokailussa. Strategisena intressinä on ruokahuollon tarjoaminen laadukkaasti sekä ruokahuollon toimintavarmuuden varmistaminen. Tämä strateginen intressi tukee sitä, että ruokahuolto- ja puhelinpalveluja tuotetaan jatkossakin liikelaitosmuodossa.

Jatkamalla ruokahuolto- ja puhelinpalvelutoimintaa liikelaitosmuodossa, on lisäksi mahdollista säilyttää oppilasruokailun arvonnisäverotukseen liittyvä taloudellinen etu, jonka määräksi on arvioitu vuositasolla yli miljoona euroa. Oppilasruokailu on arvonnisäverotonta toimintaa, joten siihen liittyviin hankintoihin sisältyvät arvonnisäverot eivät ole vähennyskelpoisia. Liikelaitosmuodossa oppilasruokailun raaka-aineym. hankintoihin sisältyvät arvonnisäverot voidaan kuitenkin käsitellä kuntapalautusjärjestelmässä, jolloin ne eivät jää kaupungille kustannukseksi. Yhtiömuodossa ko. arvonnisäverot sen sijaan jäisivät

yhtiölle kustannukseksi, koska kuntapalautusjärjestelmää ei sovelleta osakeyhtiöihin.

Vastaava arvonlisäveroetu liittyy liikelaitosmuodossa myös ruokahuoltoinvestointeihin siltä osin, kuin ne kohdistuvat arvonlisäverottomaan toimintaan (lähinnä oppilasruokailu). Investointeihin liittyvä arvonlisäveroetu on kertaluonteinen ja riippuu arvonlisäverottomaan toimintaan kohdistuvan investointiosan suuruudesta. Selvitystyöryhmän loppuraportissa on tarkasteltu tilannetta, jossa ruokahuoltoinvestointeihin liittyvä liikelaitosmuodossa kuntapalautusjärjestelmän kautta (oppilasruokailuun kohdistuvan investoinnin osalta) saatava kertaluonteinen arvonlisäveroetu olisi 7–9 miljoonaa euroa.

Arvonlisäverottoman oppilasruokailutoiminnan siirtämisestä yhtiöön aiheutuisi myös kertaluonteinen arvonlisäverokustannus, koska siirtyvien tavaroiden ja palvelujen siirtoa pidettäisiin arvonlisäverolain (1501/1993) näkökulmasta myyntinä. Kaupunki joutuisi tilittämään valtiolle myyntiin sisältyvän arvonlisäveron määrän.

Kaupungilla on strateginen intressi myös Palmian toteuttamissa puhelin- ja hyvinvointipalveluissa. Palmia vastaa muun muassa koko kaupungin vaihdopalveluista strategisesti tärkeää Merex-tietokantaa käyttäen. Lisäksi Palmia hoitaa matkapalvelukeskustoimintaa ja tarjoaa ympärivuorokautisia turvapuhelin- ja virtuaalihoitopalveluja. Strategisen intressin vuoksi puhelin- ja hyvinvointipalvelutoiminnan harjoittaminen liikelaitosmuodossa on jatkossakin perusteltua.

Toiminnan jatkaminen liikelaitosmuodossa edellyttää kuntalain säännösten nojalla kuitenkin sitä, että liikelaitos ei harjoita toimintaa kilpailuilla markkinoilla eli käytännössä luopuu ulkoisesta myynnistä ja tarjouskilpailuihin osallistumisesta.

Arvion mukaan Palmialla on liikelaitokseen jäävissä toiminnoissa ulkoista myyntiä yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa (noin 4 prosenttia liikevaihdosta). Ulkoisen myynnin määrään sisältyy myös sellainen palvelutuotanto, jonka Palmia on voittanut kaupungin omissa kilpailutuksissa. Liikelaitosmuodossa osallistuminen edes kaupungin omiin kilpailutuksiin ei ole kuntalain säännösten johdosta mahdollista.

Ulkoisen myynnin osuus suhteessa Palmian kokonaisliikevaihtoon on vähäinen, joten siitä luopumisella ei ole olennaista taloudellista vaikutusta Palmian toimintaan. Luopumisella voi sen sijaan olla henkilöstö-vaikutuksia, joiden suuruus riippuu luonnollisen vaihtuvuuden lisäksi siitä voidaanko ko. tehtävissä olevat henkilöt siirtää uuden palveluntuottajan tai palveluntuottajien palvelukseen kilpailutusten yhteydessä.

Palmian ruokahuoltopalveluiden ulkoisesta myynnistä luopuminen tarkoittaa arvioiden mukaan nykyisellä ruokahuollon toimintamallilla noin 50 henkilötyövuoden vähenemistä. Siltä osin kuin kyse on kaupungin omista kilpailutuksista, joihin liikelaitosmuotoinen Palmia ei voi enää osallistua, kilpailutus- ja sopimusehdoin on mahdollista edellyttää uuden palveluntuottajan ottavan ko. tehtäviä hoitanut henkilöstö palvelukseensa. Palmian kaupungin ulkopuolisille tahoille tuottamien palvelujen osalta henkilöstön siirto ei ole mahdollista.

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittäminen

Kaupungilla ei ole strategista intressiä Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta. Kaupungin intressi on taloudellinen eli palvelujen kustannustehokas toteutus. Kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluja tarjoavat Palmian ohella myös useat markkinatoimijat.

Henkilöstöruokailupalveluissa ei ole vastaavaa strategista intressiä kuin muissa ruokahuoltopalveluissa. Henkilöstöruokailu on kilpailtu toimiala, ja markkinoilta on saatavissa kaupungin tarvitsemassa laajuudessa vastaavaa palvelua. Henkilöstöruokailuun liittyviä toimenpiteitä tulee siten arvioida muusta ruokahuoltopalvelutoiminnasta erikseen taloudellisen intressin näkökulmasta.

Osakeyhtiömuoto edistää henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen kustannustehokasta tuottamista sekä mahdollistaa palvelujen tarjoamisen kilpailluilla markkinoilla. Yhtiöllä on myös liikelaitosta paremmat edellytykset kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista ja markkinaehtoisesti. Lisäksi osakeyhtiömuodossa voidaan säilyttää olemassa oleva ulkoisen myynnin liikevaihto. Henkilöstöruokailun liikevaihdosta erittäin merkittävä osa muodostuu myynnistä ulkopuolisille asiakkaille. Tästä myynnistä jouduttaisiin luopumaan, jos henkilöstöruokailutoiminta jäisi harjoitettavaksi liikelaitoksessa. Taloudellisten vaikutusten lisäksi liikevaihdon vähenemisellä olisi huomattavia henkilöstövaikutuksia, joiden suuruuteen vaikuttaisi jossain määrin henkilöstön luonnollinen vaihtuvuus.

Palmian toiminta- ja hallintomallin järjestämistä valmistellut selvitystyöryhmä tarkasteli myös Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen mahdollisen yhtiöittämisen markkinavaikutuksia. Kyseisten toimintojen kannalta relevanteilla toimialoilla toimii pääkaupunkiseudulla useita suuria yrityksiä sekä lukuisa joukko pienempiä yrityksiä, joten markkinoilla on kilpailua. Palmian mahdollisesti yhtiöitettävien toimintojen liikevaihto suhteessa markkinoiden kokoon ei ole myöskään niin suuri, että yhtiöittämisellä voitaisiin katsoa olevan merkittävää vaikutusta markkinoihin.

Edellä mainituilla perusteilla Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta on tarkoituksenmukaista yhtiöittää. Perustettavalla palveluyhtiöllä tulee olla kilpailukyvyn mahdollistamiseksi vastaavat toimintaedellytykset kuin kilpailijoillaan. Tämä tarkoittaa muun muassa mahdollisuutta siirtyä noudattamaan vastaavaa työehtosopimusta kuin yhtiön kilpailijat. Palveluyhtiön hallitus päättää yhtiössä sovellettavasta työehtosopimuksesta kaupungin konserniohjeistuksen mukaisella tavalla.

Perustamisensa jälkeen palveluyhtiö kehittää toimintaansa kaupungin päättämien omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti.

Palveluyhtiön perustaminen

Kaupunginkansliassa on laadittu henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämistä koskeva suunnitelma yhteistyössä Palmian kanssa. Esityslistan liitteenä on luonnos palveluyhtiön perustamissopimukseksi sekä yhtiöjärjestykseksi.

Lisäksi kaupunginkanslia on valmistellut yhteistyössä Palmian kanssa taloudelliset selvitykset palveluyhtiön kilpailukykyisyydestä. Taloudellisten selvitysten teossa on ulkopuolisena asiantuntijana toiminut NAG Oy. Taloudelliset laskelmat sisältyvät esityslistan liitteenä olevaan jatkovalmistelun loppuraporttiin.

Henkilöstön siirto palveluyhtiöön

Palveluyhtiöön siirrettävien toimintojen henkilöstö siirtyy palveluyhtiön palvelukseen. Henkilöstön siirto toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti.

Lähtökohtana on, että kaikki 31.12.2014 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt niistä liikelaitoksen toiminnoista, jotka siirretään perustettavaan palveluyhtiöön, siirtyvät yhtiöön. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 31.12.2014 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymätilanteessa.

Palveluyhtiön henkilömäärän arvioidaan olevan vuoden 2015 alussa noin 1 400 henkilöä.

Palveluyhtiöön siirtyvien henkilöiden osalta siirtosopimus neuvotellaan ja valmistellaan työntekijäjärjestöjen kanssa sen jälkeen, kun henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä on päätetty.

Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoissa. Yhtiö ottaa eläkevakuutuksen Kevasta.

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisasiä kokouksissaan 21.8.2014 ja 15.9.2014. Henkilöstötoimikunnan lausunto on esityslistan liitteenä.

Omaisuuksien siirto ja palveluyhtiön pääomitus

Palveluyhtiölle on perusteltua siirtää yhtiöittämiseen liittyen liikelaitoksen taseessa oleva yhtiön liiketoiminnan kannalta tarpeellinen käyttö-omaisuus sekä toimintaan kohdistuvat varat ja velat. Käyttöomaisuus siirretään perustettavalle yhtiölle käyvästä arvosta.

Yhtiön avaavan taseen loppusumma tulee olemaan tämänhetkisen arvion mukaan noin 23 miljoonaa euroa, josta oman pääoman osuus on noin 14 miljoonaa euroa. Oma pääoma jakautuu osakepääomaan ja sidottuun vapaaseen omaan pääomaan. Oma pääoma maksetaan yhtiölle osittain rahana ja osittain apportina eli luovuttamalla liikelaitoksen taseessa olevia omaisuuseriä yhtiön osakkeita vastaan. Apportin lopulliset arvot määräytyvät vuoden 2014 tilinpäätöksen perusteella.

Verotus

Varainsiirtoverolain (931/1996) mukaan varainsiirtoveroa on maksettava kiinteistön ja arvopaperin luovutuksesta. Palveluyhtiöön siirrettävä käyttöomaisuus on irtainta omaisuutta, joka ei ole varainsiirtoveron alaista. Omaisuuden siirtoon liikelaitoksesta palveluyhtiöön ei siten liity varainsiirtoveroseuraamuksia.

Arvonlisäverolain 19 a §:n mukaan myyntinä ei pidetä liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä tapahtuvaa tavaroiden ja palvelujen luovuttamista liiketoiminnan jatkajalle, joka ryhtyy käyttämään luovutettuja tavaroita ja palveluja vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Omaisuuden siirto liikelaitokselta palveluyhtiölle toteutetaan apporttiluovutuksena, joka on arvonlisäverolain 19 a §:ssä tarkoitettu liikkeen luovutus. Palveluyhtiö ryhtyy lisäksi käyttämään kaikkia apportin kohteena olevia tavaroita ja palveluja arvonlisäverotuksessa vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Näin ollen omaisuuden siirrosta palveluyhtiölle ei aiheudu arvonlisäveroseuraamuksia.

Liikelaitosmuodossa toimiessaan Palmia ei ole maksanut tuloksestaan tuloveroa. Palveluyhtiö joutuu muiden osakeyhtiöiden tapaan maksamaan vuotuisesta verotettavasta tuloksestaan tuloveroa yhteisöverokannan (tällä hetkellä 20 prosenttia) mukaan.

Palveluyhtiön toiminnan käynnistäminen

Perustettavan palveluyhtiön toiminnan käynnistäminen on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensi vaiheessa perustetaan yhtiö, ja huolehditaan sen toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Tätä toiminnan käynnistämävaihetta varten yhtiölle valitaan kolmijäseninen kaupungin viranhaltijoista ja työntekijöistä muodostettava väliaikainen hallitus ja oman toimen ohella toimiva väliaikainen toimitusjohtaja.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi erikseen toiminta- ja hallintomallien järjestämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa vuoden 2015 alussa. Tätä toista vaihetta varten yhtiön on tarkoitus pitää joulukuussa 2014 ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätetään muun muassa osakeannista Helsingin kaupungille sekä muista tarvittavista toiminnan siirtämiseen ja perustettavan yhtiön aloittamiseen liittyvistä yhtiökokouksen päätettäviin kuluviin asioista.

Lisäksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa yhtiölle valitaan väliaikaisen hallituksen tilalle yhtiöjärjestyksen mukainen varsinainen hallitus (kolmesta viiteen jäsentä). Yhtiön varsinaisen hallituksen jäsenten valinnassa tulee ottaa huomioon palveluyhtiön toimiminen kilpailluilla markkinoilla ja varmistua siitä, että hallituksella on kollektiivisesti riittävä asiantuntemus, osaaminen ja kokemus yhtiön toimialaan ja liiketoimintaan kuuluvissa asioissa.

Varsinainen hallitus valitsee täysipainoisen toiminnan alkaessa yhtiölle kokopäivätoimisen toimitusjohtajan.

Yhtiöittämiseen liittyvä siirtymäaikajärjestely

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Lisäksi perustettavalla palveluyhtiöllä tulee olla mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailluilla markkinoilla ennen kuin kaupunki alkaa kilpailuttaa palveluyhtiön tuottamia palveluita. Vastaavasti kaupungin virastot ja laitokset tarvitsevat aikaa valmistautua tarvitsemiaan palveluja koskevien kilpailutusten järjestämiseen.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi jatkovalmistelun aikana on laadittu siirtymäaikajärjestelyä koskevat periaatteet, joiden tarkempi kuvaus on esityslistan liitteenä. Siirtymäaikajärjestelyn keskeinen

lähtökohta on se, että kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista luodaan viisi tarkoituksenmukaista kokonaisuutta. Kukin kokonaisuus vastaa noin 20 prosenttia yhtiöitettävien toimintojen yhteenlasketusta liikevaihdosta. Kokonaisuuksien muodostamisessa otetaan liikevaihdon lisäksi huomioon muun muassa nykyisten kaupungin sisäisten sopimusten kesto, asiakasvirasto sekä maantieteellinen alue. Sopimuskokonaisuudet määritellään syksyn 2014 aikana yhteistyössä kaupunginkanslian ja Palmian kesken asiakasvirastojen tarpeet huomioon ottaen.

Siirtymäaikajärjestelyn toteuttamiseksi kaupungin virastot ja laitokset solmivat palveluyhtiön kanssa kuhunkin kokonaisuuteen kuuluvista palveluista määräaikaiset sopimukset, joiden pituus on kokonaisuudesta riippuen 3–7 vuotta. Kunkin määräaikaisen sopimuksen päättyttyä virastot ja laitokset hankkivat kyseiseen sopimukseen perustuneet palvelut hankintalain mukaisesti julkisina hankintoina. Kutakin kokonaisuutta koskevien sopimusten voimassaolon päättyessä kilpailutukseen tulee siten aina kerrallaan 20 prosenttia kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön tuotettavaksi siirrettävistä palveluista. Palveluyhtiö voi halutessaan osallistua näihin tuleviin kilpailutuksiin, mutta kaupungin virastot ja laitokset eivät enää määräaikaisten sopimusten päättyttyä hanki siltä palveluja ilman kilpailutusta.

Suunnitellun siirtymämallin osalta on riittävää, että palveluyhtiö on eri kokonaisuuksia koskevien määräaikaisten sopimusten solmimisajankohtana kaupungin hankintalain mukainen sidosyksikkö. Sidosyksikköasema edellyttää, että palveluyhtiö harjoittaa pääosaa toiminnastaan kaupungin kanssa. Oikeuskäytännössä tämän on tulkittu tarkoittavan enintään noin 10 prosentin suuruista ulkoisen myynnin osuutta.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen tämänhetkinen ulkoinen myynti on alle 10 prosenttia liikevaihdosta, joten sidosyksikköaseman säilyttäminen yhtiöittämisen yhteydessä ei edellytä nykyisestä ulkoisesta myynnistä luopumista.

Valvontaviranomaisena toimivan Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa on käyty alustavia keskusteluja siirtymäaikajärjestelyn hyväksyttävyydestä kilpailuneutraliteettisäännösten kannalta.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonsepti ja keskitetyn tuotannon investointitarpeet

Kaupungin ruokahuollon nykyinen toimintamalli rakentuu erityisesti oppilas- ja päiväkotiruokailun osalta pitkälti Pakkalan vanhan ruokatehtaan varaan. Palmian kehittämistoiminnasta huolimatta

nykyinen ruokatehdas ei mahdollista riittävän modernia ja tehokasta toiminta- ja tuotantotapaa. Kaupungin on suunniteltava ja otettava käyttöön uusi ruokahuoltopalvelukonsepti, joka mahdollistaa sen, että liikelaitokseen jäävässä ruokahuoltopalvelutoiminnassa pystytään tulevaisuudessa paitsi toimimaan tehokkaasti myös sopeutumaan nopeasti toimintaympäristössä ja asiakkaiden sekä toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin.

Ruokahuoltopalvelukonseptin päivittämisen tarpeeseen vaikuttaa myös se, että kaupungin ruokahuoltoon liittyvä tulevien vuosien investointitarve on erittäin merkittävä. Ruokahuollon keskitetyn tuotantomallin edellyttämien ruokatehdas-/keskuskeittiöinvestointien (Pakkala, Kivikko) suuruudeksi on selvitystyöryhmän loppuraportissa arvioitu 150–200 miljoonaa euroa toteutustavasta ja laajuudesta riippuen. Mainitut investoinnit eivät sisälly kaupungin kymmenen vuoden investointiraamiin, joten ne eivät ole toteutettavissa kaupungin toimesta. Palmia ei myöskään pysty rahoittamaan ruokatehdas-/keskuskeittiöinvestointeja omalla tulo-rahoituksellaan. Kaupungin ruokahuoltokonseptia suunniteltaessa on siten tarkasteltava mahdollisuuksia pienentää tarvittavia ruokahuoltopalveluinvestointeja.

Kaupungin omana toimintana tuotettavan ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimmasta toteutustavasta (ruokahuoltopalvelukonsepti) päättäminen on merkittävä ratkaisu, joka edellyttää kokonais selvitystä kaupungin olemassa olevan keittiöverkoston kunnosta ja mahdollisuuksista sen nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Kokonais selvitys on syytä käynnistää Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämistä sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrää koskevan päätöksen tekemisen jälkeen. Selvitys tulee tehdä kaupunginkanslian johdolla siten, että siihen osallistuvat Palmian sekä keskeisten asiakasvirastojen ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajat, jotta pystytään muodostamaan kokonaisvaltainen näkemys tarkoituksenmukaisimmasta ruokahuoltokonseptista.

Ruokahuoltokonseptiselvityksessä on otettava huomioon erityisesti tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja käytettävissä olevat tuotanto-/valmistustavat, linjaus ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrästä sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaampi hyödyntäminen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi. Vasta selvityksen jälkeen voidaan muodostaa perusteltu näkemys tulevasta ruokahuoltopalvelun investointitarpeesta ja päättää investointien tarkoituksenmukaisesta rahoitus- ja toteutustavasta.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva kokonaisselvitys on tarpeen käynnistää ja toteuttaa siten, että sen tulokset voidaan ottaa huomioon kaupungin vuoden 2016 talousarviovalmistelussa ja vuosien 2016–2018 taloussuunnitelmavalmistelussa.

Kaupungin tarvitsemien ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä päätettäessä tulee ottaa kantaa myös siihen kuinka suuri osa kaupungin ruokahuoltopalveluista hankitaan kilpailuttamalla. Kilpailuttamisen määrää koskeva linjaus on välttämätön kaupungin tulevan, nykyistä joustavamman, ruokahuoltopalvelukonseptin suunnittelemisen kannalta.

Tällä hetkellä kilpailutusta on lähinnä opetusviraston ruokahuoltopalveluissa, noin 12,5 prosenttia tarvittavista palveluista (oppilas-/opiskelijamäärään perustuen). Näistä kilpailutuksista Palmia on voittanut puolet. Lisäksi opetusvirasto on yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa kilpailuttanut ruokahuoltopalvelut neljään päiväkotiin, joilla on yhteiset keittiöt koulujen kanssa. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on kilpailuttanut vuonna 2010 kolmen palvelutalon ruokahuoltopalvelut, mikä vastaa noin 6 prosenttia viraston ruokahuoltopalveluiden tarpeesta. Uusi kilpailutuskierron ko. palvelutalojen osalta on vastikään päättynyt, sosiaali- ja terveyslautakunta teki hankintapäätöksen 17.6.2014, 265 §.

Selvitystyöryhmä lähti loppuraportissaan opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan tulevaisuudessa noin 30 prosenttia. Tämä tarkoittaisi vuoden 2013 mukaisilla toteumilla noin 7,5 miljoonaa ateriaosuutta vuositasolla. Yhteensä ateriaosuutten määrä vuonna 2013 oli noin 24,9 miljoonaa, josta kilpailutettua tuotantoa noin 1,8 miljoonaa osuutta (Palmia voittanut osan kilpailutuksista). Lähivuosina ateriatarpeen määrä tulee arvioiden mukaan kasvamaan oppilasten ja opiskelijoiden, päiväkotilasten sekä vanhusten määrän kasvaessa.

Edellä mainitut ruokahuollon kannalta keskeiset asiakasvirastot ovat selvitystyöryhmän työskentelyn yhteydessä esittäneet pääasiallisina perusteluina kilpailutuksen laajentamiselle palvelutuotannon joustavuuden lisäämisen (asiakastarpeiden huomioon ottaminen, sopeutuminen muutoksiin), kustannustehokkuuden sekä vertailuhintojen saamisen. Opetuslautakunta esitti lausunnossaan kilpailutuksen lisäämistä vähintään 32,5 prosenttiin. Sosiaali- ja terveyslautakunta sekä varhaiskasvatuslautakunta puolsivat myös

kilpailuttamisen lisäämistä, mutta pitivät 30 prosentin määrää liian suurena. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta totesi lausunnossaan, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin.

Asiakasvirastojen toiminnan kannalta perusteltujen syiden lisäksi kilpailutuksen lisääminen on välttämätöntä myös ruokahuoltopalvelujen tulevien investointien pienentämiseksi. Vähentämällä kaupungin tarvitsemaa oman keskitetyn tuotannon kapasiteettia voidaan pienentää tulevien vuosien investointitarvetta. Tämä edellyttää paitsi uudenlaista ruokahuoltopalvelukonseptia myös sitä, että nykyistä suurempi osuus kaupungin tarvitsemista ruokahuoltopalveluista hankitaan markkinoilta. Ottaen huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluista.

Lautakuntien lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta esitetään lisättäväksi viiden vuoden kuluessa hallitusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ruokahuoltopalveluista sekä noin 20 prosenttiin sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalveluista.

Kilpailutuksen lisääminen tarkoittaa Palmian liikevaihdon vähenemistä ja vastaavasti henkilöstötarpeen pienenemistä, koska Palmia ei liikelaitoksena voi kilpailuneutraaliteettisyistä osallistua kaupungin järjestämiin kilpailutuksiin. Kaupunki voi kuitenkin kilpailutus- ja sopimusehdoilla varmistua siitä, että kunkin ruokahuoltokilpailutuksen voittajalla on velvollisuus ottaa palvelukseensa ko. tehtäviä Palmiassa hoitaneet henkilöt liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen. Tällöin kilpailun kohteena olevan toiminnon vakinainen ja määräaikainen henkilöstö siirtyy tarjouskilpailun voittaneen yrityksen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Siirtyvien henkilöiden palvelussuhteeseen liittyvien etuuksien, kuten lomakorvausten, lomarahojen ja säästövapaiden, kustannukset ja vastuut määritellään yksiselitteisesti kilpailutusten tarjouspyynnöissä.

Opetuslautakunta esitti lausunnossaan, että ruokahuoltopalvelujen ohella myös siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan vähitellen vähintään 32,5 prosenttiin. Edellä tarkemmin kuvatulla tavalla siivouspalvelut tullaan kuitenkin avaamaan vaiheittain kokonaan kilpailutukselle osana palveluyhtiön toimintaan liittyvää siirtymäaikajärjestelyä.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvät selvitykset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupungin itse hoitamien tehtävien saattamisesta kilpailuttamisen piiriin päättää kaupunginvaltuusto tilaajahallintokunnan tai keskushallinnon esityksestä. Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteissa (Khs 11.2.2008, 170 §) edellytetään, että ennen kilpailuttamispäätöstä selvitetään päätöksenteon kannalta oleelliset asiat. Näitä ovat selvitys kyseisen toimialan markkinoiden toimivuudesta, arvio kilpailuttamisen kohteeksi joutuvan kaupungin yksikön kilpailukyvyistä, arvio kilpailuttamisen avulla saavutettavista hyödyistä ja kilpailuttamisen kustannuksista sekä arvio kilpailuttamisen vaikutuksista kaupungin oman tuottajayksikön arvoon. Lisäksi kilpailuttavalla hallintokunnalla tulee olla käytössään kilpailun toteuttamisen kannalta riittävä asiantuntemus ja resurssit.

Palmian ruokahuoltopalvelujen osalta selvitystyöryhmän työskentelyn ja jatkovalmistelun aikana on arvioitu edellä mainittuja seikkoja.

Ruokahuoltopalvelujen osalta on olemassa toimivat markkinat, joilta osa kaupungin tarvitsemista ruokahuoltopalveluista pystytään hankkimaan. Markkinoilla toimii useita isoja yrityksiä, joilla on kapasiteettia tuottaa kaupungin kilpailuttamat ruokahuoltopalvelut. Toisaalta kilpailutettavien toimipistekokonaisuuksien tarkoituksenmukaisella rakentamisella voidaan pyrkiä luomaan edellytyksiä myös pienempien palveluntuottajien osallistumiselle tarjouskilpailuihin.

Kuntalain kilpailuneutraaliteettisääntelystä johtuen liikelaitosmuotoon jäävä Palmian ruokahuoltotoiminto ei voi osallistua kaupungin tarjouskilpailuihin, joten liikelaitoksen liikevaihto perustuu jatkossa yksinomaan palvelutuotantoon kaupungille. Liikelaitoksen kilpailukyky suhteessa markkinatoimijoihin on merkityksellinen sen varmistamiseksi, että liikelaitos pystyy toteuttamaan kaupungin tarvitsemat palvelut kustannustehokkaasti. Palmialle jää kilpailutuksen lisäämisen jälkeenkin merkittävän suuruinen ruokahuoltokokonaisuus hoidettavaksi. Kilpailuttamisen lisääminen ei estä tämän toiminnan järjestämistä kustannustehokkaalla ja kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla, joka mahdollistaa asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten nykyistä paremman huomioon ottamisen.

Kilpailutuksen laajuudella on merkittävä vaikutus kustannustehokkuuden ohella kaupungin tulevaan ruokahuoltokonseptiin sekä ruokahuollon investointitarpeeseen. Jos kilpailutusta laajennetaan nykyisestä, voidaan ruokahuoltokonseptista tehdä nykyistä joustavampi, ja saada tulevaa investointitarvetta pienennettyä. Nämä ovat kustannustehokkuuden ohella kilpailutuksen lisäämisen keskeisiä lähtökohtia ja tavoitteita.

Kaupungin tarvitsemien ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisääminen pienentää Palmian liikevaihtoa. Liikelaitoksen hoidettavaksi jäävä palvelukokonaisuus on kuitenkin mahdollista järjestää siten, että toiminta on kilpailukykyistä. Erityisesti sen jälkeen, kun kaupungin ruokahuoltokonsepti on kokonaisselvityksen tekemisen jälkeen päivitetty nykyaikaisemmaksi, joustavammaksi ja tehokkaammaksi.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen toteutus

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen käytännön toteuttaminen on kunkin palveluja hankkivan hallintokunnan vastuulla. Niiden tulee varmistua etukäteen siitä, että niillä on riittävä asiantuntemus ja resurssit kilpailutuksen toteuttamiseksi. Opetuslautakunnan näkemyksen mukaan opetusvirastolla on nykyisellään asiantuntemus ja resurssit kilpailutuksen lisäämiselle. Varhaiskasvatustaloutakunta puolestaan katsoo, että hankintakeskuksen resursseja on jatkossa hyödynnettävä entistä enemmän ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksissa.

Kilpailutuksen lisääminen tulee tehdä suunnitelmallisesti asteittain. Tämä edellyttää niin asiakasvirastojen, Palmian, kaupunginkanslian kuin hankintakeskuksenkin yhteistyönä tehtävää jatkovalmistelua, jotta kilpailutettavista kohteista pystytään muodostamaan kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisia, monipuolisia ja vertailukelpoisia kokonaisuuksia, ja jotta kilpailutusten hoitamiseen on käytettävissä riittävät asiantuntijaresurssit. Tämä voi tarkoittaa myös ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen asiantuntijuuden keskittämistä osin tai kokonaan hankintakeskukseen.

Lisäksi asiakasvirastojen tulee huolehtia riittävien seuranta- ja raportointijärjestelmien kehittämisestä, jotta ne voivat huolellisesti seurata kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan. Saatavien kokemusten perusteella asiakasvirastot voivat tehdä tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi.

Tukipalvelujen keskittäminen

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa 2013–2016 on todettu, että tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Kaupungin tukipalveluja on suurelta osin keskitetty Palmiaan, mutta virastot tuottavat tukipalveluja vielä osin myös omana toimintanaan. Merkittävin yksittäinen tukipalvelu, jota ei ole keskitetty Palmiaan, on sosiaali- ja terveystalouten omana toimintanaan tuottama laitoshuoltopalvelu (noin 670 vakanssia).

Selvitystyöryhmä totesi loppuraportissaan, että tukipalvelujen keskittäminen Palmiaan on järkevää tehokkaan toiminnan varmistamiseksi toiminta- ja hallintomalleista riippumatta. Keskittämällä voidaan saavuttaa muun muassa mittakaavaetuja, ja lisäksi hallintokunnissa voidaan keskittyä niiden ydintoimintaan.

Vaikka tukipalvelujen keskittäminen ei suoraan liity Palmian toiminta- ja hallintomalleista päättämiseen, on otettava huomioon, että mahdolliset keskittämistoimenpiteet ovat toteutettavissa vain, jos kyseisiä toimintoja harjoitetaan liikelaitosmuodossa tai inhouse-yhtiönä. Tukipalvelujen keskittäminen palveluyhtiölle tulee siten toteuttaa ennen kuin yhtiö menettää sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden.

Tukipalvelujen keskittämistä koskevan linjauksen tekemistä varten keskittämisen kannalta keskeisiltä lautakunnilta on pyydetty lausuntoja keskittämisestä.

Opetuslautakunnan näkemyksen mukaan Palmialle on tarkoituksenmukaista keskittää opetusviraston ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintana tällä hetkellä tuottamat siivouspalvelut (11 vakanssia) sekä teknisentyön kalustonhoidon palvelut (20 vakanssia).

Varhaiskasvatuslautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalvelujen keskittämistä Palmiaan. Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 vakanssia, joista noin 250 on tällä hetkellä täytettynä. Siivous- ja ruokahuoltopalvelusopimuksen mukaisten, Palmiaan vuonna 2010 keskitettyjen, yhdistelmävakanssien osalta lautakunta katsoo, että vakanssit tulee säilyttää jatkossakin niin, että tilaaja voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan cateringin puolelta. Lisäksi lautakunta toteaa lausunnossaan, että on varmistettava siivouspalvelujen pysyminen saumattomana osana päiväkotien toimintaa. Keskittäminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan ja tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia, eikä mielekäs yhteistyö toteudu.

Varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien ylläpitosiivouspalvelujen lisäksi Palmiaan tulisi varhaiskasvatuslautakunnan näkemyksen mukaan keskittää myös viraston tällä hetkellä ulkopuolisilta palveluntuottajilta hankkimat perussiivouspalvelut.

Sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalveluiden osalta on sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan esittämällä tavalla tarkoituksenmukaista odottaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten järjestämisratkaisujen suuntaviivoja ennen kuin tehdään lopullisia päätöksiä palvelujen keskittämisestä. Ennen lopullisia keskittämispäätöksiä tulee myös

tarkastella vaihtoehtoa, jossa laitoshuoltopalvelut keskitettäisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokselle. Tarkastelu voidaan tehdä palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäkauden aikana ennen kuin yhtiö menettää ulkoisen myynnin lisääntymisen myötä sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esittämästä kannasta poiketen sosiaali- ja terveystieteiden vahtimestaripalvelujen (97 vakanssia) keskittämistä perustettavalle palveluyhtiölle on tarkoituksenmukaista tarkastella samassa yhteydessä laitoshuoltopalvelujen keskittämistä koskevan selvityksen kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnon mukaisesti sosiaali- ja terveystieteiden turvapalvelut on tarkoituksenmukaista hankkia jatkossakin kilpailuttamalla. Turvapalvelut eivät ole sellaisia strategisia palveluita, jotka olisi tarpeen tuottaa kaupungin omana toimintana. Lautakunnan näkemyksen mukaan kilpailuttamisella on voitu turvata viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat palvelut.

Kiinteistöpalveluja järjestetään omana toimintana kiinteistöviraston tilakeskuksessa (65 vakanssia) sekä liikuntavirastossa, pelastuslaitoksessa ja rakennusvirastossa. Lisäksi kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluja tuotetaan omana toimintana vähäisessä määrin eräissä muissakin kaupungin hallintokunnissa. Näiden tukipalvelujen osalta keskittämisen tarkoituksenmukaisuus on syytä harkita erikseen.

Kaupungin on mahdollista hankkia tarvitsemiaan palveluja sidosyksikköyhtiöltään ilman kilpailutusta, ja sopia samalla ko. palveluja tuottavan henkilöstön siirrosta yhtiöön. Näin ollen kaupungin hallintokuntien omana toimintana tuottamien kiinteistöpalvelujen mahdollinen keskittäminen palveluyhtiöön tulee tehdä yhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäkauden aikana ennen kuin yhtiö menettää ulkoisen myynnin lisääntymisen myötä sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden. Ennen keskittämistä koskevan päätöksen tekemistä on tarpeen saada ao. virastojen ja lautakuntien näkemykset keskittämisestä.

Virastojen ja laitosten omana toimintana toteuttamien tukipalvelujen keskittäminen perustettavalle palveluyhtiölle toteutetaan siten, että kyseiset palvelut otetaan osaksi aiemmin kuvattua siirtymäaikajärjestelyä ja siihen liittyviä kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista muodostettavia sopimuskokonaisuuksia. Lisäksi ko. tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti palveluyhtiön palvelukseen

22.09.2014

Kj/3

sen perustamisen jälkeen. Siirron yhteydessä solmittavien määräaikaisten palvelusopimusten voimassaolon päättymisen jälkeen virastot kilpailuttavat ko. tukipalvelut.

Palveluyhtiön tarvitsemat kaupungin palvelut

1.9.2013 voimaan tulleen kuntalain muutoksen mukaan, kunta voi yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä tuottaa omana toimintanaan tukipalveluja kuntakonserniin kuuluvalla tytäryhteisölleen. Helsingin kaupunki ja sen Palmia-liikelaitos voivat siten tuottaa perustettavalle palveluyhtiölle sen tarvitsemia tukipalveluita ilman yhtiöittämisvelvollisuutta. Tällaisia tukipalveluja ovat kuntalain perustelujen mukaan esimerkiksi kirjanpitoon ja palkkahallintoon sekä tietojärjestelmiin ja niiden ylläpitoon liittyvät palvelut.

Kuntalain 66 a §:n mukaan kunnan on hinnoiteltava tytäryhteisöille tarjoamansa tukipalvelut markkinaperusteisesti. Näin pyritään varmistamaan, että kilpailu ei vääristy, vaikka kunta voi poikkeussäännöksen nojalla tuottaa tukipalveluja kilpailutilanteessa markkinoilla omana toimintanaan.

Markkinaperusteisella hinnoittelulla tarkoitetaan sitä hintatasoa, jonka suuruiseksi vastaava yksityinen toimija hinnoittelisi palvelut. Lähtökohtana ovat siten toiminnasta saadut tulot ja siitä aiheutuvat muuttuvat kulut sekä toimintaan kohdistettavissa oleva osuus kiinteistä kuluista. Lisäksi hinnoittelussa on otettava huomioon välttämättömien investointien kustannukset sekä kohtuullinen tuotto sitoutuneelle pääomalle.

Kaupungin palveluyhtiölle mahdollisesti tarjoamia tukipalveluja tulee arvioida yhtiön tarpeiden näkökulmasta siten, että pyritään mahdollistamaan yhtiölle sen tarvitsemien kaupungin tarjoamien tukipalvelujen käyttö markkinaperusteiseen hintaan.

Selvitystyöryhmän loppuraportissa ja sen liitteissä on kuvattu liikelaitoksen ja palveluyhtiön välisiä mahdollisia palvelutarpeita.

Palmia-liikelaitoksen johtokunnan sekä lautakuntien lausunnot

Konsernijaosto päätti 26.5.2014 pyytää lausuntoa Palmian johtokunnalta toiminta- ja hallintomalleista sekä Palmian keskeisten asiakasvirastojen lautakunnilta kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaiselvitykseen liittyvistä lähtökohdista ja reunaehdoista, ruokahuoltopalveluihin liittyvän kilpailutuksen laajuudesta sekä hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä. Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan asian päätöshistoriasta.

Palmian johtokunta toteaa lausunnossaan muun muassa, että selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti, ja sen on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Johtokunta esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille, ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Opetuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaiselvityksen lähtökohtien osalta muun muassa, että

- ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti ja toimintavarmasti asiakasta ja tilaajaa kuullen,
- opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston keittiökapasiteettien hyödyntäminen konseptin toteuttamisessa selvitetään, sekä
- konsepti sopeutuu nopeasti toimintaympäristössä ja asiakassegmenteissä tapahtuviin ja ennalta arvaamattomiin muutoksiin.

Lisäksi opetuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuuden ja aikataulun osalta muun muassa, että

- opetustoimen ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti vähintään 32,5 prosenttiin asti,
- kilpailutuksen laajentaminen tehdään opetusviraston omana työnä ja olemassa olevilla resursseilla,
- kilpailutettavat kohteet pyritään valitsemaan koulu-, oppilaitos- ja päiväkotiverkkoa pienoiskoossa kuvaavalla tavalla, sekä
- kilpailutuksen laajentaminen jaksotetaan esimerkiksi kahteen osaan viiden vuoden ajalle.

Tukipalvelujen keskittämisen osalta opetuslautakunta lausuu muun muassa, että

- se puoltaa ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintanaan tuottamien siivouspalvelujen keskittämistä siten, että tilaaja ja palveluntuottaja ovat eri organisaatioissa,
- sen omana toimintana tuottamat kalustonhoitopalvelut voidaan keskittää kaupungin strategiaohjelman mukaisesti, sekä
- keskittämisen yhteydessä on selvitettävä, missä kalustonhoitopalvelun edellyttämät määrärahat kaupunkiorganisaatiossa ovat.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohtien sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuuden osalta muun muassa, että

- lautakunta kannattaa ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamista liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain, mutta pitää 30 prosentin kilpailutettua osuutta liian korkeana,
- ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi maksimissaan 10 prosenttia,
- ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin,
- kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, sekä
- vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita.

Sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisen osalta sosiaali- ja terveyslautakunta lausuu muun muassa, että

- laitoshuoltopalvelut ovat siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus,
- ennen laitoshuollon tulevasta järjestämisestä päättämistä on tärkeää katsoa valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat ja niiden pohjalta arvioitava laitoshuollon palvelujen säilyttäminen viraston omana toimintana tai yhdistäminen HUS-Desikoon,
- laitoshuoltopalvelujen siirtäminen yhtiöön saattaisi vaikuttaa negatiivisesti potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden

hallintaan ja viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenisivät nykyisestä,

- vahtimestaripalvelut tulee jatkossakin säilyttää viraston omana toimintana, sekä
- turvallisuuspalvelujen hankkiminen kilpailutuksella on jatkossakin välttämätöntä.

Varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohtien osalta muun muassa, että

- lautakunta ei pidä järkevänä ruokahuollon toimintamallin muuttamista hajautetusta kokonaan keskitettyyn, koska kaupunki on investoinut laajaan päiväkotien keittiöverkostoon,
- ruokahuolto on kokonaispalvelu, josta vastaa palveluntuottajan henkilökunta päiväkodin tarpeen mukaan,
- ruoan tuotantoprosessin on oltava lähellä ja tuotevalikoiman oltava mahdollisimman luonnonmukaista tuoretta ruokaa, sekä
- palveluntuottajan on järjestettävä toiminta toimipisteiden käytössä olevien tilojen mukaan, sillä lisäinvestoinnit eivät ole mahdollisia.

Lisäksi varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuuden osalta muun muassa, että

- lautakunta pitää 30 prosentin kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana,
- kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti,
- koulujen yhteydessä kilpailutetut päiväkodit ovat kilpailuttamattomia edullisempia. Edulliseen hintaan vaikuttaa kilpailutuksessa mukana oleva koulu- ja päiväkotikokonaisuus,
- asteittaista alueellista kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa seuraavan viiden vuoden aikana,
- kilpailutettavista kohteista voidaan muodostaa useamman kohteen osakokonaisuuksia (ns. koulu- ja päiväkotiryypäitä) virastojen yhteisen suunnitelman pohjalta,

- kilpailuttamisen lisääntyessä on hyödynnettävä entistä enemmän hankintakeskuksen asiantuntijaresursseja, sekä
- kilpailuttamisen toteuttaminen edellyttää siirtymäaikaa.

Puhtauspalvelujen keskittämisen osalta varhaiskasvatuslautakunta lausuu muun muassa, että

- lautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalvelujen keskittämistä Palmiaan,
- nykyisen siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaiset (Palmiaan vuonna 2010 siirretyt) yhdistelmävakanssit tulisi säilyttää jatkossakin niin, että virasto voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan cateringin puolelta,
- jos siivous keskitetään Palmiaan, on varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, eikä keskittäminen saa myöskään johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia,
- Palmiaan keskitettäviin puhtauspalveluihin tulee sisältyä ylläpitosiivouksen lisäksi myös perussiivoukset, jotka tällä hetkellä ostetaan kaupungin ulkopuolisilta puitesopimuskumppaneilta,
- varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen asiantuntijaresurssin riittävyys on taattava jatkossakin, sekä
- asia tulisi tuoda uudelleen lautakuntaan lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty konsernijaostossa.

Esittelijän kannanotto

Tehdyn selvityksen perusteella on selvää, että Palmia ei voi kuntalain säännöksistä johtuen jatkaa toimintaansa nyky muodossa. Nykyisellään liikelaitoksen toiminta on ulkoisen myynnin osalta yhtiöittämisvelvollisuuden piirissä.

Palmian toiminta- ja hallintomalleista päättämiseen liittyy useita erilaisia ja koko kaupungin kannalta merkittäviä näkökohtia. Lisäksi kuntalain yhtiöittämisvelvollisuus ja valtiontukea koskevat säännökset asettavat omat reunaehdonsa käytettävissä oleville vaihtoehdoille.

Kaupungin ruokahuolto palvelujen toimintaympäristössä sekä asiakkaiden ja toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin reagoimisen parantamiseksi sekä ruokahuolto palveluihin

tulevaisuudessa kohdistuvien merkittävien investointitarpeiden pienentämiseksi, on tarpeellista laatia ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva kokonaisselvitys, jossa osana tulevan tuotantotavan suunnittelua tarkastellaan olemassa olevan keittiöverkon nykyistä tehokkaampaa hyödyntämistä. Lisäksi ruokahuoltopalveluiden kustannustehokkuuden ja joustavuuden lisäämiseksi, investointitarpeiden pienentämiseksi sekä vertailuhintatietojen saamiseksi on tarpeen lisätä kaupungin ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen määrää.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta kaupungin intressi on taloudellinen. Ottaen huomioon kyseisten palveluiden olemassa olevat toimivat markkinat, on perusteltua yhtiöittää kyseiset Palmian tuottamat palvelut omaksi palveluyhtiökseen. Palveluyhtiö voi kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Perustettavalla palveluyhtiöllä tulee myös olla mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailuilla markkinoilla ennen kuin kaupunki alkaa kilpailuttaa palveluyhtiön tuottamia palveluita. Lisäksi kaupungin hallintokuntien tulee omalta osaltaan pystyä valmistautumaan tarvitsemiensa palvelujen kilpailuttamiseen, jotta ei vaaranneta tarvittavien palvelujen katkeamatonta toimittamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä toteuttaa siirtyminen palveluyhtiön toimialaan kuuluvien palvelujen kilpailuttamiseen hallitusti siirtymäaikajärjestelyn kautta.

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä päätettäessä tulee ottaa kantaa myös siihen kuinka suuri osa kaupungin ruokahuoltopalveluista hankitaan kilpailuttamalla. Kilpailuttamisen määrää koskeva linjaus on tarpeen kaupungin tulevan, nykyistä joustavamman, ruokahuoltopalvelukonseptin suunnittelemisen kannalta.

Kilpailutuksen laajentaminen on välttämätöntä palvelutuotannon joustavuuden lisäämiseksi (asiakastarpeiden huomioon ottaminen, sopeutuminen muutoksiin), kustannustehokkuuden parantamiseksi sekä vertailuhintojen saamiseksi.

Opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta on lisättävä noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ja noin 20 prosenttiin varhaiskasvatusviraston

ruokahuoltopalveluista. Sosiaali- ja terveyslautakunta on lausunnossaan todennut, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin. Ottaen kuitenkin huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluista. Kilpailuttamisen lisäämiselle on tarpeen asettaa opetuslautakunnan lausuntoon pohjautuen viiden vuoden määräaika.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 17 ja 20 kohtien perusteella salassa pidettävä aineisto on valtuutettujen nähtävänä tämän asian valmistelijalla kaupunginkansliassa ennen kaupunginvaltuuston kokousta. Aineisto on valtuutettujen nähtävänä myös kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille nyt tehdyn esityksen, niin kaupunginhallitus tulee erillisessä täytäntöönpanopäätöksessä

- kehottamaan Palmia-liikelaitosta järjestämään 31.12.2014 mennessä ruokahuoltopalvelutoimintansa (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintansa siten, että niitä voidaan harjoittaa kilpailuneutraalisuuden edellytykset täyttävällä tavalla liikelaitosmuodossa jatkossakin,
- kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa perustamaan osakeyhtiön Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan jatkamista varten sekä allekirjoittamaan liitteenä olevien luonnosten mukaiset ja muut tarvittavat yhtiön perustamis- ym. asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisiä tai muuten vähäisiä muutoksia,
- hyväksymään perustettavan palveluyhtiön kaikkien osakkeiden merkitsemisen kaupungin lukuun, ja kehottamaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan osakkeiden merkintähinnan 50 000 euroa talousarviotililtä 8 22 19 Arvopaperit, Khn käytettäväksi,
- hyväksymään Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen sekä niihin liittyvän omaisuuden siirrot palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä, ja

kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa allekirjoittamaan kaupungin puolesta siirtoon liittyvän luovutuskirjan sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia,

- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen ja perustettavan palveluyhtiön kanssa määrittelemään palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäaikajärjestelyn mukaiset sopimuskokonaisuudet 31.12.2014 mennessä, sekä kehottamaan kaupungin virastoja ja laitoksia solmimaan 31.12.2014 mennessä siirtymäaikajärjestelyn mukaisesti palveluyhtiön kanssa määräaikaiset sopimukset palveluyhtiön tuottamista palveluista ja kilpailuttamaan palvelut määräaikaisten sopimusten päättymisen jälkeen,
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen, kiinteistöviraston tilakeskuksen, opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen sekä varhaiskasvatusviraston kanssa selvittämään kaupungin omana toimintana tuotettavan ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimman toteutustavan (ruokahuoltopalvelukonsepti) siten, että selvityksen tulokset ovat käytettävissä kaupungin vuoden 2016 talousarviovalmistelussa ja vuosien 2016–2018 taloussuunnitelmavalmistelussa, ja ottamaan selvityksessä erityisesti huomioon tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja käytettävissä olevat tuotanto-/valmistustavat, kaupunginvaltuuston linjauksen ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisestä sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaamman hyödyntämisen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi,
- kehottamaan opetusvirastoa, sosiaali- ja terveystieteiden keskusta sekä varhaiskasvatusvirastoa laatimaan yhteistyössä kaupunginkanslian, hankintakeskuksen ja Palmia-liikelaitoksen kanssa 31.12.2015 mennessä kaupunginvaltuuston linjaamaan viiden vuoden kuluessa toteutettavaan ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen lisäämiseen liittyvät useampivuotiset ja asteittain laajenevat suunnitelmat, joissa muun muassa määritellään siirtymäkauden aikana kunakin vuonna kilpailutettavat toimipisteet, sekä kehottamaan opetusvirastoa, sosiaali- ja terveystieteiden keskusta sekä varhaiskasvatusvirastoa toteuttamaan kilpailutuksen lisäämisen laadittujen suunnitelmien mukaisesti,
- kehottamaan opetusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelut ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelut, tehtäviä hoitava

22.09.2014

henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,

- kehottamaan varhaiskasvatusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa puhtaus-/siivouspalvelut, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden viraston sekä perustettavan palveluyhtiön kanssa selvittämään 31.5.2015 mennessä viraston omana toimintana tuottamien laitoshuoltopalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön tai HUS-Desiko -liikelaitokseen sekä omana toimintana tuotettujen vahtimestaripalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön, sekä
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä perustettavan palveluyhtiön ja kaupungin muiden hallintokuntien kanssa selvittämään 31.5.2015 mennessä omana toimintana tuotettujen tukipalvelujen keskittämistä palveluyhtiölle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jatkovalmistelun loppuraportti
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k., JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Perustamissopimusluonnos
- 4 Yhtiöjärjestysluonnos
- 5 Selvitystyöryhmän loppuraportti
- 6 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k.)
- 7 Catering-markkinoiden tarkastelu
- 8 Palmian edustajien eriävä mielipide_allekirjoittamaton
- 9 Eriävä mielipide loppuraporttiin_liite
- 10 Palmia-liikelaitoksen johtokunnan kannanotto hallintomalliasiaan
- 11 Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan lausunto 19.5.2014_allekirjoittamaton
- 12 JHL:n lausunto_allekirjoittamaton
- 13 JHL-Pääkaupunkiseudun maahanmuuttajaos KAMUT:n kannanotto
- 14 Soten henkilöstö JHL 015 ry kannanotto
- 15 Henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote 2014-6-10
- 16 Palmian eriävä mielipide liitteeseen allekirjoittamaton versio 25.8.2014
- 17 Henkilöstötoimikunnan lausunto_allekirjoittamaton
- 18 Opetusviraston virastotoimikunnan pöytäkirja_allekirjoittamaton

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637
Alvno
FI02012566

19	Palmian henkilöstötoimikunnan muistio_allekirjoittamaton
20	Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote_allekirjoittamaton
21	Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöneuvottelukunnan lausunto_allekirjoittamaton
22	Varhaiskasvatusviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirja_allekirjoitettu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Palmia
Kaupunginkanslia
Opetusvirasto
Sosiaali- ja terveystieteiden
Talpa
Varhaiskasvatusvirasto
Virastot ja laitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 913

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 08.09.2014 § 121

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Esitys

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraliteettisäännösten edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaikajärjestelyn periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaiheittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,
- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,
- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan

ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,

- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen reunaehdoista.

Käsittely

08.09.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi:

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi.

Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.

Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja

22.09.2014

Kj/3

varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.

Kannattajat: Pilvi Torsti

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto.

Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita arvioidaan hallintokunnittain toiminnan järkevän järjestämisen kannalta."

Kannattajat: Tuomas Rantanen

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan muotoilu: "konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Kannattajat: Tuomas Rantanen

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoiton siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Kannattajat: Tuomas Rantanen

22.09.2014

Kj/3

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi: Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi. Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin. Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuolto palvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.

Jaa-äännet: 5

Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 4 kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto. Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita

22.09.2014

Kj/3

arvioidaan hallintokunnittain toiminnan järkevän järjestämisen kannalta."

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan muotoilu:"konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu

seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoiton siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Jaa-äännet: 3

Lasse Männistö, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 3 - 2 (4 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Neljän suoritettuna äänestyksen perusteella kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen mukaisen esityksen.

25.08.2014 Pöydälle

26.05.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.05.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.06.2014 § 264

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupungin ruokahuoltokonseptin kokonaiselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuottamien laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelujen keskittämisestä:

"Sosiaali- ja terveysviraston tuottamat ja hankkimat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveysvirasto tuottaa tällä hetkellä pääosin omana toimintanaan viraston tarvitsemat laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelut. Molemmat palvelut on hallinnollisesti keskitetty viraston sisällä talous- ja tukipalvelut -osaston tukipalveluyksikköön. Laitoshuollossa on 670 vakanssia ja toimintakulut olivat vuonna 2013 noin 26,7 miljoonaa euroa. Palmialta virasto hankkii siivouspalvelua noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Vahtimestaripalveluissa on 97 vakanssia ja toimintakulut ovat noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Palveluja ostetaan lisäksi Palmian kiinteistöpalvelut ja turvapalvelut -yksiköltä sekä HUS-Servisiltä.

Virastolla ei ole omaa turvallisuuspalvelua, vaan palvelut (paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi ja henkilösuojaus) on hankittu pääasiassa kilpailuttamalla eri toimijoilta tai suoraan hankintana Palmialta. Palmialta hankitut turvallisuuspalvelut ovat pääasiassa piiri- ja hälytysvartiointia. Osa tästä palvelusta on vahtimestaripalveluksi luokiteltavaa aulapalvelua ja pieni osa paikallisvartiointia. Turvapalvelujen kustannukset ovat noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Palmialta hankittujen palvelujen osuus on alle 1 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysvirasto tilaa täällä hetkellä Palmia Catering-liikelaitokselta vuodessa noin 6,3 miljoonaa aterialaitoksiinsa ja noin 450 000 kotiaateriaa kotihoidon asiakkaille. Kolmen palvelutalon ruokapalvelut on kilpailutettu. Ruokahuoltopalveluista yksityisten tuottajien osuus on noin 6 %. Virastolla on lisäksi omaa ruokapalvelutuotantoa (noin 560 000 aterialaitoksia) lastenkodeissa ja Helsingin ulkopuolella sijaitsevilla toimipisteillä.

Palmia tuottaa sosiaali- ja terveysvirastolle puhelinvaihtelu-, takaisinsoitto- ja turvapuhelinpalvelut sekä vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja osittain terveydenhuoltolain nojalla järjestettävät matkojen välityspalvelut. Palmialta hankittujen näiden palvelujen kustannukset ovat yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Matkojen välityspalvelussa Palmia vastaa vuodessa sosiaali- ja terveysviraston budjettiin kuuluvasta noin 28 miljoonan euron kokonaisuudesta, joka sisältää matkojen välittämisen, liikennöinnin ohjauksen ja valvonnan.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat ja ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana.

1. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että viraston ruokahuoltopalvelujen kysyntä perustuu sairaansijojen ja asukaspaiikkojen lukumäärään. Ateriat tilataan laitospaikkojen täyttöasteen mukaan päivittäin. Palvelurakennemuutoksesta johtuen laitospaikkojen määrä vähenee edelleen ja kotihoidon osuus lisääntyy. Tästä syystä ikääntymisen vaikutus ruokahuoltopalvelujen kysyntään jää väestön ikärakennemuutosta pienemmäksi. Kotiaterioiden määrä sen sijaan tulee kasvamaan.

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin. Tällä hetkellä ruoka tuotetaan viraston eri yksiköihin niiden tarpeen mukaan kuumana tai kylmänä sekä keskitetyllä tai hajautetulla mallilla. Keskitetyssä ruoanjakelussa ateriat annostellaan potilas- ja asukaskohtaisesti ravintokeskuksessa tarjottimille ja tarjottimet toimitetaan yksiköissä oleviin ruoan kuumennusvaunuihin. Tämä malli on käytössä pääasiassa sairaaloiden vuodeosastoilla. Hajautetussa mallissa ruoka lähetetään yksiköihin isoissa astioissa ja henkilökunta annostelee ruoan asukkaille. Tämä malli on käytössä pääosin palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa. Ruokapalvelun tuottajan tulee pystyä toimittamaan ruokaa sekä hajautettuna että keskitettynä eri potilas- ja asukasryhmien tarpeen mukaan.

3. Ruokahuoltopalvelujen joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

Lautakunta toteaa, että ruokapalvelun tuottajan tulee sopeutua päivittäin viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Osassa sosiaali- ja terveystieteiden yksiköitä on kodinomaisen ruokailuun, johon kuuluu asukkaiden osallistuminen ruokailuun liittyviin tehtäviin, ravitsemuskasvatus ja ruokakulttuurin kehittäminen (esim. lastensuojelussa ja vammaispalveluissa).

Kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, jotta palvelu taataan kaikissa tilanteissa myös 24 tuntia vuorokaudessa toimiviin yksiköihin. Tuotantoketjun raaka-aineista valmistukseen ja jakeluun tulee toimia aukottomasti ja sovitulla tavalla kaikkiin viraston yksiköihin.

Palveluntuottajan tulee vastata asiakas- ja potilasryhmien ruoan tuotantoon liittyvien raaka-aineiden hankinnasta ja ruoan valmistuksesta eri asiakassegmenttien ravitsemussuosittelun mukaisesti.

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %.

Vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita: sairaala, monipuolinen palvelukeskus, palvelutaloja ja kotiaterioita. Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain. Tällä hetkellä kilpailutuksessa on kolme palvelutaloa. Toteutus edellyttää tarkempaa yksityiskohtaista suunnittelua.

Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittäminen

Esityksen mukaan Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta yhtiöitettäisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa tämä koskisi laitoshuoltoa ja vahtimestaripalveluja. Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä.

Laitoshuolto

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalvelut ovat selvityksessä mainittua siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus, johon sisältyy sairaaloiden ja muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimipaikkojen puhtaanapito- ja huolto- ja vuodeosastoilla potilaiden ruokailun valmistelua, tarjoilua, ruokailussa avustamista ja erilaisia huoltotehtäviä sekä lasten- ja nuorisokodeissa

lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa avustamista. Laitoshuoltopalvelut ovat osa potilaan ja asukkaan hoitoon liittyvää toiminnan prosessia, mikä edellyttää jatkuvaa kiinteää yhteistyötä hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Laitoshuollolla on keskeinen tehtävä sairaalainfektioiden leviämisen estämisessä ja potilasturvallisuuden ylläpidossa. Infektioiden ja antibioottiresistenttien bakteerien lisääntymisen ehkäisy vaatii hyvää osaamista, uusien toimintamenetelmien nopeaa käyttöönottoa ja nopeaa tilanteen mukaista toiminnan organisointia ja johtamista kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon muun henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Läheinen yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskusten, epidemiologisen yksikön ja hygieniatoimikunnan kanssa yhdistettynä oikeaan siivoukseen ja sen tehostamiseen on tuottanut hyviä tuloksia erilaisten sairaalabakteerien aiheuttamien epidemioiden rajaamisessa, ehkäisyssä ja torjunnassa. Potilasturvallisuuden lisäksi kyseessä on taloudellisesti merkittävä kustannuksiin vaikuttava toiminta.

Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuotetussa laitoshoidossa henkilöstön saatavuus on ollut hyvä ja toiminta joustavaa. Laitoshuoltajan ammatti ja koulutus on ollut merkittävä maahanmuuttajien kotouttamisväylä. Toimintavarmuus omana toimintana toteutetussa laitoshuollossa on ollut erinomainen.

Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon.

Keskittäminen HUS-Desikoon olisi luontevaa, koska virasto hankkii jo tällä hetkellä laboratoriopalvelut HUSLAB:ilta, kuvantamisen ja terveydenhuollon laitteiden rekisteri- ja huoltopalvelut HUS-kuvantamiselta, Haartmanin sairaalan vahtimestaripalvelut HUS-Servisiltä, sisäkuljetukset HUS-Logistiikalta sekä kiinteistön huolto- ja turvallisuuspalvelut HUS-kiinteistöt Oy:ltä. Liittämistä HUS-Desikoon puoltaa myös tulossa oleva Sote-uudistus.

22.09.2014

Kj/3

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa Palmia-selvitystyöryhmän esitykseen siivouspalvelujen yhtiöittämisestä, että mikäli sosiaali- ja terveysturvaston laitoshuoltopalvelut yhtiöitetään, sillä saattaa olla negatiivisia vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden hallintaan. Viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenevät nykyisestä. Lisäksi tukipalvelujen yhtiöittäminen tulee aiheuttamaan virastossa transaktiokustannusten kasvua, koska sosiaali- ja terveysturvaston tulee varmistaa resurssit tilaajaosaamisen ja sopimusten toteutumisen seurantaan. Toistuvat kilpailutukset lisäävät hallinnollista työtä. Kilpailuttaminen tulee aiheuttamaan vaihtuvien palveluntuottajien perehdyttämisen, mikä lisää asiakaspalvelussa toimivan henkilökunnan työtä. Tuottajan vaihtuminen kilpailuttamisen myötä aiheuttaa kokemuksen mukaan palvelun siirtymäaikaan katkoksia ja usein myös laadun heikkenemistä.

Vahtimestaripalvelut

Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin Keskittäminen ja yhtiöittäminen tulevat vaatimaan lisää tilaajaresursseja palvelun ja sopimusten seurantaan, valvontaan ja kilpailuttamiseen.

Turvallisuuspalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan viraston turvallisuuspalvelujen hankkiminen jatkossakin kilpailutuksella on välttämätöntä. Näin turvataan viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat turvallisuuspalvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet. Lautakunta ei kannata turvallisuuspalvelujen hankintaa suoraan Palmialta."

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta

22.09.2014

Kj/3

toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

2. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon

"Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

3. Vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa"

Kannattajat: Laura Nordström

4. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon

"(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

5. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana."

Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %."

Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Kannattajat: Maija Anttila

6. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja

terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet.”

Kannattajat: Maija Anttila

7. Vastaehdotus:

Rene Hursti: Vastaehdotus;

Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä.

Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämis päätöksellä.

Kannattajat: Maija Anttila

8. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

9. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa

22.09.2014

Kj/3

organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1. äänestys

JAA-ehdotus (= vastaehdotus 4): Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon "(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

22.09.2014

Kj/3

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 3): Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa""

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Tyhjä: 4

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

22.09.2014

Kj/3

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 5 - 3.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 2): Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Jaa-äännet: 3
Maija Anttila, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 7
Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 2
Gunvor Brettschneider, Rene Hursti

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 3.

5. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 1): Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Jaa-äännet: 2
Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

22.09.2014

Kj/3

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2.

6. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 8): Muutetaan kappale 24 muotoon:
"Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 6
Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

7. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 9): Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Jaa-äännet: 5

Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 1

Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5.

8. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 6): Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet."

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 5

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 7 - 5.

9. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 7): Vastaehdotus; Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä. Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämisspäätöksellä.

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Maija Anttila, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Markku Vuorinen

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Rene Hurstin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4.

Seuraava kohta on hallintolain 51 §:n perusteella korjattu lausuntoon ja tähän pöytäkirjaan 1.8.2014:

"Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava

onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon."

Ao. kohta kuului aiemmin virheellisesti seuraavasti:

"Lautakunta toteaa, että laitoshuolto ei ole kuitenkaan sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoimintaa ja pitää sen keskittämistä sinänsä järkevänä. Lautakunta painottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laitos-huoltopalvelujen tuottaminen vaatii erityisosaamista ja on Palmia-selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa. Sosiaali- ja terveystieteiden oman laitoshuollon lisäksi tämän alan osaaja pääkaupunkiseudulla on HUS-Desiko liikelaitos, joka tuottaa laitoshuoltopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että ennen viraston laitoshuollon siirtämistä Palmiaan selvitetään mahdollisuudet yhdistää toiminta HUS-Desikoon."

Jäsen Rene Hursti: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan kokouksessa 17.6.5/sotep sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan ehdotukseen kaupunginhallituksen konsernijaostolle Palmia liikelaitoksen toimintatavan muuttamiseksi, esitin vastaehdotuksen, Palmian yhtiöittämistä vastaan. Lautakunta ei äänestänyt vastaesitykseni puolesta joten esitän Eriävän mielipiteen."

Asia on käsitelty henkilöstötoimikunnassa.

Kallion virastotalon vahtimestarien lausunto 16.6.2014 Palmiaan liittymisestä jaettiin kokouksessa sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan jäsenille.

03.06.2014 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.06.2014 § 118

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan lausunnon:

Ruokahuoltokonsepti ja ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakassegmenteittäin

Opetusviraston koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien ruokapalveluita käyttää noin 48 000 koululaista, opiskelijaa ja päiväkotilasta. Lisäksi ruokapalveluita käyttävät koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien henkilökunta.

Opetusviraston peruskoulujen, lukioiden, ammatillisten oppilaitosten ja päiväkotien opiskelijoiden ja lasten määrän ennustetaan olevan vuonna 2024 noin 58 600, josta peruskouluissa on arvioitu olevan 46 990, lukioissa 9 384, ammatillisessa koulutuksessa 9 900 ja päivähoidossa 2 224. Edellä esitetyt luvut pohjautuvat virallisiin väestöennusteisiin ja niitä käytetään myös arvioitaessa tilatarvetta.

Koulujen ja toisen asteen oppilaitosten keittiöistä noin 80 % on kuumennuskeittiöitä, 20 % on komponenttikeittiöitä (valmistavia keittiöitä). Opetusviraston päiväkotien keittiöistä noin 80 % on komponenttikeittiöitä, 20 % on kuumennuskeittiöitä. Helsingin kaupungin ruokapalveluista valmistui kustannusrakennetta koskeva selvitys vuonna 2010 (Ramboll). Selvityksessä todetaan muun muassa, että opetusviraston vähintään 500 ruokailijan komponenttikeittiöiden tuotantotapa on kustannustehokas. Kuumennuskeittiöiden ja komponenttikeittiöiden investointikustannukset on todettu käytännössä olevan yhtä suuret.

Komponenttikeittiöissä (valmistuskeittiöissä) ruokatuotteet valmistetaan esikäsitellyistä raaka-aineista. Peruskorjattujen kuumennuskeittiöiden laitteet ja tilat mahdollistavat myös ruokatuotteiden valmistusta esikäsitellyistä raaka-aineista. Opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosta keittiöistä komponenttikeittiöitä on 48.

Opetusviraston hallinnoimien keittiöiden ja ravintolasalien taso on pääosin hyvä. Keittiöistä ja ravintolasaleista on vuodesta 2000 vuoteen 2018 mennessä peruskorjattu tai rakennettu uudiskohteisiin uudet keittiöt ja ravintolasalit noin sadassa kiinteistössä. Lisäksi on tehty tarvittavat laite- ja täydennyshankinnat. Opetusviraston keittiöiden ja ravintolasalien korjaushankkeet ja uudiskohteet on sisällytetty kaupungin talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmaan.

Opetuslautakunta toteaa ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lautakunnan mielestä keskeisimmistä lähtökohdista seuraavaa:

- Ruokapalvelut tukevat koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien opetus- ja kasvatustehtävää, ydintehtävää. Ruoan tuotanto- ja palveluprosessi muodostavat kokonaisuuden. Ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti, toimintavarmasti, asiakasta ja tilaajaa kuullen sekä käyttäjäasiakassegmentin ruokapalvelujen edellyttämällä tavalla.
- Nykyinen keittiöverkosto ja tilaajahallintokunnan aikaisemmat investoinnit on osa kokonaisratkaisua. Ruokahuoltokonseptin kokonaiselvityksestä ei saa aiheutua lisäinvestointitarvetta ja -kustannuksia asiakasvirastolle.
- Koulujen ja päiväkotien palveluverkko on tiheä, koulut ja päiväkodit sijaitsevat usein lähekkäin tai ovat samassa kiinteistössä, jolloin niiden ruokapalvelut tuotetaan samasta keittiöstä. Opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelujen osalta on tarkoituksenmukaista selvittää, miten niiden kummankin nykyistä keittiöverkkoa ja – kapasiteettia voidaan hyödyntää kaupungin ruokahuoltokonseptin toteuttamisessa.
- 500 ja tai yli 500 ruokailijan koulujen ja oppilaitosten keittiöt varustetaan myös tulevaisuudessa komponenttikeittiöiksi ja kuumennuskeittiöiden laitteiden valmistuskapasiteettia käytetään ruokahuoltokonseptin tuottamisessa ja järjestämisessä.
- Opetustoimen kuumennuskeittiöiden tueksi tarvitaan keskitettyä ruoan valmistusta.
- Keskitetyn valmistusyksikön investointikustannuksia ei siirretä tilaajahallintokunnalle niin, että asiakasviraston ruokahuoltopalvelujen kokonaiskustannukset nousevat, eikä myöskään palveluntuottajan nykyisiä tehtäviä siirretä asiakkaalle tai tilaajalle.
- Keskitetty ruoanvalmistus ei korvaa tai vähennä tulevaisuudessakaan opetustoimen toimipaikkojen keittiöiden investointitarvetta ja –kustannuksia.
- Perusopetuksessa rakennetaan korttelikouluja, jolloin koulujen ja varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelut voidaan tuottaa samasta keittiöstä.
- Opetustoimen asiakasryhmien koko ruokapalveluprosessi toteutetaan vastuullisesti (ekologisuus, taloudellisuus ja sosiaalisuus) ja asiakasviraston/kaupungin arvojen mukaisesti.

- Ruoan tuotanto-, kuljetus- ja palveluprosessi on mahdollisimman lyhyt. Raaka-aineet ja niistä valmistetut ruoat ovat mahdollisimman vähän prosessoituja.
- Opetuksen, oppilashuollon ja päivähoiton omaan toimintaan tarvitsemia tiloja ei voida edellyttää annettavaksi ruokahuollon käyttöön, jos se ei ole kohteen olemassa olevista tilaratkaisuista tai tiloista johtuen mahdollista, vaikka ruokatuotteiden toimitustapamuutos tai toimituskertojen vähentäminen sitä edellyttäisivät. Tämä seikka otetaan huomioon realiteettina selvityksen yhteydessä tehtävissä kustannusvertailuissa.
- Selvitetään, mitä ruokalistojen ruokatuotteista ja/tai komponenteista ei ole Helsingissä tarkoituksenmukaista valmistaa itse kaupungin omana tuotantona.
- Ruokahuoltokonseptiratkaisu sopeutuu nopeasti toimintaympäristössä ja asiakassegmenteissä tapahtuviin ja ennalta arvaamattomiin muutostarpeisiin, jotka voivat olla myös globaaleja. Asiakassegmenttien sisällä on eroja toimipaikkojen asiakkaiden perus- ja erityistarpeissa. Myös palveluverkon kiinteistöt eroavat toisistaan. Ruokahuoltopalvelujen on kyettävä joustamaan nopeasti ja ketterästi erilaisiin asiakkaan ja toimipaikan tarpeisiin sekä tilanteisiin.
- Selvitetään keskitetyn ruokahuoltokonseptin vaikutuksia Helsingin ruokapalveluihin erilaisissa poikkeustilanteissa (esimerkiksi keskitetyn yksikön mahdolliset tuotannolliset häiriöt) asiakassegmentteittäin, alueellisesti ja kaupunkitasolla.
- Selvitetään keittiöitä ja ravintolasaleja koskeva työjako, ylläpito ja kustannusvastuut tiloihin, laitteisiin ja välineisiin liittyvissä kysymyksissä.
- Keittiöverkoston ja ruokahuoltokonseptin kokonais selvitysvastuu on kaupungin ulkopuolisella toimijalla ja selvitys teetetään keskushallinnon toimeksiantona sekä ohjaamana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuus ja aikataulu

Kaupunginvaltuusto päätti 25.5.2005 oikeuttaa opetuslautakunnan kilpailuttamaan siivous- ja ruokapalvelut noin kahdeksasosassa (12.5 %) kouluista ja toisen asteen oppilaitoksista. Opetuslautakunta päätti 30.8.2005 ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutettavista kohteista, yhteensä 17 kohdetta sivupisteineen.

Opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti kilpailutukseen valitut eri kouluasteet, yhteistoimitilat (koulu ja sen yhteydessä oleva päiväkot),

koulu- ja kieliryhmät edustivat niiden suhteellista osuutta Helsingin kaupungin kouluverkosta ja ne olivat erilaisia niin koon, oppilasmäärän, tilaratkaisujen kuin kiinteistön iän suhteen.

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti opetusvirasto on seurannut kilpailutuksen vaikutuksia erityisesti palvelujen laatuun ja hintaan sekä antanut niitä koskevat lausunnot opetuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Opetusvirasto on huolehtinut palvelusopimuksen mukaisesti kaksi kertaa lukukaudessa laadunseurantakerroksista. Palveluntuottajat ovat toteuttaneet laadun seuraamiseksi kerran vuodessa oman asiakastyytyväisyyskyselyn ja raportoineet niiden tuloksista opetusvirastoa. Palvelusopimusten ja palvelukuvausten mukaisen laadun varmistamiseksi opetusviraston hankintapalvelut on panostanut toiminnan käynnistämisvaiheisiin ja järjestänyt kohteiden vastaanottotilaisuudet palveluntuottajan, asiakkaan ja tilaajan edustajien kanssa. Näin on varmistettu muun muassa se, että palvelusopimuksen osapuolilla on yhteneväinen näkemys palvelun laatu-, sisältö- ja määrätavoitteista.

Opetuslautakunnan kaupunginhallitukselle antamissa aikaisemmissa selvityksissä, on kilpailutuksen laatuvaikutusten arvioinneissa todettu muun muassa, että palvelujen toiminnallinen ja tekninen laatu ovat kehittyneet ja parantuneet (esimerkiksi ateriavaihtoehdot), kilpailuttaminen on kehittänyt kunnan omaa palvelutuotantoa ja että kilpailuttaminen on alentanut merkittävästi palvelumaksuja siivous- ja ruokapalveluissa.

Opetuslautakunta toteaa, että opetusvirastolla on hyvät valmiudet ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailuttamisen laajentamiselle ja sillä on käytössään laaja-alaista kilpailuttamisosaamista, ruoka- ja siivouspalvelujen asiantuntijoita, henkilöstön osaamista on tuettu ja varmistettu kouluttamalla henkilöstöä. Opetusvirastolla on hyvät ja vakiintuneet yhteistyömenettelyt Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen kanssa.

Opetusvirasto on kilpailuttanut vuodesta 2006 kilpailutettujen koulujen yhteydessä olevien päiväkotien tai niiden ryhmien ruokapalvelut ja osittain myös niiden siivouspalvelut yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa. Opetusvirastolla ja varhaiskasvatusvirastolla on eri organisaatiotasoilla toimivat yhteistyörakenteet ja -käytänteet. Yhteistyö on ollut myös kilpailuttamisessa tuloksellista, jota olemassa olevat yhteistyömenettelyt ja -käytänteet ovat tukeneet.

Opetusvirasto ja varhaiskasvatusvirasto ovat tuoteistaneet ja kuvanneet tilaamansa ruoka- ja siivouspalvelut yksityiskohtaisesti.

Opetusvirastossa on käytössä tukipalveluissa tilaaja-tuottaja-toimintatapa, jossa tilaajan ja palveluntuottajan roolit on eriytetty. Ostettavista palveluista on tehty sopimukset ja palvelun sisältöä, määrää ja laatua määrittävät yksityiskohtaiset palvelukuvaukset laatukriteereineen.

Opetuslautakunta on esittänyt 7.4.2009 kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston päätöksen 25.5.2005 perusteella kilpailulle avattujen ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta laajennettaisiin aiemmin kilpailutettujen kohteiden (12,5 %) lisäksi 20 prosentilla siten, että kilpailutettu osuus olisi 32,5 % opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruoka- ja siivouspalveluista. Lisäksi on todettu että laajentaminen tapahtuisi hallitusti ja asteittain.

Helsingin kaupungin koululaisten ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoiden määrä on 48 000 vuonna 2014. Volyymi on noin 1,82 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja yli 2,18 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruokailijamäärä. Luvut sisältävät vain koululaiset ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijat.

Sisäisen ruokapalveluntuottajan koulu- ja opiskelija ruokapalvelujen volyyymi on hyvin suuri verrattuna esimerkiksi Vantaan tai Tampereen kaupungin vastaavaan volyymiin. Jos opetusviraston koulu- ja opiskelija ruokapalveluista olisi nykyistä suurempi osa avattu kilpailutukselle (esimerkiksi yhteensä 32,5 %, nykyisen 12,5 % sijaan), jäisi sisäiselle palvelun tuottajalle edelleen merkittävän suuri osuus opetusviraston koulu- ja opiskelija ruokapalveluista (noin 32 400 ruokailijaa, Tampereella on yhteensä noin 22 000 ruokailijaa ja Vantaalla yhteensä noin 26 400 ruokailijaa). Sisäisen palveluntuottajan osuus olisi tässäkin tilanteessa 1,23 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja noin 1,47 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruokailijamäärä. Helsingissä on yhteensä noin 23 000 päiväkotilasta, mikä on 1,15 kertaa enemmän kuin päiväkotilapsia on yhteensä Vantaalla ja Tampereella.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuudesta opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

- Opetustoimen ruokapalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti siten, että opetusviraston ruokapalveluista avataan kilpailutukselle vähintään 32,5 % (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 % sijaan.
- Tilaajahallintokunnalla on strategisesti merkittävässä ja hallintokunnan omaa ydintoimintaa tukevissa tehtävissä käytössään tilaajaosaaminen

palvelujen sisällön, laadun ja määrän kuvaamiseen, laadunseurantaan ja palvelujen kilpailuttamiseen.

- Opetusviraston osalta kilpailutuksen laajentaminen tehdään omana työnä ja olemassa olevilla resursseilla.
- Kilpailutusyhteistyötä syvennetään opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston kanssa, jolloin niiden palveluverkkoa voidaan hyödyntää kokonaisuutena kilpailutuksessa ja kohteiden valinnassa.
- Kilpailutusyhteistyön avulla voidaan yhdistää kahden hallintokunnan asiantuntijaresursseja ja jakaa osaamista hallintokuntien välillä. Yhteistyötä voidaan hyödyntää myös laadunseurannassa ja asiakas-, tilaaja- sekä toimittajayhteistyössä. Tilaajahallintokuntien välinen yhteistyö tehostaa resurssien käyttöä myös kaupunkitasolla.
- Opetusviraston kilpailutusten yhteydessä jatketaan nykyisen käytännön mukaisesti ja yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa koulujen yhteydessä olevien päiväkotien ruokapalvelujen kilpailuttamista.
- Osa opetustoimen kilpailutettavista kohteista valitaan siten, että niissä on komponenttikeittiöt, niitä täydennetään läheisyydessä olevilla opetustoimen kohteilla, joissa on kuumennuskeittiöt sekä näiden keittiöiden läheisyydessä olevilla erikseen valituilla päiväkodeilla.
- Kilpailutettavista kohteista voidaan muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia (ryppäitä).
- Kohteiden valinnassa pyritään otantaan, joka kuvaa koulu-, oppilaitos- ja päiväkotiverkkoa pienoiskoossa.
- Komponenttikeittiöiden ja ryppäiden kilpailutus mahdollistaa myös pienempien toimijoiden osallistumisen opetusviraston kilpailutuksiin.
- Komponenttikeittiöiden kilpailuttaminen ei aiheuttaisi myöskään ylimääräisiä investointikustannuksia. Investoinnit on mahdollista tehdä tarvittavilta osin nykyisen palveluverkon sisällä ja toteuttaa investointiohjelman mukaisesti kohteiden perus-parannusten yhteydessä.
- Kilpailutuksen laajentamisen käynnistäminen jaksotetaan esimerkiksi kahteen osaan viiden (5) vuoden ajalle. Jaksotuksessa otetaan huomioon varhaiskasvatusviraston kohteiden kilpailutuksen jaksotus ja samaan aikaan kilpailutettavien kohteiden kokonaismäärä sekä mahdollisesti samaan aikaan pääkaupunkiseudulla tapahtuvat naapurikaupunkien kilpailutusajankohdat.

Vastaavasti siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan vähitellen siten, että opetustoimen siivouspalveluista olisi kilpailutettu vähintään 32,5 %.

Hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

Opetusviraston tukipalveluissa omana työnä tuottamia työtehtäviä ovat ruotsinkielisten päiväkotien päiväkotiapulaisten työtehtävät ja koulujen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävät.

Päivähoidon päiväkotiapulaiset suorittavat pääosin päiväkotien siivouspalvelutehtäviä tai niihin läheisesti liittyviä muita tehtäviä sekä avustavat tarvittaessa hoitohenkilökuntaa. Opetuslautakunta puoltaa ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintana tuottamien siivouspalvelujen keskittämistä tilaaja-tuottaja-toimintatavan mukaisesti siten, että tilaaja ja palveluntuottaja ovat eri organisaatioissa.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtäviin kuuluu muun muassa:

- Tarkistaa ja pitää kunnossa kaikki teknisentyön tilojen kone- ja henkilökohtaiset turva- ja suojalaitteet.
- Suorittaa metalli- ja puuntyöstökoneiden sekä laitteiden määräaikaishuollot.
- Ilmoittaa koneissa, laitteissa ja työkaluissa havaitsemansa viat ja puutteet sekä suorittaa niiden korjaukset.
- Osallistuu peruskorjattavien ja uusien kohteiden työmaakokouksiin ja avustaa teknisentyön laitteiden ja koneiden sekä tarvittavien turva- ja suojalaitteiden asentamiseen ja niiden käyttökuntoon saattamiseen sekä teknisentyön tilojen koneiden, laitteiden ja välineiden muuttoon.
- Suorittaa teknisentyön tilojen koneiden/laitteiden, varusteiden ja työkalujen perushuollot

Opetuslautakunnan näkemys on, että omana toimintana tuotettujen kalustonhoitopalvelujen keskittäminen voidaan toteuttaa Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävissä on erityisesti varmistettava, että tilaajaorganisaatiossa on ostettavan palvelun tilaajaosaamista teknisentyön kalustonhoidon palvelun määrän, sisällön ja laadun kuvaamiseen sekä laadunseurantaan.

Mahdollisen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävän keskittämisen yhteydessä on lisäksi selvitettävä, missä

kaupunkiorganisaatiossa teknisentyön kalustonhoitopalvelun edellyttämät kunnossapito- ja huoltomäärärahat ovat sekä, miten niihin liittyvät kilpailuttamis- ja tilaamistoiminnot järjestetään.

Jos teknisentyön kalustonhoitopalvelut keskitetään, on varmistuttava, että työn tuottavassa organisaatiossa on käytettävissä riittävät resurssit työtehtävien suorittamiseksi, jotta voidaan varmistua teknisentyön edellyttämästä työturvallisuudesta.

Käsittely

17.06.2014 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa: "Kuntalain kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavat muutokset ja kilpailuneutraliteetti säädökset eivät anna perusteita Palmia -liikelaitoksen tuottamista palveluista luopumiseen ja niiden kilpailutukseen opetus- ja varhaiskasvatusvirastossa. Palmia on tuottanut toimialaansa kuuluvia palveluita kustannustehokkaasti ja luotettavasti. Palmian on edelleenkin mahdollista tuottaa koulujen ja päiväkotien ruoka-, siivous- ja kiinteistöpalvelut kunnallisena liikelaitoksena ja nykyisen laajuisena toimintana edellyttäen, että Palmia -liikelaitos toimii markkinoilla vain vähäisessä määrin ja satunnaisesti."

Kannattaja jäsen Razmyar

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran vastaehdotus

Jaa-äännet: 8

jäsenet Ahva, Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Rydman, Ørsted, puheenjohtaja Krohn

Ei-äännet: 3

jäsenet Jalovaara, Leoni, Razmyar

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus äänin 8-3.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Susanna Sarvanto-Hohtari, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto-hohtari(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 17.06.2014 § 144

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallituksen konsernijaostolle ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalveluiden kilpailutuksen laajuudesta sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä seuraavan lausunnon:

Ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat

Päivähoidon ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatusviraston ja Palmian välinen sopimus, joka on voimassa toistaiseksi. Opetusviraston kilpailuttamissa kohteissa on mukana neljä päiväkotia, joilla on yhteiset keittiöt koulujen kanssa.

Varhaiskasvatusviraston ruokahuollon hankinnan arvo on 26 milj. euroa. Päivähoitossa ruokailee päivittäin noin 21 000 lasta, ja ruokailevan henkilökunnan määrä on noin 5 000. Ruokapalvelua tarjotaan 322 eri osoitteessa. Lisäksi Palmia toimittaa ruoan 63 ryhmäperhepäiväkotiin sekä välipalat sekä kesäruoan 65 leikkipuistoon. Kehitysvammaisten ja autististen lasten iltapäivätoimintaa on 23 toimipisteessä.

Päivähoidon palveluverkko laajenee alle kouluikäisten väestönkasvun myötä. Vuosina 2015–2023 lasten määrän arvioidaan kasvavan noin 5 500 lapsella, mikä tarkoittaa 37 uutta noin 150 lapsen päiväkotia.

Päivähoitossa ja kotona nautitut ateriat ja välipalat muodostavat yhdessä lapsen ruokavalion kokonaisuuden. Päivähoidon ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta ja kotiin jää vain 1/3 ravinnontarpeesta. Ruoan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Päivähoitossa ruokailu on osa lapsen varhaiskasvatusta. Lapsena opitut ruokailutottumukset ja -tavat ohjaavat myöhempää syömistä ja niillä on kauaskantoisia vaikutuksia lasten terveyteen ja kasvatukseen. Päivähoitossa lasta kannustetaan tutustumaan uusiin raaka-aineisiin ja maistamaan erilaisia ruokia. Tarkemmat tavoitteet ja suositukset on määriteltä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön laatimassa ravitsemussuosituksessa

vuodelta 2004 ”Lapsi, perhe ja ruoka”. Ruokalista ja tuotevalikoimia suunnitellaan ja kehitetään asiakasta kuullen.

Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä järkevänä ruokahuollon toimintamallin muuttamista hajautetusta kokonaan keskitettyyn, koska kaupunki on investoinut laajaan päiväkotien keittiöverkostoon. Keittiöt ovat hyväkuntoisia ja suurin osa tiloista mahdollistaa ruoan valmistamisen kokonaan tai osittain. Kuumennuskeittiöiden toimintaa tukemaan tarvitaan valmiin kylmän ruoan toimituksia ja jakelukeittiöiden osalta valmiin kuumen ruoan toimituksia. Elintarvikelaki (23/2006) edellyttää mm. että elintarvikehuoneiston sekä siellä harjoitettavan toiminnan tulee täyttää niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset.

Ruokahuolto on kokonaispalvelu, josta vastaa palveluntuottajan henkilökunta päiväkodin tarpeen mukaan. Ruokahuoltoon liittyviä työtehtäviä ei voida siirtää hoito- ja kasvatushenkilökunnalle, eikä pelkkää ruoan tuotantoa voida eriyttää muusta ruokahuollosta. Ruokahuollosta noin 80 % tuotetaan hajautetun mallin mukaisesti ja 20 % keskitettynä.

Ruokahuollon toimintamallista riippumatta palveluntuottaja tarvitsee aina kohteeseen keittiötilat, vaikka ruoka toimitettaisiinkin keskuskeittiöstä. Tuotantoprosessin on oltava lähellä ja tuotevalikoiman oltava mahdollisimman luonnonmukaista tuoretta ruokaa. Palveluntuottajan on järjestettävä toiminta käytössä olevien tilojen mukaan, sillä lisäinvestoinnit eivät ole mahdollisia.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan noin 30 %.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajentaminen noin 30 %:iin merkitsisi varhaiskasvatusviraston osalta yli 80 päiväkodin ruokapalvelun kilpailuttamista. Käytännössä näin laaja kilpailuttaminen ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollista. Päivähoidossa ruokahuoltopalvelun on oltava joustavaa, luotettavaa ja ydintoimintaa tukevaa. Ruokahuoltotoiminnan on oltava resurssit huomioiden kestävä ja vastuullista toimintaa ja sen kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti.

Laadukkaan palvelun saatavuuden takaamiseksi kaupungin on katsottava ruokahuollon kilpailuttamista yhtenä kokonaisuutena.

Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt ovat edullisempia. Edulliseen hintaan vaikuttavat kilpailutuksessa mukana oleva koulu- ja päiväkotikokonaisuus. Yhteistyö opetusviraston kanssa on luontevin tapa lisätä asteittaista alueellista kilpailutusta seuraavan viiden vuoden aikana. Varhaiskasvatusvirasto ja opetusvirasto toimivat usein samassa kiinteistössä ja palvelut tuotetaan samassa keittiössä. Koulut ja päiväkodit sijaitsevat lähekkäin. Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa.

Kohteet valitaan siten, että koululla on komponenttikeittiö ja kokonaisuutta täydennetään läheisyydessä olevilla koulu- ja erikseen valituilla päiväkotikohteilla, joissa on kuumennus- tai jakelukeittiöt. Kilpailutettavista kohteista voitaisiin muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia ns. koulu- ja päiväkotiryppäitä. Kilpailutettavia ryppäitä voisi olla esim. 8–10 kappaletta. Jokaisessa ryppäessä olisi arviolta mukana päiväkotikohteita tai -kohteita 1–5 kappaletta keittiön ruoanvalmistuskapasiteetista riippuen. Rypäsmallin mukaan toteutettu kilpailutus tarkoittaa vähintään 10 päiväkotia ja enintään 50 päiväkotia. Tarkempi laajuus voidaan määrittellä vasta virastojen yhteisen suunnitelman pohjalta.

Varhaiskasvatustoimen talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden suunnitelmassa vuosille 2015–2024 on useita yhteisiä hankkeita opetusviraston kanssa. Tiheän palveluverkon hyödyntämien on järkevää kilpailutukseen liittyvää kokonaisuutta pohdittaessa. Hallittua kilpailuttamista voidaan harkita myös tulevien monihallintokunnallisten kohteiden ja uusien yli 200 lapsen päiväkotien osalta.

Varhaiskasvatusvirastossa ei ole riittävästi ruokapalvelun kilpailuttamiseen tarvittavaa henkilöresurssia. Kilpailuttamisen lisääntyessä on hyödynnettävä entistä enemmän hankintakeskuksen asiantuntijaresurssia. Kilpailuttamisen toteuttaminen edellyttää siirtymäaikaa.

Varhaiskasvatusviraston olemassa oleva yhden henkilön ruokapalvelun asiantuntijaresurssi tarvitaan jatkossakin viraston omaan päivittäisen palvelun tukemiseen, sisällön tuottamiseen ja laadun valvontaan sekä virastojen väliseen yhteistyöhön.

Puhtauspalvelujen keskittäminen

Puhtauspalveluita järjestetään sekä viraston omana toimintana että ostopalveluna. Varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen

kokonaiskustannukset ovat noin 12 milj. euroa vuodessa, josta oman tuotannon osuus on 8 milj. euroa (noin 67 %). Varhaiskasvatusvirasto hankkii puhtauspalveluja noin 4 milj. eurolla vuodessa.

Osa varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen hankinnasta on jo keskitetty Palmia-liikelaitokseen. Hankinnan arvo on noin 3,2 milj. euroa (80 % hankinnoista).

Palmia-liikelaitoksen Catering Koulu- ja päiväkotiyksikön kanssa solmitun Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen arvo on noin 2,8 milj. euroa vuodessa ja se koskee noin 130 toimipistettä, joissa ruoka- ja ylläpitosiivouspalvelutyöt sekä tekstiilihuolto on yhdistetty yhdelle henkilölle. Tämä ratkaisu on tehty ruokapalvelun siirron yhteydessä 1.8.2010 kokonaispalvelun takaamiseksi pienissä yksiköissä.

Palmia-liikelaitoksen Siivouspalveluyksiköltä hankitaan palvelua noin 0,4 milj. eurolla.

Näiden sopimusten lisäksi virastolle ostetaan puhtauspalveluja 0,8 milj. eurolla yksityisiltä sopimus- ja puitesopimuskumppaneilta. Määräaikaisen ja tilapäisen ylläpitosiivouksen puitesopimus päättyy 30.4.2016. Lattioiden perussiivouksen puitesopimuksen optiovuosi päättyy 28.2.2015. Näissä sopimuksissa ei ole sitouduttu vähimmäisostomääriin. Lisäksi ikkunoiden pesuista on sopimus, joka päättyy 30.11.2014. Keskitettäessä puhtauspalvelut Palmiaan edellytetään, että myös nämä sopimukset siirtyvät keskittämisen yhteydessä palvelun tuottajalle. Tekstiilihuoltoon palvelua ostetaan erityistilanteissa.

Varhaiskasvatuslautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalveluiden keskittämistä Palmiaan. Toimipisteiden määrän kasvaessa ja palveluverkon tihetessä on tilaajalla ja palveluntuottajalla paremmat mahdollisuudet kehittää palvelua yhtenä selkeänä kokonaisuutena taloudellisempaan suuntaan. Puhtauspalveluiden keskittäminen yhdelle palveluntuottajalle selkeyttäisi kokonaisuutta sekä tilaajan ja tuottajan rooleja.

Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotij- ja leikkipuistoapulaisen vakanssia, joista tällä hetkellä on noin 250 täytettynä. Päivähoitoa, leikkipuisto- ja kerhotoimintaa on likimain 460 osoitteessa, joissa siivottavaa pinta-alaa on yhteensä noin 180 000 m².

Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista ovat olleet hyviä ja ne tulee säilyttää jatkossakin niin, että tilaaja voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan Cateringin puolelta.

Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu.

Palmiaan keskitettäviin puhtauspalveluihin tulee sisältyä ylläpitosiivouksen (päivittäin tai harvemmin tehtävä säännöllisen, puhtautta ylläpitävän siivouksen) lisäksi myös perussiivoukset (ikkunoiden pesu, pinttyneen, kiinnittyneen lian ja vahan poistaminen lattioilta ja muilta pinnoilta ja tarvittaessa lattian vahaaminen), jotka varhaiskasvatusvirasto ostaa tällä hetkellä kaupungin ulkopuolisilta puitesopimuskumppaneilta.

Palveluverkko muuttuu jatkuvasti ja palvelun tarve kasvaa. Jatkossakin on taattava varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen asiantuntijaresurssin riittävyys. Varhaiskasvatusviraston suunnittelija mitoittaa keskittämisen jälkeenkin tarvittavan palvelun määrän, toimii viraston puhtauspalvelun asiantuntijana ja yksiköiden esimiesten tukena laadun tarkkailussa sekä sopimuksen noudattamisessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28 ”Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa” ohjaa päiväkotikiikosten lasten tilojen puhtaanapitoa. Infektioriskistä johtuen siivouksessa ja tekstiilihuollossa tulee erityisesti muistaa aseptiikka ja muut hyvään hygieniaan vaikuttavat seikat.

Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnonle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Henkilöstötoimikunta on käsitellyt lausuntoa kokouksessaan 10.6.2014. Ote kokouksen pöytäkirjasta on liitteenä.

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla ”Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista” jälkeen uusi kappale: ”Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja

siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty" jälkeen: "Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause "Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotij- ja leikkipuistoapulaisten vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti:

"Varhaiskasvatuslautakunta ei näe Palmian yhtiöittämistä kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä."

Kannattajat: Terhi Mäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista" jälkeen uusi kappale: "Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleksi Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnonle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleksi Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

22.09.2014

Kj/3

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty" jälkeen: "Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Jaa-äännet: 3

Mukhtar Abib, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Veronika Honkasalon vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6–3.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause "Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–4.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotij- ja leikkipuistoapulaisen vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti:
"Varhaiskasvatuslautakunta ei näe Palmian yhtiöittämistä kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Alekski Niskanen

Tyhjä: 1

Sanna Vesikansa

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–3. Tyhjää äänesti 1.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi

Paula Tellervo Merikallio, suunnittelija (siivoustyö), puhelin: 310 43509
paula.t.merikallio(a)hel.fi

Erja Suokas, ruokapalveluvastaava, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 05.06.2014 § 32

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Palmia-liikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Palmia-liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuolto toiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuusena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

05.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Karita Toijonen: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN
LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiöitettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille,

laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Kannattajat: Anu Suoranta

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN
LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon: Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen. Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti. Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan

22.09.2014

toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Jaa-äännet: 2

Jukka Mattila, Nina Sillantaka

Ei-äännet: 6

Cecilia Ehrnrooth, Annikki Finnig, Janne Länsipuro, Anu Suoranta, Karita Toijonen, Samuli Vapaasalo

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Pauliina Posti

Antti Värtelä: Esittelijä ilmoitti päätökseen eriävän mielipiteensä.

Lisäksi johtokunta merkitsi tiedoksi, että hallintomalliasiaa ja johtokunnan nyt käsiteltyä esitystä on käsitelty Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan 4.6.2014 pidetyssä kokouksessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)palmia.fi

§ 951

**V 8.10.2014, Kalasataman korttelien 10577, 10578, 10593 ja 10625
asemakaavan muuttaminen (nro 12227)**

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) kortteleiden 10577, 10578, 10593 ja 10625 sekä katu- ja vesialueiden asemakaavan muutosehdotuksen 12.11.2013 päivätyn ja 16.6.2014 muutetun piirustuksen numero 12227 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12227 kartta, päivätty 12.11.2013, muutettu 16.6.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12227 selostus, päivätty 12.11.2013, muutettu 16.6.2014
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen 12.11.2013, täydennetty 16.6.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
(Tukes), Helsinki
Rakennusvalvontavirasto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alueet sijaitsevat kantakaupungin itäosassa, Kalasataman keskuksen välittömässä läheisyydessä. Muutosalue jakautuu kolmeen osaan, joista itäistä rajaavat metroradan pohjoisreuna, Englantilaisaukio, Arielinkatu, Sörnäistenlaituri ja Kuorekarinsalmi. Läntistä aluetta rajaavat Junatie, Kivihiihenkatu, Leonkatu ja Hermannin rantatie. Eteläinen alue käsittää Kalasatamankujan ja korttelin 10625.

Asemakaavan muutoksen avulla vastataan Itäväylän muuttuneisiin tilatarpeisiin Kalasataman keskuksen ympäristössä sekä raitiovaunuliikenteen muuttuneisiin varauksiin ja vesiliikenteen tarpeisiin. Itäväylä rakennetaan sillalle Kalasataman keskuksen toteuttamiseksi. Samalla tarkistetaan alueen rakentamattomien toimistorakennusten korttelialueiden käyttötarkoitusta ja rakennusoikeutta. Korttelin 10577 rakennusoikeutta kasvatetaan ja korttelin rajoja muutetaan. Kortteli 10578 muutetaan vesialueeksi, johon on mahdollista toteuttaa vesiliikenteen pysäkki. Korttelin 10593 rakennusoikeutta kasvatetaan ja korttelin rajoja muutetaan. Yleisten rakennusten kortteli 10625 poistuu ja muutetaan katuaukioksi, jolle saa rakentaa palvelu- tai yleisen rakennuksen. Katuaukioilla ja Kalasatamankujalla mahdollistetaan raitiovaunuliikenne.

Esittelijän perustelut

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on keskustatoimintojen aluetta sekä hallinnon ja julkisten palvelujen aluetta. Moottorikatu/pääkatu ja metro rajaavat aluetta pohjoisreunalla. Nyt laadittu asemakaavan muutos on yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaavat numero 12070, 12106 ja 11780 vuosilta 2013, 2012 ja 2009, joiden mukaan alueet ovat toimistorakennusten tai yleisten rakennusten korttelialueita, katualueita

ja vesialueita. Alueen eri kortteleihin saa voimassa olevien asemakaavojen mukaan rakentaa toimistorakennuksia kaksikerroksisesta aina 16-kerroksiseen.

Alue on Helsingin kaupungin omistuksessa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta ei ole esitetty mielipiteitä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 5.12.2013 - 17.1.2014. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa yleisten töiden lautakunta, sosiaali- ja terveystoimi, liikennelaitos-liikelaitos (HKL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) vesihuolto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Pelastuslautakunnalla, ympäristölautakunnalla, rakennusvalvontavirastolla, kiinteistövirastolla ja Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että asemakaavan muutos ei aiheuta lisäkustannuksia rakennusvirastolle.

Sosiaali- ja terveystoimi edellyttää, että riskit Hanasaaren voimalaitoksen koko konsultointivyöhykkeelle kaavoitettujen toimintojen osalta selvitetään riittävällä tarkkuudella.

Liikennelaitos-liikelaitos muistuttaa raitiotien vaatiman tilan jättämisestä katualueelle sekä tarpeesta huomioida raitioliikenteen aiheuttamat melu- ja värinähaitat asuinrakennuksille. Lisäksi HKL kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa täsmentämään raitiotiejärjestelmän suunnitelmia kokonaisuutena, joka ylettyy Kalasatamasta etelästä Kruunuvuoren raitiotielle ja toisaalta pohjoisessa Kumpulan joukkoliikenneyhteyteen saakka.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä viittaa kannanottoonsa, jossa todettiin, että Kalasataman alueen raitioradat tulee suunnitella yhdessä HKL:n ja HSL:n kanssa siten, että ne muodostavat teknisesti hyvän raitiotiejärjestelmän ja tukevat alueen raitioliikenteen toimintaa.

Kaavoitettaessa raitiotieratojen läheisyyteen, tulee kiinnittää huomiota siihen, että rakentamisessa varaudutaan raitiotien aiheuttamaan melu- ja värinähaittaan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän vesihuolto toteaa, että asemakaavan muutosehdotus ei edellytä yleisten vesijohtojen ja viemärien siirtämistä. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon vesihuollon verkostot.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että alueen läheisyydessä sijaitsee kaksi vaaralliseksi luokiteltavia kemikaaleja varastoivaa ja käsittelevää kohdetta: Helsingin kaupungin tukkutori ja Helsingin Energian Hanasaaren voimalaitos. Laitoksista saatujen tietojen perusteella Tukes arvioi, ettei niistä aiheudu kaavamutoksen toteuttamisen estävää välitöntä vaaraa alueelle.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että korttelin 10578 toimistotalo korvautuu vesialueella ja rakennuksen jäädessä pois melutaso kasvaa eteläpuolella olevan asuintalon julkisivulla. Kaavamutoksen mahdolliset muutokset naapurikorttelin meluntorjunnan osalta on ELY-keskuksen mukaan myös arvioitava.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta, ja niiden tiivistelmät sekä lausuntoihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 4).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu asemakaavan muutosehdotusta laadittaessa ja tullaan huomioimaan jatkosuunnittelussa. Hanasaaren B-voimalaitoksen turvallisuusriskien kartoitus on tehty Kalasataman (Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan) osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Kalasataman keskuksen asemakaavan laatimisen yhteydessä on laadittu Helsingin Energian Hanasaaren B-voimalaitoksen ja huippulämpökeskuksen päästöjen leviämismalliselvitys. Voimalaitostoimintojen riskejä on selvitetty myös voimalaitoksen suunniteltujen muutosten yhteydessä sekä alueelle valmisteltujen asemakaavojen, kuten Hanasaaren kärjen, suunnittelun yhteydessä. Asemakaavan muutosehdotuksessa ei esitetä riskejä lisääviä muutoksia Kalasataman alueelle.

Sörnäistenniemen asemakaavan muutosta (nro 11780) laadittaessa on melusuunnittelussa huomioitu, että korttelit voivat toteutua vaihtelevassa järjestyksessä eikä korttelien 10577 ja 10578 toimistorakennusten toteutuminen ole ollut edellytys eteläpuolisten

korttelien rakentamiselle. Sörnäistenniemen kaavoittamisen yhteydessä on todettu, että kortteleihin 10579 ja 10580 rakennettujen asuinkerrostalojen pohjoisjulkisivuille kohdistuva päivääjan mitoitettava keskiäänitaso on noin 71 - 72 dB, kun Itäväylän varressa ei ole melun leviämistä estäviä rakennuksia tai rakenteita. Kaavassa on annettu kyseisille julkisivuille ääneneristävyysvaatimus 36 dBA korttelissa 10580 ja 37 dBA korttelissa 10579.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on muuttanut asemakaavan muutosehdotusta jatkosuunnittelun johdosta seuraavasti:
- kaavakarttaan on lisätty määräys: kortteliin 10577 tulee rakentaa yleiselle jalankululle varattu ympäri vuorokauden avoinna oleva porrasyhteys Kulosaarensillan ja maantason välille.

Asemakaavan selostusta on ELY-keskuksen lausunnon johdosta täydennetty vaikutusten arviointia koskevilta osin.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan puoltaman ja kaupunkisuunnitteluviraston tarkistaman ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12227 kartta, päivätty 12.11.2013, muutettu 16.6.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12227 selostus, päivätty 12.11.2013, muutettu 16.6.2014
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen 12.11.2013, täydennetty 16.6.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,

ja ympäristökeskus

asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
(Tukes), Helsinki
Rakennusvalvontavirasto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Ympäristölautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Sosiaali- ja terveystieteiden
Pelastuslautakunta
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Kiinteistövirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 16.6.2014

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Ksv 2181_8

10. kaupunginosan (Sörnäinen) kortteleita 10577, 10578, 10593 ja 10625 sekä katu- ja vesialueita koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12227 annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 12.11.2013 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos vastaa Itäväylän muuttuneisiin tilantarpeisiin Kalasataman keskuksen ympäristössä sekä raitiovaunuliikenteen

muuttuneisiin varauksiin ja vesiliikenteen tarpeisiin. Samalla tarkistetaan alueen rakentamattomien toimistorakennusten korttelialueitten käyttötarkoitusta ja rakennusoikeutta. Asemakaavan muutoksessa korttelin 10577 rakennusoikeutta kasvatetaan ja korttelin rajoja muutetaan. Kortteli 10578 muutetaan vesialueeksi, johon on mahdollista toteuttaa vesiliikenteen pysäkki. Korttelin 10593 rakennusoikeutta kasvatetaan ja korttelin rajoja muutetaan. Yleisten rakennusten kortteli 10625 poistuu ja muutetaan katuaukioksi, jolle saa rakentaa palvelu- tai yleisen rakennuksen. Katuaukioilla ja Kalasatamankujalla mahdollistetaan raitiovaunuliikenne.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.12.2013–17.1.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, ympäristölautakunta, rakennusvalvontavirasto, sosiaali- ja terveysvirasto, kiinteistövirasto, Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL), Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) vesihuolto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Pelastuslautakunnalla (21.1.2014), ympäristölautakunnalla (4.2.2014), rakennusvalvontavirastolla (30.1.2013), kiinteistövirastolla (17.12.2013), Helsingin Energia -liikelaitoksella (9.1.2014) ja Helen Sähköverkko Oy:llä (20.1.2014) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Yleisten töiden lautakunta (21.1.2014) toteaa, että asemakaavan muutos ei aiheuta lisäkustannuksia rakennusvirastolle.

Sosiaali- ja terveysvirasto (31.1.2014) edellyttää, että riskit Hanasaaren voimalaitoksen koko konsultointivyöhykkeelle kaavoitettujen toimintojen osalta selvitetään riittävällä tarkkuudella.

Helsingin kaupungin liikennelaitos (17.2.2014) muistuttaa raitiotien vaatiman tilan jättämisestä katualueelle sekä tarpeesta huomioida raitioliikenteen aiheuttamat melu- ja värinähaitat asuinrakennuksille. Lisäksi HKL kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa täsmentämään raitiotiejärjestelmän suunnitelmia kokonaisuutena, joka ylettyy Kalasatamasta etelästä Kruunuvuoren raitiotielle ja toisaalta pohjoisessa Kumpulan joukkoliikenneyhteyteen saakka.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (24.1.2014) viittaa 2.9.2013 kirjoittamaansa kannanottoon. Siinä todettiin, että Kalasataman alueen raitioradat tulee suunnitella yhdessä HKL:n ja HSL:n kanssa siten, että

ne muodostavat teknisesti hyvän raitiotiejärjestelmän ja tukevat alueen raitioliikenteen toimintaa. Kaavoitettaessa raitiotieratojen läheisyyteen, tulee kiinnittää huomiota siihen, että rakentamisessa varaudutaan raitiotien aiheuttamaan melu- ja värinähaittaan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän vesihuolto (27.1.2014) toteaa, että asemakaavan muutosehdotus ei edellytä yleisten vesijohtojen ja viemärien siirtämistä. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon vesihuollon verkostot.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (27.11.2013) toteaa, että alueen läheisyydessä sijaitsee kaksi vaaralliseksi luokiteltavia kemikaaleja varastoivaa ja käsittelevää kohdetta; Helsingin kaupungin tukkutori sekä Helsingin Energian Hanasaaren voimalaitos. Laitoksista saatujen tietojen perusteella Tukes arvioi, ettei niistä aiheudu sellaista välitöntä vaaraa kaavamuutosalueelle, joka estäisi kaavamuutoksen toteuttamisen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu asemakaavan muutosehdotusta laadittaessa ja tullaan huomioimaan jatkosuunnittelussa. Hanasaaren B-voimalaitoksen turvallisuusriskien kartoitus on tehty Kalasataman (Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan) osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Kalasataman keskuksen asemakaavan laatimisen yhteydessä on laadittu Helsingin Energian Hanasaaren B-voimalaitoksen ja huippulämpökeskuksen päästöjen leviämismalliselvitys. Voimalaitostoimintojen riskejä on selvitetty myös voimalaitoksen suunniteltujen muutosten yhteydessä sekä alueelle valmisteltujen asemakaavojen, kuten Hanasaaren kärjen, suunnittelun yhteydessä. Tässä asemakaavaehdotuksessa ei esitetä riskejä lisääviä muutoksia Kalasataman alueelle.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan (9.1.2014), että korttelin 10578 toimistotalo korvautuu vesialueella ja rakennuksen jäädessä pois melutaso kasvaa eteläpuolella olevan asuintalon julkisivulla. Kaavamuutoksen mahdolliset muutokset naapurikorttelin meluntorjunnan osalta on myös arvioitava.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että Sörnäistenniemen asemakaavan muutosta (nro 11780) laadittaessa on melusuunnittelussa huomioitu, että korttelit voivat toteutua vaihtelevassa järjestyksessä eikä korttelien 10577 ja 10578 toimistorakennusten toteutuminen ole ollut edellytys eteläpuolisten korttelien rakentamiselle. Sörnäistenniemen kaavoittamisen yhteydessä on todettu, että kortteleihin 10579 ja 10580 rakennettujen

asuinkerrostalojen pohjoisjulkisivuille kohdistuva päivääjan mitoitettava keskiäänitaso on noin 71...72 dB, kun Itäväylän varressa ei ole melun leviämistä estäviä rakennuksia tai rakenteita. Kaavassa on annettu kyseisille julkisivuille ääneneristävyysvaatimus 36 dBA korttelissa 10580 ja 37 dBA korttelissa 10579.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaupunkisuunnitteluvirasto on muuttanut asemakaavan muutosehdotusta jatkosuunnittelun johdosta seuraavasti:

- kaavakarttaan on lisätty määräys: kortteliin 10577 tulee rakentaa yleiselle jalankululle varattu ympäri vuorokauden avoimna oleva porrasyhteys Kulosaarensillan ja maantason välille.

Asemakaavan selostusta on ELY-keskuksen lausunnon johdosta täydennetty vaikutusten arviointia koskevilta osin.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Tuukka Linnas, arkkitehti, puhelin: 310 37308
tuukka.linnas(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 17.2.2014

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL -liikelaitokselta kannanottoa Kalasataman alueen kortteleiden kaavamutokseen. Korttelit sijaitsevat Kulosaaren sillan molemmin puolin Kalasataman metroaseman läheisyydessä. Korttelit sivuavat suunniteltuja raitiotieratoja.

HKL muistuttaa kaavoittajaa raitiotien vaatiman tilan jättämisestä katualueella, jotta raitiovaunurata saadaan toteutettua sujuvaa - nopeaa ja häiriötöntä - raitiovaunuliikennettä varten. Lisäksi tuilee huomioida raitioliikenteen aiheuttamat melu- ja värinähaitat asuinrakennuksille.

22.09.2014

Kalasadaman alueen kaavoituksessa tarvitaan yhteinen näkemys KSV:N, HKL:n ja HSL:n kanssa siitä millainen tulevaisuuden raitiotiejärjestelmä Kalasatamaan muodostuu. Ilman riittävää näkemystä toteutettavista raitiotielinjoista ei voida kaikissa tapauksissa varautua oikealla tavalla hyvän raitiotien vaatimukseen. Näin ollen HKL kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa täsmentämään raitiotiejärjestelmän suunnitelmia kokonaisuutena, joka ylettyy Kalasatamasta etelästä Kruunuvuoren raitiotielle ja toisaalta pohjoisessa Kumpulan joukkoliikenneyhteyteen saakka. Ehdotukset suunnitelluista raitiotien käänköpaikoista ja pysäkeistä on helpompi arvioida näitä suunnitelmia vastaan.

30.10.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 04.02.2014 § 34

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen.

14.01.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto 31.1.2014

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto edellyttää, että riskit voimallisuuden koko konsultointiväyhykkeelle kaavoitettujen toimintojen osalta selvitetään riittävällä tarkkuudella. Nyt asiakirjoissa mainitaan vain minimisuojaetäisyyksistä.

Tarkasteltavia asioita ovat mm.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

- kattilaonnettomuuden ylipainevaikutus korkealle rakentamiselle
- savukaasujen leviäminen kattilalaitoksen palon yhteydessä
- korkeiden rakennusten ilmastointikonehuoneiden ilman sisäänoton sijoittaminen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 21.01.2014 § 25

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaava luo edellytykset Itäväylän uudelleen rakentamiseksi Junatien ja Kulosaarensillan kohdalla. Itäväylä rakennetaan sillalle Kalasataman keskuksen toteuttamiseksi. Asemakaavan muutoksessa korttelin 10577 rakennusoikeutta kasvatetaan ja korttelin rajoja muutetaan. Kortteli 10578 poistuu, sillä se muutetaan vesialueeksi, johon on mahdollista toteuttaa vesiliikenteen pysäkki. Osa toimistorakennusten korttelialueesta (KT) nro 10593 muutetaan katualueeksi Junatien kasvaneen tilantarpeen vuoksi. Samalla alueen rakennusoikeus vähenee 3000 k-m² (muutoksen jälkeen 12 000 k-m²) ja alueen suurinta sallittua kerroslukua muutetaan 12 kerrokseen. Lisäksi saa rakentaa osittain maanalaisen sisääntulokerroksen. Kortteli 10625 poistuu ja muutetaan katuaukioksi, jolle saa rakentaa palvelu- tai yleisen rakennuksen. Katuaukioilla ja Kalasatamankujalla mahdollistetaan raitiovaunuliikenne.

Asemakaavan muutos ei aiheuta lisäkustannuksia rakennusvirastolle.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12227 edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

21.01.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Korvataan päätösehdotuksen kappaleen kaksi viides virke seuraavalla tekstillä: "Osa toimistorakennusten korttelialueesta (KT) nro 10593 muutetaan katualueeksi Junatien kasvaneen tilantarpeen vuoksi. Samalla alueen rakennusoikeus vähenee 3000 k-m² (muutoksen jälkeen 12 000 k-m²) ja alueen

suurinta sallittua kerroslukua muutetaan 12 kerrokseen. Lisäksi saa rakentaa osittain maanalaisen sisääntulokerroksen."

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 21.01.2014 § 7

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antoi Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan (Sörnäinen) kortteleita 10577, 10578, 10593, 10625 ja katu- ja vesialueita koskevasta asemakaavan muutoksesta nro 12227 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa pelastustoimen osalta asemakaavan muutosehdotukseen nro 1227.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Harri Laakso, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31234
harri.laakso(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 17.12.2013

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Kiinteistövirasto toteaa, että asemakaavamuutos on tarpeen tulevan Kalasataman keskuksen ympäristön hyvien katu- ja liikenneyhteyksien aikaan saamiseksi. Asemakaavamuutoksella varaudutaan myös mahdollisiin tuleviin raitiovaunu- ja vesiliikennetarpeisiin. Asemakaavamuutos vaikuttaa hieman Itäväylään ja Junatiehen rajautuvien toimistokortteleiden 10593 ja 10577 rajoihin, massoitteeluun, kerrosaloihin ja rakennuskorkeuksiin, mutta muutoksilla ei merkittävää

22.09.2014

vaikutusta kortteleiden toteuttamisen kannalta. Vesialueelle pääosin sijoittuvan toimistokorttelin 10578 (10 500 k-m²) poistaminen vesiliikennetarpeiden takia on tarkoituksenmukaista. Kortteli oli useita vuosia varattuna Cargotec Oyj:lle pääkonttorin suunnittelua varten. Toimistokorttelin toteuttaminen osoittautui kuitenkin teknisesti ja taloudellisesti liian vaikeaksi sijainti ja pohjaolosuhteet huomioon ottaen.

Kiinteistövirastolla ei ole huomautettavaa kaavamuutosehdotuksen johdosta.

Lisätiedot

Pasi Lehtiö, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36448
pasi.lehtio(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.11.2013 § 360

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Ksv 2181_8, karttaruutu H4

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 12.11.2013 päivätyn 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelien 10577, 10578, 10593 ja 10625, katu- ja vesialueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12227 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuukka Linnas, arkkitehti, puhelin: 310 37308
tuukka.linnas(a)hel.fi
Johanna Iivonen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos 23.9.2013

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566

Helsingin Satamalla ei ole asiaan huomautettavaa.

Lisätiedot

Satu Lehtonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: +358931033527
satu.lehtonen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 30.8.2013

HEL 2013-009392 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt rakennusviraston mielipidettä Sörnäisten korttelien 10577, 10578, 10593 sekä 10625 asemakaavan muutoksesta 2.9.2013 mennessä. Suunnittelualueeseen kuuluu kolme toimistorakennusten tonttia (KT-tonttia) ja yksi yleisten rakennusten tontti (Y-tontti).

Muutoksen tavoitteena on kasvattaa korttelin 10577 rakennusoikeutta ja muuttaa rakentamisalueen rajoja. Suunnittelualueen pohjarakentamisolosuhteet ovat haastavat. Alkuperäisen korttelialueen viereen Arielinkadun puoleiseen reunaan on jo rakennettu paalulaatta alueen yleisen vakauden turvaamiseksi. Rakennusoikeuden kasvattamisen seurauksena tonttialue rakennetaan osittain paalulaatan päälle. Lisäksi kaavamääräyksissä edellytetään tontin autopaikkojen sijoittamista maan alle, jolloin nykyinen laattarakenne jouduttaisiin mahdollisesti rikkomaan. Autopaikkojen sijoittamisessa ja tonttialueen rakentamisessa on otettava huomioon nykyisen paalulaatan toimivuus osana alueen yleistä vakautta tai uusittava rakenne siten, että se toimii vastaavalla tavalla.

Toisena muutoksena asemakaavaluonnoksessa on korttelin 10578 poistaminen ja muuttaminen vesialueeksi. Vesialue voisi mahdollisesti toimia julkisen vesiliikenteen pysäkkinä. Aluetta rajaavien Sörnäistenlaiturin ja Capellan puistotien rantarakenteet on toteutettu siten, että KT-tontin kohdalla olevan vesialueen syväys on 1,5 metriä. Mahdollisesti tuleva vesiliikenne tarvitsee suuremman syväyksen, jolloin joudutaan muuttamaan jo rakennettuja rantarakenteita. Tästä syntyy lisäkustannuksia.

Asemakaavan muutoksessa kasvatetaan korttelialueen 10593 rakennusoikeutta ja muutetaan rakentamisalueen rajoja Junatien ja Kulosaaren sillan muutoksen tarvitseman tilavarauksen vuoksi. Korttelin 10625 Y-tontti poistuu ja muuttuu katuaukioksi. Aukiolle mahdollistetaan raitiovaunuliikenteen kääntöpaikka.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä muuta huomautettavaa näistä muutoksista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.09.2014

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

22.09.2014

Kaj/2

**Korjattu 23.9.2014 LM (Hallintolaki 51 §) -
lisätty liitteestä 2 puuttuvat
kaupunkisuunnittelulautakunnan
päätöspäivät**

§ 952

**V 8.10.2014, Käpylän Kisakylän asemakaavan muuttaminen (nro
12192, Kisakylä)**

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleita 871, 952 ja 25004, korttelin 950 tonttia 1, korttelin 951 tonttia 2, korttelin 25003 tonttia 1 sekä katu- ja puistoalueita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen 16.4.2013 päivätyn ja 19.8.2014 muutetun piirustuksen numero 12192 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12192 kartta, päivätty 16.4.2013, muutettu 19.8.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12192 selostus, päivätty 16.4.2013, muutettu 19.8.2014, päivitetty Kslk:n 19.8.2014 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 16.4.2013 liitteineen, täydennetty 19.8.2014
- 4 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto
Helen Sähköverkko Oy

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Käpylässä osoitteissa Koskelantien 7 - 27 (Koskelantien ja Kumpulan siirtolapuutarhan välinen alue), Sofianlehdonkatu 7 - 9 ja Koskelantie 28 - 32 (Mäkelänkadun ja Ilmattarentien välinen alue). Lisäksi alueeseen kuuluu katu- ja puistoalueita.

Asemakaavan muutos mahdollistaa alueen rakennustaiteellisesti, kulttuuri- ja puutarhahistoriallisesti sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuskannan ja ympäristökokonaisuuden säilymisen. Kisakylän rakennukset ja pihatilat sekä Helsingin perheasunnot Oy:n (nykyisin Heka-Kansanasunnot Oy) rakennuttama suurperheiden asuntojen korttelikokonaisuus suojellaan. Rakennusoikeus ja käyttötarkoitukset pysyvät ennallaan. Samalla tonttien asemakaava ajanmukaistetaan myös muilta osin.

Esittelijän perustelut

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on asumiselle ja toimitiloille osoitettua kerrostalovaltaista aluetta. Alue on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta, jota tulee kehittää sen arvot ja ominaisuudet säilyttäen. Nyt laadittu asemakaavan muutos on yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaavat nro 2624 vuodelta 1947 sekä nrot 3295 ja 3296 vuodelta 1952. Asemakaavojen mukaan alueelle saa rakentaa pääosin 3 - 4 -kerroksisia rakennuksia, joiden kellaritiloista osaan saa sijoittaa myymälöitä ja työhuoneita.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Tontit on vuokrattu pitkäaikaisin vuokrasopimuksin.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on suullisten mielipiteiden lisäksi esitetty kaksi mielipidettä kirjeitse.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on saatu yksi mielipide.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 17.5. - 17.6.2013. Muistutuksia ei esitetty, mutta ehdotuksesta saatiin yksi kirje.

Lausunnot

HSY:n vesihuollolla, yleisten töiden lautakunnalla ja kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon mukaan asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kaava-alueen rakennustaiteellisesti, kulttuuri- ja puutarhahistoriallisesti sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuskannan ja ympäristökokonaisuuden säilyminen. Ehdotus ottaa arvokkaan kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan ansiokkaasti huomioon.

Ympäristölautakunta esittää lausunnossaan huomautuksia liittyen liikenteen aiheuttamiin häiriöihin, meluntorjuntaan ja hiukkassuodatukseen. Ympäristölautakunnan mukaan sekä peruskorjauksissa että muissa korjaustoimissa tulisi pyrkiä myös ympäristöhaittojen lieventämiseen. Kaavassa on tarpeen esittää tavoitteelliset äänen eristävyysvaatimukset asuntojen meluhaittojen vuoksi.

Pelastuslautakunta toteaa, että laadittaessa korjaustapaohjetta tulee huomioida paloturvallisuuden parantaminen esimerkiksi kiinnittämällä huomiota pelastustiejärjestelyihin ja porrashuoneiden savunpoiston järjestämiseen.

Helen Sähköverkko Oy esittää, että kaavakarttaan merkitään kaapelireitti kortteliin 25951.

Kiinteistövirasto toteaa, että kaavamuutos ei edellytä muutoksia tonttien nykyisiin vuokrasopimuksiin.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä lausuntoihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566

Helen Sähköverkko Oy:n lausunnon johdosta kaavakarttaan on lisätty kaapelireitti kortteliin 951 ja sen edustalle puistovyöhykkeelle. Muilta osin ehdotusta ei ole lausuntojen johdosta muutettu.

Asemakaavan muutosehdotuksesta saatu kirje kohdistui pysäköintialueisiin, pihojen järjestämiseen, suojelumääräyksiin, entisen lämpölaitoksen käyttötarkoitukseen, liiketiloihin sekä ullakkorakentamiseen. Kirjeen johdosta kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia. Tonttien pysäköintipaikat on muutettu kaavaehdotukseen vastaamaan nykytilannetta lukuun ottamatta joitakin yksittäisiä paikoitusalueita.

Asianosaisia on kuultu kirjeen perusteella tehtyjen muutosten johdosta.

Liike-, toimisto-, sosiaalisia palvelu- tai näihin verrattavia tiloja koskevaa määräystä on kirjeen johdosta muutettu niin, että kyseiset tilat sallitaan myös muissa kuin kadunvarsirakennuksissa, silloin kun niihin on oma sisäänkäynti ulkoa. Lämpökeskuksen käyttötarkoituserkintää ei ole muutettu, sillä asemakaavan muutosehdotuksessa käyttötarkoitukset on määritelty nykyisen käytön mukaisesti.

Kaavakarttaan on lisätty nykyinen ajoyhteys Koskelantieltä KTY/s-korttelialueelle 25952/3 ja kaapelireitteihin on tehty tarkistuksia. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksesta.

Kaavakarttaan ja kaavaselostukseen on lisäksi tehty joitakin teknisuonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12192 kartta, päivätty 16.4.2013, muutettu 19.8.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12192 selostus, päivätty 16.4.2013, muutettu 19.8.2014
- 3 Vuorovaikutusraportti 16.4.2013 liitteineen, täydennetty 19.8.2014
- 4 Osa päätöshistoriaa

22.09.2014

Kaj/2

Oheismateriaali

1 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä/Vesihuolto
Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistövirasto
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.08.2014 § 229

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Ksv 0821_1, Käpylä, H5 P1

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 16.4.2013 päivätyn ja 19.8.2014 muutetun 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleita 871, 952 ja 25004, korttelin 950 tonttia 1, korttelin 951 tonttia 2, korttelin 25003 tonttia 1 sekä katu- ja puistoalueita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12192 hyväksymistä ja etteivät annetut lausunnot ja kirje anna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

- aihetta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti esityslistan liitteestä ja kaavaselostuksesta
- ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päättää antaa vuorovaikutusraportin mukaisen vastineen esitettyyn kirjeeseen.

16.04.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi
Riitta Salastie, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37218
riitta.salastie(a)hel.fi
Maria Karisto, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37211
maria.karisto(a)hel.fi
Jaakko Heinonen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37118
jaakko.heinonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 2.6.2014

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Kiinteistövirasto on antanut lausunnon 1.7.2013 Käpylän Kisakylää koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12192.

Lausunnossa todetaan muun muassa, että kaupunki omistaa asemakaavan muutosalueen. Asemakaavan muutoksella alueen rakennukset ja ympäristö suojellaan siten, että alueen merkittävät historialliset arvot ja ominaispiirteet säilyvät. Tonttien rakennusoikeudet ja käyttötarkoitukset pysyvät ennallaan.

Nyt asiassa pyydetään lausuntoa mainittuun asemakaavan muutosehdotukseen myöhemmin tehtyjen tarkistusten osalta. Tehdyt tarkistukset koskevat tonttien pysäköintipaikkoja ja niiden merkitsemistä kaavakarttaan, liike-, toimisto- ym. tilojen sijoittamista muihinkin kuin kadunvarsirakennuksiin tietyin ehdoin ja ajoyhteyttä KTY/s-kortteli-alueelle 25952/3.

Kiinteistövirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutos-ehdotukseen tehtyjen tarkistusten perusteella.

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 12.7.2013

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 26.4.2013

Helsingin kaupunginmuseo lausuu Käpylässä sijaitsevan Kisakylän ja sen ympäristöä koskevaan asemakaavan muutosehdotuksesta seuraavan.

Asemakaavan muutosalue käsittää Kisakylän, joka muodostuu kolmesta alueesta: Koskelantie 7-27, Koskelantie 28 ja 30 sekä Sofianlehdonkatu 7–9. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluu katualueita sekä Koskelantien Kisakylän puoleinen puistovyöhyke, joka on osa Kisakylän julkisivua Koskelantielle. Lisäksi alueeseen kuuluu 1946 valmistunut Helsingin perheasunnot Oy:n (nykyisin Heka-Kumpula Oy) rakennuttama suurperheisten asuntojen korttelikokonaisuus Mäkelänkadun länsipuolella. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on suojella asemakaavallisen kokonaisuuden lisäksi tonteilla olevat rakennukset ja pihatilat. Asemakaavan muutos mahdollistaa alueen rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti, puutarhahistoriallisesti sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuskannan ja ympäristökokonaisuuden säilymisen.

Kisakylä on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä eli RKY 2009-kohde osana Helsingin kaupungin olympiarakennuksia. Kisakylä valmistui Helsingin olympialaisiin vuonna 1952 miesten majoitustiloiksi ja se oli kisojen suurin yksittäinen rakennustehtävä. Kisakylän kokonaisuus käsittää yhteensä 14 rakennusta, jotka on sijoitettu kolmeen erilliseen ryhmään: Koskelantie 7-27 (Asunto-osakeyhtiöt Lähtökuoppa ja Maaliviiva), Sofianlehdonkatu 7 ja 9 (Asunto-osakeyhtiö Soutaja) ja Koskelantie 28 ja 30 (Asunto-osakeyhtiö Voittaja). Kisakylän talot muodostavat kolmelta sivulta suljettuja peräkkäisiä pihvoja, jotka jäävät suojaan kadulta ja toisiltaan. Rakennukset suunnitteli olympiarakennustoimiston arkkitehti Pauli Salomaa. Kisakylän rakennusten ominaispiirteitä ovat satulakatot, rapatut julkisivut ja sisäänvedetyt parvekkeet pitkillä sivuilla ja päädyissä. Rakennusten arkkitehtuuri huomioi ja kunnioittaa Olympiakylän rakennuksia. Kisakylän suunnittelussa otettiin myös huomioon Olympiakylästä saatujen kokemusten perusteella tuleva asuinkäyttö. Kisakylä sai myös oman lämpökeskuksen.

Kisakylän alueen pihojen suunnittelijoita olivat puutarha-arkkitehdit Onni Savonlahti ja Paul Olsson. Asemakaavallinen perusratkaisu, talojen L:n muotoinen sijoittelu, teki pihosta aurinkoisia ja suojaisia ja talojen väliin jäivät piha-alueet muodostavat hyvin säilyneitä puistopihvoja. Myös talojen etupuutarhat Koskelantien varressa ovat

22.09.2014

kaupunkimaiseman kannalta olennainen osa Kisakylän kulttuuriympäristökokonaisuutta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa Kisakylän asuinkerrostalot on esitetty suojeltaviksi merkinnällä sr-1, kuten kaupunginmuseo esitti edellisessä lausunnossaan asemakaavaluonnoksesta. Kaupunginmuseo katsoo, että Kisakylän kulttuurihistorialliset, arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset arvot ovat hyvin yhteneväiset Olympiakylän kanssa, jonka talot ovat vastikään esitetty suojeltavaksi asemakaavan muutoksessa sr-1-merkinnällä. Koska molemmat alueet sisältyvät RKY 2009 kohteeseen olympiarakentaminen, ja edustavat kahta eri vaihetta Helsingin kaupungin valmistautumisessa urheilukisoihin: Olympiakylä valmistui vuoden 1940 peruuntuneisiin kisoihin ja Kisakylä toteutuneisiin vuoden 1952 olympialaisiin, ei ole erityisiä perusteita arvottaa toista aluetta korkeammalle kuin toista.

Helsingin perheasunnot koostuvat kahden lamellitalon ja kahden pistetalon ryhmästä Koskelantien ja Mäkelänkadun kulmassa Länsi-Käpylässä. Rakennukset suunnitteli arkkitehti Hilding Ekelund ja ne valmistuivat vuonna 1946. Alun perin asukkaiksi otettiin vain perheitä, joilla oli vähintään kolme alle kymmenvuotiasta lasta. Rakennusten arkkitehtuurissa on yhtymäkohtia Ekelundin suunnitteleman Olympiakylän kanssa: rakennukset ovat yksikertaisia,

julkisivuiltaan rapattuja, harjakattoisia ja niukasti koristeltuja. Suurperheisten kortteli ja Kisakylän lämpökeskus on esitetty suojeltaviksi sr-2 -suojelumerkinnällä.

Asemakaavan muutosehdotus turvaa kaavoitettavan alueen arvot myös alueellisilla suojelumerkinnöillä ja -määräyksillä. Kaupunginmuseo katsoo, että esitetyt kohdekohtaiset ja alueelliset suojelumerkinnät ja -määräykset sekä piha-alueita koskevat määräykset ovat asianmukaiset. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

12.11.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 18.06.2013 § 80

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti todeta, että sillä ei ole huomautettavaa Käpylän (25.ko) asemakaavan muutokseen nro 12192, Kisakylä.

Pelastuslautakunta kuitenkin päätti huomauttaa, että laadittaessa rakentamis- ja korjaustapaohjetta tulee huomioida paloturvallisuuden parantaminen esimerkiksi kiinnittämällä huomiota pelastustiejärjestelyihin, sekä porrashuoneiden savunpoiston järjestämiseen.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 11.06.2013 § 185

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Asuinrakennusten suojelumääräysten mukaan rakennusten alkuperäiset rakenteet mukaanlukien ikkunat tulee säilyttää ja niiden tulee olla korjaustöiden lähtökohtana. Kaavaselostuksen mukaan asemakaavan muutos ei estä asuinrakennusten rakenteellisen meluntorjunnan tai pakokaasu- ja hiukkassuodatuksen parantamista rakennussuojelulliset näkökulmat huomioiden.

Koskelantien nykyinen liikennemäärä on noin 30 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Mäkelänkadun 40 800 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikennemääräennuste Koskelantielle vuodelle 2035 on 38 600 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenteen ilmanlaatu- ja meluhaitat alueella ovat siten huomattavat, jolloin sekä peruskorjauksissa että muissa korjaustoimissa tulisi pyrkiä myös ympäristöhaittojen lieventämiseen.

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että Koskelantien ja Mäkelänkadun varren asuntojen meluhaittoja voitaisiin tarvittaessa vähentää esimerkiksi asentamalla ääneneristävyttä parantava lisälasi nykyisten ikkunoiden sisäpuolelle. Asemakaavassa on tätä varten tarpeen esittää tavoitteelliset ääneneristävyysvaatimukset. Sisäilman pienhiukkaspitoisuuksia voidaan uusimpien, alustavien tutkimusten mukaan vähentää asentamalla huonekohtaisiin tuloilmaventtiileihin sähköisesti varatut kuitusuodattimet. Mainitut toimet voitaneen hyvin

22.09.2014

toteuttaa suojelutavoitteita vaarantamatta. Tiivis yhteistyö rakennusvalvonnan kanssa on tässä tärkeää.

Käsittely

11.06.2013 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Leo Stranius

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 11.06.2013 § 273

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata Kisakylän rakennusten, pihojen ja lähiympäristön muodostaman kulttuurihistoriallisesti merkittävän aluekokonaisuuden säilyminen ja korjaaminen niin, että rakennustaiteelliset, puutarhahistorialliset, kaupunkikuvalliset ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät ja vahvistuvat. Lisäksi tavoitteena on turvata Helsingin perheasunnot Oy:n rakennuttaman suurperheisten asuntojen korttelikonaisuuden säilyminen.

Kisakylän maisemakuvaan kuuluva Koskelantien varren puistomainen vyöhyke (VP/s) suojellaan asemakaavassa.

Asemakaavan muutosehdotuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Rakennusvirasto 6.11.2012

HEL 2011-004766 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on 2.10.2012 pyytänyt rakennusviraston mielipidettä Kisakylän asemakaavan muutosluonnoksesta joka koskee 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleita 871, 950, 952 ja 25004, korttelin 25003 tonttia 1 ja korttelin 951 tonttia 2 sekä katu- ja puistoalueita.

Alue sijaitsee Käpylässä osoitteissa Koskelantie 7–27 (Koskelantien ja Kumpulan siirtolapuutarhan välinen alue), Sofianlehdonkatu 7–9 sekä Koskelantie 28–32 (Mäkelänkadun ja Ilmattarentien välinen alue).

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata Kisakylän rakennusten, pihojen ja lähiympäristön sekä Koskelantien muodostaman kulttuurihistoriallisesti merkittävän aluekokonaisuuden säilyminen ja korjaaminen niin, että rakennustaiteelliset, puutarhahistorialliset, kaupunkikuvalliset ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät ja vahvistuvat. Lisäksi tavoitteena on turvata Helsingin perheasunnot Oy:n rakennuttaman suurperheisten asuntojen korttelikokonaisuuden säilyminen.

Alue käsittää vuoden 1952 olympialaisia varten rakennetun Kisakylän kokonaisuuden. Lisäksi alueeseen kuuluu 1946 valmistunut Helsingin perheasunnot Oy:n (nykyisin Heka-Kumpula Oy) rakennuttama suurperheisten asuntojen korttelikokonaisuus. Suojeltavan alueen korttelijako on toteutunut pääpiirteissään arkkitehti Birger Brunilan vuonna 1937 laatiman asemakaavan pohjalta, joihin sisältyy myös Puu-Käpylän alue, Olympiakylä sekä Länsi-Käpylä. Alue lähiympäristöineen muodostaa kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja puutarhakulttuurin kannalta poikkeuksellisen, hyvin säilyneen ja merkittävän kokonaisuuden.

Asemakaavamuutos alueella on yhteensä 18 suojeltavaa asuinrakennusta sekä kaksi muuta suojeltavaa rakennusta. Aluekokonaisuuteen kuuluvat piha- ja katutilat suojellaan kokonaisuuden osana. Sisätiloista suojellaan alueen rakennustaiteellisesti arvokkaat porrashuoneet. Pysäköinti on järjestetty tontikohtaisille pysäköintialueille (p) sekä tontilta toiselle kulkevan pihakadun varrelle.

22.09.2014

Kisakylän maisemakuvaan kuuluva Koskelantien varren puistomainen vyöhyke (VP/s) suojellaan asemakaavaluonnoksessa. Koskelantien keskellä oleva puiston (VP) puurivit on merkitty myös säilytettäväksi.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä huomautettavaa asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Elmeri Ahti, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
elmeri.ahti(a)hel.fi

§ 953

V 8.10.2014, Hakuninmaan Runonlaulajantie 48:n ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12269, Runonlaulajantie 48)

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 33. kaupunginosan (Kaarela, Hakuninmaa) korttelin 33101 tontin 7 ja puistoalueen asemakaavan muutosehdotuksen 15.4.2014 päivätyn piirustuksen nro 12269 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12269 kartta, päivätty 15.4.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12269 selostus, päivätty 15.4.2014, täydennetty 25.8.2014
- 3 Havainnekuva, 15.4.2014
- 4 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvnro

F102012566

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Hakuninmaan pientaloalueella, Hämeenlinnanväylän länsipuolella. Tontti sijaitsee Runonlaulajantien varressa ja rajoittuu kahdelta sivultaan Mätäojan varren puistoon. Tontin itäpuolella olevan puistokaistaleen takana on Kannelmäen ala-asteen koulu.

Asemakaavan muutosehdotuksen tavoitteena on virallistaa jo 1980-luvulla rakennusvaiheessa käyttöön otettu puiston kautta järjestetty ajoyhteys. Ajoyhteyden vaatima alue liitetään tonttiin. Tonttitehokkuus pysyy nykyisellään ($e = 0,25$), jolloin tontin pinta-alan lisäys nostaa nykyistä rakennusoikeutta 60 k-m².

Esittelijän perustelut

Helsingin yleiskaava 2002:ssa tontti on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokasta pientaloaluetta. Puistokaistale kuuluu alueeseen. Nyt laadittu asemakaavan muutos on yleiskaavan mukainen.

Tontilla on voimassa asemakaava nro 11262 vuodelta 2005. Tontti on kaksikerroksisten erillispienalojen korttelialuetta, jolla tonttitehokkuus on $e = 0,25$. Puistoalueella on voimassa asemakaava nro 8330 vuodelta 1982. Alue on merkitty suojeltavaksi lähivirkistysalueeksi, joka liittyy historiallisesti arvokkaaseen maisemakokonaisuuteen.

Tontti on yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa puistoalueen.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty tontin omistajan aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta ei jätetty mielipiteitä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 9.5. - 9.6.2014. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Helen Sähköverkko Oy:llä, kiinteistövirastolla, ympäristökeskuksella, pelastuslautakunnalla, yleisten töiden lautakunnalla ja Helsingin

22.09.2014

seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kiinteistövirasto toteaa, että se neuvottelee lisäalueen myynnistä tontin omistajan kanssa kaavan vahvistumisen jälkeen. Kaavamuutos ei kuitenkaan nosta tontin rakennusoikeutta merkittävästi, joten kaupunginhallituksen tekemän maapoliittisen päätöksen (9.2.2004) mukaisia neuvotteluja ei ole tarpeen käydä.

Asemakaavan muutosehdotukseen ei ole tehty muutoksia.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12269 kartta, päivätty 15.4.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12269 selostus, päivätty 15.4.2014, täydennetty 25.8.2014
- 3 Havainnekuva, 15.4.2014
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.09.2014

Kaj/3

ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kaupunginmuseo
Kiinteistövirasto
Rakennusvirasto
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 25.8.2014

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 0740_29

33. kaupunginosan (Kaarela, Hakuninmaa) korttelin 33101 tonttia 7 ja puistoalueen asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 15.4.2014 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa puiston puolelle 1980-luvulla sijoitetun ajoyhteyden säilymisen liittämällä sen vaatima alue tonttiin. Tonttitehokkuus pysyy nykyisellään ($e = 0,25$), jolloin tontin pinta-alan lisäys nostaa nykyistä rakennusoikeutta 60 k-m².

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 9.5.–9.6.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy, kiinteistövirasto, ympäristökeskus, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä. Lausunnoissa ei ollut huomautettavaa muutosehdotuksesta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei lausunnoissa esitetty muutoksia asemakaavan muutosesitykseen.

Kiinteistövirasto toteaa, että se neuvottelee lisäalueen myynnistä tontin omistajan kanssa kaavan vahvistumisen jälkeen.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäytösopimusmenettelyä.

22.09.2014

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Eeva-Liisa Hamari, arkkitehti, puhelin: 310 37300
eeva-liisa.hamari(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 18.6.2014

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Runonlaulajantie 48

Kiinteistövirasto toteaa, että asemakaavan muutokseen merkitty tuleva tontti 33101/16 on rakennuksineen suurimmalta ja arvokkaimmalta osin Asunto Oy Runo 48 omistuksessa ja tulevaan tonttiin liitettävä puistoalue kaupungin omistuksessa.

Asemakaavan muutoksessa tonttiin liitetään vakiintuneen ajoyhteyden vaatiman alueen verran puistoaluetta, koska voimassa olevan kaavan mukaista ajoyhteyttä on vaikea toteuttaa. Samalla tarkistetaan rakennusalan rajat. Tonttitehokkuus säilyy nykyisellään (e = 0,25).

Muutoksessa tontista 33101/7 (2 102 m²) sekä kaupungin omistamasta puistoalueen osasta (238 m²) muodostetaan uusi tontti 33101/16 (2 340 m², AO). Tontille on merkitty uutta rakennusoikeutta noin 60 k-m².

Kiinteistövirasto neuvottelee lisäalueen myynnistä tontin omistajan kanssa kaavan vahvistumisen jälkeen.

Kiinteistövirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksen suhteen.

Lisätiedot

Jani Kuokkanen, maankäyttöinsinööri, puhelin: 310 71427
jani.kuokkanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.06.2014 § 193

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.06.2014 § 244

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee omakotitonttia osoitteessa Runonlaulajantie 48 ja tontin viereistä viheraluetta.

Ajoyhteys tontille on sijoitettu rakentamisvaiheessa vuonna 1987 puistoalueen puolelle. Kulkuyhteyden muuttaminen tontin puolelle on hankalaa tasoeron ja kadun varressa olevan rakennuksen sijainnin takia. Asemakaavan muutoksessa tonttiin liitetään olemassa olevan, vakiintuneen ajoyhteyden vaatiman alueen verran viheraluetta.

Asemakaavan muutoksesta ei aiheudu kuluja rakennusvirastolle.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutoksen nro 12269 hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 10.06.2014 § 68

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksestä 15.04.2014 §112 Runonlaulajantie 48:n asemakaava muutoksesta: Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutokseen nro 12269.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: kuntalaki 91§

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.04.2014 § 112

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Ksv 0740_29, Runonlaulajantie 48, karttaruutu F7/T1

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 15.4.2014 päivätyn 33. kaupunginosan (Kaarela, Hakuninmaa) korttelin 33101 tontin 7 ja puistoalueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12269 hyväksymistä
- että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

22.09.2014

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Eeva-Liisa Hamari, arkkitehti, puhelin: 310 37300
eeva-liisa.hamari(a)hel.fi
Pirjo Koivunen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37128
pirjo.koivunen(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 24.2.2014

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Hakuninmaa, Runonlaulajantie 48 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1141-00/14 ja kaavaluonnoksesta. Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Asemakaavan muutos koskee Kaarelassa (33. KO) sijaitsevaa omakotitalotonttia (33101/7) osoitteessa Runonlaulajantie 48 ja tontin itäpuolella sijaitsevaa kaupungin omistamaa puistoaluetta. Ajoyhteys tontin eteläisemmälle rakennukselle on sijoitettu vuonna 1987 rakentamisvaiheessa puistoalueen puolelle. Kulkuyhteyden muuttaminen tontin puolelle on hankalaa tasoeron ja kadun varressa olevan rakennuksen sijainnin takia. Kaavamuutoksen tavoitteena on säilyttää ajoyhteys nykyisellään liittämällä sen vaatima alue puistosta tonttiin.

Kaupungin omistamassa puistossa ja sen itäpuolisen koulutontin länsiosassa sijaitsee noin 20-22 metrin korkeudella kivikautinen asuinpaikka (mjnro 91010028). Samalla alueella ja Runonlaulajantien pohjoispuolella on sijainnut historiallisen ajan kylätontti Kårböle/Rökisby/Gammelby (mjnro 1000001705). Molemmat kohteet ovat muinaismuistolain (295/63) suojaamia kiinteitä muinaismuistoja. Laki rauhoittaa automaattisesti ilman erillisiä toimenpiteitä lain piiriin kuuluvat kiinteät muinaisjännökset ja kieltää toimenpiteet, jotka saattavat olla vaaraksi muinaisjännöksen säilymiselle. Niiden peittäminen, kaivaminen, muuttaminen tai muu vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Suurimmalla osalla tonttiin liitettävällä, etelään kapenevalla maakaistaleella sijaitsee jo nykyisin ajoyhteys. Tilanne ei tule muuttumaan sen osalta. Tontinkäyttöluonnoksessa ajoyhteyden itäpuolelle on merkitty autokatos, jossa on kolme autopaikkaa ja kaksi

22.09.2014

pientä varastoa. Jos kyseiset suunnitelmat toteutetaan ne vaativat todennäköisesti maanrakennustöitä. Vaikka alueella on merkkejä uudemmassa, paikoin voimakkaasta, maankäytöstä maan alla saattaa kuitenkin olla paikoin jäljellä vanhaan kylään liittyviä rakenteita ja kerrostumia tai kivikautista asuinpaikkaa.

Nykytilanteen säilyttäminen ei vaadi muinaisjäännösten suojelun kohdalta toimenpiteitä, mutta mahdolliset maanrakennustyöt vaativat arkeologista valvontaa. Helsingin kaupunginmuseon tutkijat on kutsuttava tarkastamaan paikka töiden alkaessa ja kuluessa.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 6.2.2014

HEL 2013-014144 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa Kaarelan, Runonlaulajantie 48 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1141-00/14 sekä kaavaluonnoksesta 4.3.2014 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee omakotitonttia osoitteessa Runonlaulajantie 48 ja tontin viereistä viheraluetta.

Ajoyhteys tontille on sijoitettu rakentamisvaiheessa vuonna 1987 puistoalueen puolelle. Kulkuyhteyden muuttaminen tontin puolelle on hankalaa tasoeron ja kadun varressa olevan rakennuksen sijainnin takia. Kaavamuutoksen tavoitteena on säilyttää ajoyhteys nykyisellään liittämällä sen vaatima alue tonttiin.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eikä asemakaavaluonnoksesta.

Rakennusviraston yhdyshenkilöinä toimivat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi

Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

§ 954

**V 8.10.2014, Kontulan Tanhuantie 1:n asemakaavan muuttaminen
(nro 12247, Tanhuantie 1)**

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kontula) korttelin 47013 tontin 2 asemakaavan muutosehdotuksen 10.12.2013 päivätyn ja 19.8.2014 muutetun piirustuksen numero 12247 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 kartta, päivätty 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 selostus, päivätty 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 3 Havainnekuva 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti 10.12.2013, täydennetty 19.8.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Kontulan keskuksen läheisyydessä 1960- ja 1970 - luvuilla rakennetulla kerrostaloalueella, Kontulantien ja Tanhuantien kulmassa.

Asemakaavan muutosehdotus mahdollistaa lisärakentamisen kerrostalotontille, jonka 11 800 k-m² rakennusoikeus on voimassa olevan asemakaavan mukaan kokonaan käytetty. Pääosin seitsenkerroksisessa uudisrakennuksessa on 3 900 k-m² asuinkerrosalaa ja sille on muodostettu oma tontti. Lisäksi on muodostettu erillinen autopaikkatontti, jolle sijoitetaan sekä olemassa olevien rakennusten että uudisrakennuksen autopaikkoja osittain kahteen tasoon. Nykyiset rakennukset sekä niiden ympäristön avokallio ja kadunvarren istutusalue on osoitettu suojelumerkinnöin.

Esittelijän perustelut

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista asumiselle ja toimitiloille osoitettua aluetta. Tontti kuuluu yleiskaavassa Kontulantien eteläpuoliseen kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävään alueeseen. Nyt laadittu asemakaavan muutos on yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaava nro 5370 vuodelta 1963. Kaavan mukaan alue on asuntokerrostalojen korttelialuetta. Tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus 11 800 k-m² on kokonaan käytetty.

Tontti on VVO Kodit Oy:n omistuksessa. Kiinteistölautakunta on kaupunginhallituksen oikeuttamana tehnyt maankäyttösopimuksen, joka on allekirjoitettu 27.5.2014.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia jätevesiverkoston lisärakentamisesta Tanhuantielle ilman arvonalisäveroä noin 40 000 euroa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty VVO Kodit Oy:n aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on saatu yksi kielteinen suullinen mielipide. Kirjallisia mielipiteitä ei jätetty.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 10.1. - 10.2.2014. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus, jolla ei ole huomautettavaa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän vesihuolto toteaa, että aluetta varten on rakennettava noin 100 metriä uutta jätevesiviemäriä.

Kiinteistölautakunta toteaa, että maanomistajalle aiheutuu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.2.2004 (172 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten tonttiosasto käy mainitun päätöksen mukaiset neuvottelut. Maankäyttösopimus on allekirjoitettu 27.5.2014. Lautakunnalla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 johdosta.

Pelastuslautakunta toteaa, että suunnittelussa tulee huomioida, ettei rakentaminen saa heikentää olemassa olevien rakennusten poistumis- ja varatiejärjestelyitä. Asemakaavassa tulee myös erityisesti huomioida uuden rakennuksen poistumis- ja varatiejärjestelyt sekä niiden vaatimat tilavaraukset niin yleisillä katualueilla kuin tontilla.

Rakennusvirasto edellyttää autopaikkamäärien tarkistamista ja katsoo, että hulevedet on pyrittävä imeyttämään tontilla.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä uudisrakennuksen vieraspaikkoja ja rakennusalan sijoitusta sekä lumitiloja koskevin huomautuksin ja toteaa, että liikennesuunnitelman Tanhuantien pienistä muutoksista aiheutuu rakennusvirastolle pienehköjä kustannuksia.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta, ja niiden tiivistelmät sekä lausuntoihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 4).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Yleisten töiden ja pelastuslautakunnan lausuntojen johdosta uudisrakennuksen rakennusala on tarkistettu, selostusta on täydennetty lumen varastoinnin osalta ja selostuksen liitteenä olevaan viitesuunnitelman asemapiirrokseseen on lisätty pelastustiet ja lumen varastointipaikat. Lisäksi teknisluontoisena tarkistuksena on uudisrakennuksen kerrosluvuksi merkitty VII koko rakennusalueelle, ja kaavamääräyksiin on lisätty likimääräinen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema. Kaavaan on myös tehty muita vähäisiä teknisiä tarkistuksia. Muutokset eivät vaikuta uudisrakennushankkeen sisältöön.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan puoltaman ja kaupunkisuunnitteluviraston tarkistaman ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 kartta, päivätty 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 selostus, päivätty 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 3 Havainnekuva 10.12.2013, muutettu 19.8.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti 10.12.2013, täydennetty 19.8.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Maankäyttösopimus (kaava nro 12247)

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti

22.09.2014

Kaj/4

Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Ympäristökeskus
Yleisten töiden lautakunta
Pelastuslautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 19.8.2014

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 1501_9

47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kontula) korttelin 47013 tonttia 2 koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 10.12.2013 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa pääosin seitsenkerroksisen asuinkerrostalon, 3 900 k-m², lisärakentamisen kerrostalotontille Kontulantien ja Tanhuantien kulmaan.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 10.1.–10.2.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helsingin Energia -liikelaitos ja Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä /vesihuolto, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta ja ympäristökeskus.

Helsingin Energialla ja Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa. Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus. Ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä /vesihuolto toteaa, että aluetta varten on rakennettava uutta jätevesiviemäriä noin 100 metriä.

Kiinteistölautakunta toteaa, että maanomistajalle aiheutuu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.2.2004 (172 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten tonttiosasto käy mainitun päätöksen mukaiset neuvottelut. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tule jatkaa ennen kuin neuvottelut on käyty. Lautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 johdosta.

Pelastuslautakunta toteaa, että suunnittelussa tulee huomioida se, ettei rakentaminen saa heikentää olemassa olevien rakennusten poistumis- ja varatiejärjestelyitä. Asemakaavassa tulee myös erityisesti huomioida uuden rakennuksen poistumis- ja varatiejärjestelyt sekä niiden vaatimat tilavaraukset niin yleisillä katualueilla kuin tontilla.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä uudisrakennuksen vieraspaikkoja ja rakennusalan sijoitusta sekä lumitiloja koskevin huomautuksin ja toteaa, että liikennesuunnitelman Tanhuantien pienistä muutoksista aiheutuu rakennusvirastolle pienehköjä kustannuksia.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

- Yleisten töiden ja pelastuslautakunnan lausuntojen johdosta uudisrakennuksen rakennusala on tarkistettu, selostusta on täydennetty lumen varastoinnin osalta ja selostuksen liitteenä olevaan viitesuunnitelman asemapiirrookseen on lisätty pelastustiet ja lumen varastointipaikat.
- Teknisluonteisena tarkistuksena on uudisrakennuksen kerrosluvuksi merkitty VII koko rakennusosalalle, ja kaavamääräykseen on lisätty likimääräinen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema. Muutos ei vaikuta uudisrakennushankkeen sisältöön.

Lisäksi kaavaan on tehty muita vähäisiä teknisluonteisia tarkistuksia.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa.

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 25.02.2014 § 88

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos mahdollistaa enintään seitsemänkerroksisen kerrostalon rakentamisen Kontulaan Tanhuantien ja Kontulantien kulmassa olevalle tontille, jonka osoite on Tanhuantie 1. Tontille tulee uutta kerrosalaa 3900 k-m². Tällä hetkellä tontilla on kaksi kuusikerroksista kerrostaloa. Tanhuantie sijaitsee muutaman sadan metrin päässä Kontulan metroasemasta. Kaavoitustyö on tullut vireille VVO Kodit Oy:n aloitteesta.

Asemakaavan selostuksessa todetaan, että uuden kerrostalon vieraspaikat osoitetaan katualueelta. Taloyhtiön vieraspaikkoja ei tule osoittaa katualueelle, vaan tonttia palvelevat pysäköintipaikat tulee löytää ja osoittaa tontilta. Katualueella olevat pysäköintipaikat palvelevat yhdenvertaisesti kaikkia alueella liikkuvia autoilijoita.

Uuden kerrostalon rakennusala ei tule ulottaa tontin ja katuvieralueen rajaan kiinni, koska rakennuksen rakenteiden ja ulokkeiden tulisi olla tontin rajojen sisäpuolella. Rakennuksen huolto ja muut toiminnot on voitava suorittaa tontin rajojen sisäpuolella. Tontin lumitilat tulee osoittaa asemakaavan havainnekuvassa ja kertoa asemakaavan selostuksessa.

Asemakaavan liikennesuunnitelmassa on osoitettu Tanhuantielle pieniä muutoksia, kuten korotettuja suojateitä, reunapaaluja ja töyssyjä. Näiden toteutuksesta aiheutuu rakennusvirastolle pienehköjä kustannuksia. Sen sijaan asemakaavan toteutuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

22.09.2014

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 25.02.2014 § 23

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon koskien Kontula, Tanhuantie 1:n asemakaavan muutosehdotus nro 12247:

Suunnittelussa tulee huomioida se, ettei rakentaminen saa heikentää olemassa olevien rakennusten poistumis- ja varatiejärjestelyitä. Asemakaavassa tulee myös erityisesti huomioida uuden rakennuksen poistumis- ja varatiejärjestelyt sekä niiden vaatimat tilavaraukset niin yleisillä katualueilla kuin tontilla.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 20.02.2014 § 104

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Kiinteistökartta K6 R2/S2

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12247 seuraavan lausunnon:

22.09.2014

Kaavamuutosalue on yksityisomistuksessa.

Maanomistajalle aiheutuu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.2.2004 (172 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten tonttiosasto käy mainitun päätöksen mukaiset neuvottelut.

Kaavamuutoksen käsittelyä ei tule jatkaa ennen kuin neuvottelut on käyty.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 johdosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tapio Laalo, tonttiasiamies, puhelin: 310 36442
tapio.laalo(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 04.02.2014 § 28

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2013 § 420

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Ksv 1501_9, Tanhuanatie 1, karttaruutu K6/R2, S2

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti lähettää 10.12.2013 päivätyn 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kontula) korttelin 47013 tontin 2 asemakaavan muutosehdotuksen nro 12247 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

22.09.2014

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Lisäksi lautakunta päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, ympäristöhäiriöt, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Riitta Salastie, arkkitehti, rakennetun ympäristön suojelu, puhelin: 310 37218
riitta.salastie(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi

Rakennusvirasto 19.6.2012

HEL 2012-002467 T 10 03 03

Suunnittelualueelle korttelin 47013 tontille 2 suunnitellaan rakennettavaksi yksi uusi viisikerroksinen kerrostalo nykyisten kahden kuusikerroksisen asuintalon lisäksi. Autopaikat sijoitetaan tontille ja pääosa niistä tontin pohjoisreunaan osittain kahteen tasoon.

Tarvittavat asukkaiden ja vieraiden autopaikkamäärät tulee tarkistaa koko tontin kerrosneliöt ja asuntojen lukumäärä huomioiden.

Asemakaavamääräykseen voisi lisätä maininnan, että maaperän salliessa tontilla syntyvät hulevedet on ensisijaisesti pyrittävä imeyttämään tontilla.

Asemakaavassa on tontin pohjoisreunaan, tontin rajalle merkitty merkinnällä "a - b" alue, jonka välille tulee rakentaa yhtenäinen meluesteenä toimiva rakenne, joka voi olla osa talousrakennuksia tai katoksia. Rakenteen rakentaminen ja ylläpito on tontin vastuulla.

Lisätiedot

Sihvonen Taru, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
taru.sihvonen(a)hel.fi

22.09.2014

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 955

V 8.10.2014, Käräjäoikeuden lautamiesten valinta

HEL 2013-003275 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Jari Tiaiselle ja Konsta Kuismalle vapautuksen käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä
2. valita Markus Söderlundin ja Jussi Hannukaisen käräjäoikeuden lautamiehiksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jari Tiaisen eronpyyntö
- 2 Konsta Kuisman eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Jari Tiainen pyytää 12.8.2014 vapautusta käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä.

Konsta Kuisma pyytää 27.8.2014 vapautusta käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä.

Kaupunginvaltuusto valitsi 13.2.2013 (36 §) Jari Tiaisen ja Konsta Kuisman käräjäoikeuden lautamiehiksi toimikaudeksi 2013 - 2016.

22.09.2014

Sj/1

Käräjäoikeuden lautamiehen tehtävistä vapautettavien tilalle olisi valittava uudet lautamiehet toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jari Tiaisen eronpyyntö
- 2 Konsta Kuisman eronpyyntö

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

22.09.2014

Kj/3

§ 956

Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle Kamppi-Töölönlahti - alueen katujen ja puistojen rakentamiseen

HEL 2012-005367 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusvirastolle vuoden 2014 talousarvion kohdasta 8 03 12, Kadut, liikenneväylät ja radat, Kamppi-Töölönlahti alue, Khn käytettäväksi

- 2 917 000 euroa Kamppi-Töölönlahti -alueen katutöihin ja

kohdasta 8 06 11, Puistorakentaminen, Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot, Khn käytettäväksi

- 2 500 000 euroa Kamppi-Töölönlahti-alueen puistojen rakentamiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennusviraston esitys, 12.6.2014

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kadunrakentamisen keskeisimmät työt ovat Karamzininrannan, Töölönlahdenkadun ja Alvar Aallon kadun rakentaminen kortteleiden 2015, 2016 ja 2018 rakentamisen aikatauluun yhteen sovitettuna.

Kamppi - Töölönlahti -alueen katujen rakentamiseen on talousarvion kohdassa 8 03 11, Kamppi - Töölönlahti -alue, vuodelle 2014 varattu määrärahaa kaupunginhallituksen käytettäväksi 2,917 milj. euroa. Vuosille 2015–2023 investointiohjelmaan on merkitty alustavasti yhteensä 11 milj. euroa käytettäväksi alueen katujen rakentamiseen.

Töölönlahden väliaikainen puisto toteutetaan taloussuunnitelman mukaisesti vuosina 2014–2015. Puiston kustannusarvio on 5,8 milj.

euroa, (Ytlk 3.6.2014, § 225). Tänä vuonna puistossa tehdään tarvittavat maaperän kunnostukset, alueen yleistasaukset ja aloitetaan käytäväverkoston rakentaminen.

Kamppi - Töölönlahti -alueen puistojen rakentamiseen on talousarvion kohdassa 8 06 11, Kamppi - Töölönlahti -alue, vuodelle 2014 varattu määrärahaa kaupunginhallituksen käytettäväksi 2,5 milj. euroa. Vuosille 2015–2023 investointiohjelmaan on merkitty alustavasti yhteensä 20 milj. euroa käytettäväksi alueen puistojen rakentamiseen.

Rakennusvirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi viraston käyttöön vuodelle 2014 Kamppi - Töölönlahti -alueen katujen rakentamiseen 2,917 milj. euroa ja puistojen rakentamiseen 2,5 milj. euroa.

Esittelijä toteaa, että vuoden 2014 talousarvion kohdassa 8 03 12, Kamppi-Töölönlahti-alue, Khn käytettäväksi ja kohdassa 8 06 11, Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot, Khn käytettäväksi on varauduttu esityksen mukaiseen katujen ja puistojen rakentamiseen. Määrärahat tulisi myöntää esityksen mukaisesti rakennusviraston käyttöön.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennusviraston esitys, 12.6.2014

Tiedoksi; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Rakennusvirasto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.08.2013 § 793

HEL 2012-005367 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusvirastolle vuoden 2013 talousarvion kohdasta 8 03 12, Kadut, liikenneväylät ja radat, Kamppi-Töölönlahti alue, Khn käytettäväksi

22.09.2014

Kj/3

-
- 520 000 euroa Kamppi-Töölönlahti-alueen katutöihin ja kohdasta 8 06 11, Puistorakentaminen, Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot, Khn käytettäväksi
 - 1 500 000 euroa Kamppi-Töölönlahti-alueen puistorakentamiseen ja vihertöihin.

25.06.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

§ 957

Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle Kruunuvuorenrannan alueiden esirakentamista varten

HEL 2014-007105 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusvirastolle vuoden 2014 talousarvion alakohdasta 8 01 02 18, Kruunuvuorenrannan esirakentaminen

- 1 490 000 euroa Kruunuvuorenrannan alueiden esirakentamiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakennusviraston esitys, 26.5.2014

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennusvirasto on jatkanut Kruunuvuorenrannan esirakentamista hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti. Toteutusalueeseen kuuluu esirakentamista sekä massojen välivarastointia ja käsittelyä seuraavilla kaava-alueilla: Hopealaakso ja Kaitalahden laajennus, Koirasaarentie, rannat, puisto ja palvelukortteli, Haakoninlahti 1 ja 2.

Esirakentaminen käsittää tonttialueiden rakentamiskelpoiseksi saattamista Hopealaakson alueella. Massojen välivarastointi ja käsittely nivoutuu Koirasaaren meritäytössä tarvittavan louheen välivarastointiin sekä käynnissä olevien urakoiden massojen hallintaan.

Vuonna 2012 alkaneisiin Kruunuvuorenrannan esirakentamistöihin on käytetty yhteensä 3,3 milj. euroa. Vuoden 2014 esirakentamisen määrärahan tarve on 1,7 milj. euroa, josta Hopealaakson korttelialueen esirakentamistyöt ovat 0,7 milj. euroa sekä massojen välivarastointi ja käsittelytyöt 1,0 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto on 29.1.2014 § 20

22.09.2014

myöntänyt rakennusvirastolle Kruunuvuorenrannan esirakentamiseen ylitysoikeutena 0,21 milj. euroa, joten lisämäärärahan tarve on 1,49 milj. euroa. Investointiohjelmaan on vuosille 2014-2023 alustavasti merkitty yhteensä 44 milj. euroa käytettäväksi alueen esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin.

Rakennusvirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi rakennusviraston käyttöön vuoden 2014 talousarvion alakohdan 8 01 02 18 Kruunuvuorenrannan esirakentaminen 1,49 milj. euroa Kruunuvuorenrannan hankkeisiin.

Esittelijä toteaa, että esirakentamiseen on varauduttu vuoden 2014 talousarviossa ja että esirakentamistöihin on varauduttu ja tarvittava 1,49 milj. euron määräraha tulisi myöntää talousarvion alakohdasta 8 01 02 18, Kruunuvuorenrannan esirakentaminen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennusviraston esitys, 26.5.2014

Tiedoksi; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Rakennusvirasto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Kj/5

§ 958
Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle
liityntäpysäköintialueiden toteuttamiseen

HEL 2014-009389 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusvirastolle vuoden 2014 talousarvion kohdasta 8 03 20, Liityntäpysäköintipaikat, Khn käytettäväksi

- 1 500 000 euroa Siilitien ja Mellunmäen metroasemien liityntäpysäköintialueiden toteuttamiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakennusviraston esitys, 28.7.2014

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennusvirasto on toteuttanut liityntäpysäköintialueita vuodesta 2011 alkaen. Vuonna 2013 aloitettiin Siilitien metroaseman yhteydessä sijaitsevien liityntäpysäköintialueiden rakentaminen ja Mellunmäen metroaseman yhteydessä sijaitsevien liityntäpysäköintialueiden suunnittelu. Siilitien metroasemalla nykyisiä liityntäpysäköintialueita laajennetaan ja Siilitiellä, Itäväylän sillan alla rakennetaan uusia pysäköintipaikkoja.

Rakennusvirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi rakennusviraston käyttöön vuoden 2014 talousarvion kohdasta 8 03 20 Liityntäpysäköinti 1 500 000 euroa liityntäpysäköintialueiden toteuttamiseen.

Esittelijä toteaa, että liityntäpysäköinnin toteuttamiseen tarvittava 1 500 000 euron määräraha tulisi myöntää rakennusvirastolle vuoden

22.09.2014

2014 talousarvion kohdasta 8 03 20, Liityntäpysäköintipaikat, Khn
käytettäväksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennusviraston esitys, 28.7.2014

Tiedoksi; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Rakennusvirasto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Kj/6

§ 959

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja 15.9.2014

jaostot

- konserni 15.9.2014

- johtamisen

- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia 16.9.2014

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

22.09.2014

Kj/6

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

22.09.2014

Kj/7

§ 960

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

22.09.2014

Ryj/1

§ 961

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta 2014

HEL 2014-006116 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle Länsimetron liityntälinjastosuunnitelma 2014 –raportista seuraavan lausunnon:

Suunnitelman mukainen linjasto on tehty siten, että se hoitaa metron liityntäyhteyksien lisäksi myös muita liikkumistarpeita. Metron kanssa päällekkäistä bussiliikennettä on karsittu tehokkaasti. Suunnitelma muodostaa hyvän lähtökohdan seuraavan vaiheen tarkemmalle suunnittelulle. Lauttasaaren linjastoa on kuitenkin vielä kehitettävä suunnitelmaluonnoksessa esitetystä.

Vattuniemen suunnasta linjan 21 on suunniteltu ajavan Lauttasaaren sillan yli. Puolet linjan lähdöistä ajettaisiin Erottajalle ja puolet päättyisi Ruoholahteen. Ratkaisu ei ole liikenteen säännöllisyyden kannalta onnistunut. Lauttasaaren suuntaan ajettaessa Erottajalta tulevien lähtöjen sovittaminen täsmällisesti Ruoholahden lähtöihin tulee olemaan vaikeaa, mikä johtaa linjan vuorojen epätasaiseen kuormittumiseen ja heikohkoon aikataulussa pysymiseen.

Ruoholahdessa ei ole mahdollista järjestää käänköpaikkaa linjalle 21B. Linja joutuisi ajamaan kaupunkiin päin Porkkalankadun kautta Itämerenkadulle päästäkseen takaisin Lauttasaaren suuntaan. Tästä seuraa, että linjojen 21 ja 21B reitit ovat erilaiset Ruoholahdessa. Linjalle 21B ei todennäköisesti ole riittävästi kysyntää Ruoholahden suuntaan. Tulisikin vielä tutkia, riittäisikö Vattuniemestä linjan 21 lisäksi toinen linja, joka päättyisi Lauttasaaren metroasemalle.

Kaikki Vattuniemeä palveleva bussiliikenne on suunnitelmassa keskitetty Melkonkadulle. Ratkaisun tarkoituksenmukaisuutta kokonaisuuden näkökulmasta tulee vielä arvioida seuraavat näkökulmat huomioon ottaen:

Liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta bussiliikenteelle sopivampi katu olisi Itälahdenkatu. Se on leveämpi ja sen varrella on vähemmän tasa-arvoisia risteysia.

Nykytilanteessa nousijamäärät Vattuniemenkadulla ovat suuremmat kuin Melkonkadulla. Vattuniemen itäreuna on kehittyvää aluetta, jossa asuminen tulee lisääntymään. Jos kaikki linjat kulkevat suunnitelman mukaisesti Melkonkadulla, jää Vattuniemenkatu ilman bussiliikennettä. Kävelyetäisyydet Vattuniemenkadun itäpuolelle kasvaisivat selvästi.

Heikkilänaukion kehittämiseksi on suunniteltu Shared Space -tyyppistä ratkaisua, jossa kaikki liikennemuodot käyttävät samaa yhteistä tilaa. Tällainen tila saadaan aikaan alentamalla ajoneuvojen nopeuksia. Tavoitteena on tehdä Heikkilänaukiosta Vattuniemen keskeinen oleskelu- ja kohtaamispaikka. Heikkilänaukiolle tehdyssä suunnitelmaluonnoksessa ajorata korotetaan aukion kohdalla jalkakäytävien tasoon. Pysäkit on suunniteltu Itälahdenkadulle aukion reunaan. Nykyiselle Melkonkadun bussipysäkille on suunniteltu taksiasemaa. Aukion rauhoittamisen vuoksi olisi tärkeää, että bussit eivät ajaisi aukion läpi. Bussireitin tulisi kulkea Itälahdenkadun ja Wavulinintien kautta Heikkilänaukion vieritse.

Suunnitelmaluonnoksen mukaan bussiliikennettä keskitetään Gyldenintielle, jossa on metroaseman sisäänkäynti. Kaikki Lauttasaaren liityntälinjat eli yhteensä 28 lähtöä ruuhkatuntina ajetaan Gyldenintien kautta. Gyldenintie on kuitenkin suhteellisen ahdas ja sen varressa on paljon kivijalkakauppojen ja kaupallisen toiminnan aiheuttamaa asiointiliikennettä henkilöautoilla. Mikäli Gyldenintien bussiliikenteessä ilmenee merkittäviä ongelmia, tulee linjaston olla muokattavissa niin, että osa bussiliikenteestä käyttäisi Särkiniementietä.

Linjalle 51 ehdotetaan suunnitelmassa lisättäväksi kuudella bussilla ajettava sunnuntailiikenne, ja liikennöintiäaikaa jatkettaisiin muinakin päivinä. Vaikka poikittaisliikennettä on tärkeää parantaa, ei linjan 51 kaltaisella linjalla liene taloudellisesti järkevää liikennöidä kaikkina päivinä aamusta yöhön asti. Metsäpurontien, Männikkötien ja Asesepäntien hiljaisen ajan yhteydet lienee edelleen tarkoituksenmukaisinta hoitaa nykyisen tapaisella järjestelyllä linjan 66 reittiversiolla. Linjan 51 muutosten osalta suunnitelmassa ehdotettu

ratkaisu edellyttää perusteellisempaa vaikutustarkastelua ja saavutettavien hyötyjen osoittamista suhteessa kustannuksiin.

Bussiliikenteen runkolinjaston kehittäminen on tärkeää. Linjan 560 (Jokeri 2) reitin jatkamista Myyrmäestä Matinkylään tulee harkita. Linjasta on kuitenkin tehtävä lisätutkimuksia, sillä linjan reitistä tulisi erittäin pitkä ja siitä seuraisi haasteita täsmällisyyden suhteen. Aikataulussa pysyminen edellyttäisi useita ajantasauspysäkkejä reitin varrelle. Tämä taas osaltaan vähentäisi yhteyden vaihdottomuuden tuomia hyötyjä. Pitkän linjan tapauksessa pitäisi vielä arvioida tarkemmin matkustajamääriä reitin eri osilla. Linjan kysynnän tulisi koko linjan reitillä ole suhteellisen tasainen, jotta linjan liikennöinti olisi taloudellisesti tehokasta.

Raporttiluonnoksessa ei esitetä suorite- ja kustannusvaikutuksia linjaita aluekohtaisesti, joten suunnitelman taloudellisuuden arviointi on vaikeaa. Suunnitelman jatkotyöstämisessä on hyvä avata linjastosäästöjä tarkemmin.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta 2014 HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaehdotuksen 2015 – 2017 yhteydessä siten, että linjastosuunnitelmaluonnoksen osalta lausuntoaika on 30.9.2014 saakka.

Ote HSL:n hallituksen pöytäkirjasta 15.4.2014 § 70 on liitteenä 1 ja raporttiluonnos liitteenä 2. Raportti on myös luettavissa <http://hsl01.hosting.documenta.fi/kokous/TELIMET.HTM>

Lisäksi HSL on lähettänyt erillisenä kysymyksenä tiedoksi runkolinjan 560 jatkumahdollisuuden Myyrmäestä Matinkylään. Ote HSL:n hallituksen pöytäkirjasta on liitteenä 3.

Suunnitelman lähtökohdat

Länsimetron liityntälinjastosuunnitelma 2014 -työn tarkoituksena on ollut suunnitella linjasto Etelä-Espooseen ja Lauttasaareen tilanteessa, jossa Länsimetro päättyy Matinkylään. Suunnitelmatilanteessa kaikki metroasemat ja liityntäterminaalit ovat käytössä.

Suunnitelmaluonnosta esiteltiin ja siitä kerättiin kommentteja hsl.fi -sivustolla ja neljässä asukastilaisuudessa 9.1.–2.2.2014.

Suunnitelmaa laadittaessa on tarkasteltu aiempien linjastosuunnitelmien ratkaisuja ja niiden toteutettavuutta liityntälinjastosuunnitelman aikajänteellä. HSL-alueen

runkobussilinjasto 2012–2022 -suunnitelmassa ja HSL-alueen poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelmassa 2012–2022 esitetyt runkobussilinjat ja poikittaisliikenteen yhteydet ovat olleet yhtenä suunnittelun lähtökohtana. Tiedelinjan kehittäminen on perustunut Vallilanlaakson joukkoliikennekatuun, joka ei ole toteutunut vielä. Sen vuoksi suunnitelmassa on keskitytty parantamaan Tapiolan ja Pasilan välistä yhteyskäytävää.

YTV vuonna 2008 laatima yleissuunnitelmatasoinen Länsimetron liityntälinjastosuunnitelma ei ole vertailukelpoinen lausunnolla olevan suunnitelman kanssa. Vuoden 2008 suunnitelman vertailutilanteessa joukkoliikenteen tarjonta oli nykyistä parempi, johtuen mm. ennakoitua suuremmasta maankäytön kehittymisestä, ja osin linjat käyttivät katuyhteyksiä, jotka eivät ole toteutuneet. Suunnitelma pohjautui nykytilannetta suurempaan bussiliikenteen tarjontaan, ja bussiliikenteen säästöiksi oli arvioitu noin 25 milj. euroa vuositasolla.

HSL on laatinut vuosina 2012–2013 Espoon kaupunkiradan bussiliikenteen liityntälinjaston yleissuunnitelman tilanteeseen, jossa kaupunkirataa on jatkettu ainakin Espoon keskukseen. Linjasto esitetään Espoon kaupunkiradan liikennöintiselvityksessä. Länsimetron liityntälinjasto tulee käyttöön ennen Espoon kaupunkiradan liityntälinjastoa, joten kaupunkiradan liityntälinjastoa on suunnitelmassa käsitelty vain viitteellisesti.

Uuteen taksa- ja lippujärjestelmään siirrytään vuoden 2017 alussa.

Linjastosuunnitelmasta

Länsimetron liikennöinti Matinkylään alkaa vuonna 2016. Länsimetron myötä lakkautetaan seutulinjat, jotka tällä hetkellä liikennöivät Länsiväylää pitkin Kamppiin. Etelä-Espoon sekä Lauttasaaren bussiliikenteestä tulee liityntäpainotteista. Keskeisimmät liityntäterminaalit rakennetaan Tapiolaan ja Matinkylään.

Työssä on suunniteltu myös Helsingin Veräjälakson ja Länsi-Pakilan linjastoa, jotka liittyvät Lauttasaarta nykyisin palveleviin linjoihin, sekä Lehtisaaren ja Kuusisaaren alueita, joiden joukkoliikenteen palvelu hoidetaan nykyisin Helsingin ja Espoon välisillä seutulinjoilla. Lisäksi työssä on suunniteltu metron liikennöinti-aikojen ulkopuolinen linjasto, joka palvelee yön, aamuyön ja varhaisen aamun liikkumista Etelä-Espoon ja Helsingin välillä.

Linjastosuunnitelman tavoitteena on tehokas ja selkeä linjasto, joka palvelee niin liityntää kuin kuntien sisäistä ja niiden välistä liikkumista. Suunnittelussa pyritään linjaston yhdistävyyteen reittien ja vuorovälien osalta, jotta asukkaille pystytään tarjoamaan aiempaa enemmän

matkustusvaihtoehtoja sekä toimiva matkaketju. Tavoitteena on myös, että matka-ajat eivät kasva oleellisesti nykyisestä.

Tyypillisimmin vuorovälit ovat ruuhkassa 10 minuuttia, päivä- ja iltaliikenteessä ja lauantaisin päivällä 15 minuuttia sekä hiljaiseen aikaan ja sunnuntaisin 30 minuuttia. Jokaisesta linjasta on laadittu erillinen linjakortti.

Helsingin bussilinjat

Nykyisistä Helsingin sisäisistä bussilinjoista suunnitelmassa on käsitelty linjoja: 20, 21V, 51, 53, 62, 64, 65A, 66/A ja 67/V.

Lauttasaaren alueelle tulevat Lauttasaaren ja Koivusaaren metroasemat, joiden myötä Lauttasaarella siirrytään liityntälinjastoon. Lähtökohtana linjastosuunnittelulle on riittävä matkustajakapasiteetti väleillä Vattuniemi-Lauttasaari, Katajaharju-Lauttasaari ja Lauttasaari-Ruoholahti.

Lauttasaaren liityntälinjasto jakautuu kahteen osaan, Vattuniemen suuntaan ja Katajaharjun suuntaan. Vattuniemen palvelu keskitetään Melkonkadulle, jota pitkin liikennöi linja 21 Lauttasaaren keskustaan ja Erottajalle. Joka toinen vuoro ajaa Ruoholahteen tunnuksella 21B. Katajaharjua palvelee linja 20 välillä Katajaharju-Lauttasaaren keskus. Lauttasaaren linjastosta on laadittu myös vaihtoehtoinen ratkaisu, joka on kattavampi ja vuotuisilta liikennöintikustannuksiltaan noin 0,8 milj. euroa kalliimpi.

Linjat 65A ja 66A lyhenevät alkamaan Rautatientorilta tunnuksilla 65 Rautatientori - Veräjälakso ja 66 Rautatientori - Paloheinä. Linjaa 66 voidaan jatkaa Paloheinän tulevaa joukkoliikennetunnelia pitkin Kuninkaantammen alueen maankäytön kehittymisen myötä. Linjojen 66 ja 67 vuorovälit yhdenmukaistetaan.

Linja 62 lakkautetaan ja linja 51 käännetään kulkemaan Metsälän kautta korvaamaan nykyisen linjan 62 palvelua. Linjalla 51 aloitetaan sunnuntailiikenne. Linja 64 jatketaan Yhdyskunnantielle, jolloin linjalta muodostuu vaihtoyhteys tulevalle runkolinjalle 560.

Seudullinen poikittaislinjasto sekä Kuusisaari ja Lehtisaari

Länsimetron toteutuminen linjastouudistuksineen vaikuttaa myös Etelä-Espoota palvelevaan poikittaiseen joukkoliikenteeseen, jonka tarjonnasta osa liikennöi Lehtisaaren ja Kuusisaaren kautta. Linjat 194, 195, 503, 504 ja 505 lakkautetaan ja linja 506 lyhennetään välille Viikki-Meilähti.

Lehtisaaren ja Kuusisaaren läpiajava palvelu Meilahden suuntaan keskitetään yhdelle vahvalle linjalle, joka liikennöi Tapiolasta Pasilaan. Uusi päivittäinen linja 551 liikennöi 5 minuutin vuorovälillä ruuhka-aikaan. Linjalta on vaihtomahdollisuudet Helsingin keskustaan kulkeville linjoille Paciuksenkadulla ja Tukholmankadulla. Linja tarjoaa yhteydet Lehtisaaresta ja Kuusisaaresta myös Espoon suuntaan mm. Otaniemen ja Tapiolan metroasemille. Nykyinen ruuhka-ajan vaihdoton bussimatka muuttuu kahden vaihdon matkaksi esimerkiksi Suur-Espoonlahden alueelta Meilahteen.

Linja 506 liikennöi välillä Meilahti–Pasila–Viikki nykyisellä vuorotarjonnalla. Meilahden päätepysäkki voi kuitenkin muuttua runkolinja 500:n (entinen Jokeri 0) toteutussuunnittelun myötä.

Linjan 503 lakkauttamisen myötä myös Helsingin sisäisen linjan 53 (Hakaniemi-Munkkiniemi) liikennöinti päättyy. Jotta välille Munkkiniemi–Hakaniemi jää jatkossakin palvelua, muutetaan linjan 205 reitti kulkemaan Hakaniemeen Kampin sijasta. Linjan 205 uusi tunnus on 502.

Runkolinjalla 550 on nykyinen reitti ja pysäkit, eli ns. Raide-Jokeria ei suunnitelmassa ole oletettu toteutetuksi. Linja 501 lakkautetaan ja uusi linja 555 liikennöi Länsi-Vantaan ja Lauttasaaren metroaseman välillä.

Metron liikennöinti-aikojen ulkopuolinen linjasto

Metron liikennöinti-aikojen ulkopuolisen linjaston tavoitteena on palvella ensisijaisesti keskustan ja muiden tiheästi asuttujen alueiden liikkumista aikoina, jolloin matkustuskysyntä on vähäistä. Suunnittelun pohjana on nykyinen yölinjasto.

Jos Länsimetron ollessa käytössä metro liikennöisi klo 1.30 asti, olisi Etelä-Espoon bussilinjasto jo noin klo 0.00 - 1.30 N-linjaston kaltainen, mutta linjat päättyisivät Helsingin keskustan sijaan Matinkylän ja Tapiolan metroasemille. Lauttasaareissa ei voida siirtyä N-linjojen mukaiseen liityntälinjastoon metron mahdollisen yöliikenteen aikaan, vaan liityntä perustuu normaaleihin liityntälinjoihin (20, 21, 21B) koko metron liikennöinti-aikaan.

Osana suunnitelmatyötä tarkasteltiin Etelä-Espoon N-linjojen osalta vaihtoehtoisia päätepysäkkiä Helsingin päässä. Kampin terminaalin lisäksi vaihtoehtoina olivat linjojen päättäminen Rautatien torille ja keskustan läpi heilurilinjoina liikennöivät linjat. Tarkastelussa Kampin terminaali osoittautui parhaaksi vaihtoehdoksi.

Espoon N-linjojen jakautuminen Länsiväylälle ja Lauttasaarentielle arvioidaan yksityiskohtaisessa liikennöintisuunnittelussa myöhemmin.

Suunnitelman vaikutusten arviointi

Linjastosuunnitelmassa esitettyjen muutosten vaikutuksia on tarkasteltu suoritteiden, kustannusten, kuormitusten ja matka-aikojen kannalta. Vertailu on tehty nykytyyppiseen linjastoon, jossa Länsimetroa ei vielä liikennöidä. Linjastosuunnitelman vaikutuksia matka-aikoihin ja linjojen kuormitukseen vuoden 2020 tilanteessa on arvioitu myös HSL:n Helmet-liikennemallilla, joka kattaa koko Helsingin seudun työssäkäyntialueen.

Suunnitelman myötä etenkin Espoon suunnan linjastorakenne selkiytyy huomattavasti. Linjaversioiden määrä vähenee huomattavasti, mikä parantaa joukkoliikennejärjestelmän hahmotettavuutta. Merkittävin bussiliikenteen tarjonnan vähenemä tapahtuu Länsiväylällä.

Länsimetron myötä kaikki Kirkkonummen ja Helsingin keskustan väliset Länsiväylää pitkin liikennöivät seutulinjat katkaistaan Matinkylän liityntäterminaaliin.

Länsimetron käyttöönoton ja liityntälinjastoon siirtymisen myötä vaihtojen määrä kasvaa etenkin metroasemien ympäristöissä.

Joukkoliikenteen liikennöintikustannusten kannalta merkittävä tekijä on suunnitellun metrolikenteen kustannukset, joista ei ole vielä tarkkaa tietoa (liikennöinti, infran toteutus ja ylläpito). HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2014 - 2016 on todettu, että vuoden 2008 suunnitelmiin perustuvissa arvioissa metron liikennöintikustannukset kasvavat 8,39 miljoonaa euroa. Metron käyttö- ja infrakustannuksiin liittyy epävarmuuksia, sillä mm. automaattimetron todellisista kustannuksista ei ole vielä tietoa. Nyt esillä olevassa suunnitelmassa on laskettu joukkoliikenteen operointikustannukset ainoastaan bussiliikenteen osalta.

Bussilinjaston suoritteet ja liikennöintikustannukset on laskettu linjakohtaisesti. Kustannuslaskelmien perusteella bussiliikenteen liikennöintikustannuksissa säästetään kokonaisuudessaan 14,4 miljoonaa euroa vuodessa. Laskelma on tehty talvikauden 2014 - 2015 linjastoon verrattuna.

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa 2015 - 2016 on esitetty lisäyksiä tässä suunnitelmassa käsitellyille linjoille noin 2,6 miljoonan euron edestä. Lisäykset ovat seurausta pidentyneistä ajoajoista ja kysynnän muutoksista. Ennen Länsimetron käyttöönottoa toteutettaviksi suunnitellut muutokset linjastossa kasvattavat nyt käsittelyssä olevalla suunnitelmalla saatavia bussiliikenteen säästöjä 17,0 milj. euroon vuodessa.

Bussiliikenteen kustannussäästöistä noin 77 % jyvitty Espoolle ja noin 23 % Helsingille. Metron liikennöintikustannusten jakautumisen osalta ei ole voitu arvioida varsinaisen kustannusmuutoksen jakautumista, koska kustannuksista ei ole tietoja. Tarkastelun perusteella nykylaajuisessa metrossa helsinkiläisten osuus matkustajakilometreistä olisi 84 %, espoolaisten 7 % ja kirkkonummelaisten 1 %. Länsimetrotilanteessa helsinkiläisten osuus olisi 62 %, espoolaisten 28 % ja kirkkonummelaisten 2 %.

Länsimetron käyttöönotto ja liityntäliikenteeseen siirtyminen parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa ja lyhentää matka-aikoja kun tarkastellaan koko suunnittelualuetta. Yksittäisten alueparien välillä tapahtuu myös palvelutason heikkenemiä. Yhteydet paranevat päiväajan liikenteessä ruuhka-aikoja enemmän. Yhteydet heikkenevät eniten Espoon ja Kampin kaupunginosan läntisten kortteleiden välillä.

Merkittävimmät yhteysvälit, joissa nykyinen vaihdoton yhteys muuttuu kahden vaihdon matkaksi, ovat yhteydet Espoonlahden suuralueelta ja eteläisestä Matinkylästä Meilahteen ja Pasilaan.

Suunnitelman mukainen linjasto vähentää aikasuoritteita vuoden 2020 matkustajamäärillä 0,49 miljoonaa henkilötuntia vuodessa, mikä yhteiskuntataloudelliseksi hyödyiksi muutettuna on 4,38 miljoonaa euroa vuodessa. Jos laskelmassa otetaan huomioon lisäksi ns. matkavastus, nostaa se yhteiskuntataloudellisia hyötyjä pelkkien matka-aikojen huomioimisesta noin 19,43 miljoonalla eurolla vuodessa.

Länsimetro liityntälinjastoineen lisää joukkoliikennematkojen määrää pääkaupunkiseudulla noin 11 100 matkaa vuorokaudessa, mikä nostaa joukkoliikenteen kulkutapaosuutta ajoneuvomatkoista noin 1,1 % - yksikköä. Matkoista noin 2/3-osaa on peräisin henkilöautomatkoista, loput ovat kevyen liikenteen matkoja. Eniten nousee Espoon sisäisten joukkoliikennematkojen määrä.

Liityntäterminaalit ja infrastruktuuri

Tapiolan ja Matinkylän liityntäterminaaleista muodostuu joukkoliikenteen keskeisiä solmukohtia. Linjastosuunnittelussa on otettu huomioon terminaalien kapasiteetit ja pyritty niiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen huomioiden terminaalien toiminnalliset ratkaisut. Helsingissä Rautatien lähtömäärä kasvaa muutamalla lähdöllä nykytilanteeseen verrattuna, mutta tilankäytössä on huomioitu myös pysäkki 16 Ateneumin edessä.

Saadut lausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa on käsitelty lähinnä Lauttasaaren liityntälinjastoa, johon lautakunta pitää tarpeellisena vielä tehdä tarkistuksia mm. Vattuniemen yhteyksiin ja reittivalintoihin. Lautakunta pitää linjan 51 palvelutarjontaa kalliina. Lautakunnan mielestä runkolinjan 560 (Jokeri 2) jatkamista Myyrmäestä tulee vielä harkita ja teettää lisäselvityksiä. Linjan reitistä tulisi erittäin pitkä, mikä vaikuttaa linjan täsmällisyyteen.

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunnan mielestä olisi toivottavaa, että liityntälinjasto aloittaisi koko laajuudessaan heti metron liikennöinnin alkaessa. Lautakunta toteaa, että Tapiolan terminaalin valmistuminen vasta 2018 asettaa haasteita tälle tavoitteelle.

Esittelijän kannanotot

Länsimetron rakentamisen täysimääräinen toiminnallinen ja taloudellinen hyödyntäminen päällekkäisiä bussilinjoja karsimalla ja tehokkaita liityntäyhteyksiä kehittämällä on tärkeää. Suunnitelma muodostaa hyvän lähtökohdan liityntälinjaston jatkosuunnittelulle. Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa esitetyt tarkistustarpeet Lauttasaaren linjaston osalta tulisi ottaa huomioon jatkosuunnittelutyössä, samoin linjan 51 muutosten tarkempi tarkastelu.

Suunnitelmassa ei ole esitetty suorite- ja kustannusvaikutuksia linja- tai aluekohtaisesti, joten suunnitelman taloudellisuuden arviointi on vaikeaa. Suunnitelman jatkotyöstämisessä on hyvä avata linjastosäästöjä tarkemmin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n hallituksen lausuntopyyntö
- 2 Länsimetron liityntälinjastosuunnitelma 2014 -raporttiluonnos
- 3 Runkolinjan 560 jatkomahdollisuus Myyrmäestä Matinkylään

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 02.09.2014 § 250

HEL 2014-006116 T 08 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) on laatinut luonnoksen länsimetron liityntäliikennesuunnitelmaksi yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien edustajien kanssa. Asukasvuorovaikutusta on tehty koko työn ajan suunnittelun eri vaiheissa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä suunnitelma muodostaa hyvän lähtökohdan seuraavan vaiheen tarkemmalle suunnittelulle. Linjasto on tehty siten, että se hoitaa metron liityntäyhteyksien lisäksi myös muita liikkumistarpeita. Metron kanssa päällekkäistä bussiliikenne on karsittu tehokkaasti.

Lauttasaaren linjastoa tulisi kuitenkin vielä tutkia ja yrittää kehittää linjastoratkaisua suunnitelmaluonnoksessa esitetystä.

Vattuniemen suunnasta linjan 21 on suunniteltu ajavan Lauttasaaren sillan yli. Puolet linjan lähdöistä ajettaisiin Erottajalle ja puolet lähdöistä (B-tunnus) päättyisi Ruoholahteen. Ratkaisu ei ole liikenteen säännöllisyyden kannalta onnistunut. Lauttasaaren suuntaan ajettaessa Erottajalta tulevien lähtöjen sovittaminen täsmällisesti Ruoholahden lähtöihin tulee olemaan vaikeaa, mikä johtaa linjan vuorojen epätasaiseen kuormittumiseen ja heikohkoon aikataulussa pysymiseen.

Järjestely on myös hieman sekava. Ruoholahdessa ei ole mahdollista järjestää kääntöpaikkaa linjalle 21B. Linja 21B joutuisi ajamaan kaupunkiin päin kulkiessaan Porkkalankadun kautta Itämerenkadulle päästäkseen takaisin Lauttasaaren suuntaan. Tästä seuraa, että linjojen 21 ja 21B reitit ovat erilaiset Ruoholahdessa, kun linja 21 kulkee molempiin ajosuuntiinsa Itämerenkatua. Lisäksi herää kysymys, onko bussimatkoille Ruoholahteen kysyntää niin paljon, että linjaa 21B todella tarvitaan? Tulisikin tutkia, riittäisikö, että Vattuniemestä tulisi linjan 21 lisäksi toinen linja, joka päättyisi Lauttasaaren metroasemalle.

Kaikki Vattuniemeä palveleva bussiliikenne on suunnitelmassa keskitetty Melkonkadulle. Ratkaisun tarkoituksenmukaisuutta

kokonaisuuden näkökulmasta tulee vielä arvioida seuraavat näkökulmat huomioon ottaen:

- Liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta bussiliikenteelle sopivampi katu olisi Itälahdenkatu. Se on leveämpi ja sen varrella on vähemmän tasa-arvoisia risteysia.
- Nykytilanteessa nousijamäärät Vattuniemenkadulla ovat suuremmat kuin Melkonkadulla. Vattuniemen itäreuna on kehittyvää aluetta, jossa asuminen tulee lisääntymään. Jos kaikki linjat kulkevat suunnitelman mukaisesti Melkonkadulla, jää Vattuniemenkatu ilman bussiliikennettä. Kävelyetäisyydet Vattuniemenkadun itäpuolelle kasvaisivat selvästi.
- Heikkilänaukion kehittämiseksi on suunniteltu Shared Space -tyyppistä ratkaisua, jossa kaikki liikennemuodot käyttävät samaa yhteistä tilaa. Tällainen tila saadaan aikaan alentamalla ajoneuvojen nopeuksia. Tilan itsensä tulee antaa signaalit oikeaan liikennekäyttämiseen. Shared Space -metodin mukaan suunnitelluilla alueilla liikenneturvallisuus on yleensä parantunut ja alueet ovat muuttuneet viihtyisämmiksi. Tavoitteena on tehdä Heikkilänaukiosta Vattuniemen keskeinen oleskelu- ja kohtaamispaikka. Heikkilänaukiolle tehdyssä suunnitelmaluonnoksessa ajorata aukion kohdalla korotetaan jalkakäytävien tasoon. Pysäkit on suunniteltu Itälahdenkadulle aukion reunaan. Nykyiselle Melkonkadun bussipysäkillä on suunniteltu taksiasemaa. Aukion rauhoittamisen vuoksi olisi tärkeää, että bussit eivät ajaisi aukion läpi. Bussireitin tulisi kulkea Itälahdenkadun ja Wavulinintien kautta Heikkilänaukion vieritse.

Suunnitelmaluonnoksen mukaan bussiliikennettä keskitetään Gyldenintielle, jossa on metroaseman sisäänkäynti. Kaikki Lauttasaaren liityntälinjat eli yhteensä 28 lähtöä ruuhkatuntina ajetaan Gyldenintien kautta. Gyldenintie on kuitenkin suhteellisen ahdas ja sen varressa on paljon kivijalkakauppojen ja kaupallisen toiminnan aiheuttamaa asiointiliikennettä henkilöautoilla. Mikäli Gyldenintien bussiliikenteessä ilmenee merkittäviä ongelmia, tulee linjaston olla muokattavissa niin, että osa bussiliikenteestä käyttäisi Särkiniementietä.

Raporttiluonnoksessa ei esitetä suorite- ja kustannusvaikutuksia linjasta tai aluekohtaisesti, joten suunnitelman taloudellisuuden arviointi on vaikeaa. Silmiin pistävästi kallista muutosta on kuitenkin ehdotettu Maunulan suunnalle, jossa linjalle 51 lisätään kuudella bussilla ajettava sunnuntailiikenne ja ilmeisesti myös jatketaan liikennöintiä aikaa

muinakin päivinä. Vaikka poikittaisliikennettä on tärkeää parantaa, ei linjan 51 kaltaisella linjalla liene taloudellisesti järkevää liikennöidä kaikkina päivinä aamusta yöhön asti. Metsäpurontien, Männikkötien ja Asesepäntien hiljaisen ajan yhteydet lienee edelleen tarkoituksenmukaisinta hoitaa nykyisen tapaisella järjestelyllä linjan 66 reittiversiolla. Linjan 51 muutosten osalta ratkaisu edellyttää perusteellisempaa vaikutustarkastelua ja saavutettavien hyötyjen osoittamista suhteessa kustannuksiin.

Bussiliikenteen runkolinjaston kehittäminen on erittäin kannatettavaa. Linjan 560 (Jokeri 2) reitin jatkamista Myyrmäestä Matinkylään tuleekin harkita. Ratkaisun tekeminen edellyttää kuitenkin lisätutkimuksia, sillä linjan reitistä tulisi erittäin pitkä, mistä seuraisi haasteita täsmällisyyden suhteen. Aikataulussa pysyminen edellyttäisi useita ajantasauspysäkkejä reitin varrelle. Tämä taas osaltaan vähentäisi yhteyden vaihdottomuuden tuomia hyötyjä. Pitkän linjan tapauksessa pitäisi vielä arvioida tarkemmin matkustajamääriä reitin eri osilla. Linjan kysynnän tulisi koko linjan reitillä ole suhteellisen tasainen, jotta linjan liikennöinti olisi taloudellisesti tehokasta.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 17.06.2014 § 113

HEL 2014-006116 T 08 02 00

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon HSL:n laatimasta Länsimetron liityntäliikenteen linjastosta.

HSL on laatinut linja-autoliikenteen linjaston, joka otetaan käyttöön Länsimetron aloittaessa liikenteen. HSL on laatinut linjaston hyvässä yhteistyössä Espoon ja Helsingin asukkaiden kanssa. Linjasto on laadittu vuorovaikutuksessa käyttäjien kanssa.

HKL:n mielestä laadittu linjasto toimii hyvin liityntälinjastona metrolle ja siten ohjaa matkustajat käyttämään metroa. Se myös vähentää metron kanssa päällekkäistä linja-autoliikennettä ja siten vähentää joukkoliikenteen aiheuttamaan ympäristökuormitusta.

Länsimetro aloittaa liikennöintinsä vuonna 2016 ja HKL:n näkemyksen mukaan olisi suotavaa, että liityntälinjasto aloittaisi toimintansa täydessä mitassaan samaan aikaan metron liikennöinnin kanssa.

Tapiolan joukkoliikenneterminaalin valmistuminen vasta vuonna 2018 aiheuttaa luonnollisesti haasteita tämän tavoitteen osalta. Toimiva Tapiolan joukkoliikenneterminaali on olennainen koko Länsimetron suosion kannalta heti sen käynnistymisestä alkaen. Tapiolan alueen tilapäisiä järjestelyjä suunniteltaessa on huomioitava, että terminaalissa tapahtuvat vaihdot eivät saa muodostaa pitkiä kävelyetäisyyksiä matkustajille ja siten lisätä matka-aikoja kohtuuttomasti. Tämän väliaikaisen ja terminaalin rakennustöiden myötä mahdollisesti muuttuvan kävely-yhteyden tulee olla korkeatasoinen, jotta matkustajat kokevat vaihdonkin osaksi laadukasta matkaketjua.

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

§ 962

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2015-2017

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Esitys

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2015 - 2017 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin tavoitteita.

Strategian periaatteiden lisäksi olisi tärkeää löytää konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat mm. suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Tavoitteisiin tulisi sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista tulisi myös tehdä ennen – jälkeen -analyysi suunnittelun onnistuneisuudesta erityisesti taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen (kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet rahankäyttöä joukkoliikenteeseen).

HSL:n taloussuunnitelman (s. 8) mukaan vuosien 2016 ja 2017 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. On tärkeätä, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseksi oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

Suunnitelmassa mainitaan (s. 17), että HKL:n raitio- ja metroliikenteen sähkön kokonaiskulutus olisi noin 120 GWh, mikä kulutusluku kuitenkin on HKL:n kokonaiskulutus. Raitio- ja metroliikenteen ajosähkön kulutus, joka sisältää myös vaihdelämmityksen, oli 75,9 GWh vuonna 2013.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2015 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä kaupungin kanssa valmisteltuihin suunnitelmiin. Runko- ja poikittaisliikenteen parantamista tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Vantaalta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvan bussiliikenteen väheneminen on liikennejärjestelmätasolla kokonaisuutena tarkoituksenmukaista.

Kehäradan valmistuminen mahdollistaa joukkoliikenteen tukeutumisen entistä vahvemmin raideliikenteeseen, mikä on pääkaupunkiseudulla yleisesti hyväksytyn strategian mukaista. Junaliikenteen liikennöinti tulee järjestää niin, että se tukee Helsingin valmisteilla olevan uuden yleiskaavan yhtä johtavaa ajatusta monikeskuksisesta kaupungista. Maankäyttöä ollaan vahvasti kehittämässä Helsingin alueella juna-asemien ympäristössä. Kehäradan liikenne on suunniteltava niin, että junat pysähtyvät kaikilla Helsingin asemilla.

HSL:n taloussuunnitelmassa mainitaan vuoden 2016 liikennöintimuutoksia koskevassa kohdassa (s. 65), että arvio Länsimetron operointikustannuksista on 9,7 - 17,8 miljoonaa euroa vuositasolla. Liikennelaitos -liikelaitoksen arvion mukaan Helsingin metron ja Länsimetron osalta metrolinjan liikennöintikorvaus on vuonna 2017 yhteensä 48,5 milj. euroa. Koko metrojärjestelmässä liikennöintikorvausten määrä nousee 20,5 milj. euroa vuodesta 2015 vuoteen 2017, kun matkustajaliikenteen käytössä ovat sekä Helsingin metro että Länsimetro. Vuonna 2018, jolloin koko metro on automaattiajossa, metron liikennöintikorvausten yhteismäärä on 46,1 milj. euroa, joka on 18,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Helsingin metron ja Länsimetron liikennöintikorvauksia nostavat erityisesti lisääntyvät pääomakulut uusista metrojunista sekä vanhojen metrojunien automatisoinnista. Myös uusien varikkotilojen käyttöönotto nostaa operoinnin kustannuksia.

Suunnitelmassa (s. 34) on liitteen 1 tuloslaskelmassa laskettu virheellisesti vuosien 2015 ja 2016 välinen ero operointi- ja infrakustannusten osalta.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Osa kasvusta johtuu palvelutason parantamisesta, mikä näkyy joukkoliikennematkustamisen kasvuna, joka on positiivinen asia. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti kuitenkin tuoda mukanaan myös synergiahyötyjä, joita tulee pystyä osoittamaan suhteellisesti alenevien kustannusten kautta.

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 7.6.2013 osaltaan HSL:ää koskevat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016. tavoitteiksi asetettiin mm.:

- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava
- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään nykyisen suuruinen osuus
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu on vähintään 1,5 %/vuosi.

Helsingin kaupunki edellyttää, että edellä mainitut linjaukset otetaan huomioon HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, jonka mukaan velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaaliikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä vuoden 2015 talousarvioaraamissa HSL:n kuntaosuus on 191,0 milj. euroa. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus on 189,0 milj. euroa. Vuoden 2015 kuntaosuutta pienentää edellisten vuosien ylijäämän käyttö 3,6 milj. euroa. Helsingin kuntaosuuden kumulatiivinen kertynyt ylijäämä HSL:n vuoden 2013 tilinpäätöksessä on 10,8 milj. euroa. Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Taloussuunnitelmakaudella Helsingin kuntaosuuden kasvu on huomattavasti ennakoitua lipputuottojen kasvua suurempi. Kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 34,0 milj. euroa, mutta lipputuottojen kasvu vain 13,1 milj. euroa. Helsingin osalta subventioaste nousee alustavassa taloussuunnitelmassa 53,1 %:iin vuonna 2017.

Helsingin kaupungin talouden tulevien vuosien kehitysnäkymä ei mahdollista kaupungin verorahoitusosuuden kasvattamista nykyisestä 50 %:sta. HSL:n on jatkuvasti huolehdittava siitä, että lipputulokertymä kasvaa suhteellisesti vähintään HSL:n kokonaiskustannusten (infrakorvaukset mukaan luettuna) kasvua vastaavasti. Lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on pyrittävä leikkaamaan kustannusten kasvua ja varmistettava riittävä lipputulokertymä. Lipunhintoja on varauduttava tarvittaessa korottamaan nyt suunnitelmassa esitettyä enemmän.

Jatkossa HSL:n tulee tarkastella kuntaosuuksien ja kokonaistaloutensa kehittymistä taloussuunnitelmaa pidemmällä, joukkoliikenteen investointisuunnitelmiin sidotulla aikajänteellä. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä kaupunkien kanssa. HSL:n kuntaosuus on osa kaupungin kokonaistoimintamenoja. Kuntaosuuden kasvu ei voi jatkuvasti ylittää kaupungin kokonaistoimintamenojen kasvulle asetettuja raameja. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa helsingin kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 18 %.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus vuodelle 2015 on perusteltu, sillä verorahoituksen osuuden toiminnan rahoittamisessa ei tulisi kasvaa. Lippujen hintojen korotusten yhteydessä tulee arvioida niiden vaikutus matkustajamääriin, jotta vältetään matkustajamäärien vähenemiseltä eivätkä lippujen hinnat asetu esteeksi käytölle.

Korotus on syytä kohdistaa lähinnä kertalippuihin, jotta hintamuutos ohjaisi matkustajia käyttämään enemmän arvolippuja. Tämä nopeuttaisi rahastustapahtumaa, poistaisi liikenteen viiveitä ja parantaisi joukkoliikenteen kustannustehokkuutta. Kausilipun ja arvolipun hintaa on korotettava selvästi vähemmän kuin kertalipun hintaa. Lippujen hintojen kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelujen karsiminen.

Tarkastusmaksun korottaminen

Helsingin kaupunki ei pidä tarkastusmaksun korotusta aiheellisena vaan katsoo, ettei tarkastusmaksu voi olla korkeampi kuin korkein pysäköintivirhemaksu, joka on Helsingissä 80 euroa. Samalla on kuitenkin tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Kutsuplus -liikenteen kehittäminen

Kutsuplus on kansainvälisestikin arvioituna edistyksellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisesti henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa Kutsuplus merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. Kutsuplussan onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa. Myös uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat

aiempien kokemusten perusteella jäykkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää ja Kutsuplus-liikenteen matkamäärät ovat kasvaneet vuodessa useita satoja prosentteja (400 % välillä 4/2013-4/2014). Kutsuplussan matkustajamäärät ovat kuitenkin vielä absoluuttisesti verrattain pieniä ja liikenteen subventioaste suuri. Palvelun tuottavuuden kehittymistä tulee tukea voimakkaasti eri keinoin. Näitä keinoja ovat mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuajoina Kutsuplusautojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisikin harkita, että HSL:n tilaisin kokonaan käyttöönsä Kutsuplus-autoja vain niin paljon, että niille riittää lähes koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Tätä ajoneuvokapasiteettia tulisi täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat Kutsuplussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

Metron yöliikennekokeilu

Metron viikonloppuöiden jatkettuna liikenteen aiheuttama lisäkustannus on suunnitelman mukaan bussiliikenteen vähennykset huomioon ottaen 480 000 euroa vuonna 2015. Metron yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannusten lisäystä vuositasolla noin 0,3 milj. euroa. Yöliikenteen kokonaiskustannukset nousisivat näin ollen noin 0,78 milj. euroa vuositasolla. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna järjestely on kallis.

Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuutta on parannettava tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään. Jatkettuna liikenteen vakinaistamisesta tulee päättää vasta, kun tällainen kokonaissuunnitelma on tehty.

Muuta

Muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston, Trafín, Tekesin ja Helsingin kaupungin toimesta on viimeisen kahden vuoden aikana nostettu voimakkaasti esiin liikkuminen palveluna –konseptin (Mobility as a Service) mahdollisuutta parantaa liikennejärjestelmän palvelutasoa, kustannustehokkuutta ja kansantaloudellista tuottavuutta.

Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. Liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot, vuokrapyörät) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Kaarín Taipale: Tarkastusmaksun korottamisen perusteita käsittelevän kappaleen loppu (kpl 93):

Poistetaan viimeinen virke: "Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään."

Korvataan seuraavalla lauseella: "Helsingin kaupunki ei pidä esitettyä tarkastusmaksun korotusta aiheellisena vaan katsoo, ettei tarkastusmaksu voi olla korkeampi kuin korkein pysäköintivirhemaksu, joka on Helsingissä 80 euroa."

Jäsen Taipale täsmensi vastaehdotuksensa kohdistuvan tarkastusmaksun korottamista käsittelevän kappaleen (26) ensimmäiseen virkkeeseen:

"Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua."

Kannattaja: Sirpa Puhakka

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Lippujen hintojen keskimääräiset muutokset -otsikon

alle, ensimmäisen kappaleen loppuun, lisätään (kpl 24):

"Lippujen hintojen korotusten yhteydessä tulee arvioida niiden vaikutus matkustajamääriin, jotta vältetään matkustajamäärien vähenemiseltä eivätkä lippujen hinnat asetu esteeksi käytölle."

Kannattaja: Kaarin Taipale

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Kutsuplus-liikenteen kehittäminen -otsikon alle, toisen kappaleen loppuun, lisätään (kpl 28):

Kutsuplus-hankkeen nopea laajennus 45:stä sataan ajoneuvoon merkitsisi Helsingin kannalta voimakasta rahoitustarpeen lisäystä. Hankkeen tässä vaiheessa ja kysynnän toteutumanäkymien ollessa vielä epävarmoja, ei ole tarkoituksenmukaista panostaa voimakkaaseen laajentamiseen ilman arviointia. Kutsuplus-hankkeen käyttöä tulee ennen mahdollista laajentamista arvioida liikennemuotojen yhdenvertaisuuden, toimivuuden sekä taloudellisten ja ilmasto-vaikutusten kannalta.

Kannattaja: Kaarin Taipale

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappale 26:

Poistetaan ensimmäinen virke: "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua." Korvataan seuraavalla lauseella: "Helsingin kaupunki ei pidä esitettyä tarkastusmaksun korotusta aiheellisena vaan katsoo, ettei tarkastusmaksu voi olla korkeampi kuin korkein pysäköintivirhemaksu, joka on Helsingissä 80 euroa."

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 9

Emma Kari, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

22.09.2014

Ryj/2

Poissa: 0

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Taipaleen, tarkastusmaksujen korottamista käsittelevään kohtaan täsmennetyn, vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappale 28 loppuun:

Kutsuplus -hankkeen nopea laajennus 45:stä sataan ajoneuvoon merkitsisi Helsingin kannalta voimakasta rahoitustarpeen lisäystä. Hankkeen tässä vaiheessa ja kysynnän toteutumanäkymien ollessa vielä epävarmoja, ei ole tarkoituksenmukaista panostaa voimakkaaseen laajentamiseen ilman arviointia. Kutsuplus-hankkeen käyttöä tulee ennen mahdollista laajentamista arvioida liikennemuotojen yhdenvertaisuuden, toimivuuden sekä taloudellisten ja ilmastovaikutusten kannalta.

Jaa-äännet: 10

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 5

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 10 - 5 kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen mukaisen ehdotuksen.

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappale 24 loppuun:

Lippujen hintojen korotusten yhteydessä tulee arvioida niiden vaikutus matkustajamääriin, jotta vältetään matkustajamäärien vähenemiseltä eivätkä lippujen hinnat asetu esteeksi käytölle.

22.09.2014

Ryj/2

Jaa-äännet: 5

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki,
Laura Rissanen

Ei-äännet: 10

Emma Kari, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä,
Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Kaarin Taipale,
Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 10 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan
vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Kolmen suoritettua äänestyksen perusteella kaupunginhallitus hyväksyi
jäsen Taipaleen vastaehdotuksen ja toisen Jäsen Puhakan
vastaehdotuksista mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö10.6.2014
- 2 HSL:n pöytäkirjanote 10.6.2014 § 103
- 3 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2017
- 4 HS:n pöytäkirjanote 25.3.2014 § 64, informaatio yöliikennekokeilusta
- 5 Kutsuplus -liikenteen kehittämissuunnitelma

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2015 - 2017
seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin tavoitteita.

Strategian periaatteiden lisäksi olisi tärkeää löytää konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat mm. suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Tavoitteisiin tulisi sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista tulisi myös tehdä ennen – jälkeen -analyysi suunnittelun onnistuneisuudesta erityisesti taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen (kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet rahankäyttöä joukkoliikenteeseen).

HSL:n taloussuunnitelman (s. 8) mukaan vuosien 2016 ja 2017 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. On tärkeätä, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseksi oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

Suunnitelmassa mainitaan (s. 17), että HKL:n raitio- ja metrolinjojen sähkön kokonaiskulutus olisi noin 120 GWh, mikä kulutusluku kuitenkin on HKL:n kokonaiskulutus. Raitio- ja metrolinjojen sähkön kulutus, joka sisältää myös vaihdelämmityksen, oli 75,9 GWh vuonna 2013.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2015 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä kaupungin kanssa valmisteltuihin suunnitelmiin. Runko- ja poikittaisliikenteen parantamista tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Vantaalta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvan bussiliikenteen väheneminen on liikennejärjestelmätasolla kokonaisuutena tarkoituksenmukaista.

Kehäradan valmistuminen mahdollistaa joukkoliikenteen tukeutumisen entistä vahvemmin raideliikenteeseen, mikä on pääkaupunkiseudulla yleisesti hyväksytyn strategian mukaista. Junaliikenteen liikennöinti tulee järjestää niin, että se tukee Helsingin valmisteilla olevan uuden yleiskaavan yhtä johtavaa ajatusta monikeskuksisesta kaupungista. Maankäyttöä ollaan vahvasti kehittämässä Helsingin alueella juna-asemien ympäristössä. Kehäradan liikenne on suunniteltava niin, että junat pysähtyvät kaikilla Helsingin asemilla.

HSL:n taloussuunnitelmassa mainitaan vuoden 2016 liikennöintimuutoksia koskevassa kohdassa (s. 65), että arvio Länsimetron operointikustannuksista on 9,7 - 17,8 miljoonaa euroa vuositasolla. Liikennelaitos -liikelaituksen arvion mukaan Helsingin metron ja Länsimetron osalta metroliikenteen liikennöintikorvaus on vuonna 2017 yhteensä 48,5 milj. euroa. Koko metrojärjestelmässä liikennöintikorvausten määrä nousee 20,5 milj. euroa vuodesta 2015 vuoteen 2017, kun matkustajaliikenteen käytössä ovat sekä Helsingin metro että Länsimetro. Vuonna 2018, jolloin koko metro on automaattiajossa, metron liikennöintikorvausten yhteismäärä on 46,1 milj. euroa, joka on 18,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Helsingin metron ja Länsimetron liikennöintikorvauksia nostavat erityisesti lisääntyvät pääomakulut uusista metrojunista sekä vanhojen metrojunien automatisoinnista. Myös uusien varikkotilojen käyttöönotto nostaa operoinnin kustannuksia.

Suunnitelmassa (s. 34) on liitteen 1 tuloslaskelmassa laskettu virheellisesti vuosien 2015 ja 2016 välinen ero operointi- ja infrakustannusten osalta.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Osa kasvusta johtuu palvelutason parantamisesta, mikä näkyy joukkoliikennematkustamisen kasvuna, joka on positiivinen asia. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti kuitenkin tuoda mukanaan myös synergiahyötyjä, joita tulee pystyä osoittamaan suhteellisesti alenevien kustannusten kautta.

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 7.6.2013 osaltaan HSL:ää koskevat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016. tavoitteiksi asetettiin mm.:

- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava
- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään nykyisen suuruinen osuus
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu on vähintään 1,5 %/vuosi.

Helsingin kaupunki edellyttää, että edellä mainitut linjaukset otetaan huomioon HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, jonka mukaan velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaali kasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä vuoden 2015 talousarvioraamissa HSL:n kuntaosuus on 191,0 milj. euroa. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus on 189,0 milj. euroa. Vuoden 2015 kuntaosuutta pienentää edellisten vuosien ylijäämän käyttö 3,6 milj. euroa. Helsingin kuntaosuuden kumulatiivinen kertynyt ylijäämä HSL:n vuoden 2013 tilinpäätöksessä on 10,8 milj. euroa. Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Taloussuunnitelmakaudella Helsingin kuntaosuuden kasvu on huomattavasti ennakoitua lipputuottojen kasvua suurempi. Kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 34,0 milj. euroa, mutta lipputuottojen kasvu vain 13,1 milj. euroa. Helsingin osalta subventioaste nousee alustavassa taloussuunnitelmassa 53,1 %:iin vuonna 2017.

Helsingin kaupungin talouden tulevien vuosien kehitysnäkymä ei mahdollista kaupungin verorahoitusosuuden kasvattamista nykyisestä 50 %:sta. HSL:n on jatkuvasti huolehdittava siitä, että lipputulokertymä kasvaa suhteellisesti vähintään HSL:n kokonaiskustannusten (infrakorvaukset mukaan luettuna) kasvua vastaavasti. Lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on pyrittävä leikkaamaan kustannusten kasvua ja varmistettava riittävä lipputulokertymä. Lipunhintoja on varauduttava tarvittaessa korottamaan nyt suunnitelmassa esitetyjä enemmän.

Jatkossa HSL:n tulee tarkastella kuntaosuuksien ja kokonaistaloutensa kehittymistä taloussuunnitelmaa pidemmällä, joukkoliikenteen investointisuunnitelmiin sidotulla aikajänteellä. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä kaupunkien kanssa. HSL:n kuntaosuus on osa kaupungin kokonaistoimintamenoja. Kuntaosuuden kasvu ei voi jatkuvasti ylittää kaupungin kokonaistoimintamenojen kasvuksi asetettuja raameja. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa helsingin kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 18 %.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus vuodelle 2015 on perusteltu, sillä verorahoituksen osuuden toiminnan rahoittamisessa ei tulisi kasvaa.

Korotus on syytä kohdistaa lähinnä kertalippuihin, jotta hintamuutos ohjaisi matkustajia käyttämään enemmän arvolippuja. Tämä nopeuttaisi rahastustapahtumaa, poistaisi liikenteen viiveitä ja parantaisi joukkoliikenteen kustannustehokkuutta. Kausilipun ja arvolipun hintaa on korotettava selvästi vähemmän kuin kertalipun hintaa. Lippujen hintojen kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelujen karsiminen.

Tarkastusmaksun korottaminen

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Kutsuplus -liikenteen kehittäminen

Kutsuplus on kansainvälisestikin arvioituna edistyksellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisesti henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa Kutsuplus merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. Kutsuplussan onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa. Myös uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat aiempien kokemusten perusteella jäykkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää ja Kutsuplus-liikenteen matkamäärät ovat kasvaneet vuodessa useita satoja prosentteja (400 % välillä 4/2013-4/2014). Kutsuplussan matkustajamäärät ovat kuitenkin vielä absoluuttisesti verrattain pieniä ja liikenteen subventioaste suuri. Palvelun tuottavuuden kehittymistä tulee tukea voimakkaasti eri keinoin. Näitä keinoja ovat mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuajoina Kutsuplusautojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisikin harkita, että HSL:n tilaisiin kokonaan käyttöönsä Kutsuplus-autoja vain niin paljon, että niille riittää lähes koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Tätä ajoneuvokapasiteettia tulisi täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat Kutsuplussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely

olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

Metron yöliikennekokeilu

Metron viikonloppuöiden jatkettun liikenteen aiheuttama lisäkustannus on suunnitelman mukaan bussiliikenteen vähennykset huomioon ottaen 480 000 euroa vuonna 2015. Metron yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannusten lisäystä vuositasolla noin 0,3 milj. euroa. Yöliikenteen kokonaiskustannukset nousisivat näin ollen noin 0,78 milj. euroa vuositasolla. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna järjestely on kallis.

Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuutta on parannettava tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään. Jatkettun liikenteen vakinaistamisesta tulee päättää vasta, kun tällainen kokonaissuunnitelma on tehty.

Muuta

Muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston, Trafín, Tekesin ja Helsingin kaupungin toimesta on viimeisen kahden vuoden aikana nostettu voimakkaasti esiin liikkuminen palveluna –konseptin (Mobility as a Service) mahdollisuutta parantaa liikennejärjestelmän palvelutasoa, kustannustehokkuutta ja kansantaloudellista tuottavuutta.

Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. Liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot, vuokrapyörät) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa alustavasta taloussuunnitelmasta 31.8.2014 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, HSL:n hallituksen päätös 11.6.2013 § 103 liitteenä 2, taloussuunnitelma liitteenä 3, informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista 15.11.2013 – 28.2.2014 on liitteenä 4 sekä Kutsuplus -liikenteen kehittäminen liitteenä 5.

Taloussuunnitelman yhteydessä HSL pyytää lausuntoa:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- tarkastusmaksun korottamisesta
- Kutsuplus -liikenteen kehittämisestä koekäytön päätyttyä vuoden 2015 lopussa
- metron yöliikenteen vakinaistamisesta
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2015 - 2017
- HSL:n hallituksen päätöksen 25.3.2014 (§54) mukaisesta raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta 2014 2024
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (§ 70) mukaisesta Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta sekä HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (§ 81) mukaisesta runkolinjan 560 jatkamahdollisuudesta Myyrmäestä Matinkylään.

Taloussuunnitelman sisällöstä

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja sekä investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

Taloussuunnitelman mukaan HSL:n toimintatulot vuonna 2015 ovat 625,2 milj. euroa. Kasvua vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna on 28,1 milj. euroa (4,7 %). Toimintamenot ovat 2015 yhteensä 623,1 milj. euroa. Kasvua on vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna 32,8 milj. euroa (5,6 %) Toimintamenoista 80,2 % eli 499,5 milj. euroa on joukkoliikenteen operointikustannuksia.

Operointikustannuksista 64,7 % (323,3 milj. euroa) muodostuu bussiliikenteen kustannuksista, 17,9 % junaliikenteestä, 10,7 % raitioliikenteestä ja 5,7 % metroliikenteestä. Bussiliikenteen kustannukset alenevat 2016 ja 2017 Länsimetron ja liityntäliikenteen alkamisen myötä. Junaliikenteen menot kasvavat 2015 ja 2016 Kehäradan käyttöönoton ja uuden kaluston käyttöönoton takia. Raitioliikenteen kustannukset kasvavat 2016 uuden kaluston johdosta ja metroliikenteessä uuden kaluston ja Länsimetron myötä 2015 ja 2016.

Mahdollisen metron yöliikenteen kustannukset, arviolta 0,5 milj. euroa vuositasolla sisältyvät toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Joukkoliikenneinfran käyttökorvauksiksi on arvioitu 68,6 milj. euroa, josta Helsingin osuus on 58,9 milj. euroa. HSL:n hallitus on 27.5.2014 hyväksynyt sopimuksen infrakulujen kohdistamisesta, ja sopimus on jäsenkunnissa hyväksyttävänä. Taloussuunnitelman infrakustannukset on arvioitu tämän uuden sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2017 joukkoliikenteen infrakustannukset kasvavat merkittävästi Länsimetron ja Kehäradan myötä. Kuntien keskimääräisen subventioasteen pitämiseksi noin 50 %:ssa lipputuloja olisi lisättävä vuonna 2017 noin 30 milj. eurolla, mikä tarkoittaisi noin 15 %:n korotusta nykyisiin lipun hintoihin.

Lipputuloja arvioidaan vuonna 2014 kertyvän 289,2 milj. euroa. Lipputulot muodostavat 47,6 % HSL:n toimintatuloista. Vuonna 2015 lipputuloja arvioidaan olevan 297,5 milj. euroa. Kasvua on 2,8 % vuoden 2014 ennusteeseen nähden. Vuonna 2016 lipputulojen arvioidaan olevan 306,9 ja vuonna 2017 329,5 milj. euroa.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräiseksi korotukseksi vuonna 2015 esitetään 4,0 %. Seutulippujen keskimääräinen korotus on 3,4 %. Sisäisten lippujen korotus painottuu kausilippuihin

seudullisten ja sisäisten kausilippujen välisen hintasuhteen pienentämiseksi. Myös arvolippuja esitetään korotettaviksi. Seutulippujen hinnankorotus painottuu arvolippuihin. Myös HSL-alueen kuntalaisille myytävää subventoitua kausilipun hintaa esitetään korotettavaksi.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetueksi on arvioitu 7,3 milj. euroa, josta Helsingin osuus asukaslukujen mukaisessa suhteessa on 3,8 milj. euroa.

Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista. Kuntaosuudet muodostavat noin 49,2 % HSL:n tuloista.

Kuntaosuudet ovat 2015 yhteensä 307,9 milj. euroa, mikä sisältää arvioidun 3,3 milj. euron kuntaosuuden Kutsuplus -liikenteeseen. Helsingin kuntaosuus, joka on 61,4 % yhteenlasketusta 307,9 milj. eurosta, on 189,0 milj. euroa (kasvua noin 3,4 %) vuonna 2015. Vuonna 2016 Helsingin kuntaosuudeksi on arvioitu 210,0 milj. euroa ja 222,9 milj. euroa vuonna 2017.

Helsingin subventio vuonna 2015 on (Kutsuplus –hanke mukaan lukien) 50,7 %, vuonna 2016 se on 52,7 %, ja 2017 subvention määrä nousisi 53,1 %:iin.

Tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon.

Merkittävimmät palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

- Kehäradan liikenteen aloitus kesällä 2015
- Uuden poikittaisen runkolinjan 560 perustaminen 2015
- Metron yöliikenteen jatkaminen
- Kirkkonummen, Sipoon ja Keravan sisäisen liikenteen syksyn 2014 kilpailutuksen vaikutusten ottaminen täysimääräisinä suunnitelmavuosien kustannuksiin
- Mankin ja Luoman seisakkeiden lakkauttaminen
- Länsimetron liikenteen aloitus elokuussa 2016 ja siihen liittyen bussilinjaston muuttaminen Etelä-Espoossa ja Lauttasaassa liityntäliikenteeksi.

Sekä Kehärata että Länsimetro kasvattavat taloussuunnitelmakaudella joukkoliikenteen käyttäjämääriä.

Suunnitelmakaudella esitetään myös aloitettavaksi raitiolinjaston muutokset Helsingissä.

Joukkoliikenteen palvelutasossa Helsingin osalta suurimmat muutokset 2015 ovat bussiliikenteen muutokset mm. Kehäradan ja runkolinjan 560 käynnistymiseen liittyen. Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa vahvoille reiteille sekä bussi- että raideliikenteessä runkolinjastrategian mukaisesti.

Kesällä 2015 käynnistyvä Kehärata tarjoaa nopean runkoyhteyden lentoasemalle ja nopeuttaa poikittaisliikennettä Tikkurilan ja Myyrmäen välillä. Suorat bussiyhteydet Helsingin keskustan ja Vantaan välillä vähenevät.

Uusi runkobussilinja 560 liikennöi Vuosaaresta Mellunmäen, Kontulan, Malmin, Paloheinän ja Kuninkaantammen alueiden kautta Myyrmäkeen. Linja 78 lopetetaan samalla.

Metron yöliikennekokeilua ehdotetaan jatkettavaksi, jolloin kustannukset olisivat vähenevä bussiliikenne huomioon ottaen 0,48 milj. euroa vuositasolla. Metron yöliikenteessä matkustajia on HSL:n selvitysten mukaan ollut pikkujoulukaudella noin 4500 – 6000 matkustajaa/ yö. Tammi- toukokuussa matkustajia oli noin 3000 – 4400 yötä kohti, keskimäärin noin 3000/yö. Noin 35 – 40 % metron yöliikenteessä tehdyistä matkoista on kantakaupungin sisäisiä matkoja (väli Ruoholahti – Kalasatama).

Yhden yön liikennöintikustannukset ovat noin 4400 euroa. Joukkoliikenteen lisämatkan hinta oli pikkujoulukautena noin 1,10 euroa ja tammi-helmikuussa noin 1,90 euroa, kun koko metroliikenteessä liikennöintikustannus matkaa kohden on noin 0,40 euroa. Helsingin sisäisillä matkoilla Helsingin sisäisillä lipuilla tehtyjen matkojen keskimääräinen lipputulo nousua kohden on noin 0,60 euroa (alv 0). Pikkujoulukaudella metron yöliikenteen subventioasteessa päästiin alle 50%:n, mutta sen jälkeen subventioaste on vakiintunut noin 70 %:iin.

Lokakuussa 2012 käynnistettyä Kutsuplus –liikennettä on tarkoitus laajentaa asteittain. Tällä hetkellä liikenteessä on 15 Kutsuplus-autoa. Ajoneuvokapasiteettia on nostettu elokuussa 2014 kasvattamalla kaluston ajoneuvotunteja 34 %. Ajoneuvokapasiteettia on tarkoitus nostaa 45 ajoneuvoon vuoden 2016 alkuun mennessä ja edelleen 100:aan vuoden 2017 alkuun mennessä. Lipputulojen arvioidaan kattavan 20 % liikennöintikorvauksista vuonna 2015, 45 % vuonna 2016, mikäli autojen määrä voidaan nostaa vuoden alkuun mennessä 45:een ja 60 % vuonna 2017, mikäli ajoneuvojen määrä voidaan nostaa vuoden 2017 alkuun mennessä 100:aan.

HSL:n investoinnit vuonna 2015 ovat 46,5 milj. euroa, vuonna 2016 investoinnit ovat 11,1 milj. euroa ja 7,5 milj. euroa vuonna 2017. Merkittävin investointi on LIJ-hanke 53,1 milj. euroa suunnitelmakaudella (41,9 milj. euroa vuonna 2015, 7,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 3,9 milj. euroa vuonna 2017). Matkakorttijärjestelmä uusitaan ja toteutetaan ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä koko seudulle vuoden 2015 loppuun mennessä. Koekäytöt käynnistyvät maaliskuussa 2015. Myös myyntijärjestelmiä otetaan käyttöön vaiheittain maaliskuusta 2015 alkaen.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot kaupunkisuunnittelulautakunnalta ja liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnalta. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää taloussuunnitelmassa esitettyjä palvelutasomuutoksia ja lippujen hintojen keskimääräisiä korotuksia perusteltuina. Lautakunta ehdottaa Kutsuplus –hankkeen ajoneuvomäärän kasvattamista vain jatkuvan palvelukysynnän mukaisena ja ns. ylivuotoautojen käyttöä. Lautakunta pitää yöliikenteen kustannuksia kalliina, ja pitää tärkeänä järjestelyn kehittämistä kustannustehokkaammaksi.

Liikennelaitos –liikelaitoksen lausunnossa kiinnitetään huomiota Länsimetron operointikustannuksiin, jotka HSL:n ehdotuksessa on arvioitu pienemmiksi kuin liikennelaitos –liikelaitoksen arvioissa. Johtokunnan mukaan metron yöliikenteen jatkamiselle ei ole operoinnin osalta estettä, mutta yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannuksia, jotka tulisi ottaa huomioon kokonaiskustannuksissa.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 7.6.2013 osaltaan HSL:ää koskevat seuraavat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016:

- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava
- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään nykyisen suuruisen osuus
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 %/vuosi

- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014, päätetään vuosittain
- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa vuoden 2013 loppuun mennessä HSLalueen mahdollinen laajentuminen huomioon ottaen
- HSL:n ja kuntien välisissä infrasopimuksissa edellytetty infrakulujen kohdistaminen jäsenkaupungeille tulee sopia yhdessä kuntien kanssa vuoden 2013 loppuun mennessä.

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2015 talousarvioraamissa HSL:n kuntaosuus on 191,0 milj. euroa, joten HSL:n esitys on tältä osin raamin mukainen.

Kutsuplus –hankkeen kustannukset kokonaisuudessaan ovat 3,9 milj. euroa vuonna 2015, 10,8 milj. euroa vuonna 2016 ja 24,4 milj. euroa vuonna 2017.

Kutsuplus –liikenteen operointikustannuksista Helsingin osuus on HSL:n suunnitelman mukaan 2,1 milj. euroa vuonna 2015 (noin 73 % operointikustannuksista) ja vastaavasti Helsingin lipputulot Kutsuplus –liikenteestä 0,5 milj. euroa (noin 16 % Kutsuplus:n lipputuloista). Vuonna 2016 Helsingin osalta operointikustannukset Kutsuplus –liikenteestä ovat 6,7 milj. euroa vuonna 2016 (noin 68 %) ja lipputulot Helsingille 3,1 milj. euroa (42 %). Vuonna 2017 operointikustannukset Helsingin osalta ovat 16,8 milj. euroa (noin 72 %) ja lipputulot 9,7 milj. euroa (59 %). Helsingin kuntaosuus (vähennysten jälkeen) Kutsuplus –hankkeen osalta on vuonna 2015 2,5 milj. euroa, vuonna 2016 4,3 milj. euroa ja vuonna 2017 6,9 milj. euroa. Alkuperäisessä suunnitelmassa Helsingin maksuosuus Kutsuplus -hankkeessa oli noin 1,5 milj. euroa/vuosi kolmen vuoden kokeiluajalta.

Antaessaan lausuntonsa HSL:n vuoden 2014 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta 2014 – 2016 kaupunginhallitus totesi 18.9.2013 mm., että 'Kutsuplus -hankkeen nopea laajennus sataan ajoneuvoon merkitsisi Helsingin kannalta voimakasta rahoitustarpeen lisäystä, mikä ei ole taloudellisesti perusteltua. Hankkeen ollessa vielä alkuvaiheessa ja kysynnän toteutumatietojen ollessa vielä puutteellisia, ei ole tarkoituksenmukaista panostaa voimakkaaseen laajentamiseen. Sen sijaan on syytä pyrkiä vakiinnuttamaan liikennemuoto ja kasvattamaan sitä hallitusti kysynnän ja lipputulokertymän mukaan.' Kutsuplussan kehittämisessä em. linjaus on edelleen perusteltu.

Lipputuottojen ja kuntaosuuden suhde on saatava pysymään tasapainoisena, joten vähintäänkin esitetyn suuruiset lippujen hintojen tarkistukset ovat perusteltuja. Kuntaosuuksien tasoa ei ole syytä

kasvattaa nykyisestä. Sen sijaan on välttämätöntä ottaa myös seuraavien vuosien suunnitelmissa huomioon lipunhintojen nostaminen tulevina vuosina nyt käsittelyssä olevassa suunnitelmassa esitettyä enemmän.

Metron yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa liikennelaitos -liikelaitoksen mukaan infran käyttökustannusten lisäystä vuositasolla noin 0,3 milj. euroa. Yöliikenteen kokonaiskustannukset nousisivat näin ollen noin 0,78 milj. euroa vuositasolla. Yöliikenteen vakinaistaminen ei ole perusteltua ennen kuin yöajan joukkoliikennejärjestelmää on kehitetty selvästi kustannustehokkaammaksi karsimalla päällekkäistä bussi- ja raideliikennetarjontaa nykyistä enemmän. Yöajan joukkoliikennejärjestelmän tarkastelu on hyvä tehdä siten, että yöliikenteen mahdollisuuksia arvioidaan uudelleen Länsimetron liikenteen alkamiseen liittyen.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki mahdollistaa tarkastusmaksun korottamisen enintään 40-kertaiseksi alimpaan kertamaksun hintaan nähden. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 lähtien 80 euroa. Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään.

Raitiolinjastosuunnitelmaa 2014 – 2024 koskeva lausunto on erillisenä asiana kaupunginhallituksen esityslistalla.

Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmaa 2014 koskeva lausunto on erillisenä asiana kaupunginhallituksen esityslistalla myöhemmin syyskuussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö10.6.2014
- 2 HSL:n pöytäkirjanote 10.6.2014 § 103
- 3 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2017
- 4 HS:n pöytäkirjanote 25.3.2014 § 64, informaatio yöliikennekokeilusta
- 5 Kutsuplus -liikenteen kehittämissuunnitelma

Otteet

22.09.2014

Ryj/2

Ote
HSL

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 930

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2014 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Hannu Oskala: Kaupunginhallitus päättää panna asian viikoksi pöydälle.

Kannattaja: Osku Pajamäki

Kaupunginhallitus päätti yksimieleisesti panna asian pöydälle.

08.09.2014 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 21.08.2014 § 125

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta taloussuunnitelmasta 2015 - 2017 seuraavanlaisen lausunnon:

Yleistä

HSL:n hallitus on käsitellyt HSL:n alustavaa taloussuunnitelmaa kokouksessaan 10.6.2014. HSL:n hallitus samalla päätti pyytää taloussuunnitelmasta jäsenkuntien lausunnot.

HSL pyytää lausuntoa erityisesti seuraavista asioista:

- strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,
- Kutsuplus -liikenteen kehittämisestä koekäytön päätyttyä vuoden 2015 lopussa,
- metron yöliikenteen vakinaistamisesta,
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2015 - 2017,
- HSL:n hallituksen päätöksen 25.3.2014 (54 §) mukaisesta raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta 2014 - 2024,
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (70 §) mukaisesta länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta,
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (81 §) mukaisesta runkolinjan 560 jatkamahdollisuudesta Myyrmäestä Matinkylään.

Helsingin kaupungin lausunto toimitetaan HSL:lle 31.8.2014 mennessä.

Raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta, länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta ja runkolinjasta 560 osalta HSL on pidentänyt lausuntoaikaa 30.9.2014 asti.

HKL tuottaa HSL:lle raitio-, metroliikenteen ja Suomenlinnan lauttaliikenteen sekä Helsingin alueella myös joukkoliikenteen infraan liittyvät palvelut. Lisäksi HKL on tehnyt erillisiä sopimuksia HSL:n kanssa mm. tilojen vuokraamisesta, automaattien ylläpidosta sekä IT-palveluista. HKL on liikenteen tuottamisessa HSL:n tärkein yhteistyökumppani, kun HKL vastaa kokonaan raitio- ja metroliikenteestä sekä Suomenlinnan liikenteestä.

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat pääosin HKL:n talousarvioon 2015 ja taloussuunnitelmaan 2015 - 2017, jota HKL:n johtokunta käsitteli kokouksessaan 28.5.2014. HKL:n edellä tarkoitetun johtokunnassa alustavasti käsitellyn taloussuunnitelman

luvut ovat osittain päivittyneet kesän aikana, ja HKL:n johtokunta käsittelee myös HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitystä tässä kokouksessaan 21.8.2014.

HKL toteaa, että jäljempänä tässä lausunnossa on vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2015 - 2017 ja HKL:n päivitetyn talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2015 - 2017 lukuja.

HKL toimii HSL:n kanssa tiiviissä yhteistyössä kiskoliikenneoperoinnissa ja Helsingin joukkoliikenneinfran ylläpitämisessä, kehittämisessä ja rakentamisessa. HKL on liikennepalvelujen tuottamisessa HSL:n tärkein yhteistyökumppani, kun HKL vastaa kokonaan raitio- ja metroliikenteestä ja Suomenlinnan liikenteestä.

HSL:n toimintastrategia 2025 ja strategiset tavoitteet 2015 - 2017

HSL:n liikenteen luotettavuuden tavoitteiden osalta (s. 8) raitio-, metro- ja lauttaliikenteen tavoitteet ovat linjassa HKL:n asettamien tavoitteiden kanssa.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 8) mukaan vuosien 2016 ja 2017 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. HKL toteaa, että on tärkeitä, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma. Helsingille on tärkeitä, että HSL:llä on tarpeelliset ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseen oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 10) mukaan raitiovaunujen kuljettajien lipunmyynti lopetetaan vuonna 2016, kun kaikkiin vaunuihin on asennettu lippuautomaatit. HKL toteaa, että kuljettajalipunmyynnin lopettaminen nopeuttaa raitioliikennettä ja on yhdenmukainen niiden linjausten kanssa, joita HKL ja HKL:n johtokunta ja myös sitä edeltänyt joukkoliikennelautakunta ovat pitkään esittäneet.

HSL:n taloussuunnitelmassa mainitaan (s. 17), että HKL:n raitio- ja metroliikenteen sähkön kokonaiskulutus olisi noin 120 GWh; mikä kulutusluku kuitenkin on HKL:n kokonaiskulutus. Raitio- ja metroliikenteen ajosähkön kulutus, joka sisältää myös vaihdelämmityksen, oli 75,9 GWh vuonna 2013.

Raitioliikenne

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HSL ostaa raitioliikenneliikennöinnin HKL:n raitioliikenneyksiköltä (HKL-Raitioliikenne). Raitioliikenteen tuottamisesta on tehty 15 vuoden suoramarkintasuopimus vuonna 2010.

HSL:n taloussuunnitelmassa käsitellään myös raitioliikenteen linjastosuunnitelman vaikutuksista linjastoon (s. 61). HSL:n taloussuunnitelmassa arvioitu linjastosuunnitelman aiheuttama kustannusmuutos (1,28 milj. euroa vuonna 2017) vastaa HKL:n arviota muutoksen kustannusvaikutuksesta. HKL:n johtokunta on antanut lausunnon linjastosuunnitelmasta jo 28.5.2014.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa raitioliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Raitioliikennekorvaus, HSL	51,4	52,6	56,2
Raitioliikennekorvaus, HKL	50,4	52,1	55,9
Erotus	-1,0	-0,5	-0,3

HSL:n luvuissa on mukana bonuksiin varautuminen 0,6 milj. euroa vuosittain 2015 - 2017; bonuksia ei ole mukana HKL:n luvuissa. Raitioliikenteen liikennöintikorvausten tasoa nostavat pääomakulut, joita aiheutuu uusien liikenteeseen tulevien raitiovaunujen poistoista ja koroista. Vuonna 2017 korvaustasoa nostaa myös linjastoon tulevat muutokset syksyllä 2017.

Metrolinno

HSL ostaa metron liikennöinnin HKL:n metrolinnoyksiköltä (HKL-Metrolinno). Metrolinnoiteen tuottamisesta on tehty 15 vuoden suoramarkintasuopimus vuonna 2010.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa metrolinnoitekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Metrolinnoitekorvaus, HSL	28,3	39,3	48,6
Metrolinnoitekorvaus, HKL	28,0	38,6	48,5
Erotus	-0,3	-0,7	-0,1

HKL-Metrolinnoiteen liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvausta 1,9 milj. euroa vuonna 2015 ja 3,0 milj. euroa vuonna 2016. Tämä lisäkorvaus on tärkeä HKL:lle, kun sillä korvataan Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinaisen liikennöintikorvaus ei

kata vielä vuosina 2015 - 2016. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä metroliiikenteen käynnistämiseksi tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja. Lisäkorvaus on huomioitu yhdenmukaisesti sekä HKL:n että HSL:n talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Metron liikennöintikorvaukset sisältävät viikonloppuöiden liikennettä noin 0,2 milj. euroa vuosittain. HKL toteaa, että operoinnin osalta ei ole estettä viikonlopun yöliikenteen vakinaistamiseen vuoden 2015 alusta alkaen. Huomattavaa kuitenkin on, että yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannusten (lähinnä vartioinnin) lisäkustannuksia, jotka tulee ottaa huomioon laskettaessa metron yöliikenteen kokonaiskustannuksia.

Länsimetron käynnistyminen elokuussa 2016 nostaa liikennöintikorvauksia.

Lauttaliikenne

HSL tilaa Suomenlinnan henkilölauttaliikenteen HKL:ltä. HKL ostaa lauttaliikenteen Suomenlinnan Liikenne Oy:ltä. HKL ja HSL ovat tehneet Suomenlinnan lauttaliikenteestä liikennöintisopimuksen vuonna 2013 ajalle 2010 - 2017.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa lauttaliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Lauttaliikennekorvaus, HSL	4,1	4,1	4,1
Lauttaliikennekorvaus, HKL	4,0	4,0	4,0
Erotus	-0,1	-0,1	-0,1

Infrakorvaukset

HSL maksaa kunnille käyttökorvausta joukkoliikenteen infran kehittämisestä ja ylläpidosta. HKL vastaa Helsingin kaupungin joukkoliikenneinfran investoinneista ja ylläpidosta. Lisäksi rakennusviraston kadun rakentamiseen liittyviin kustannuksiin sisältyy myös jonkin verran joukkoliikenneinfran kustannuksia. HKL kerää nämä kustannukset rakennusvirastolta ja laskuttaa myös ne HSL:ltä.

HSL:n taloussuunnitelmassa esitetyt vuoden 2015 infrakorvausluvut sisältävät aikaisempien tilikausien infrakorvauksen tasausta Helsingin osalta 4,9 milj. euroa, mikä vähentää Helsingille tulevaa infrakorvausta

22.09.2014

vuonna 2015. HKL:n infrakorvausluvuissa vastaavaa tasauserää ei ole, koska tasaus on käsitelty HKL:n taseessa velkana HSL:lle. Seuraavassa esityksessä vuoden 2015 HSL:n infrakorvausluvut on esitetty ilman edellä selvitettyä tasauserää, joten luvut ovat täysin vertailukelpoisia HKL:n lukujen kanssa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Metroinfrakorvaus, HSL	42,2	48,4	59,5
Metroinfrakorvaus, HKL	42,4	48,5	59,9
Erotus	0,1	0,1	0,4

milj. euroa	2015	2016	2017
Raitioinfrakorvaus, HSL	18,4	18,8	20,3
Raitioinfrakorvaus, HKL	18,5	18,8	20,3
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Junainfrakorvaus, HSL	0,7	0,7	0,7
Junainfrakorvaus, HKL	0,7	0,7	0,7
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Lauttainfrakorvaus, HSL	0,3	0,4	0,4
Lauttainfrakorvaus, HKL	0,3	0,4	0,4
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Bussi-infrakorvaus, HSL	2,0	2,6	2,6
Bussi-infrakorvaus, HKL	2,2	2,9	2,9
Erotus	0,1	0,3	0,3

milj. euroa	2015	2016	2017
Infra yhteensä, HSL	63,7	70,9	83,4
Infra yhteensä, HKL	64,0	71,3	84,2
Erotus	0,3	0,5	0,8

Metrolliikenteen infrakorvauksessa on mukana Länsimetron poisto- ja korko-osuus sekä infran ylläpitokustannusarvio vuosina 2016-2017. Länsimetron osuus on 3,9 milj. euroa vuonna 2016 ja 11,5 milj. euroa vuonna 2017.

Bussi-infrakorvauksessa on huomioitu bussijokerin käynnistyminen vuonna 2015. Bussijokerin osuus on 0,5 milj. euroa vuonna 2015, 1,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 1,2 milj. euroa vuonna 2017.

Helsingin kaupunginhallituksen 11.8.2014 hyväksymä täsmennys infrakustannusten käyttökorvausten jakamisessa kuntien kesken suurten kiskoliikennehankkeiden osalta vastaa hyvin HKL:n näkemystä ja sitä kustannusvastaavuuden periaatetta, jota HSL:n ja kuntien välisessä perussopimuksessa on tarkoitettu: Länsimetron ja sen vireillä olevan uuden jatko-osuuden toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että myös suurissa kiskoliikenteen infrahankkeissa noudatetaan perussopimuksessa tarkoitettuja kustannusjakoperiaatteita niin, että kustannukset jaetaan liikennemuodoittain ja kunnittain.

Liikennöinti- ja infrakorvaukset yhteensä

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa liikennöinti- ja infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HSL	147,6	166,9	192,4
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HKL	146,4	166,1	192,6
Erotus	-1,2	-0,9	0,2

Eräitä huomautuksia

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 34) on liitteen 1 tuloslaskelmassa laskettu virheellisesti vuosien 2015 ja 2016 välinen ero operointi- ja infrakustannusten osalta.

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 66) mainitaan, että arvio länsimetron operointikustannuksista on 9,7 - 17,8 miljoonaa euroa vuositasolla. HKL arvioi, että koko Helsingin metron ja länsimetron osalta metroliiikenteen liikennöintikorvaus on vuonna 2017 yhteensä 48,5 milj. euroa. Koko metrojärjestelmässä liikennöintikorvausten määrä nousee HKL:n arvion mukaan 20,5 milj. euroa vuodesta 2015, jolloin liikenteessä oli vain Helsingin metro, vuoteen 2017, kun matkustajaliikenteen käytössä ovat sekä Helsingin metro että Länsimetro. HKL arvioi, että vuonna 2018, jolloin koko metro on automaattiajossa, metron liikennöintikorvausten yhteismäärä 46,1 milj. euroa, joka on 18,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Helsingin metron ja Länsimetron liikennöintikorvauksia nostavat erityisesti lisääntyvät pääomakulut uusista metrojunista sekä vanhojen metrojunien automatisoinnista. Myös uusien varikkotilojen käyttöönotto nostaa operoinnin kustannuksia.

Käsittely

21.08.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään poistamalla Päätösehdotus -jaksosta, esityslistan sivulla 19 olleen jakson "Lippujen hinnat".

Esittelijä

va. toimitusjohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Yrjö Judström, va. toimitusjohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.08.2014 § 233

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita.

Strategian ylevien periaatteiden lisäksi olisi tärkeää löytää tarkempia konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat muun muassa suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Tavoitteisiin tulisi sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista tulisi myös tehdä ennen-jälkeen-analyysiä ja vetää tästä johtopäätöksiä suunnittelun onnistuneisuudesta erityisesti taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen (kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet rahankäyttöä joukkoliikenteeseen). Lisäksi Kslk kehottaa kiirehtimään suunnitellun uuden raitiolinjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan.

Vuonna 2015 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteluja ja pohjautuvat yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa valmisteltuihin suunnitelmiin. Runko- ja poikittaisliikenteen parantamista tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Kehäradan valmistuminen mahdollistaa joukkoliikenteen tukeutumisen entistä vahvemmin raideliikenteeseen, mikä on kestävä liikumisen kehittämisen näkökulmasta edullista. Vantaalta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvan bussiliikenteen väheneminen on liikennejärjestelmätasolla kokonaisuutena tarkoituksenmukaista. Junaliikenteen liikennöinti tulee järjestää niin, että se tukee Helsingin valmisteilla olevan uuden yleiskaavan yhtä johtavaa ajatusta monikeskuksisesta kaupungista. Maankäyttöä ollaan vahvasti kehittämässä Helsingin alueella juna-asemien ympäristössä. On tärkeää, että kehäradan junat pysähtyvät ainakin kaikilla Helsingin alueella olevilla asemilla.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus on perusteltu, sillä verorahoituksen osuuden toiminnan rahoittamisessa ei tulisi kasvaa. Lausuntopyyntömateriaalissa ei ole tarkkaan kerrottu, miten korotus jakautuu eri lippulajien kesken. Korotus tulisi kohdistaa lähinnä kertalippuihin, jotta hintamuutos ohjaisi matkustajia käyttämään enemmän arvolippuja ja kausilippuja. Tämä nopeuttaisi rahastustapahtumaa ja liikennöintiä ja parantaisi näin joukkoliikenteen kustannustehokkuutta ja tuottavuutta. Kausilipun ja arvolipun hintaa tulee korottaa selvästi vähemmän kuin kertalipun hintaa. Kokonaisuutena lippujen hintojen kohtuullinen korottaminen on

talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelujen karsiminen.

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Osa tästä kasvusta johtuu joukkoliikennematkustamisen lisääntymisestä. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti tuoda mukanaan myös synergiahyötyjä. Helsingin kuntaosuus vuonna 2015 kasvaa edellisestä vuodesta, nyt 6,4 milj. eurolla. Kuntaosuudeksi asukasta kohti tulee 313 euroa. Talouden tasapainottamiseen ja menojen kasvun katkaisemiseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomioita. Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, jonka mukaan velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

KutsuPlus on kansainvälisestikin arvioituna edistyksellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisesti henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa Kutsupluss merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. Kutsuplussin onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa. Myös uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat aiempien kokemusten perusteella jäykkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää ja KutsuPlus-liikenteen matkamäärät ovat kasvaneet vuodessa useita satoja prosentteja (400 % välillä 4/2013-4/2014). Kutsuplussin matkustajamäärät ovat kuitenkin vielä absoluuttisesti verrattain pieniä ja liikenteen subventioaste suuri. Palvelun tuottavuuden kehittymistä tulee tukea voimakkaasti eri keinoin. Näitä keinoja ovat mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuaikoina KutsuPlus-

autojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisikin harkita, että HSL:n tilaisiin kokonaan käyttöönsä KutsuPlus-autoja vain niin paljon, että niille riittää lähes koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Tätä ajoneuvokapasiteettia tulisi täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat KutsuPlussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

Metron viikonloppuöiden jatkettun liikenteen aiheuttama lisäkustannus on 480 000 euroa vuonna 2015. Luvussa on huomioitu bussiliikenteen vähennykset sekä metroasemien vartiointi- ja valvontakustannukset. Yöliikennekokeilun aikana metron on tehty 3 300-6 000 nousua yössä, jolloin kustannus nousua kohden vaihtelee välillä 1,10 - 1,90 euroa. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna nykyinen järjestely on kallis. Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota ja suunnitella yöajan joukkoliikennejärjestelmää tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään.

Muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston, Trafín, Tekesin ja Helsingin kaupungin toimesta on viimeisen kahden vuoden aikana nostettu voimakkaasti esiin liikkuminen palveluna -konseptin (Mobility as a Service) mahdollisuutta parantaa liikennejärjestelmän palvelutasoa, kustannustehokkuutta ja kansantaloudellista tuottavuutta. Mobility as a Service oli yksi vahvimmin esillä olleista teemoista Helsingissä kesäkuussa järjestetyssä ITS Europe -kongressissa, johon kokoontui tuhansia älyliikenteen asiantuntijoita ympäri maailmaa. Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. Liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot, vuokrapyörät) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että

HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

Käsittely

19.08.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Ville Lehmuskoski: Esittelijän muutos:

Korvataan kpl (12) seuraavalla uudella muotoilulla:

"Metron viikonloppuöiden jatkettun liikenteen aiheuttama lisäkustannus on 480 000 euroa vuonna 2015. Luvussa on huomioitu bussiliikenteen vähennykset sekä metroasemien vartiointi- ja valvontakustannukset. Yöliikennekokeilun aikana metroon on tehty 3 300-6 000 nousua yössä, jolloin kustannus nousua kohden vaihtelee välillä 1,10 - 1,90 euroa. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna nykyinen järjestely on kallis. Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota ja suunnitella yöajan joukkoliikennejärjestelmää tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään."

Lisäksi otan esittelyyni Särelän ehdotuksen:

Lisätään kappaleen 3 loppuun: "Lisäksi Kslk kehottaa kiirehtimään suunnitellun uuden raitiolinjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan."

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Muutetaan kohta (9) kuulumaan:

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon EI OLE perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Kannattajat: Mikko Särelä

Vastaehdotus:

Mikko Särelä: Lisätään kappaleen 3 loppuun: "Kslk kehottaa kiirehtimään uuden linjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan."

Kannattajat: Risto Rautava

Esittelijä otti omaan esittelyynsä jäsen Mikko Särelän vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan kohta (9) kuulumaan: Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon EI OLE perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Elina Moisio, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä jäsen Elina Moisio vastaehtotus voitti äänin 5-4.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

22.09.2014

Ryj/3

§ 963

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 37 ja 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	11.9.2014
teknisen palvelun lautakunta	11.9.2014
yleisten töiden lautakunta	16.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

22.09.2014

Kaj/1

§ 964

Puitesopimus kuntatekniikan yhteistyöstä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ja sen jäsenkuntien kesken

HEL 2014-007444 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä 1 olevan puitesopimuksen kuntatekniikan yhteistyöstä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ja sen jäsenkuntien välillä ja kehottaa kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan allekirjoittamaan sen.

Samalla kaupunginhallitus päätti nimetä kaupungininsinööri Raimo K. Saarisen rakennusvirastosta kaupungin edustajaksi sopimuksessa tarkoitettuun seurantaryhmään.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028

timo.harmala(a)hel.fi

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277

matti.malinen(a)hel.fi

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276

juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus
- 2 Ote HSY -kuntayhtymän hallituksen pöytäkirjasta 23.5.2014
- 3 Taustaraportti sopimukselle
- 4 Oheisaineisto puitesopimus 2009

Otteet

Ote

HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lähtökohdat

Pääkaupunkiseudulla pääasiallisena vesihuoltolaitoksena toimii HSY. Vesihuoltolaitoksen toimintaa säätelevät keskeisesti vesihuoltolaki, hulevesien osalta maankäyttö- ja rakennuslaki sekä sammutusveden toimittamisen osalta lisäksi pelastuslaki.

Lainsäädäntöä tarkentavat HSY:n vesihuollon toimintaperiaatteet on sovittu sen jäsenkuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) kaupunginvaltuustojen hyväksymissä HSY:n perussopimuksessa ja HSY:n vesihuollon periaatesopimuksessa. Sopimusten keskeisenä tavoitteena on jäsenkuntien tasapuolinen kohtelu vesihuoltoyhteistyössä.

Puitesopimus ja sen valmistelu

Yhtenäisten toimintatapojen valmistelua varten käynnistettiin vuonna 2010 jäsenkuntien ja HSY:n kesken ns. Kuntatekniikan yhteistyöprojekti, joka valmistui keväällä 2012. Sen lähtökohtina olivat lainsäädäntö, edellä mainitut HSY:n perustamisvaiheen sopimukset sekä nykyiset käytännöt.

Kuntatekniikan yhteistyöprojektin tulosten pohjalta jäsenkunnat ja HSY ovat neuvotelleet edelleen ”Puitesopimuksen kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken”, jonka HSY:n hallitus päätti puolestaan 23.5.2014 (39 §) hyväksyä ehdolla, että HSY:n jäsenkunnat tekevät vastaavan sisältöiset päätökset.

Puitesopimus täydentää ja täsmentää vesi- ja viemärlaitostointojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä kirjattuja HSY:n ja jäsenkuntien vastuita ja yhteistyötä sekä työ- ja kustannusjakoa koskien vesihuollon toiminta-alueen laajentumista, vesihuoltoinvestointien ohjelmointia, suunnittelua ja rakentamista sekä vesihuoltojärjestelmän ylläpitoa.

Puitesopimuksen tarkoituksena on yhtenäistää toimintatapoja kunkin jäsenkunnan ja HSY:n kesken siltä osin kuin sillä on vaikutusta jäsenkuntien tasapuoliseen kohteluun vesihuoltoyhteistyössä.

Puitesopimuksen ydinsisältönä ovat periaatteet, joiden mukaisesti vesihuollon HSY:lle ja sen jäsenkunnille aiheutuvat kustannukset jaetaan. Puitesopimus korvaa aiemmin päätetyn vesihuollon seudullisen kehittämissstrategian ja kattaa sille tarkoitetun sisällön hulevesijärjestelmän vastuujon periaatteita lukuun ottamatta. Vasta vastikään vesihuoltolakiin hyväksytyyn hulevesiä koskevan lisäyksen vaikutuksia ei ole käsitelty puitesopimuksessa.

Seuraavassa käydään lyhyesti läpi puitesopimuksen pääsisältö. Puitesopimus kokonaisuudessaan on liitteenä 1, HSY:n päätöspöytäkirja sopimuksen hyväksymisestä liitteenä 2, taustaraportti sopimukselle liitteenä 3 ja puitesopimuksen oheisaineisto liitteenä 4.

Kehittämissuunnitelmat

Sopimukseen on kirjattu vesihuollon kehittämissuunnitelmien laatimisen periaatteet. Sen mukaan jäsenkunnat sopivat seudullisen kehittämissuunnitelman laatimisen yhteydessä kriteerit asemakaava-alueiden ulkopuolisten alueiden liittämiseksi HSY:n vesihuoltoon. Kehittämissuunnitelmasta pyydetään lausunnot jäsenkunnilta, ja sen hyväksyy HSY:n hallitus. Vesihuollon kuntakohtaisen kehittämissuunnitelman hyväksyy asianomainen jäsenkunta.

Toiminta-alueet

HSY:n vesihuollon toiminta-alue vahvistetaan kunkin jäsenkunnan alueella sijaitsevan osansa osalta erikseen asianomaisen jäsenkunnan päätöksellä. Toiminta-alueen tarkastelujakso on kolme (3) vuotta ja päivitysväli yksi (1) vuosi. Toiminta-alueen säännöllinen päivitys liitetään HSY:n talousarvion käsittely- ja hyväksymisprosessiin.

Vesihuoltolain 8 § 1 momentin mukaan kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen. Ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on pyydettävä lausunto valvontaviranomaiselta sekä varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi.

HSY:n vesihuollon laajentumisen kustannusjako

Puitesopimuksen mukainen laajentumisen kustannusjako koskee ensi-investointeja. HSY vastaa kokonaan myöhemmistä vesihuolto-omaisuuden ylläpidon ja saneerauksen kustannuksista ensi-investoinnin kustannusjaosta riippumatta.

Kustannusvastuu riippuu paitsi kaavoitustilanteesta myös uuden alueen ensimmäisen liittyjän etäisyydestä olemassa olevaan verkkoon.

Asemakaavoitetun alueen ulkopuolella (haja-asutusalue) sovelletaan omia kustannusten jaon perusteita yhtymän ja jäsenkunnan välillä.

Vesihuoltoverkoston sijoittaminen

Sopimukseen on kirjattu periaate, jonka mukaan jäsenkunta ei sijoituksen hyväksytyään peri maapohjakorvausta verkoston sijoittamisesta jäsenkunnan omistamalle tai hallitsemmalle yleiselle alueelle.

Vesihuoltoverkoston siirtäminen

Jäsenkunnan aloitteesta tehtyjen johtosiirtojen kustannukset jaetaan sopimuksen mukaan HSY:n ja kunnan kesken riippuen verkon osan iästä, jolloin HSY:n osuus alle 40 vuotta käytössä olleen johto-osuuden siirtokustannuksista on 2,5 % käyttövuodelta ja jäsenkunnan loput. Yli 40 vuotta vanhan verkon siirtokustannuksista vastaa tällöin HSY kokonaan.

Muihin verkostoon liittyviin rakennelmiin kuten pumppaamoihin ja paineenkorotusasemiin sovelletaan samoja kustannusten jaon periaatteita.

Yhteishankkeiden kustannusjakoperiaatteet

Rakennushankkeissa, jossa vesihuolto toteutetaan samanaikaisesti kadunrakentamisen kanssa, suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamiskustannusten jakamisessa noudatetaan yleisesti aiheuttamisperiaatetta.

Palveluiden ostamisen ja myynnin yleiset periaatteet jäsenkuntien ja HSY:n kesken

HSY:n ja jäsenkuntien välisen laskutuksen tulee perustua omakustannushintaan tai voimassa oleviin hinnastoihin. Työt tehdään tilauksesta, ja laskutuksen perusteena tulee olla osapuolten välillä todennetut suoritteet.

Jäsenkuntien HSY:lle tarjoamat suunnittelu-, rakennuttamis- ja rakentamispalvelut

Sopimuskohtassa sovitaan jäsenkunnan ja HSY:n keskinäisen kustannusten jaon ja laskutuksen periaatteista ja perusteista tilanteissa, joissa jäsenkunta tai sen organisaatio tekee tai teettää HSY:n tehtäväpiiriin kuuluvia tehtäviä. Tässäkin kantavana periaatteena on se, että kustannusjaon perusteiden tulee olla yhtenevät kaikkien jäsenkuntien ja HSY:n kesken.

Hankintayhteistyö

HSY:llä ja jäsenkunnalla on oikeus osallistua/liittyä toistensa ko. jäsenkunnan alueella toteutettaviin vesihuoltoon liittyviin materiaali-, palveluhankinta- ja urakkakilpailutuksiin ilman erillistä valtakirjaa. Menettelynä käytetään ns. hankintarengasta.

Hankinta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä siten, että jokin osapuolista toimii lain tarkoittamana hankintayksikkönä ja toteuttaa kilpailutuksen. Kukin osapuoli tekee kuitenkin itse omalta osaltaan hankintapäätöksen ja sopimuksen yhden tai useamman valitun toimittajan kanssa, jollei muuta sovita.

Jokainen hankintayksikkö vastaa myös mahdollisista hankintapäätöstensä muutoksenhakuprosesseista. Toimittajat laskuttavat kutakin osapuolta suoraan.

Muita sopimusaiheita

Sopimuksessa käsitellään vielä mm. kysymyksiä yleisen sammutusveden toimittamisesta HSY:n vesijohtoverkostosta, HSY:n jäsenkunnille tarjoamista muista vesihuoltoon liittyvistä palveluista, HSY:n verkoston sijaintitietojen ja -palveluiden ylläpidosta ja tarjonnasta sekä HSY:n vastuulla olevasta asukkaille suunnatusta tiedotuksesta.

Sopimuksen täytäntöönpano ja seuranta

Kahdenvälisten palvelusopimusten päivittäminen tai laatiminen puitesopimuksen pohjalta on keskeinen keino puitesopimuksen täytäntöönpanoksi. Aiempien vesihuoltolaitosten ja jäsenkuntien kesken laaditut kahdenväliset palvelusopimukset, joiden voimassaoloa on jatkettu HSY:n ajalle, päivitetään puitesopimuksen mukaisiksi. Sopimustarve tarkistetaan myös sellaisten tehtävien osalta, joista palvelusopimusta ei aiemmin ole ollut.

Yhteisesti sovittavista asiakokonaisuuksista tehtävät kahdenväliset palvelusopimukset laaditaan kaksivaiheisesti siten, että kustakin asiakokonaisuudesta laaditaan ensin HSY:n ja kaikkien jäsenkuntien kesken yhteinen sopimusmalli, jonka pohjalta tehdään erikseen HSY:ssä ja jäsenkunnissa hyväksyttävät kahdenväliset sopimukset.

Puitesopimuksessa on myös kohtia, joihin ei liity osapuolten välistä palvelutuotantoa ja joita sovelletaan suoraan, ilman tarkempia sopimuksia. Nämä sopimuskohdat ovat luonteeltaan yhteistoiminnan periaatteita tai vesihuollon investointikustannusten jakoa kuvaavia.

Suora soveltaminen koskee mm. vesihuollon kehittämissuunnitelmien laatimisen periaatteita, HSY:n vesihuollon toiminta-alueen määrittämistä, HSY:n vesihuollon laajentumisen kustannusjakoa, HSY:n vesihuoltoverkoston sijoittamista ja HSY:n vesihuoltoverkoston siirtämistä.

Seurantaryhmä

Sopimuksen mukaan kahdenvälisten palvelusopimusten laatimista sekä puitesopimuksen täytäntöönpanoa edistämään ja varmistamaan tulee perustettavaksi seurantaryhmä, johon jäsenkunnat ja HSY nimeävät edustajansa. Ryhmän tehtävänä on myös seurata puitesopimuksen noudattamista, soveltamista ja tarvetta

sopimusmuutoksiin, perustaa tarvittavat työryhmät sopimusmallien ja kahdenvälisten sopimusten valmistelua varten, hyväksyä sopimusmallit sekä valmistella sopimusmallit ja sopimukset jäsenkuntien ja HSY:n päätöksenteossa hyväksyttäväksi.

Seurantaryhmä perustaa tarvittavat työryhmät sopimusmallien ja kahdenvälisten palvelusopimusten valmistelua varten. Seurantaryhmä hyväksyy sopimusmallit sekä valmistelee kahdenväliset palvelusopimukset jäsenkuntien ja HSY:n hyväksymismenettelyyn.

Seurantaryhmän puheenjohtajana ja kokoonkutsujana toimii HSY:n edustaja. Seurantaryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Seurantaryhmä raportoi työnsä edistymisestä HSY:n jäsenkuntatapaamisissa.

Sopimuksen hyväksymisen yhteydessä esitetään, että kaupungininsinööri Raimo K. Saarinen rakennusvirastosta nimetään kaupungin edustajaksi seurantaryhmään.

Puitesopimuksen kustannusvaikutukset

Puitesopimuksessa esitetyillä periaatteilla pyritään varmistamaan aiheuttamisperiaatteen mukainen kustannusten jako ja keskinäisten kustannusten läpinäkyvyys sopimusosapuolten kesken.

Merkittävimmät kustannusvaikutukset sopimusosapuolille nykytilanteeseen nähden aiheutuisivat esitetyistä kustannusjakomalleista liittyen jäsenkunnan aloitteesta tehtyihin johtosiirtoihin (mm. asemakaavamuutoksista johtuen), palopostien ja sammuusvesiasemien suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon sekä vesihuollon laajentumiseen.

HSY on arvioinut kustannusvaikutuksia niiltä osin kuin se on tässä vaiheessa ollut mahdollista. Kustannusvaikutukset esitetään otettavaksi budjetoinnissa huomioon vuodesta 2015 alkaen.

Puitesopimuksessa esitetty johtosiirtojen kustannusjakomalli lisäisi HSY:n kustannuksia arviolta 1,5 - 3,0 miljoonaa euroa vuodessa nykytasoon (noin 1,0 miljoonaa euroa vuodessa) verrattuna ja pienentäisi vastaavasti jäsenkuntien, myös Helsingin, johtosiirtokustannuksia. HSY:lle johtosiirroista aiheutuvat kokonaiskustannukset olisivat tällöin arviolta 2,5 – 4,0 miljoonaa euroa vuodessa.

HSY:n investointiohjelmaluonnoksessa 2015-2024 johtosiirtokustannuksiin on esitetty varattavaksi 3,0 milj. euroa vuodessa. Puitesopimuksessa esitetty kustannusjakomalli perustuu vastaavaan kustannusjakoon, jota jäsenkunnat soveltavat mm. energiayritysten ja teleoperaattoreiden kanssa.

Puitesopimuksen perusteella HSY alkaisi periä jäsenkunnilta maksuja palopostien suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta (osallistuen myös itse kustannuksiin sammutusvesirakenteista verkostohuoltoon saamansa hyödyn suhteessa).

Paloposteja ja sammutusvesirakenteita koskevan muutoksen taustalla on muutama vuosi sitten uudistettu pelastuslaki, joka on tarkentanut yhtäältä vesihuoltolaitoksen velvollisuutta toimittaa sammutusvettä vesijohtoverkostostaan pelastuslaitoksen tarpeisiin ja toisaalta kunnan velvollisuutta vastata tämän vesihuoltolaitokselle aiheuttamista lisäkustannuksista.

HSY:n lisätulot olisivat arviolta 0,2-1,5 milj. euroa vuodessa pelastuslaitosten määrittämien palvelutasojen mukaisesti. Jäsenkunnille, myös Helsingille, aiheutuisi vastaavasti lisäkustannuksia.

HSY:n lisätulojen osalta on kuitenkin huomattava, että tehtävät aiheuttaisivat HSY:lle tuloja vastaavat lisäkustannukset joko omana työnä tai palvelujen ostona, sillä kyseessä olisi palvelutason nosto nykyisestä. HSY:n sammutusvesirakenteisiin liittyvä palvelujen tuottaminen on myös luonteeltaan vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolista toimintaa, joten sen tuotoilla tai kustannuksilla ei tule olla vaikutusta vesimaksuihin.

Vesihuollon laajentumisen osalta puitesopimuksessa esitetään jäsenkunnan osallistumista kustannuksiin sellaisten asemakaavakohteiden osalta, jotka sijaitsevat irrallaan olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta, samoin sellaisten haja-asutuskohteiden osalta, joiden toteuttamisesta ei ole yhteisesti sovittu kehittämissuunnitelmien laatimisen yhteydessä.

Periaatteet pienentäisivät jonkin verran HSY:n kustannuksia ja lisääisivät vastaavasti jäsenkuntien kustannuksia nykyisestä, mutta muutosten suuruutta ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Kustannusvaikutuksia arvioidaan kohteiden yksilöityessä.

Lopuksi

Esittelijä toteaa, että puitesopimus on valmisteltu HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyönä. Siinä on pyritty jäsenkuntien yhdenvertaiseen

22.09.2014

ja tasapuoliseen kohteluun. Puitesopimuksen mukaiset käytännöt ja vastuunjako yksittäisissä kysymyksissä vastaavat varsin hyvin Helsingissä vesilaitoksen ja kaupungin kesken noudatettua käytäntöä. Uutena kaupungille koituvana kustannuserän ovat pelastuslaista aiheutuvat paloposteihin ja sammuusvesirakenteisiin liittyvät kustannukset, mutta toisaalta johtosiirtoihin liittyvistä kustannustenjakoperiaatteista koituu jonkin verran kustannussäästöä.

Koska puitesopimuksessa määritellään kustannusten jaon periaatteet mm. silloin, kun johtoja joudutaan siirtämään maankäytön suunnitelmien muuttuessa, ja siirroista aiheutuva kaupungin kustannusosuus voi olla huomattava, liitteenä 1 oleva puitesopimus on syytä saattaa myös kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistövirastolle tiedoksi ja maankäytön suunnitelmia laadittaessa huomioon otettavaksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus
- 2 Ote HSY -kuntayhtymän hallituksen pöytäkirjasta 23.5.2014
- 3 Taustaraportti sopimukselle
- 4 Oheisaineisto puitesopimus 2009

Otteet

Ote

HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1

Tiedoksi

Kaupungininsinööri
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kehittämisosasto
Kiinteistövirasto
Pelastuslaitos
Rakennusvirasto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Kaj/2

§ 965

Maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Bulevardi 12:n kanssa (tontti 4/87/4)

HEL 2014-005564 T 10 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin nro 87 tontin nro 4 omistajan Kiinteistö Oy Bulevardi 12:n kanssa liitteen 1 mukaisen maankäyttösopimuksen siihen mahdollisesti tehtävine vähäisine tarkistuksineen ja lisäyksineen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12258 kartta 12258
- 3 Asemakaavan muutosehdotukseen nro 12258 tehtävät muutokset

Otteet

Ote
Kiinteistö Oy Bulevardi 12

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavanmuutoshakemus ja nykytilanne

Kampin tontille 87/4 on kiinteistön omistajan Kiinteistö Oy Bulevardi 12:n hakemuksesta laadittu asemakaavan muutosehdotus, joka mahdollistaa nykyisen toimistorakennuksen muuttamisen osittain asuinkäyttöön.

Voimassa olevan asemakaavan mukaan tontti kuuluu liikerakennusten korttelialueeseen (AL). Tontin rakennusoikeus on 6 068 k-m², josta 550 m² saa rakentaa osittain maanalaisina liike- ja työtiloina.

Bulevardin puoleinen osa tontista kuuluu Museoviraston investoinnissa Esplanadin ja Bulevardin valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009).

Tonttia koskevat myös kaupunginhallituksen vuonna 1987 hyväksymät Liikekeskustan kaavoitus- ja kehittämisperiaatteet, joiden mukaan tontti kuuluu liike- ja asuinrakennusten korttelialueeseen.

Tontilla sijaitsee kaksi rakennusta, 1890-luvulla rakennettu uusrenessanssityylinen päärakennus, joka on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaana. Rakennusta ei saa purkaa, eikä sen kadunpuoleisen julkisivun ja vesikaton rakennustaiteellista arvoa tai tyyliä saa tärvellä. Tontilla sijaitsevaa vuonna 1924 rakennettua piharakennusta ei ole suojeltu, eikä sille ole merkitty rakennusala.

Molemmat rakennukset ovat olleet alun perin asuinkäytössä, mutta ne on muutettu myöhemmin toimistoiksi. Toimistotiloissa toimi mm. Suomi-Filmin konttori ja myöhemmin WSOY. Päärakennuksen ensimmäisessä kerroksessa on liiketiloja.

Asemakaavan muutosehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymä asemakaavaehdotus on liitteenä 2. Asemakaavan muutosehdotukseen on tarkistusten ja lausuntojen johdosta tehty muutoksia, jotka ilmenevät liitteestä 3.

Muutosehdotuksen tavoitteena on muuttaa tontilla sijaitseva toimistorakennus asuinkäyttöön siten, että myös toimistoja voidaan säilyttää rakennuksessa. Muutoksessa määritellään myös rakennuksia koskevat suojelumääräykset, jotta kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokkaan päärakennuksen ja korttelikonaisuuden kannalta arvokkaan piharakennuksen säilyminen voidaan turvata käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä.

Muutoksessa tontti on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen, joka on kulttuurihistoriallisesti arvokas (AL/s). Päärakennuksen ensimmäisen kerroksen katuun rajoittuvat tilat edellytetään säilytettävän liiketiloina tai muina asiakaspalvelutiloina.

Asemakaavan muutoksen mukainen rakennusoikeus on 5 797 k-m², josta liiketilan osuus on 547 k-m².

Maankäyttösopimus

Asemakaavan muutoksen seurauksena tontin 4/87/4 arvo nousee merkittävästi, joten tontin omistajan kanssa on käyty

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.09.2014

Kaj/2

kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän päätöksen mukaiset maapoliittiset neuvottelut.

Neuvottelujen tuloksena on laadittu liitteenä 1 oleva sopimusehdotus.

Sopimuksen mukaan tontin omistaja sitoutuu suorittamaan kaupungille 1 019 500 euron korvauksen osuutenaan yhdyskuntarakentamisen kustannuksista. Korvaus on maksettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaavan muutos on saanut lainvoiman. Korvausta korotetaan sen nykyarvon säilyttämiseksi sopimuksen allekirjoittamishetkestä maksupäivään saakka kolmella prosentilla vuodessa.

Kiinteistölautakunnan esitys sopimukseksi on kaupunginhallituksen päätöksen ja noudatetun käytännön mukainen, joten se tulisi hyväksyä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12258 kartta 12258
- 3 Asemakaavan muutosehdotukseen nro 12258 tehtävät muutokset

Otteet

Ote
Kiinteistö Oy Bulevardi 12

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 04.09.2014 § 448

HEL 2014-005564 T 10 01 00

Kiinteistökartta 63/672 496, Bulevardi 12

Esitys

22.09.2014

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutetaan tekemään 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 87 tontin 4 omistajan Kiinteistö Oy Bulevardi 12:n kanssa liitteen nro 4 mukainen sopimus sekä siihen mahdollisia vähäisiä tarkistuksia ja lisäyksiä.

(MA104-11)

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

22.09.2014

Kaj/3

§ 966

Maankäyttösopimus Asunto-Oy Svinhufvudintie 3:n kanssa poikkeamispäätöksen johdosta (tontti 42055/1) tontille 1

HEL 2014-002385 T 10 04 01

Esitys

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kiinteistölautakunnan Helsingin kaupungin 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42055 tontin nro 1 omistajan Asunto Oy Svinhufvudintie 3:n kanssa ehdollisesti tekemän liitteen 1 mukaisen sopimuksen siihen mahdollisesti tehtävine vähäisine tarkistuksineen ja lisäyksineen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Maankäyttösopimus
- 2 Liite 2. Selvitys poikkeamisista ja perustelut
- 3 Liite 3. Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Otteet

Ote
Kiinteistölautakunta

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Maanomistus

Tontin 42055/1 omistaja Asunto Oy Svinhufvudintie 3 on hakenut poikkeamispäätöstä, joka mahdollistaisi olemassa olevan kerrostalon korottamisen yhdellä kerroksella ja uuden rivitalon rakentamisen tontille. Tontin rakennusoikeus kasvaisi noin 1 500 k-m²:llä. Voimassa olevassa asemakaavassa tontti on merkitty asunto- ja liiketontiksi, jonka rakennusoikeus on 2 500 k-m². Tontille on rakennettu 2 594 k-m²:n suuruinen rakennus.

Poikkeamislupa ja maankäyttösopimus

Kaupunkisuunnitteluvirasto on antanut kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Asunto Oy Svinhufvudintie 3:n poikkeamishakemuksesta. Mikäli poikkeaminen hyväksytään, siitä koituu tontin omistajalle merkittävää hyötyä. Omistajan kanssa on siksi neuvoteltu maankäyttösopimus. Ehdollisesti allekirjoitetun maankäyttösopimuksen mukaan tontin omistaja sitoutuu suorittamaan kaupungille 320 000 euron suuruisen korvauksen osuutenaan yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin.

Koska kiinteistölautakunnan ehdollisesti allekirjoittama sopimus on kaupunginhallituksen päätöksen ja noudatetun käytännön mukainen, se voidaan hyväksyä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Maankäyttösopimus
- 2 Liite 2. Selvitys poikkeamisista ja perustelut
- 3 Liite 3. Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Otteet

Ote
Kiinteistölautakunta

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 26.06.2014 § 390

HEL 2014-002385 T 10 04 01

Esitys

22.09.2014

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan tekemään Helsingin kaupungin 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42055 tontin nro 1 omistajan Asunto Oy Svinhufvudintie 3:n kanssa liitteen nro 3 mukainen sopimus sekä siihen mahdollisia vähäisiä tarkistuksia ja lisäyksiä.

(MA142-1)

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tapio Laalo, tonttiasiamies, puhelin: 310 36442
tapio.laalo(a)hel.fi
Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 16.5.2014

HEL 2014-002385 T 10 04 01

Rakvv 42-457-14-S, Ksv:n hankenumero 461

Hakija

Asunto-Oy Svinhufvudintie 3 (jättöpäivämäärä 21.2.2014)

Rakennuspaikka

42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42055 tontti 1 (osoite: Svinhufvudintie 3 / Tupavuori 6)

Haettu toimenpide

Rakennuksen korottaminen kerroksella ja uuden rivitalon rakentaminen (yhteensä noin 1500 k-m²) laadittavana olevan asemakaavan muutoksen mukaisesti, poiketen voimassa olevasta asemakaavasta tontin rakennusoikeuden, enimmäiskerrosluvun ja enimmäiskorkeuden, rakennusalan sekä tontin rajojen ja puiston käyttötarkoituksen osalta.

Säännökset, joista poiketaan

Haettu toimenpide on vastoin voimassa olevaa asemakaavaa ja siten vastoin maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 1 momenttia.

Selostus

Alueella on voimassa 30.5.1959 vahvistettu asemakaava nro 4541. Asemakaavan mukaan tontti on asunto- ja liiketontti. Tontilla on 4-

kerroksista, enintään 13 m korkeata rakennusta varten rakennusala, josta saa rakentamiseen käyttää enintään 5/6. Tonteille on järjestettävä riittävästi autojen paikoitustilaa.

Tontin rakennusoikeus on em. perusteella 2500 k-m². Tontin pinta-ala on 4242 m².

Tontin asuinrakennus on nykymääritelmän mukaan viisikerroksinen, jossa neljän asuinkerroksen lisäksi on yhteistiloja ja autopaikkoja ensimmäisessä, osin maanalaisessa kerroksessa.

Hakijan tarkoituksena on korottaa olemassa olevaa rakennusta kerroksella ja tehdä uusi rivitalo tontin alaosaan.

Hakija on liittänyt hakemukseen meluselvityksen.

Haettu toimenpide poikkeaa asemakaavasta tontin rakennusoikeuden, enimmäiskerrosluvun ja enimmäiskorkeuden, rakennusalan. Tontin rajoihin tai viereisen puiston käyttötarkoitukseen ei voi saada poikkeamaa. Näin ollen puistokaistalle pysäköinti jää asemakaavan muuttamisen asiaksi.

Asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä elokuussa 2013, ja asemakaavan muutosehdotus tulee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn syksyllä 2014.

Osallisten kuuleminen

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä (5.3.2014). Heille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Laajempi kuuleminen ei ole tarpeen, koska hankkeen vaikutukset voidaan tarkastella paikallisesti. Muistutuksia esitettiin kolme.

Muistuttajan Mu1 mielestä rivitalo poikkeaa ympäristöstä merkittävästi ja on yleiskaavan tavoitteiden (kerrostalovaltainen alue) vastainen. Rivitalo ja laaja autojen peruutuskenttä johtaa kallion luontoarvojen ja kasvillisuuden menettämiseen. Ehdotetun 1,5 m korkean aidan ja jalkakäytävän väliin ei jää kasvillisuudelle riittävä kasvutilaa.

Jos kerrostaloa korotetaan kerroksella ja kallio räjäytetään rivitalon tieltä, kerrostalosta tulee Kulosaaren maamerkki. Haluammeko sellaiseksi tavallisen kerrostalon?

Lisäksi autopaikkojen rakentaminen puistoon on röyhkeätä. Jos yhdelle yhtiölle myönnetään tällainen oikeus, sama kohtelu tulee taata myös 14 muulle Tupavuoren taloyhtiölle.

Väestönsuojan lisätarve on hakemuksessa ratkaistu viittauksella alueen yleissuojaan. Riittääkö yleissuoja lisärakentamiselle?

Viereinen ostoskeskus on kunnoltaan ja toiminnallisuudeltaan suurten korjausten tarpeessa. Rivitalo häiritsee ostoskeskuksen kehittämistä.

Kulosaaren tiivistämisen rakentamista tulee suunnitella suurempana kokonaisuutena (Itäväylän kattaminen ja vanhojen taloyhtiöiden tarpeet).

Muistuttajan Mu2 mielestä lisärakennusoikeuden sijoittaminen Kulosaaren korkeimmalla kohdalla sijaitsevan rakennuksen katolle ei ole ongelmattonta, ja hän ehdottaa uuden kerroksen sisäänvetoa.

Mu3 (Asunto-osakeyhtiö Tupavuori 3) vastustaa rakennuksen korottamista. Korotus muuttaa Tupavuori 3:n asuntojen valaistusolosuhteita ja aiheuttaa varsinkin varjoon jäävien asuntojen asumisviihtyisyydelle selvää haittaa. Tarvittavat autojen lisä- ja vieraspaikat on sijoitettava tontille. Esim. puiston käyttäminen pysäköintiin tulee yhdenvertaisuuden vuoksi sallia myös muille yhtiöille. Lisäliikenne aiheuttaa lisääntyvää vaaraa nyt jo ahtaalla Tupavuori-kadulla.

Poikkeamista rakennuslupa- ja talotyyppistä ei vastusteta.

Muistuttaja Mu4 vastustaa Svinhufvudintien puoleiselle kallioalueelle rakentamista. Hän esittää perusteluina kauniin luonnon menetyksen ja uusille asukkaille aiheutuvat Itäväylän meluhaitat.

Rakennusvirasto ei vastusta pysäköintipaikkojen sijoittamista puistokaistalle (viranomaisen kannanotto asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan).

Kaupunkisuunnitteluviraston vastine

Uuden kerroksen sisäänveto on ollut hakijan tarkoitus, ja se asetetaan poikkeamisen ehdoksi.

Rivitaloja on Kulosaaren sekä kerrostalokortteleissa että pientalokortteleissa jonkin verran. Rivitalo ei ole Kulosaarelle vieras talotyyppi. Sillä, onko Svinhufvudintie 3:een suunniteltu 2 - 3-kerroksinen rakennus tyypiltään kerros- vai rivitalo, ei kaupunkikuvassa ole merkityksellistä eroa. Hakemuksen mukainen kerrosluvu perustuu siihen, että uusi rakennus jäisi yhtiön nykyisten asuinkerrosten alapuolelle. Yleiskaavan mukaiselle kerrostalovaltaiselle alueelle saa sijoittaa myös pientaloja kerrostalovaltaisuuden puitteissa.

Asuinrakennusten korottaminen on yleinen lisärakentamisen ratkaisu Helsingissä. Kulosaessa tällainen menetelmä korostuu, kun alue muutoin on varsin tiivis. Mm. kaikilla Tupavuoren tonteilla tämä mahdollista päällisin puolin tarkasteltuna, elleivät tontikohtaiset syyt kuten rakennustekniikka tai autopaikkojen sovittaminen aseta estettä.

Puistoalueen liittäminen tonttiin tai tontin pysäköinnin järjestäminen puistoon ei ole mahdollista poikkeamismenettelyllä, joten sen kysymyksen käsittely jää asemakaavan muutoksen yhteyteen.

Svinhufvudintie 3:n rakennus Tupavuoren puolelta ja Tupavuori 3:n rakennus ovat molemmat nelikerroksisia, toinen kadun päässä poikittain ja toinen kadun varressa pitkittäin. Matkaa talojen välillä on noin 17 m. Korottaminen vaikuttaa Tupavuori 3:n valaistusolosuhteisiin, mutta olosuhteet eivät kerrostaloalueella muodostu poikkeukselliseksi.

Väestönsuojakysymys ratkaistaan rakennuslupakäsittelyssä.

Ostoskeskus on omalla tontillaan, jota erottaa hakijayhtiön tontista kapea puistokaista. Matalan rakennuksen sijoittaminen hakijayhtiön tontin tälle osalle ei vaikeuta ostoskeskuksen kehittämistä. Ostoskeskusyhtiö ei ole itse esittänyt hakemuksesta muistutusta.

Hakemukseen on liitetty meluselvytys, jonka huomioon ottaminen on asetettu poikkeamisen ehdoksi.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että hanke on tavanomainen tonttikohtaisen lisärakentamisen hanke Helsingin esikaupunkialueilla - tontin nykyistä rakennusta korotetaan kerroksella ja tontille rakennetaan uusi, nykyistä pienempi uudisrakennus.

Poikkeamisen erityinen syy on asuntojen lisääminen metroaseman läheisyydessä.

Haettu toimenpide ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle taikka alueiden käytön muulle järjestämiselle eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista, mikäli rakentamisessa noudatetaan seuraavassa esitettyjä ehtoja. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hakemusta seuraavin ehdoin:

- asemakaavassa osoitettua rakennusoikeutta saa ylittää 1 500 k-m2:llä, minkä ohella rakennusoikeuden lisäksi saa

asuinrakennuksiin sijoittaa yhteistiloja ja teknisiä tiloja enintään 15 % asuin kerrosalasta ja autotalleja,

- nykyistä asuin kerrostaloa saa korottaa yhdellä kerroksella niin, että lisäkerroksen ala on enintään 90 % edellisen kerroksen alasta ja että tämä sisäänveto toteutetaan yhtenäisesti Svinhufvudintien puolella,
- asemakaavan mukaisesta rakennus alasta ja talotyyppistä saa poiketa niin, että Svinhufvudintien puoleisella tontin osalla saa rakentaa 2-3-kerroksisen asuin rakennuksen, joka voi olla myös rivitalo, ja että nykyisen asuin kerrostalon porrashuoneita saa laajentaa rakennusalan ulkopuolelle,
- tontin autopaikkoja ei saa sijoittaa sen kaakkoispuolella olevalle puistokaistalle,
- tontilla on sallittava sen kaakkoisreunassa vapaa jalankulku Tupavuori-kadun ja ostoskeskukselle vievien portaiden välillä,
- autopaikkoja tulee osoittaa kerrostaloa varten vähintään suurempi luvuista 1 ap/120 k-m² ja 0,6 ap/asunto ja rivitaloa varten vastaavasti 1 ap/100 k-m² ja 1 ap/asunto,
- pääasiallisen julkisivumateriaalin tulee olla paikallamuurattua punatiiltä ja valkoista perinteistä rappausta,
- parvekkeet ja nykyisen rakennuksen lisäkerroksen terassi tulee lasittaa kuitenkin niin, että terassin lasitus ei tule lähelle alempien kerrosten julkisivulinjaa,
- Svinhufvudintien puoleisella tontin osalla on maastonmuotoja ja kasvillisuutta säilytettävä niin paljon kuin mahdollista ja jos aita rakennetaan, se ei saa olla umpiain,
- tontin poikki kulkevalle väestönsuojan käytävälle ei saa aiheuttaa haittaa tai vaaraa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa vielä, että kiinteistövirastosta saadun tiedon mukaan poikkeaminen edellyttää kaupungin ja hakijayhtiön kesken maankäyttösopimusta.

Lisätiedot

Kari Piimies, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37327
kari.piimies(a)hel.fi

§ 967

Katualueen varaaminen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle maanalaista pysäköintilaitosta varten (Katajanokka, Satamakatu)

HEL 2014-002384 T 10 01 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti varata Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle liitteinä 1 ja 2 olevista hakemuksesta ja sen liitteistä ilmenevän noin 2 000 m²:n suuruisen Satamakadun alueen (map) kirkkokunnan omistamien Katajanokan tonttien 8147/7, 9 ja 11 vireillä olevan kaavamuutoksen edellyttämää maanalaisten pysäköintilaitoksen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 30.6.2016 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajalla tarkoitetaan jäljempänä sekä varauspäätöksen mukaista varauksensaajaa että tontteja 8147/7, 9 ja 11 omistamaan ja hallitsemaan perustettua tai perustettavaa kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä.

2

Varaus on voimassa ehdolla, että hankkeen toteuttamisen mahdollistava asemakaavan muutos saa lainvoiman.

3

Pysäköintilaitos on suunniteltava ja rakennettavuus selvitettävä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston, pelastuslaitoksen ja muiden tarvittavien kaupungin hallintokuntien kanssa.

Suunnittelussa tulee noudattaa rakennusviraston laatimia yleisten alueiden alle tehtävien rakenteiden suunnitteluohjeita (1.10.2013).

4

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan asemakaavan muutoksen laatimisen edellyttämien pysäköintilaitoksen rakennettavuutta ja muita teknisiä sekä toiminnallisia ominaisuuksia koskevien suunnitelmien ja selvitysten tekemisestä.

5

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Pysäköintilaitokselle varatun alueen luovuttaminen edellyttää, että sitä koskeva asemakaavan muutos saa lainvoiman.

Luovutettavan alueen lopulliset rajat, käyttötarkoitus, rakennusoikeus, ajoyhteydet, rasitteet ym. kaavoitukselliset asiat määräytyvät lainvoimaisessa asemakaavan muutoksessa.

6

Asemakaavan muutoksen mukainen maanalainen pysäköintialue vuokrataan varauksensaajalle kaupungin maanalaista rakentamista koskevin tavanomaisin vuokrausehdoin ja lisäehdoin, joiden mukaan vuokralainen on velvollinen pysäköintilaitoksen toteuttamisen jälkeen palauttamaan katualueen ennalleen rakennusviraston hyväksymään kuntoon ja sopimaan erikseen rakennusviraston kanssa pysäköintilaitoksen käyttöön, ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä ehdoista.

7

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan pysäköintilaitoksen rakentamisen edellyttämistä katutöistä sekä maanalaisten johtojen, kaapeleiden ja muiden yhdyskuntateknisten laitteiden siirtokustannuksista ja on velvollinen sopimaan tästä niitä ylläpitävien hallintokuntien ja yritysten kanssa.

8

Varauksensaaja on velvollinen kustannuksellaan hankkimaan kaikki hankkeen toteuttamisen edellyttämät viranomaisluvut ja muut luvat.

9

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

10

Kaupunki ei vastaa varauksensaajalle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista eikä kustannuksista, mikäli alueelle ei saada voimaan hankkeen mahdollistavaa asemakaavan muutosta ja aluetta ei voida luovuttaa varauksensaajalle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

- 1 Varaushakemus
- 2 Varattava alue ja luonnospiirustukset
- 3 Sijaintikartta

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Liite 1

Liite 2

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hakemus

Kirkkohallitus pyytää varaushakemuksessaan 10.2.2014, että Suomen Evankelisluterilaiselle kirkolle (jäljempänä hakija) varattaisiin noin 2 000 m²:n suuruinen Satamakadun alapuolinen alue tonttien 8147/7, 9 ja 11 vireillä olevan kaavamuutoksen edellyttämän kaksikerroksisen pysäköintilaitoksen suunnittelua varten kahdeksi vuodeksi.

Hakija on 30.10.2013 tehnyt esisopimuksen omistamiensa Katajanokan tonttien 8147/7, 9 ja 11 myymisestä Kaleva Rakennus Oy:lle.

Edelleen hakija on 26.11.2013 tehnyt hakemuksen kaupunkisuunnitteluvirastolle kirkkohallituksen toimitiloina toimivien rakennusten muuttamisesta asuinkäyttöön. Kirkkohallitus muuttaa tiloista vuoden 2014 loppuun mennessä Etelärantaan.

Asuinkäytön vaatimat autopaikat olisi kaupunkisuunnitteluviraston kanssa yhteistyössä tehdyn alustavan selvityksen mukaan mahdollista sijoittaa Satamakadun alle.

Hankkeen sijaintikartta on liitteenä 3.

Asemakaavatilanne

Voimassa olevan asemakaavan nro 8340 (lainvoimainen 24.8.1984) mukaan Katajanokan tontti 8147/7 kuuluu asuinkerrostalojen korttelialueeseen (AK) sekä tontit 8147/9 ja 11 kirkollisten hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeseen (YKH), jonne saa sijoittaa myös asuntoja. Rakennukset on yhtä rakennusta lukuun ottamatta suojeltu merkinnällä sr-2.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusvalvonnan rekisteritietojen mukaan tonteille on toteutettu toimisto- ja liiketilaa yhteensä 13 037 k-m².

Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto on 15.4.2014 lausunut hakemuksesta seuraavaa:

Alueelle on valmistella asemakaavan muutos, joka koskee korttelin 147 tontteja 7, 9 ja 11 sekä tonttien edessä olevaa Satamakadun katualuetta. Toimistokäytössä olevat rakennukset on tarkoitus muuttaa asuinkäyttöön. Autopaikat rakennetaan maanalaiseen pysäköintilaitokseen Satamakadun alle. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä (RKY 2009).

Asemakaavan muutos tulee vireille vielä kevään/alkukesän aikana, jolloin osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavan muutosluonnos laitetaan nähtäville. Kaavaluonnoksen ja saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus. Tavoitteena on, että ehdotus esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle syksyllä 2014 ja että asemakaava tulee voimaan vuoden 2015 kuluessa.

Satamakatu 7-11:n eteen on suunniteltu kadun alle kaksi maanalaista pysäköintikerrosta, joissa on 50 ap/kerros. Alin lattia on tasolla -4,203. Ajo pysäköintiin on kadulta tasolta +3,310 rakennuksen kellarin pysäköintihalliin tasolle +0,400 ja sieltä rakennuksen Satamakatu 11:n alta on suunniteltu rampit kumpaankin kadun alapuoliseen pysäköintikerrokseen.

Kunnallistekniikan johtoja ja kaapeleita on kadun alla paljon: vesijohto 200, sekavesiviemäri 400, kaukolämpöputki 300, sähkökaapeli 10 kV, kaasuputki 150 ja tietoliikennekaapeleita. Viemäri-, vesijohto- ja kaasuputki ovat keskellä katuja. On vaikeaa työskennellä ja louhia alueella; osaa putkista voinee kannatella.

Katualueen maaperä on kallioista ja ohuen kitkamaakerroksen peittämää. Käytännössä pysäköintilaitoksen rakentaminen tarkoittaa koko laitoksen louhimista kallioon avolouhoksena. Jotta laitos voidaan rakentaa, sen teräsbetoniseinien ympärille ulkopuolelle pitää varata vähintään 3 metriä tilaa. Pysäköintilaitoksen poistoilma on johdettava rakennuksen kattotason yläpuolelle.

Kadun alapuolella on varattuja kallioresursseja, jotka on otettava huomioon louhittaessa. Kalliota on riittävästi välissä, mutta rakentaminen ei saa aiheuttaa haitallista louhintatärinää varattuihin kallioresursseihin.

Suunnitteluvaraus ja sen ehdot

Esittelijä puoltaa Suomen Evankelisluterilaisen kirkon varaushakemusta ja pitää vireillä olevan kaavamuutoksen mukaista Satamakadun maanalaisen pysäköintitilan (ma) varausta hallinto- ja virastorakennusten suunnitellun uuden asuinkäytön vuoksi perusteltuna.

Maanalainen pysäköintilaitos on suunniteltava yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston, pelastuslaitoksen ja muiden tarvittavien kaupungin hallintokuntien kanssa.

Suunnittelussa tulee noudattaa rakennusviraston laatimia yleisten alueiden alle tehtävien rakenteiden suunnitteluohjeita (1.10.2013).

Pysäköintilaitokselle varatun alueen luovuttaminen edellyttää, että sitä koskeva asemakaavamuutos saa lainvoiman.

Alue on tarkoitus vuokrata varauksensaajalle kaupungin tavanomaisin vuokraehdoin ja lisäehdoin, joiden mukaan vuokralainen on velvollinen pysäköintilaitoksen toteuttamisen jälkeen palauttamaan katualueen ennalleen rakennusviraston hyväksymään kuntoon ja sopimaan erikseen rakennusviraston kanssa pysäköintilaitoksen käyttöön, ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä ehdoista.

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan pysäköintilaitoksen rakentamisen edellyttämisestä katutöistä sekä maanalaisten johtojen, kaapeleiden ja muiden yhdyskuntateknisten laitteiden siirtokustannuksista ja on velvollinen sopimaan tästä niitä ylläpitävien hallintokuntien ja yritysten kanssa.

Varausta esitetään kahdeksi vuodeksi eli 30.6.2016 saakka ja muutoin päätösehdotuksesta ilmenevin ehdoin.

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Varaushakemus
- 2 Varattava alue ja luonnospiirustukset
- 3 Sijaintikartta

22.09.2014

Kaj/4

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 27.05.2014 § 311

HEL 2014-002384 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 63/672 497, Satamakatu 7, 9 ja 11

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaa Suomen Evankelisluterilaiselle kirkolle liitteen nro 3 mukaisen noin 2 000 m²:n suuruisen Satamakadun alueen (map) kirkkokunnan omistamien Katajanokan tonttien 8147/7, 9 ja 11 vireillä olevan kaavamuutoksen edellyttämää maanalaisen pysäköintilaitoksen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 30.6.2016 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajalla tarkoitetaan jäljempänä sekä varauspäätöksen mukaista varauksensaajaa että tontteja 8147/7, 9 ja 11 omistamaan ja hallitsemaan perustettua tai perustettavaa kiinteistö- ja asunto-osaakeyhtiötä.

2

Varaus on voimassa ehdolla, että hankkeen toteuttamisen mahdollistava asemakaavan muutos saa lainvoiman.

3

Pysäköintilaitoksen suunnittelu ja rakennettavuuden selvittäminen on tehtävä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston, pelastuslaitoksen ja muiden tarvittavien kaupungin hallintokuntien kanssa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Suunnittelussa tulee noudattaa rakennusviraston laatimia yleisten alueiden alle tehtävien rakenteiden suunnitteluohjeita (1.10.2013).

4

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan asemakaavan muutoksen laatimisen edellyttämien pysäköintilaitoksen rakennettavuutta ja muita teknisiä sekä toiminnallisia ominaisuuksia koskevien suunnitelmien ja selvitysten tekemisestä.

5

Pysäköintilaitokselle varatun alueen luovuttaminen edellyttää, että sitä koskeva asemakaavan muutos saa lainvoiman.

Luovutettavan alueen lopulliset rajat, käyttötarkoitus, rakennusoikeus, ajoyhteydet, rasitteet ym. kaavoitukselliset asiat määräytyvät lainvoimaisessa asemakaavan muutoksessa.

6

Asemakaavan muutoksen mukainen maanalainen pysäköintialue vuokrataan varauksensaajalle kaupungin maanalaista rakentamista koskein tavanomaisin vuokrausehdoin ja lisäehdoin, joiden mukaan vuokralainen on velvollinen pysäköintilaitoksen toteuttamisen jälkeen palauttamaan katualueen ennalleen rakennusviraston hyväksymään kuntoon ja sopimaan erikseen rakennusviraston kanssa pysäköintilaitoksen käyttöön, ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä ehdoista.

7

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan pysäköintilaitoksen rakentamisen edellyttämistä katutöistä sekä maanalaisten johtojen, kaapeleiden ja muiden yhdyskuntateknisten laitteiden siirtokustannuksista ja on velvollinen sopimaan tästä niitä ylläpitävien hallintokuntien ja yritysten kanssa.

8

Varauksensaaja on velvollinen kustannuksellaan hankkimaan kaikki hankkeen toteuttamisen edellyttämät viranomaisluvut ja muut luvat.

9

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

10

22.09.2014

Kaupunki ei vastaa varauksensaajalle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista eikä kustannuksista, mikäli alueelle ei saada voimaan hankkeen mahdollistavaa asemakaavan muutosta ja aluetta ei voida luovuttaa varauksensaajalle.

(S0108-95)

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

22.09.2014

Kaj/5

§ 968

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi kaupunginteatterin väistötilaratkaisusta

HEL 2013-015376 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.11.2013 (401 §) hyväksymän toivomusponnen (Tuomas Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 27.11.2013 asia 5

Otteet

Ote

Tuomas Rantanen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.11.2013 (401 §) Helsingin kaupunginteatterin peruskorjauksen hankesuunnitelman valtuusto kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen valtuusto edellyttää, että väistötilaratkaisujen yhteydessä selvitetään, miten synergia kaupungin muiden tilahankkeiden - esimerkiksi Suvilahden kaasukellon tai Telakanrannan konepajan korjaukset - kanssa voisi toteutua parhaiten" (Tuomas Rantanen).

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen

22.09.2014

selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnin hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että kaupunginteatterin peruskorjausajakseen tarvitsemia väistötilaratkaisuja selvitettiin laajasti, ja mm. ponnassa esitettyjä kohteita ja niiden toteutusedellytyksiä ja -aikatauluja tutkittiin tässä tarkoituksessa. Selvitettäessä näitä ilmeni kuitenkin syitä, joiden vuoksi esitettyjen tilojen käyttöönotto ei olisi mahdollista teatterin väistötilatarpeiden edellyttämässä aikataulussa.

Kaupunginteatterille tarpeellisten väistötilojen hankinnassa onkin päädytty olemassa olevien tilojen vuokraamiseen, ja tarve on jo sitä kautta ratkaistu.

Kaupunginhallitus katsoo edellä esitetyn riittäväksi selvitykseksi otsikkoasiassa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 27.11.2013 asia 5

Otteet

Ote

Tuomas Rantanen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kiinteistövirasto

§ 969

Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponsi Roihuvuoren ala-asteen rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi

HEL 2013-009414 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 9.6.2013 (251 §) hyväksymän toivomusponnen (Hannu Oskala) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oskala Hannu, toivomusponsi 1, Kvsto 19.6.2013 § 251 (asia Kaj 14)
- 2 Kiinteistöviraston lausunto Roihuvuoren peruskoulun peruskorjaukseen liittyvän toivomusponnen johdosta

Otteet

Ote

Toivomusponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 9.6.2013 (251 §) Roihuvuoren ala-asteen koulun perusparannuksen hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

" Kvsto edellyttää että Roihuvuoren ala-asteen peruskorjauksen yhteydessä selvitetään mahdollisuudet rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi ja sisätilaratkaisujen uudistamiseksi tarpeen niin vaatiessa. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta sijoittaa katolle aurinkopaneeleja." (Hannu Oskala)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kiinteistöviraston lausunto. Esittelijä viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Perusparannuksen sisältö

Roihuvuoren ala-asteen koulun perusparannuksen 18.3.2010 päivätty ja 12.4.2013 lisälehdellä täydennetty hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.6.2013 (§251).

Hankesuunnitelman mukaisen perusparannuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut parantaa rakennuksen energiatehokkuutta. Tähän pyritään parantamalla yläpohjan lämmöneristystä, uusimalla lasi/lasitiiliseinien rakenne paremmin lämpöä pitäväksi, rakentamalla uusi lämmön talteenotolla varustettu ilmanvaihtojärjestelmä sekä uusimalla valaistus ajanmukaisilla energiatehokkailla valaisimilla. Energian kulutusta vähennetään myös varustamalla ilmanvaihto ja valaistus automatiikalla, joka säättää niiden käyttöä tarpeen mukaiseksi mm. läsnäolotunnistimien avulla.

Hankesuunnitelman lisälehden mukaisesti hankkeeseen on sisällytetty rakennuksen julkisivujen kaikkien betoniulkokuorien ja lämmöneristeiden uusinta, missä yhteydessä ulkoseinien lämmönpitävyyttä parannetaan kokonaisuudessaan.

Perusparannuksen yhteydessä on suunniteltu uudistettavaksi yleis- ja aineopetustilojen varustus nykyisten pedagogisten ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten mukaiseksi. Koulun keittiötä laajennetaan ja sen varustus uusitaan nykyiset työturvallisuus- ja hygieniavaatimukset täyttäväksi. Oppilaille rakennetaan riittävä määrä wc-tiloja, joilla korvataan purettava erillinen wc-rakennus. Nämä parannukset edellyttävät tilamuutoksia, joiden suunnittelussa on otettu huomioon rakennukselle asetetut suojelutavoitteet.

Aurinkopaneelien sijoittaminen katolle

Kaupunginvaltuuston päätöksen yhteydessä hyväksytyssä toivomusponnessa on edellytetty selvitettäväksi mahdollisuutta sijoittaa rakennuksen katolle aurinkopaneeleita. Suunnittelun kuluessa on päädytty siihen, että aurinkopaneelien sijoittaminen katolle ei ole mahdollista seuraavista syistä. Rakennuksen kattoa kannattavat korkeat kattopalkit, joiden jänneväli on pitkä. Palkkien kantavuus ei

kestä ylimääräistä lisäpainoa, vaan ne ovat jo nyt kantavuutensa ylärajoilla. Kattorakenteissa tapahtuu jatkuvaa liikettä lumikuorman ja lämmönvaihteluiden vuoksi. Katolle ei voida asentaa aurinkopaneeleita myöskään läpivientien vuotoriskien ja huollon (lumien poisto) vuoksi.

Lopuksi

Esittelijä toteaa vielä, että kiinteistöviraston tilakeskus on jatkanut hankkeen suunnittelua hankesuunnitelman mukaisesti yhteistyössä opetusviraston ja HKR-Rakennuttajan kanssa. Hankkeen yhteydessä parannetaan rakennuksen energiatehokkuutta sekä uudistetaan sisätilaratkaisut vastaamaan nykyisiä koulurakennukselle asetettavia vaatimuksia, kuten toivomusponnessa on edellytetty. Tilakeskus ei pidä mahdollisena sijoittaa rakennuksen katolle aurinkopaneeleja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oskala Hannu, toivomusponsi 1, Kvsto 19.6.2013 § 251 (asia Kaj 14)
- 2 Kiinteistöviraston lausunto Roihuvuoren peruskoulun peruskorjaukseen liittyvän toivomusponnen johdosta

Otteet

Ote

Toivomusponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kiinteistövirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 935

HEL 2013-009414 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.09.2014

Kaj/6

15.09.2014 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Hannu Oskala: Viikoksi pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

§ 970

Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi lasten ja nuorten kuulemisesta Maatullinpuiston kaavamuutoksen yhteydessä

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 15.1.2014 hyväksymän toivomusponnen (Veronika Honkasalo) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 15.1.2014 Tapaninkylän kahden tontin sekä puisto- ja katualueiden ja Suutarilan urheilu- ja virkistyspalvelujen ym. alueiden asemakaavan muuttamista kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Kaavamuutoksen yhteydessä on kuultu lapsia ja nuoria alueen kehittämisessä. Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa lapset ja nuoret mukaan jatkossakin alueen suunnitteluvaiheeseen ja toteutukseen varsinkin koskien Maatullin koulun piha-alueita, Tapulin leikkipuistoa ja lähiliikuntapuistoa. Lisäksi selvitetään, että suunnitteluprosessin ja toteutuksen aikana lapset ja nuoret saavat myös riittävän ajoissa tietoa

osallistumismahdollisuuksistaan. Tämä voidaan toteuttaa yhteistyössä nuorisosiainkeskuksen ja varhaiskasvatusviraston kanssa."

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa opetuslautakunnan, liikuntalautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, nuorisolautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan seikkaperäisiin lausuntoihin. Kaikissa lausunnoissa korostetaan lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Kaupungin eri toimijat pyrkivät varmistumaan siitä, että tieto suunnitteluprosessin ja toteutuksen etenemisestä saavuttaa lapset ja nuoret riittävän ajoissa. Nuorisolautakunnan lausunnossa viitataan vielä kaupunginosayhdistys Tapulikaupunkiseuraan, joka toimii tiiviisti yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Samoin alueen yhteistyöverkosto Tapuliverkko tarjoaa mahdollisuuden yhdessä seurata ja kehittää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alueella. Varhaiskasvatuslautakunnan lausunnossa korostetaan yhteistyötä alueen päiväkotien kanssa, ja todetaan, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasaantuu. Onnistunut lasten kuuleminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 944

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Opetuslautakunta 27.05.2014 § 102

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluissa oppilaat ja opiskelijat ovat mukana koulutyön ja tapahtumien suunnittelussa sekä oppimisympäristön kehittämisessä. Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin edistävät heidän kasvamistaan aktiivisiksi kansalaisiksi sekä antavat valmiuksia toimia demokraattisessa ja tasa-arvoisessa yhteiskunnassa. Osallisuudella tarkoitetaan toimintaa, jossa lapset ja nuoret asettavat tavoitteita, keskustelevat ja pohtivat eri ratkaisuja sekä tekevät päätöksiä ja kantavat vastuuta toiminnastaan.

Tavoitteena on luoda kouluun myönteinen, arvostava ja luottamuksellinen ilmapiiri, jossa yhdessä ja yksin toimimalla oppilas saa osallisuuden kokemuksia ja harjaantuu käyttämään erilaisia vaikuttamisen keinoja.

Opetusvirasto tekee säännöllistä yhteistyötä eri alueilla muiden hallintokuntien kanssa ja on mukana mm. kartoittamassa alueiden liikuntamahdollisuuksia lähiliikuntapaikkaprojekteissa. Yhteistyöllä saadaan eri toimijoilta kokonaiskuva alueen nykyisistä ja suunnitteilla olevista liikuntamahdollisuuksista ja niiden kunnosta. Näin lasten ja nuorten liikuntapaikkojen tasainen sijoittuminen alueelle varmistetaan ja vältetään päällekkäisiltä toiminnoilta.

Lasten ja nuorten osallistaminen koulurakennusten ja -pihojen suunnittelussa on opetusvirastossa osa rakentamishankkeiden suunnitteluprosessia. Osallistamisprosessi on suunniteltu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston vuorovaikutussuunnittelijan kanssa.

Tapulikaupungin liikuntapuiston ja kaavamuutosalueen suunnittelussa on kuultu ja osallistettu alueen koululaisia. Hankkeen edetessä on tärkeää, että eri toimijoiden yhteistyö ja tiedonkulku hankkeen etenemisestä on jatkossakin tiivistä ja tieto lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksista on oikea-aikaista. Opetusvirasto osallistaa alueen oppilaita omien rakennushankkeidensa osalta ja on yhteydessä muihin toimijoihin, kun vuosina 2017–2018 toteutettavan Maatullin ala-asteen koulurakennuksen perusparannuksen piha-alueiden suunnittelu käynnistyy. Perusparannettavan koulupihan toiminnot tulee sovittaa osaksi alueellista kokonaisuutta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Mauno Kemppe, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 10.04.2014 § 67

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Honkasalon toivomusponnosta Tapulikaupungin liikuntapuiston suunnittelusta yhdessä lasten ja nuorten kanssa.

Kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Tapulikaupungin kaavamuutoksen, se samalla hyväksyi valtuutettu Honkasalon toivomusponnen. Toivomusponnossa toivotaan lasten ja nuorten edelleen voivan osallistua suunnitteluun, erityisesti kun suunnitelmat liittyvät Maatullin koulun piha-alueen, Tapulin leikkipuiston ja lähiliikunta-alueen rakentamiseen Tapulikaupungin liikuntapuistossa.

Asemakaavan muutosalueeseen kuuluu Tapulikaupungin liikuntapuisto, Maatullinpuisto, leikkipuisto Tapuli, koira-aitaus, yleinen pysäköintitontti ja viljelypalsta-alue. Lisäksi alueeseen kuuluu yksityisiä asuintontteja sekä katualueita. Asemakaavan muutosta on valmisteltu yhteistyössä liikuntaviraston kanssa. Alueesta valmistui konsulttityönä laadittu 2012 Tapulikaupungin liikuntapuiston ja Maatullinpuiston yleissuunnitelma. Yleissuunnitelma oli neljän eri hallintokunnan

yhteishanke. Työn tilaajana toimivat Helsingin kaupungin rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, liikuntavirasto sekä lähiohjelma. Asemakaavan muutos on liikuntavirastoa koskevin osin laadittu tämän yleissuunnitelman pohjalta, eikä liikuntavirastolla ole ollut huomautettavaa asiassa.

Asemakaavoituksen pohjaksi laaditussa yleissuunnitelmassa on esitetty liikuntapuiston liikenteelliseen ja toiminnalliseen solmukohtaan lähiliikuntapaikkaa, jossa on toimintoja kaikenikäisille. Suunnitelmassa on lapsille kuntoilu- ja leikkivälineitä aidatulla alueella. Ulkoilureitin toisella puolella on liikkumaan houkuttelevia välineitä nuorille ja ikäihmisille. Viitesuunnitelmaa ja sen sisältöä tullaan tarkentamaan toteutussuunnittelun yhteydessä.

Kaavamuutosprosessin aikana on kuultu lapsia ja nuoria. Tämä kuulemisen pääpaino on ollut alle 13-vuotiaiden kuulemisessa. Kun hanke etenee toteutusvaiheeseen liikuntavirasto huolehtii osaltaan ja yhteistyössä eri tahojen kanssa siitä, että lapset ja erityisesti nuoret saavat riittävän ajoissa tietoa osallistumismahdollisuuksistaan ja voivat vaikuttaa oman lähiympäristönsä kehittämiseen. Liikuntavirasto toimii yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa, jotta lapset ja nuoret voivat osallistua suunnitteluun. Liikuntavirastolla on säännöllistä yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston, opetusviraston, nuorisosiainkeskuksen, varhaiskasvatusviraston sekä rakennusviraston kanssa.

Tapulikaupungin liikuntapuiston peruskorjaus ei sisälly liikuntaviraston talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2015-2017. Toteutussuunnittelua ei ole tarkoituksenmukaista käynnistää toistaiseksi.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Yleisten töiden lautakunta 08.04.2014 § 149

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vastaa leikkipuistojen ja muiden yleisten puistoalueiden kehittämisestä yhteistyössä mm. kaupunkisuunnitteluviraston, varhaiskasvatusviraston, liikuntaviraston,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston kanssa. Lautakunta pitää tärkeänä, että lapset ja nuoret otetaan mukaan alueiden suunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa.

Maatullinpuistoon kuuluvan leikkipuisto Tapulin peruskorjaushanke on rakennusviraston viimeisimmässä investointiohjelmassa ajoitettu vuosille 2015–2018. Leikkipuiston kehittämishankkeeseen liittyen rakennusvirasto osallistuu varhaiskasvatusviraston ”Kiva leikkipuisto” -projektiin. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille ja nuorille tiedotetaan heidän realistisista vaikutusmahdollisuuksistaan. Leikkipaikkojen turvallisuusnormit sekä puistojen peruskorjaukseen varatut henkilöresurssit ja rahoitus asettavat kaupungin tiukassa taloudellisessa tilanteessa omat reunaehdonsa hankkeiden sisällön osalta.

Käsittely

08.04.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Lisätään lausuntoehdotuksen toisen kappaleen loppuun seuraava virke:

"Lautakunta pitää tärkeänä, että lapset ja nuoret otetaan mukaan alueiden suunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 27.03.2014 § 27

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon alueiden suunnittelua yhdessä lasten ja nuorten kanssa koskevasta valtuutettu Honkasalon toivomusponnosta.

Kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Tapulikaupungin asuinalueen eteläreunan alueelle kohdistuvan kaavamuutoksen, se samalla hyväksyi valtuutettu Honkasalon toivomusponnen. Toivomusponnossa toivotaan lasten ja nuorten edelleen voivan osallistua suunnitteluun, erityisesti kun suunnitelmat liittyvät Maatullin koulun piha-alueen,

Tapulin leikkipuiston ja lähiliikunta-alueen rakentamiseen tai uudistamiseen.

Kaavamuutoksen yhteydessä, ennen muutoksen hyväksymistä, on kuultu lapsia ja nuoria. Tämä kuulemisen pääpaino on ollut alle 13-vuotiaiden lasten osallistumisessa ja kuulemisessa. Kaavamuutos koskee mm. Maatullin ala-asteen ympäristöä, jossa sijaitsee myös Tapulikaupungin leikkipuisto. Suunnitteluvaiheessa nuorisosiainkeskuksen vuorovaikutussuunnittelija ja Tapulikaupungin nuorisotalon henkilökunta toi alueen nuoria mukaan suunnitteluun syksyllä 2012. Nuorisosiainkeskus oli hyvin informoitu kaavaluonnoksen suunnittelusta.

Samaan aikaan kaavaluonnoksen tekovaiheessa Lähiöprojektissa tehtiin Tapulikaupungin asemanseudun ympäristön analyysia ja laadittiin ympäristön parannusohjelmaa. Nuorisotoimi aktivoi nuoria mukaan tähän, nyt keskeytyksissä olevaan suunnitteluun sekä Tullikirjurin skeittipuiston uudistusten suunnitteluun. Kyseisellä alueella on siis kokemus ja perinne nuorten osallistumisesta aluesuunnitteluun.

Nuorisosiainkeskus seuraa aluesuunnittelun ja rakentamisen etenemistä aktiivisesti. Lasten ja nuorten mahdollisuudet alueen suunnitteluun varmistetaan alueen toimijoiden yhteistyöllä. Nuorisosiainkeskus on sopinut kaavamuutoksen valmistelussa mukana olleiden toimijoiden, kuten varhaiskasvatusviraston ja opetustoimen kanssa, että toimijat viestivät tiiviisti keskenään suunnitteluprosessin ja toteutuksen etenemisestä. Nuorisotoiminen osalta asiasta vastaa Pohjois-Koillinen nuorisotyöyksikkö ja erityisesti Tapulikaupungin nuorisotalon henkilöstö.

Nuorisosiainkeskus huolehtii osaltaan ja yhteistyössä eri tahojen kanssa siitä, että lapset ja erityisesti nuoret saavat riittävän ajoissa tietoa osallistumismahdollisuuksistaan ja voivat vaikuttaa oman asuinalueensa kehittämiseen. Kaupunginosayhdistys Tapulikaupunki-seura toimii tiiviisti yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Alueen toimijat tuntevat toisensa hyvin ja alueen yhteistyöverkosto Tapuliverkko tarjoaa mahdollisuuden yhdessä seurata ja kehittää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alueella. Nuorisotoimi toimii myös yhteistyössä liikuntaviraston kanssa, jotta lapset ja nuoret ovat osallistuvat lähiliikuntapuiston suunnitteluun.

Ruuti-toimintamalli tarjoaa nuorille kanavan vaikuttaa asuinalueensa kehittämiseen. Nuorten osallistuminen asuinalueensa kehittämiseen on nuorisosiainkeskuksen näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää ja Ruuti-toiminnan tavoitteena on antaa jokaiselle nuorelle kokemus vaikuttamisesta. Nuorisotoimi pitää erityisen tärkeänä tavoitteenaan

sen varmistamisen, että lapset ja nuoret ovat jatkossakin mukana oman asuinalueensa suunnittelussa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Mikko Vatka, osastopäällikkö, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi
Lea Packalén, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89084
lea.packalen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 11.03.2014 § 60

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon alueiden suunnittelua yhdessä lasten ja nuorten kanssa koskevasta valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponnesta.

Varhaiskasvatusvirastossa on kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti nostettu esille lasten osallisuuden vahvistaminen. Leikkipuistotoiminnassa on perinteisesti korostettu yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa ja oltu aktiivisesti mukana alueellisessa kehitystyössä sekä henkilöstön että lasten toiminnassa.

Varhaiskasvatusvirastolla on säännöllistä yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston, opetusviraston, nuorisoasiainkeskuksen, liikuntaviraston sekä puistoalueiden kehittämisestä vastaavan rakennusviraston kanssa. Varhaiskasvatusvirasto voi ottaa esille hallintokuntien välisessä yhteistyössä toivomusponnassa mainitun Puistolan peruspiirin Tapulikaupungin alueella tapahtuvan alueellisen kehittämistyön niin, että siinä eri tavoin otetaan huomioon lasten ja nuorten osallistuminen jatkosuunnitteluun.

Leikkipuisto Tapulissa ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmässä tullaan toteuttamaan ”Kiva leikkipuisto” -projekti. Leikkipuiston projektiin osallistuvat avoimen leikkipuistotoiminnan lapset ja vanhemmat sekä avoimeen iltapäivätoimintaan osallistuvat koululaiset. Leikkipuistotoiminta vastaa heidän asiakkaidensa osallistumisen järjestämisestä ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmän osallistumisesta. Työtavat ja menetelmät valitaan yhdessä asiakkaiden, leikkipuiston, päiväkodin, koulun sekä hankkeen suunnittelijoiden kanssa. Toimintatapoja ovat esim. yhteiset projektipäivät, ideointityöpajat,

lasten sadutus-, valokuvaus-, rakentelu- ja piirustustyöskentely ja uusien osallisuuden mallien hyödyntäminen. Projekti aikataulutetaan yhdessä hankkeesta vastaavien kanssa. "Kiva leikkipuisto" -projektin tuloksia voidaan hyödyntää leikkipuiston peruskorjauksen suunnittelussa sekä pihasuunnittelussa. Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että myös muiden lähialueiden päiväkotien lasten kanssa tehdään alueen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyötä. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille tiedotetaan heidän vaikutusmahdollisuuksistaan.

Lautakunta katsoo, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasautuu. Onnistunut lasten kuuluminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia.

Käsittely

11.03.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti kappaleen neljä kuulumaan seuraavasti: Leikkipuisto Tapulissa ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmässä tullaan toteuttamaan "Kiva leikkipuisto"-projekti. Leikkipuiston projektiin osallistuvat avoimen leikkipuistotoiminnan lapset ja vanhemmat sekä avoimeen iltapäivätoimintaan osallistuvat koululaiset. Leikkipuistotoiminta vastaa heidän asiakkaidensa osallistumisen järjestämisestä ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmän osallistumisesta. Työtavat ja menetelmät valitaan yhdessä asiakkaiden, leikkipuiston, päiväkodin, koulun sekä hankkeen suunnittelijoiden kanssa. Toimintatapoja ovat esim. yhteiset projektipäivät, ideointityöpajat, lasten sadutus-, valokuvaus-, rakentelu- ja piirustustyöskentely ja uusien osallisuuden mallien hyödyntäminen. Projekti aikataulutetaan yhdessä hankkeesta vastaavien kanssa. "Kiva leikkipuisto" -projektin tuloksia voidaan hyödyntää leikkipuiston peruskorjauksen suunnittelussa sekä pihasuunnittelussa.

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään neljännen kappaleen loppuun seuraava virke: "Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että myös muiden lähialueiden päiväkotien lasten kanssa tehdään alueen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyötä. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille tiedotetaan heidän vaikutusmahdollisuuksistaan."

Kannattajat: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lausunnon loppuun lisätään kappale: "Lautakunta katsoo, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää

22.09.2014

sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasautuu. Onnistunut lasten kuuluminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia."

Kannattajat: Sanna Vesikansa

Varhaiskasvatuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä molemmat Veronika Honkasalon tekemät ja Sanna Vesikansan kannattamat vastaehdotukset.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

22.09.2014

Kaj/8

§ 971

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	17.9.2014
kaupunkisuunnittelulautakunta	16.9.2014
rakennuslautakunta	16.9.2014
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	15.9. ja 16.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 972

Lausunto selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta

HEL 2014-010122 T 03 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta:

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti 12.2.2014 selvityksen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta.

Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kohdistuu merkittäviä haasteita niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Hitaan talouskasvun aika rajoittaa merkittävästi julkisen talouden liikkumavaraa. Demografinen kehitys muuttaa huoltosuhdetta ja on omiaan lisäämään ikääntyneen väestön terveys- ja hoivamenoja. Sosiaaliturvajärjestelmä, jonka juuret perustuvat Suomessa asumiseen, ei vaivatta sopeudu maailmaan, jossa ihmiset varsinkin Euroopassa liikkuvat yli rajojen ennen näkemättömällä tavalla. Muualla Euroopassa sosiaaliturvajärjestelmä on usein vakuutusperusteinen, kun taas pohjoismaissa sosiaaliturva perustuu asumiseen.

EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän tavoitteena on tukea henkilöiden vapaata liikkuvuutta varmistamalla sosiaaliturvaetuuksien saantia ja niiden rahoitusta koskevat yhteiset pelisäännöt rajat ylittävissä tilanteissa. Kun kysymys on kansalliseen päätösvaltaan kuuluvien järjestelmien ohjauksesta, on tärkeää, että järjestelmä nauttii sekä kansalaisten että jäsenvaltioiden luottamusta ja että sen koetaan toimivan oikeudenmukaisesti. Tämä puolestaan edellyttää, että EU-tason tavoitteet vapaan liikkuvuuden edistämisestä ja jäsenvaltioiden vastuu sosiaaliturvan kehittämisestä ovat tasapainossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että on erittäin tärkeää kehittää asumisperusteista lainsäädäntöä yhteen sovittamalla se järkevällä tavalla EU-lainsäädäntöön. Samoin on tärkeää, että huomioidaan eri maiden lainsäädäntö, sen historia ja mahdollisuudet. Lainsäädännön tulee mahdollistaa kansalaisten ja työvoiman vapaa liikkuvuus, mutta siten että se ei houkuttele sosiaaliturvan perässä liikkumiseen. Taloudellisen tilanteen vakavuus ja realiteetit on niin ikään huomioitava lainsäädännön kehittämisessä ja yhteensovittamisessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingissä ja erityisesti toimeentulotukityössä kohdataan säännöllisesti asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisen ongelmia muun muassa EU-kansalaisten sosiaaliturvan hakemiseen ja toimeentulotukiasiointiin liittyvissä tilanteissa. Kaupunginhallitus toteaa samalla, että lainsäädännön valmistelutyössä on erittäin tärkeää ottaa huomioon nykytilanteen aiheuttamat käytännön ongelmat ja taloustilanne.

Kaupunginhallitus toteaa, että kunnallisessa toimeentulotukityössä ei ole käytettävissä tietoja henkilöiden varallisuudesta lähtömaassa. Tämä on ongelmallista ja tarvittavan tiedon saamiseksi tulee luoda selkeä toimintamalli rajat ylittävissä tilanteissa.

Tällä hetkellä maahanmuuttoviranomaiset eivät selvitä maahantulijoiden osalta riittävästi, onko henkilöllä lain vaatimat riittävät varat itse kustantaa ylläpitonsa. Toimeentulokilaisissa henkilöllä on kuitenkin oleskelun perusteella oikeus toimeentulotukeen, vaikkakin pääsääntöisesti alle viisi vuotta maassa olleelle myönnetään vain välttämätön tuki.

Lisäksi eri viranomaisilla on nykyisin omat ohjeet ja tulkinnat lainsäädännöstä ja siitä, miten tulee toimia maahanmuuttajien kanssa (vrt. ulkomaalaisvirasto, maistraatti, Kela jne.). Käytännössä tämä saattaa tarkoittaa sitä, että eri virastot hyväksyvät tai hylkäävät rekisteröintejä ja oleskelulupia eri tavalla. TE-toimisto saattaa ottaa henkilön asiakkuuteen, mutta Kela hylkää oikeuden sosiaaliturvaan. Joissakin tapauksissa ulkomaalaisvirasto myöntää oleskeluluvan, mutta esimerkiksi Kela tekee kielteisen päätöksen sosiaaliturvaoikeudesta. Tällöin on epäselvää, miten kunnallisen toimeentulotuen osalta tulisi toimia, kun laissa ei ole mainintaa asiasta. Tähän tarvitaan selkeyttä ja yhtenäisemmän käytännön luomista. Esimerkkinä voidaan mainita, että kun henkilö tulee Suomeen töihin, mutta työsuhde katkeaa jo muutaman kuukauden kuluttua. Tällöin Kela ei ota henkilöä sosiaaliturvan piiriin, mutta TE-toimisto voi ottaa asiakkuuteen ja ohjata asiakkaan työllisyyskurssille. Toimeentulotukilain mukaan henkilölle tulee myöntää vain välttämätön tuki.

Käytännöt ja laintulkinnat maahanmuuttajien oleskeluoikeudesta ja oikeudesta sosiaaliturvaan vaihtelevat eri toimijoilla siitä, milloin henkilölle on syntynyt riittävä yhteys jäsenvaltioon ja maahanmuuttajan katsotaan riittävästi integroituneen maahan. Tähän liittyy selvityksessäkin esille nostettu asia kustannusvastuusta. Viranomaisten välistä tiedonsaantioikeutta tulisi myös kehittää edelleen, esimerkiksi tilanteessa, jossa sama henkilö hakee toistuvasti toimeentulotukea. Esimerkiksi Virosta tulevien asiakkaiden kohdalla ei

tosiasiallisesti tiedetä, asuvatko he Suomessa vai pääasiassa kuitenkin Virossa.

Esimerkiksi henkilöt, jotka tulevat Suomeen työperusteella, on oikeus saada Kelan etuudet, kun he esittävät Kelassa toistaiseksi voimassa olevan oleskeluluvan ja työsopimuksen. Alle viiden vuoden oleskelun aikana ei ole oikeutta toimeentulotukeen eli tämän ajan heidän pitää tulla toimeen omilla varoillaan. Tilanteen ja oleskelun syyn muuttuessa (esim. työttömäksi jääminen), tulisi muuttaa myös oleskeluluvan peruste. On myös tilanteita, että henkilö on töissä Suomessa, mutta työtunteja kertyy viikossa maksimissaan 18 ja työ on matalapalkka-alalla (esim. siivoustyötä), jolloin palkka ei riitä elämiseen. Tällöin haetaan lisäksi toimeentulotukea melkein heti Suomeen tulon jälkeen.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisen valmistelutyötä, nykyistä lainsäädäntöä tulee selventää siten, että kaikki viranomaiset toimivat samalla tavalla lainsäädännön ja annettujen ohjeitten puitteissa. Myös tiedon vaihtaminen eri viranomaisten kesken tulee tehdä joustavamaksi, mahdolliseksi ja sujuvamaksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Poistetaan seuraava kappale (7):

Nykylainsäädännön mukaan kunnan viranomainen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulee muuttaa siten, että myös kunnan viranomainen voi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.

Kannattaja: Kaarin Taipale

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Poistetaan kappale 7:

Nykylainsäädännön mukaan kunnan viranomainen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille

tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisiin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulee muuttaa siten, että myös kunnan viranomaisen voi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 9

Emma Kari, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STMn lausuntopyyntö asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisesta
- 2 Selvitys Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta
- 3 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausunto

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta:

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti 12.2.2014 selvityksen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta.

Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kohdistuu merkittäviä haasteita niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Hitaan talouskasvun aika rajoittaa merkittävästi julkisen talouden liikkumavaraa. Demografinen kehitys muuttaa huoltosuhdetta ja on omiaan lisäämään ikääntyneen väestön terveys- ja hoivamenoja. Sosiaaliturvajärjestelmä, jonka juuret perustuvat Suomessa asumiseen, ei vaivatta sopeudu maailmaan, jossa ihmiset varsinkin Euroopassa liikkuvat yli rajojen ennen näkemättömällä tavalla. Muualla Euroopassa sosiaaliturvajärjestelmä on usein vakuutusperusteinen, kun taas pohjoismaissa sosiaaliturva perustuu asumiseen.

EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän tavoitteena on tukea henkilöiden vapaata liikkuvuutta varmistamalla sosiaaliturvaetuuksien saantia ja niiden rahoitusta koskevat yhteiset pelisäännöt rajat ylittävissä tilanteissa. Kun kysymys on kansalliseen päätösvaltaan kuuluvien järjestelmien ohjauksesta, on tärkeää, että järjestelmä nauttii sekä kansalaisten että jäsenvaltioiden luottamusta ja että sen koetaan toimivan oikeudenmukaisesti. Tämä puolestaan edellyttää, että EU-tason tavoitteet vapaan liikkuvuuden edistämisestä ja jäsenvaltioiden vastuu sosiaaliturvan kehittämisestä ovat tasapainossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että on erittäin tärkeää kehittää asumisperusteista lainsäädäntöä yhteen sovittamalla se järkevällä tavalla EU -lainsäädäntöön. Samoin on tärkeää, että huomioidaan eri maiden lainsäädäntö, sen historia ja mahdollisuudet. Lainsäädännön tulee mahdollistaa kansalaisten ja työvoiman vapaa liikkuvuus, mutta siten että se ei houkuttele sosiaaliturvan perässä liikkumiseen. Taloudellisen tilanteen vakavuus ja realiteetit on niin ikään huomioitava lainsäädännön kehittämisessä ja yhteensovittamisessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingissä ja erityisesti toimeentulotukityössä kohdataan säännöllisesti asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisen ongelmia muun muassa EU-kansalaisten sosiaaliturvan hakemiseen ja toimeentulotukiasiointiin liittyvissä tilanteissa. Kaupunginhallitus toteaa samalla, että lainsäädännön valmistelutyössä on erittäin tärkeää ottaa huomioon nykytilanteen aiheuttamat käytännön ongelmat ja tilanne.

Nykylainsäädännön mukaan kunnan viranomaisen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta

toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulee muuttaa siten, että myös kunnan viranomainen voi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.

Kaupunginhallitus toteaa, että kunnallisessa toimeentulotukityössä ei ole käytettävissä tietoja henkilöiden varallisuudesta lähtömaassa. Tämä on ongelmallista ja tarvittavan tiedon saamiseksi tulee luoda selkeä toimintamalli rajat ylittävissä tilanteissa.

Tällä hetkellä maahanmuuttoviranomaiset eivät selvitä maahantulijoiden osalta riittävästi, onko henkilöllä lain vaatimat riittävät varat itse kustantaa ylläpitonsa. Toimeentulotukilaissa henkilöllä on kuitenkin oleskelun perusteella oikeus toimeentulotukeen, vaikkakin pääsääntöisesti alle viisi vuotta maassa olleelle myönnetään vain välttämätön tuki.

Lisäksi eri viranomaisilla on nykyisin omat ohjeet ja tulkinnat lainsäädännöstä ja siitä, miten tulee toimia maahanmuuttajien kanssa (vrt. ulkomaalaisvirasto, maistraatti, Kela jne.). Käytännössä tämä saattaa tarkoittaa sitä, että eri virastot hyväksyvät tai hylkäävät rekisteröintejä ja oleskelulupia eri tavalla. TE-toimisto saattaa ottaa henkilön asiakkuuteen, mutta Kela hylkää oikeuden sosiaaliturvaan. Joissakin tapauksissa ulkomaalaisvirasto myöntää oleskeluluvan, mutta esimerkiksi Kela tekee kielteisen päätöksen sosiaaliturvaoikeudesta. Tällöin on epäselvää, miten kunnallisen toimeentulotuen osalta tulisi toimia, kun laissa ei ole mainintaa asiasta. Tähän tarvitaan selkeyttä ja yhtenäisemmän käytännön luomista. Esimerkkinä voidaan mainita, että kun henkilö tulee Suomeen töihin, mutta työsuhde katkeaa jo muutaman kuukauden kuluttua. Tällöin Kela ei ota henkilöä sosiaaliturvan piiriin, mutta TE-toimisto voi ottaa asiakkuuteen ja ohjata asiakkaan työllisyyskurssille. Toimeentulotukilain mukaan henkilölle tulee myöntää vain välttämätön tuki.

Käytännöt ja laintulkinnat maahanmuuttajien oleskeluoikeudesta ja oikeudesta sosiaaliturvaan vaihtelevat eri toimijoilla siitä, milloin henkilölle on syntynyt riittävä yhteys jäsenvaltioon ja maahanmuuttajan katsotaan riittävästi integroituneen maahan. Tähän liittyy selvityksessäkin esille nostettu asia kustannusvastuusta. Viranomaisten välistä tiedonsaantioikeutta tulisi myös kehittää edelleen, esimerkiksi tilanteessa, jossa sama henkilö hakee toistuvasti toimeentulotukea. Esimerkiksi Virosta tulevien asiakkaiden kohdalla ei tosiasiallisesti tiedetä, asuvatko he Suomessa vai pääasiassa kuitenkin Virossa.

Esimerkiksi henkilöt, jotka tulevat Suomeen työperusteella, on oikeus saada Kelan etuudet, kun he esittävät Kelassa toistaiseksi voimassa olevan oleskeluluvan ja työsopimuksen. Alle viiden vuoden oleskelun aikana ei ole oikeutta toimeentulotukeen eli tämän ajan heidän pitää tulla toimeen omilla varoillaan. Tilanteen ja oleskelun syyn muuttuessa (esim. työttömäksi jääminen), tulisi muuttaa myös oleskeluluvan peruste. On myös tilanteita, että henkilö on töissä Suomessa, mutta työtunteja kertyy viikossa maksimissaan 18 ja työ on matalapalkka-alalla (esim. siivoustyötä), jolloin palkka ei riitä elämiseen. Tällöin haetaan lisäksi toimeentulotukea melkein heti Suomeen tulon jälkeen.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisen valmistelutyötä, nykyistä lainsäädäntöä tulee selventää siten, että kaikki viranomaiset toimivat samalla tavalla lainsäädännön ja annettujen ohjeitten puitteissa. Myös tiedon vaihtaminen eri viranomaisten kesken tulee tehdä joustavamaksi, mahdolliseksi ja sujuvamaksi.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntopyynnössä mainituilta tahoilta lausunnon STM:n selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta 15.9.2014 mennessä. Kunnilta ei ole pyydetty erikseen lausuntoja, mutta koska lausuntopyyntöön liittyvät asiat ja ongelmat ovat jo nyt nähtävissä Helsingissä, on tarpeellista antaa lausunto selvityksestä. Helsinki on saanut lisäaikaa lausunnon jättämiseen 23.9.2014 saakka.

Esittelijä toteaa, että käsitys siitä, että sosiaaliturva on kansallinen asia, josta päätöksenteko on omissa käsissämme, ei enää ole yhtä yksiselitteinen kuin aikaisemmin. EU:n perusoikeuksiin kuuluva kansalaisten vapaa liikkuvuus ja siihen liittyvä sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän mukainen yhdenvertaisen kohtelun vaatimus haastavat maassa asumiseen perustuvia oikeuksia. Liikkuminen vähintään kahden EU-valtion välillä toimii laukaisijana EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisasetusten soveltamiselle. Sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmä EU:ssa on tällä hetkellä suurten haasteiden edessä ja siksi on tärkeää olla mukana lainsäädännön kehittämisessä ja antaa lausunto selvityksestä.

Jäsenmaiden kansallisissa lainsäädännöissä on havaittavissa vahvistuvana piirteenä oikeuksien individualisoituminen sekä myös asumisperusteisten oikeuksien lisääntyminen erityisesti perhe-etuuksissa ja sairaanhoidossa. Nämä ovat kehityssuuntia, jotka ovat ristiriidassa EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän alkuperäisten periaatteiden –

perheenelättäjämalli ja työntekijästä johdetut oikeudet – kanssa. Kaikissa jäsenvaltioissa keskustellaan myös työntekijöiden aktivointiin, työmarkkinoille integrointiin sekä työssä jaksamiseen liittyvistä kysymyksistä. Näiden toimien osalta rajat ylittävät tilanteet luovat uusia haasteita.

Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotukseen sisältyvät täsmennykset selkiyttävät tehtyä selvitystä. Lainsäädännön uudistamis- ja yhteensovittamistyön tulee jatkua esille tuotujen seikkojen ja käytännön ongelmien osalta, jotta EU:n perusoikeuksiin kuuluva kansalaisten vapaa liikkuvuus ja siihen liittyvä sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän mukainen yhdenvertaisen kohtelun vaatimus on mahdollista. Taloustilanteen vakavuus on kuitenkin huomioitava, jotta uudistuva lainsäädäntö ei aiheuta lisärasitteita jäsenvaltioille.

Sosiaali- ja terveystieteiden lausunto on asian päätöshistoriassa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STMn lausuntopyyntö asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisesta
- 2 Selvitys Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta
- 3 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausunto

Otteet

Ote
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.09.2014 § 940

HEL 2014-010122 T 03 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveysturvasto 3.9.2014

HEL 2014-010122 T 03 00 01

Helsingin sosiaali- ja terveysturvaston toimeentulotukityössä kohdataan säännöllisesti asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisen haasteita. Seuraavassa on käytännön esimerkkejä EU-kansalaisten sosiaaliturvan hakemiseen ja toimeentulotukiasiointiin liittyvistä tämänhetkisistä ongelmatilanteista:

- Kunnan viranomaisen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulisi muuttaa siten, että myös kunnan viranomaisen voisi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.
- Kunnallisessa toimeentulotukityössä ei ole käytettävissä tietoja henkilöiden varallisuudesta lähtömaassa, mikä on erittäin ongelmallista.
- Maahantulijoiden osalta ei selvitetä maahanmuuttoviranomaisen toimesta, että henkilöllä on lain vaatimat riittävät varat itse kustantaa ylläpitonsa. Toimeentulotukilaissa henkilöllä on kuitenkin oleskelun perusteella oikeus toimeentulotukeen, vaikkakin pääsääntöisesti alle viisi vuotta maassa olleelle myönnetään vain välttämätön tuki.
- Eri viranomaisilla on omat ohjeet ja laintulkinnat, kuinka toimia maahanmuuttajien kanssa (vrt. ulkomaalaisvirasto, maistraatti, Kela jne.). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että eri virastot hyväksyvät tai hylkäävät rekisteröintejä ja oleskelulupia eri tavalla. TE-toimisto saattaa ottaa henkilön asiakkuuteen, mutta

Kela hylkää oikeuden sosiaaliturvaan. Joissakin tapauksissa ulkomaalaisvirasto myöntää oleskeluluvan, mutta Kela tekee kielteisen päätöksen sosiaaliturvaoikeudesta, jne. On epäselvää, miten kunnallisen toimeentulotuen osalta tulisi toimia, kun laissa ei ole mainintaa asiasta. Tähän tarvittaisiin selkeyttä ja yhtenäisemmän käytännön luomista. Esimerkiksi henkilö tulee Suomeen töihin, mutta työsuhde katkeaa jo muutaman kuukauden päästä. Kela ei ota henkilöä sosiaaliturvan piiriin, mutta TE-toimisto voi ottaa asiakkuuteen ja ohjata asiakkaan työllisyyskurssille. Toimeentulotukilain mukaan henkilölle tulee myöntää vain välttämätön tuki.

- Virolaisilla, jotka tulevat Suomeen työperusteella, on oikeus saada Kelan etuudet kun he esittävät Kelassa toistaiseksi voimassa olevan oleskeluluvan ja työsopimuksen. Alle viiden vuoden oleskelun aikana ei ole oikeutta toimeentulotukeen eli tämän ajan heidän pitäisi tulla toimeen omilla varoillaan. Tilanteen ja oleskelun syyn muuttuessa (esim. työttömäksi jääminen), pitäisi muuttaa myös oleskeluluvan peruste. On myös esimerkkitalanteita, että henkilö on töissä Suomessa, mutta työtunteja kertyy viikossa maksimissaan 18 ja työ on matalapalkka-alalla (usein siivoustyötä), jolloin palkka ei riitä elämiseen ja haetaan lisäksi toimeentulotukea melkein heti Suomeen tulon jälkeen. Maahantulijoilla ei ole tietoa töiden määrän lisääntymisestä eikä heillä ole varoja elättää itseään.

Käytännöt ja laintulkinnat maahanmuuttajien oleskeluoikeudesta ja oikeudesta sosiaaliturvaan vaihtelevat eri toimijoilla siitä, milloin henkilölle on syntynyt riittävä yhteys jäsenvaltioon ja maahanmuuttajan katsotaan riittävästi integroituneen maahan. Tähän liittyy selvityksessäkkin esille nostettu asia kustannusvastuusta. Viranomaisten välistä tiedonsaantioikeutta tulisi myös kehittää edelleen, esimerkiksi tilanteessa, jossa sama henkilö hakee toistuvasti toimeentulotukea. Virosta tulevien asiakkaiden kohdalla ei tosiasiallisesti tiedetä, asuvatko he Suomessa vai ovatko pääasiassa kuitenkin Virossa.

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

22.09.2014

Stj/2

§ 973

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta	17.9.2014
varhaiskasvatustalautakunta	16.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

22.09.2014

Sj/1

§ 974

Maa-alueen vuokraaminen Selboat Oy:lle Vuosaarenlahden venesatama-alueelta

HEL 2014-009603 T 10 01 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa liikuntalautakunnan vuokraamaan Selboat Oy:lle 54. kaupunginosan (Vuosaari) tilaan 91-54-9906-8 kuuluva, yhteensä noin 1 910 m²:n suuruinen karttaliitteeseen merkitty alue venealan yritystoimintaa varten liikuntalautakunnan myöhemmin päättämästä ajankohdasta lukien 31.12.2034 saakka seuraavin ehdoin:

1

Vuosivuokra, joka vastaa elinkustannusindeksin pistelukua 1890, on 14 058,30 euroa.

2

Rakennusmaan osalta vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100” pistelukua 100 vastaavaa 11,77 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Muun vuokra-alueen osalta vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100” pistelukua 100 vastaavaa 0,096 euron suuruista neliömetrihintaa.

3

Vuokra-alueen rajoja tarkistetaan sen jälkeen kun alue on toteutettu asemakaavan mukaisesti. Uusi vuokra lasketaan edellä mainittujen vuokranmääräytymisperusteiden mukaisesti.

4

Muutoin noudatetaan liikuntalautakunnan määräämiä ehtoja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Selboat Oy:n hakemus maa-alueen vuokraamiseksi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Sj/1

2 Kartta vuokra-alueesta

Otteet

Ote
Selboat Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Selboat Oy:n hakemus maa-alueen vuokraamiseksi

Kaupunginhallitus on 16.12.2013 (1373 §) tekemällään päätöksellä varannut Selboat Oy:lle Vuosaarenlahden venesatama-alueelta noin 1 910 neliömetrin suuruisen maa-alueen veneilyalaa palvelevan yritystoiminnan suunnittelua varten. Varaus päättyy 31.12.2014.

Selboat Oy on 4.8.2014 toimittamallaan hakemuksella esittänyt vuokrasopimuksen tekemistä ko. alueesta. Selboat Oy toteaa hakemuksessaan, että sen tarkoituksena on luoda sekä ammatti- että huviveneiden käyttäjille edistyksellinen ja ympäristöä säästävä palvelukokonaisuus. Selboat Oy tarjoaa lujitemuovi- ja kumiveneiden huolto- ja korjauspalveluja, komposiittirakenteiden korjausta, moottoreiden ja laitteiden asennuksia sekä puhdistus-, nosto- ja vesillelaskupalveluja. Vuokra-alueelle on tarkoitus rakentaa veneiden huoltorakennus ja raskaan kaluston turvallinen nostopaikka.

Selboat Oy on tällä hetkellä liikuntaviraston vuokralaisena Koivusaassa. Liikuntaviraston näkemyksen mukaan uusi vuokra-alue soveltuu sijaintinsa puolesta hyvin veneilyä palvelevien toimintojen sijaintipaikaksi. Alueella on suuri pienvenesatama-alue.

Venesatama-alueen asemakaava ja sisäinen vuokraus

Vuosaarenlahden venesatama-alueella on voimassa asemakaava nro 11789, joka on tullut voimaan 9.10.2009. Kaavan mukaan vuokrattavalle alueelle saadaan rakentaa enintään 2700 kerrosneliometriä käsittävä kaksikerroksinen rakennus.

Kiinteistölautakunta on vuokrannut venesatama-alueen liikuntalautakunnalle sisäisellä vuokrauksella, joka päättyy 31.12.2014. Sisäinen vuokra vuonna 2014 on 1 euro/m²/vuosi.

Vuosaarenlahden venesatama-alue on vielä rakenteilla, joten lopullisia vuokrattavien alueiden rajauksia ei voi tehdä. Asemakaavan

22.09.2014

Sj/1

toteuttaminen edellyttää mm. rantamuurien rakentamista ja täyttöjä. Vuokrasopimukseen on tarkoitus ottaa ehto, jonka mukaan vuokra-alueen rajoja on mahdollisuus myöhemmin tarkistaa.

Vuokran määrittely

Vuokrattava alue on noin 1 910 m², jolle rakennetaan 1 115 kem²:n rakennus osittain kahteen kerrokseen. Rakennuslaksaksi on huomioitu 997 m².

Rakennettavan alueen osalta käyvän maanarvon perusteena pidetään virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa 11,77 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa. Alueelle rakennetaan 1 115 kem²:n rakennus. Vuosivuokrana peritään 5 % maan pääoma-arvosta. Rakennusmaan osalta vuosivuokraksi saadaan vuoden 2013 pisteluvulla 1890 laskien: 11,77 €/kem² x 1 115 kem² x 18,90 x 5 % = 12 401,75 euroa.

Muun maa-alueen osalta käytetään veneiden talvisäilytys- ja pysäköintialueista perittyä vuokraa vastaavaa neliövuokraa. Elinkustannusindeksin pistearvolla 100 se on 0,096 €/m². Rakennuslaksaksi on huomioitu 997 m², joten muun maa-alueen ala on 1 910 - 997 = 913 m². Muun maa-alueen osalta vuosivuokraksi saadaan siten: 0,096 €/m² x 913 m² x 18,90 = 1 656,55 euroa.

Vuosivuokra on yhteensä 14 058,30 euroa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selboat Oy:n hakemus maa-alueen vuokraamiseksi
- 2 Kartta vuokra-alueesta

Otteet

Ote
Selboat Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikuntavirasto

22.09.2014

Sj/1

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 21.08.2014 § 141

HEL 2014-009603 T 10 01 01 03

Päätös

Liikuntalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että liikuntalautakunta oikeutettaisiin vuokraamaan Selboat Oy:lle 54. kaupunginosan (Vuosaari) tilaan 91-54-9906-8 kuuluva, yhteensä noin 1 910 m²:n suuruinen, karttaliitteeseen merkitty alue, venealan yritystoimintaa varten lautakunnan myöhemmin päättämästä ajankohdasta lukien 31.12.2034 saakka seuraavin ehdoin:

- Vuosivuokra, joka vastaa elinkustannusindeksin pistelukua 1890 on 14 058,30 euroa.

Rakennusmaan osalta vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavaa 11,77 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Muun vuokra-alueen osalta vuosivuokran perusteena pidetään virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavaa 0,096 euron suuruista neliömetrivuokraa.

- Vuokra-alueen rajoja tarkistetaan sen jälkeen kun alue on toteutettu asemakaavan mukaisesti ja uusi vuokra lasketaan edellä mainittujen vuokranmääräytymisperusteiden mukaisesti.

Muutoin noudatetaan liikuntalautakunnan määrittämiä lisäehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Soile Lehmusto, hallintosihteeri, puhelin: 310 87803
soile.lehmusto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Sj/2

§ 975

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 38 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta 16.9.2014

liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta 19.9.2014
taidemuseon johtokunta

Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja

kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:

- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)

taidemuseon johtaja
tietokeskus:

- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö

työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja

22.09.2014

Sj/2

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

22.09.2014

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Osku Pajamäki

Juha Hakola

Hannu Oskala

Arja Karhuvaara

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 30.09.2014.

22.09.2014

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 946, 948 - 955, 959 - 963 ja 967 - 973 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 947 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 956 - 958, 964 - 966, 974 ja 975 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

22.09.2014

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.09.2014

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566